

Ledamöter och ersättare

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTT**Tid** onsdag 26 november 2025 kl. 08:15**Plats** Luleå kommun servicecenter, lokal Prästkragen

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan och internbudget 2026	2025/348	3 - 29
2	Fastställande av internkontrollplan 2026	2025/253	30 - 32
3	Förskolans kvalitetsrapport 2024/2025	2025/354	33 - 78
4	Grundskolans kvalitetsrapport 2024/2025	2025/364	79 - 153
5	Utredningsuppdrag avseende ökad tillgänglighet till skolbibliotek	2025/40	154 - 200
6	Skolbiblioteksplan för grundskolan 2026-2030	2025/301	201 - 205
7	Skolinspektionens kvalitetsgranskning i grundskolan - Bergskolan 7-9	2024/437	206 - 232
8	Lokalbehovsplan 2027	2025/353	233 - 264
9	Utökat igångsättningstillstånd Tunaskolan	2025/356	265 - 266
10	Motion (L) om höjda timmar i förskolan	2025/196	267 - 271
11	Ansökan om varaktig vistelse utomlands	2025/316	272 - 273
12	Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning	2025/357	274 - 278

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan och internbudget 2026

Ärendenr 2025/348-1.2.1.2

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna verksamhetsplan och internbudget för 2026.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar godkänna fördelning per verksamhetsområde för att nå en balanserad budget motsvarande 1 962 mkr för 2026.
3. Internbudgeten gäller under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar föreslagna regleringar av kommunbidrag 2026 till barn- och utbildningsnämnden den 14 december.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsplanen sammanfattar verksamhetsplaneringen för året. Den innehåller uppdraget, beskrivning av organisationen, internbudget, investeringsbudget, prioriterade mål för året och hur utvecklingen ska följas upp under året. Verksamhetsplanen i sin helhet ska fastställas av nämnden.

Fördelningen per verksamhetsområde avseende budget baseras på kommunfullmäktiges föreslagna slutliga kommunbidrag för barn- och utbildningsnämnden avseende 2026. Kommunbidrag för barn- och utbildningsnämnden 2026 uppgår till 1 962 mkr.

Fördelning av internbudget, mkr

Verksamhet	Budget 2026	%-andel
Nämnd	2	0,1%
Förvaltningsstöd	150	7,6 %
Resurscentrum	234	12 %
Förskola	508	26 %
Grundskola	1 068	54,3 %
Summa	1 962	100 %

Budgeten för förvaltningsstöd avser de gemensamma resurser som delas mellan barn- och utbildningsnämnden och arbetsmarknads- och gymnasienämnden, det vill säga gemensamma kostnader för förvaltningsledning samt förvaltningsstöd inom IT, administration, ekonomi, lokaler, HR samt kansli. Budgeten för förvaltningsstöd innehåller även kostnader för förvaltningsgemensamma kostnader inom IT, skolskjuts,

kapitalkostnader för investeringar, 4-kantskansliet samt kontorslokaler. Personalkostnader motsvarar ca 38 % av total budget inom förvaltningsstöd.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsplanen sammanfattar verksamhetsplaneringen för året. Den innehåller uppdraget, beskrivning av organisationen, internbudget, investeringsbudget, prioriterade mål för året och hur utvecklingen ska följas upp under året. Verksamhetsplanen i sin helhet ska fastställas av nämnden.

Fördelningen per verksamhetsområde avseende budget baseras på kommunfullmäktiges föreslagna slutliga kommunbidrag för barn- och utbildningsnämnden avseende 2026. Kommunbidrag för barn- och utbildningsnämnden 2026 uppgår till 1 962 mkr.

Kommunfullmäktige beslutade om budgetramar för 2025 i juni. Nämndens kommunbidrag för 2026 har räknats upp med kommunens modell för prisuppräknningar, barn- och utbildningsnämnden får tilldelning motsvarande 15,8 mkr. Internräntan höjs från 2,5 % till 2,75 %. Personalomkostnadspålägget (PO) sänks från 41,39 % till 40,66 % vilket är i nivå med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) beräkning och korrigeras utifrån det, även avseende utbetalningar till fristående aktörer. Statsbidrag som fördelas till verksamhet enligt finansieringsprincipen fördelas när de är beslutade. Nämnden kompenseras för löneökningar, detta anslag finns på finansförvaltningen och betalas ut i takt med att löneavtalen blir klara. Införande av objektsekonomi för att få rätt hyresnivå på respektive fastighetsobjekt samt att möjliggöra reinvesteringar gör att nämnden får ett bestående tillskott i budgetramen med 6 mkr för förskolan och 8,2 mkr för grundskolan. Detta beror på att nämnden tidigare haft för låga hyreskostnader i förhållande till de hyrda hyresobjekten och för att korrigera detta ges ett tillskott. Den nya Hertsöskolan tas i bruk till höstterminen 2026 och nämnden får tillskott för den ökade hyreskostnaden samt engångskostnader för att flytta ur modulerna till den nya skolan.

För att stärka nämndernas möjligheter att driva innovation och utveckling har kommunfullmäktige också beslutat att decentralisera delar av kommunstyrelsens resurser. Barn- och utbildningsnämnden föreslås få 1,8 miljoner kronor och dessa kommer att delas med arbetsmarknads- och gymnasienämnden, men hålls ihop av förvaltningens centrala resurser (vars budget ligger hos barn- och utbildningsnämnden).

Utöver detta kommer budgetbeslut tas i decembers kommunfullmäktige gällande statsbidrag enligt finansieringsprincipen samt delar av lönerevisionen.

Kommunen har också en demografisk motiverad kompensation/avdrag för barn- och utbildningsnämnden som baseras på beräkningar i de fastställda demografiska modellerna. Utifrån detta visar modellen ett avdrag för utbildningsverksamheten, det vill säga antal barn och elever inom förskola och skola ökar inte utan minskar under 2026 vilket ger ett avdrag i demografimodellen och budgeten med netto -17,5 mkr (förskola -19,5 mkr, grundskola -2,5 mkr, anpassad grundskola 5,9 mkr, övriga -1,3 mkr).

Inför budgetbeslutet, i konsekvensbeskrivning av förslag till budgetförutsättningar 2026, beskrevs att de konsekvenser som ges av att barn- och elevvolymen minskar är inte möjliga att omhänderta inom befintlig budget utan att det påverkar barn och elever genom minskad barn- och elevpeng. För att klara att omhänderta konsekvenserna av att budgeten minskas utifrån demografimodellen krävs större effektiviseringsåtgärder såsom till exempel strukturåtgärder.

Förutom detta beskrevs vilka utökade kostnader som förändringen av skolstruktur innebär. Inom förskola och grundskola pågår genomförandet av ny skolstruktur som medför ökade kostnader för verksamheterna i form av hyra, kapitalkostnader och övrig drift såsom etableringskostnader för nya moduler och flytt. Dessa uppgår till 13 mkr för 2026 exklusive Hertsöskolan.

När budgeten beslutades så gavs ett extra tillskott för 2026 till barn- och utbildningsnämnden motsvarande en generell ökning av budget med 32 mkr. Tillskottet avser 2026. 2027 ges ett tillskott med 25 mkr utifrån nuvarande budgetbeslut vilket innebär en minskning med 7 mkr.

Tillskottet på 32 mkr fördelas med 7,5 mkr till förskolan, 21,5 mkr till grundskolan och 3 mkr till förvaltningsstöd.

Förskolan har en stor utmaning med det minskade barnantalet och att anpassa förskolans organisation då rektorernas budget minskar när barnantalet minskar. Inga strukturåtgärder har beslutats under 2025. Förskoleavdelningar stängs för att anpassa till det minskade barnantalet vilket lindrar effekten. Idag finns cirka 800 lediga förskoleplatser i Luleås förskolor. För att klara en budget i balans behöver 7,5 mkr av det extra tillskottet för 2026 ges till förskolan.

Även för grundskolan är trenden tydlig, det totala antalet kommunala grundskoleelever har en fallande volymtrend och grundskolan har svårt att anpassa bemanningen utifrån rådande lägre elevvolym. Kostnaderna slås ut på färre elever vilket ger en ökad peng per elev till de fristående verksamheterna och därigenom en ytterligare ökad kostnad för kommunen. Inga strukturåtgärder har beslutats under 2025. Då grundskolorna i Luleå är

många till antalet finns inte möjligheten att optimera klassammansättningar så att klasser kan fyllas vilket utmanar ekonomin. Det finns många lediga ströplatser inom Luleås grundskolor. Utöver detta ökar antal elever i anpassad grundskola som har en högre elevpeng. För att klara en budget i balans behöver 8,5 mkr av det extra tillskottet för 2026 ges till grundskolan. Utöver detta behöver grundskolan 13 mkr för att finansiera kostnaderna för genomförandet av skolstruktur.

För att kunna omhänderta de osäkerhetsfaktorer som finns i en så omfattande verksamhet som barn- och utbildningsnämnden är, behövs en buffert för oförutsedda kostnader varpå 3 mkr av det extra tillskottet för 2026 läggs centralt, under förvaltningsstöd.

Resurscentrums och förvaltningsstödet verksamhet klarar att omprioritera inom egen ram inför 2026 för att klara aviserade kostnadsökningar.

Nämnden har därmed en budget i balans inför kommande år, men det är utmanande att barn och elever inte ökar inom nämndens verksamheter. Befolkningsutvecklingen påverkar nivån på nämndens budget utifrån att en demografimodell används.

Sedan 2022 har Luleås befolkning 0-19 år sjunkit. Enligt statistikmyndigheten SCB:s framskrivningar så fortsätter andelen barn 0-19 år att sjunka med 8,9 % fram till 2034, vilket motsvarar 1 465 barn färre i dessa åldrar. De kommunala prognoserna där hänsyn tas till planerade utökade arbetstillfällen är något mer positiva från 2029 och framåt. I dessa siffror har ingen hänsyn tagits till fristående verksamheters nuvarande och kommande verksamhet.

Korrigeringar som skett sedan tilldelat kommunbidrag föregående år:

Internbudget 2025 efter lönerevision, mkr	1 837
Förändringar, mkr	
Prisuppräkning	15,8
Volymanpassning demografimodellen	-17,5
Sänkning av PO-pålägget i kommunen 41,39-40,66 %	-6,5
Internränta höjning i kommunen 2,5-2,75 %	6,3
Korrigerig fristående aktörer utifrån sänkning PO-pålägg	-0,5
Lönerevision 2025 omräknat på 12 månader	51,8
Objektsekonomi förskolor och grundskolor	14,2
Finansieringsprincipen för generella statsbidrag mm	6,9
Innovationsmedel omfördelas från kommunstyrelseförvaltningen	1,8
Forskarskola, omgång 2026-2030	1,1

Fler lärare i grundskolan	5,7
Tillskott generell kostnadsökning	32,0
Hertsöskolan hyra, höstterminen 2026	6,4
Hertsöskolan, engångskostnad för flytt från moduler	2,0
Omföringar (ex friskvård), interna omfördelningar	6,5
Internbudget 2026, mkr	1 962

Fördelning av internbudget, mkr

Verksamhet	Budget 2026	%-andel
Nämnd	2	0,1%
Förvaltningsstöd	150	7,6 %
Resurscentrum	234	12 %
Förskola	508	26 %
Grundskola	1 068	54,3 %
Summa	1 962	100 %

Budgeten för förvaltningsstöd avser de gemensamma resurser som delas mellan barn- och utbildningsnämnden och arbetsmarknads- och gymnasienämnden, det vill säga gemensamma kostnader för förvaltningsledning samt förvaltningsstöd inom IT, administration, ekonomi, lokaler, HR samt kansli. Budgeten för förvaltningsstöd innehåller även kostnader för förvaltningsgemensamma kostnader inom IT, skolskjuts, kapitalkostnader för investeringar, 4-kantskansliet samt kontorslokaler. Personalkostnader motsvarar ca 38 % av total budget inom förvaltningsstöd.

Dialog

Inför 2026 har målen utformats i en process som inleddes med nämndens planeringsdag 8 april 2025, fortsatt utveckling av tänkbara mål inom förvaltningen samt en uppföljande planeringsdag för nämnden den 15 oktober 2025. Till detta tillkommer Luleå kommuns mål och budget som beslutades i juni 2025.

Avseende budget har dialog förts internt i ledningsgruppen samt i facklig samverkan

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplan med internbudget 2026

Susann Sunnarve

Verksamhetscontroller

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp

Verksamhetsplan 2026

Barn- och utbildningsnämnd

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställt	Giltighetstid
Plan	2025/348	2025-12-10	1 år
Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
Verksamhetscontroller	2025-01-19	BUN	BUN

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsplan 2026	2
1.1 Inledning.....	2
1.2 Uppdrag.....	2
1.3 Verksamhet	2
1.4 Vision och mål för verksamheten.....	3
1.5 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla	5
1.5.1 Mål: Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning	6
1.5.2 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas.....	8
1.6 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Trygg i Luleå.....	9
1.6.1 Mål: Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.....	9
1.7 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Klimatsmart och naturpositiv	10
1.7.1 Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat	10
1.8 Området Blomstrande näringsliv	11
1.9 Området Mer Luleå för fler luleåbor	11
1.10 Ekonomi	12
1.10.1 Driftsbudget	12
1.10.2 Investeringsbudget.....	19
1.11 Uppföljning av mål	20

1 Verksamhetsplan 2026

1.1 Inledning

Verksamhetsplanens syfte är att beskriva uppdraget, mål under perioden samt på vilka sätt uppföljningen ska ske. Den innefattar även drifts- och investeringsbudget.

Verksamhetsplanen fastställs och följs sedan upp tre gånger under ett år i form av hel- och delårsuppföljningar.

1.2 Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden ansvarar även för kulturskolan. Nämnden är också tillsynsansvarig för de fristående förskolor och pedagogisk omsorg som av nämnden beviljats tillstånd att bedriva verksamhet i Luleå kommun. Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare (Skollagen 2010 1 kap, 4§). Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. (Skollagen 1 kap, 5§). Med hjärtat hos varje barn utvecklar vi tron på framtiden.

1.3 Verksamhet

Verksamheten är organiserad i en gemensam förvaltning tillsammans med arbetsmarknads- och gymnasienämndens verksamheter. I förvaltningen tillgodoses utbildningsbehovet i alla utbildningssteg från förskola till kommunal vuxenutbildning. Förvaltningen hanterar också arbetsmarknads- och integrationsfrågor. Inom

förvaltningen finns även gemensamma stödresurser som it och administration, HR och ekonomi, kansli samt resurscentrum med central elevhälsa, modersmål, måltider samt kulturskola.

1.4 Vision och mål för verksamheten

Vision Luleå 2040 som antogs politiskt 2008 handlar om att skapa ett attraktivt Luleå som är hållbart över tid.

"Luleå 2040. Vi lever ett rikt och utvecklande liv i en viljestark och växande region. Vid Bottenvikens kust finns plats för både och; närhet och utrymme, stad och land, bredd och spets, vita vidder och ljusa sommarnätter, naturens värden och dess möjligheter. Med ett naturligt nytänkande och ett friskt flöde av intryck, kunskap och utbyten skapar vi en hållbar förnyelse. Det gör oss till en av de viktigaste svenska kustregionerna och en förebild nationellt och internationellt."

Bilden visar Luleå kommuns vision 2040 där ambitionen är att: Tillsammans skapar vi ett hållbart, attraktivt Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Kommunfullmäktige har beslutat om prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen, kommunala och globala hållbarhetsmål samt utveckla verksamheten.

I *Mål och budget*¹ 2026 med plan för 2027-2028 beskrivs också hur den politiska majoriteten även prioriterar en stark demokrati och en levande landsbygd.

Alla verksamheter ska inför 2026, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar som bidrar till kommunfullmäktiges fem prioriterade områden:

- Valfungerande vardag för alla
- Trygg i Luleå
- Klimatsmart och naturpositiv
- Mer Luleå för fler luleåbor
- Blomstrande näringsliv

Barn- och utbildningsnämnden har definierat mål inom tre av de fem prioriterade områdena: Valfungerande vardag för alla, Trygg i Luleå, Klimatsmart och naturpositiv.

Barn – och utbildningsnämnden står inför flera utmaningar där demografi är en av dem. Demografiutvecklingen innebär ett minskande antal barn och elever i förskolans och grundskolans verksamheter. Nämnden ser även vikten av att hålla hög och god kvalitet i verksamheterna där bemanning med behörig och kompetent personal är särskilt viktiga faktorer.

Enligt skollagen kap 4, 3 § ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Detta gäller även på förskole- och skolenhetsnivå, skollagen kap 4, 4 §. Inriktningen ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen uppfylls, med likvärdighet, undervisningens kvalitet samt förutsättningar i fokus.²

Det systematiska kvalitetsarbetet har stöd i Skolverkets³ nationella kvalitetssystem (NKS) som syftar till att stärka, stödja och underlätta hela styrkedjans arbete för systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för barn och elever, genom mål, delmål och indikatorer. Delmål och dess indikatorer, den summativa delen, kan bidra till att

¹ [Mål och budget 2026 med plan 2027-2028 Luleå kommun](#)

² [Skollagen](#)

³ [Systematiskt kvalitetsarbete Skolverket](#)

synliggöra resultat. Framgångsfaktorerna, en formativ del av NKS, kompletterar samt kan bidra till framgångsrik skolutveckling. De sammanfattar faktorer, förutsättningar och processer som har stor påverkan på kvalitet och likvärdighet i skolväsendet och bygger på forskning samt annan systematiskt insamlad kunskap. Framgångsfaktorerna vänder sig i första hand till huvudmannanivån, såsom politiker och skolchefer, men berör även exempelvis rektorer, undervisande pedagoger och lärare samt yrkesgrupper som arbetar med undervisningsnära uppgifter.

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsplanering och de lokala målen är därigenom nära sammankopplade med det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetsplanen med nämndens mål följs upp vid tre tillfällen under året. Det systematiska kvalitetsarbetet sammanställs årligen och fastställs av nämnden för varje skolform och kompletterar uppföljningen av nämndens verksamhetsplanering. De sammantagna resultaten kan synliggöra de utmaningar som verksamheten har i relation till uppdraget att nå ökad kvalitet och likvärdighet och bidra till att identifiera områden som bör prioriteras för det fortsatta utvecklingsarbetet. Verksamhetsplanen och dess uppföljning i kombination med det systematiska kvalitetsarbetet kan bidra till framgångsfaktorn *Förtroendefullt klimat* inom NKS genom att huvudmannen (politik och skolchefer) exempelvis skapar förutsättningar för delaktighet i hela organisationen och väger in olika perspektiv från alla nivåer i den övergripande planeringen och uppföljningen. Det kan leda till att medarbetare i organisationen har handlingsutrymme och tar eget ansvar inom givna ramar, där respektive nivå kan avgöra hur uppsatta mål bäst kan uppnås för den verksamhet de har ansvar för.

Luleå kommunkoncern följer även ett antal indikatorer inom samtliga verksamheter och i Barn- och utbildningsnämndens verksamheter förskola och grundskola följs följande tre aspekter: kostnad, nöjdhet och kvalitet.

Inför 2026 har målen utformats i en process som inleddes med nämndens planeringsdag 8 april 2025, fortsatt utveckling av tänkbara mål inom förvaltningen samt en uppföljande planeringsdag för nämnden den 15 oktober 2025. Till detta tillkommer Luleå kommuns Mål & budget som beslutades i juni 2025.

1.5 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice.

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant.

1.5.1 Mål: Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning

Förskolor och skolor som erbjuder likvärdig utbildning och arbetar kompensatoriskt är avgörande för en skola av hög och god kvalitet. Att klara grundskolan och gå vidare till gymnasiet är viktigt för framtida möjligheter till vidareutbildning och arbete. Luleå har hög utbildningsnivå och hög andel förvärvsarbetande, men finns det skillnader mellan skolor kopplade till socioekonomiska faktorer. Barn till föräldrar med låg utbildningsnivå, pojkar och barn födda utomlands har generellt sämre förutsättningar. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor i utbildning, studieval och personlig utveckling. Förskolan och skolan har ansvar att främja lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet samt ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar lärande, val och utveckling.

Pojkar har generellt lägre meritvärden än flickor och färre pojkar fullföljer en gymnasieutbildning. Svaga skolresultat ökar risken för arbetslöshet och att hamna i ekonomiska svårigheter samt utanförskap. En bristfällig skolbakgrund ökar också risken för ohälsa och psykosociala problem.

Flickor har generellt högre måluppfyllelse i skolan och högre utbildningsnivå. Flickor har dock sämre psykisk hälsa än pojkar och hälsan försämras ju äldre flickorna blir. Arbetet med förbättrade studieresultat och ökat välmående ur ett jämställdhetsperspektiv kräver uthållighet och långsiktighet och arbetet måste starta redan i förskolan.

Det är viktigt att förskolan och skolan kompenserar för skillnader. Kommunen har ansvar för att alla barn och elever får tillgång till och deltar i utbildningen, samt att barn och elever som behöver stöd upptäcks tidigt samt att de kan få stöd. Ytterligare en viktig aspekt är att övergångar inom och mellan olika verksamheter på bästa sätt stöder barns och elevers utveckling och lärande, exempelvis genom tydliga och välförankrade rutiner. Resurser ska fördelas utifrån analyser av behov, för att kompensera för skillnader mellan verksamheter. En välfungerande vardag i form av förskolor och grundskolor med hög och god kvalitet är av största vikt för alla i Luleå kommun. Målet är att detta ska ske inom befintlig budgetram.

Nämnden arbetar mot följande mål som följs genom indikatorer eller kvalitativ bedömning:

Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning (NKS) med särskilt fokus på följande delmål:

1. Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning
2. Varje barn och elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver

3. Varje barn i förskolan stimuleras i sin språkutveckling och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera
4. Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning

Prioriterat område Valfungerande vardag Mål Alla barn och elever får en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet som förbereder för fortsatt utbildning Indikatorer/bedömning	Delår 1	Delår 2	Helår
Delmål 1: Andel (%) inskrivna barn i åldern 3–5 år i kommunen	Nationell statistik		
Delmål 2: Andel (%) vårdnadshavare i förskolan som upplever att deras barn får det stöd den behöver		Lokal statistik	
Delmål 2: Elevers upplevelse av om de får det stöd de behöver skolenkät åk 5 och åk 8, Skolinspektionens enkät vartannat år 2026 Fråga: "Hur ofta får du den hjälp du behöver under lektionerna?"			Skolinspektionen
Delmål 2: Elevhälsosamtal åk 4 och åk 7 "Får du den hjälp du behöver?"			Lokal statistik
Delmål 3: Andel (%) vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och att deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera		Lokal statistik	
Delmål 4: Andelen behöriga elever till gymnasiet, åk 9, samtliga samt per kön		Lokal statistik	Nationell statistik*
Delmål 4: Meritvärde åk 9, samtliga samt per kön		Lokal statistik	Nationell statistik
Delmål 4: Skillnaderna mellan skolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan <i>Mätetalet är lokalt och det är konstruerat av variationsbredden mellan högsta och lägsta resultat.</i>		Lokal statistik	
Bedömning av arbetssätt och samspel mellan förskola och Resurscentrum för process, struktur och organisation av barnhälsoarbete i förskolan		Bedömning	Bedömning
Bedömning av arbetssätt och samspel mellan grundskola och Resurscentrum för process, struktur och organisation av elevhälsoarbete i grundskola		Bedömning	Bedömning

* Mättet avser samtliga elever exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. I analysen redovisas även gruppen samtliga elever, inklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund.

1.5.2 Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas

Kommunfullmäktige har i oktober 2025 antagit en Kompetensförsörjningsstrategi för Luleå kommun. Strategin är framtagen för att möta en minskad tillgång på arbetskraft samtidigt som behoven inom välfärden ökar. Den slår fast en gemensam riktning för hela kommunen och utgör ett normerande ramverk för nämndernas arbete. Fokus ligger på att bygga en robust organisation som attraherar, utvecklar och behåller den kompetens som krävs – både idag och i framtiden. Kompetensförsörjningsstrategin utgår från ett aktivt lärandeperspektiv och organisationen behöver ständigt lära sig, anpassa sig och utvecklas i takt med omvärlden. Den är inte en statisk plan utan ett levande ramverk som följer utvecklingen i organisationen och anpassas efter de behov som identifieras över tid.

Strategin har följande fokusområden 2025–2028

1. Ökad tillgång till kompetens
2. Stärkt medarbetarskap
3. Hållbara arbetsplatser
4. Effektivt ledarskap
5. Effektiv och hållbar kompetensanvändning
6. Ökad möjlighet att arbeta längre

Barn- och utbildningsnämnden avser att omhänderta kompetensförsörjningsstrategin under 2026 genom att identifiera behov enligt nedan:

- Kartlägga vilka underlag som finns för att beskriva verksamheternas nuläge utifrån kompetensförsörjningsstrategins sex fokusområden
- Arbeta fram möjliga mätetal/indikatorer där det saknas inom fokusområdena.
- Utifrån den nulägesbild som skapas identifiera vilka behov som förvaltningens pågående och genomförda insatser möter, samt identifiera var insatserna behöver förstärkas.
- Det är en nationell utmaning att rekrytera behöriga legitimerade lärare och förskollärare. I kombination med stora pensionsavgångar de kommande åren behöver dessutom fler medarbetare än tidigare rekryteras. Att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan är en viktig och avgörande förutsättning för såväl kvaliteten som likvärdigheten i utbildningen. Huvudmannen ansvarar för att se till att det finns legitimerad och behörig personal för undervisningen, och frågan är central för Luleå kommun som skolhuvudman.

Prioriterat område Valfungerande vardag	Delår 1	Delår 2	Helår
Mål: Omhänderta Luleå kommuns kompetensförsörjningsstrategi och identifiera var insatserna behöver förstärkas Indikatorer:			
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, andel (%)	Nationell statistik		
Lärare (heltidstjänster) med lärolegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	Nationell statistik		

1.6 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Trygg i Luleå

Det prioriterade området syfte är att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

1.6.1 Mål: Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero

Skolor och förskolor är verksamheter och platser där vårdnadshavare, barn och elever ska kunna uppleva trygghet och ges goda möjligheter till lärande och kunskapsbyggande. En förutsättning för att verksamma i skolan ska må bra, kunna lära och utvecklas är en hälsofrämjande lärmiljö. Det innefattar ett gemensamt ansvarstagande, inom samtliga nivåer i skolan, för barns utveckling, lärande och hälsa samt med hög medvetenhet om hur lärande och hälsa påverkar varandra. Lärmiljön ska präglas av trygghet och studiero, grundläggande demokratiska värderingar och vara fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (NKS delmål) med särskilt fokus på följande:

- Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.
- Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero

Prioriterat område Trygg i Luleå Mål Alla barn och elever har en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero Indikatorer	Delår 1	Delår 2	Helår
Delmål 1: Förskola - Vårdnadshavarenkät – "Är du nöjd med ditt barns förskola"		Lokal statistik	
Delmål 2: Grundskola – elevers uppfattning av trygghet och studiero i Skolinspektionens enkät, vartannat år (2026) "Index studiero samt index trygghet"			Nationell statistik
Delmål 2: Grundskola - elevhälsosamtal åk 4 och åk 7, årligen "Jag känner mig trygg i skolan"			Lokal statistik
Verksamhet förskolas övergripande arbete med trygghet och studiero		Bedömning	Bedömning
Verksamhet grundskolas övergripande arbete med trygghet och studiero		Bedömning	Bedömning

1.7 Barn- och utbildningsnämndens mål inom området Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden.

1.7.1 Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat

För att nå det kommunövergripande målet om att Luleå inte ska ha påverkan på klimatet så måste den skolmat som serveras vara klimatsmart. Här har kommunen lyckats bra: koldioxidekvivalenten för livsmedelsinköp ligger i linje med FN:s mål. Resultaten från den senaste Ungdomsenkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitik, genomförd våren 2021) visar dock att fyra av 10 elever i årskurs åtta och i gymnasiet årskurs två hoppar över att äta lunch minst en dag i veckan. Samtidigt vill sju av 10 elever vara med och bestämma om skolmaten. Att äta lunch är viktigt, både för skolresultaten och för elevernas hälsa. Att invånarna i Luleå är delaktiga i samhällets utveckling är ett av Luleå kommuns övergripande mål. Här har kommunen en viktig utmaning: att göra eleverna delaktiga i det som rör skolmaten, såväl menyerna som matsituationens organisation och utformning. Delaktighet är både ett mål i sig (som en viktig demokratiprocess) men också ett medel för att nå målet om att få fler elever att äta den klimatsmarta skolmaten.

Nämnden arbetar mot följande verksamhetsmål och mått eller indikatorer

- Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenten ska vid livsmedelsinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Detta gäller för samtliga skolformer.
- Rektor och pedagoger ansvarar för att barnen och eleverna ska vara delaktiga i att organisera och utforma matsituationen i samverkan med Resurscentrum skolmåltider.
- Resurscentrums skolmåltider ansvarar för att barnen och eleverna ska vara delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer i samverkan med rektorer och pedagoger.

Prioriterat område Klimatsmart och naturpositiv Mål: Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat Mått/Indikatorer	Delår 1	Delår 2	Helår
Koldioxidekvivalent vid livsmedelsinköp, totalt	Lokal statistik		
Bedömning av barns och elevers delaktighet i att organisera och utforma matsituationen		X	
Bedömning av barns och elevers delaktighet i att utforma och klimatsmarta och goda menyer		X	

1.8 Området Blomstrande näringsliv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommun ska ge förutsättningar för ett starkt och växande näringsliv genom att främja ett gott företagsklimat, hög tillgänglighet och god service.

Under 2026 har Barn- och utbildningsnämnden inget utpekat mål inom område Blomstrande näringsliv. Förskola och grundskola arbetar dock kontinuerligt med exempelvis studie- och yrkesvägledning för att ge barn och elever möjlighet att få insikt i arbetslivets möjligheter. Medvetenhet och förmåga att välja utbildning och arbete kan öka genom samverkan mellan förskola, skola och arbetsliv, exempelvis genom praktik, studiebesök och andra samverkansformer.

1.9 Området Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att möjliggöra industrins omställning i rätt takt och nå en hållbar tillväxt och samhällsomställning med kulturen som drivkraft.

Inflyttningen till Luleå ska kunna öka och livet mellan husen ska utvecklas. Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra.

Under 2026 har Barn- och utbildningsnämnden inget utpekat mål inom område Mer Luleå för fler luleåbor.

1.10 Ekonomi

1.10.1 Driftsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	- 1 862 500	- 1 844 700	- 1 962 000	- 1 950 372	- 1 962 877
Kommunbidrag	1 872 700	1 851 000	1 962 000	1 950 372	1 962 877
Resultat	10 400	6 300	0	0	0
Specificering:					
Nämnd			2 000		
Förvaltningsstöd			150 000		
Förskola			508 000		
Grundskola			1 068 000		
Resurscentrum			234 000		
Totalt			1 962 000		

I konsekvensbeskrivningen av budgeten för 2026, i samband med de preliminära planeringsförutsättningarna inför 2026, beskrevs utmaningarna inför budgeten 2026 som är omhändertagna i budgetarbetet.

Alla behov kostnadsberäknades inte till konsekvensbeskrivningen utifrån de preliminära planeringsförutsättningarna, dvs det fanns behov som planeras att prioriteras i egen budget i alla verksamheter, genom omfördelning av resurser inom egen verksamhet. Sådana prioriteringar görs alltid utifrån nämndens "normala" kostnadsökningar.

Den konsekvensbeskrivning som lämnades in under våren 2025 beskrev ett behov som inte kunde omhändertas motsvarande 35,1 mkr för alla verksamheter inom nämndens område, där 13 mkr avsåg kostnader för genomförande av skolstruktur och 22,1 mkr

avsåg minskningen av barn och elever enligt demografimodellen för förskola och grundskola.

Ett tillskott motsvarande 32 mkr gavs för 2026 och under hösten har budgetarbetet pågått, konsekvenserna har uppdaterats under hösten efter skolstart, vilket påverkar framför allt valen inom grundskolan, men även förskolan har en tendens att vara läsårspåverkade. Några beslut om strukturåtgärder har inte fattats. För 2026 bedöms dock nämnden, tack vare tillskottet, ha en budget i balans kommande år. Nämnden fortsätter att utveckla alla verksamheter vilket beskrivs nedan.

Förskolan

Den stora utmaningen är det sjunkande barnantalet och att anpassa förskolans organisation då rektorernas budget minskar när barnantalet minskar. Enligt tidigare inriktningsbeslut i nämnden blir samtliga tills vidare anställda ändå kvar i anställning i en personalpool. Det är en rekryteringsatsning och kvalitetshöjning i verksamheten när erfarna barnskötare blir kvar i verksamheten och ersätter andra som är frånvarande eller går in på tjänster som blir vakanta.

Förskolan har fortsatt en hög andel legitimerade förskollärare och yrkesutbildade barnskötare i verksamheten. En pågående kompetenssatsning för att erbjuda de medarbetare som saknar barnskötarutbildning planeras fortsätta med en tredje omgång år 2026.

Förskolans gemensamma utvecklingsområden fortsätter att stå i centrum för olika kompetenssatsningar för att stärka den likvärdiga utbildningen. Den nya lokalen för förskolans Kreativa Kompetens Centrum blir en viktig arena för utbildningar, pedagogiska caféer och kollegialt lärande. Insatser planeras bl a inom området STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematic) barnhälsa, rörelse och språkutvecklande arbetssätt för att möta den omarbetade läroplanen för förskolan (juli 2025).

Det internationella utbytet inom Erasmus fortsätter att stärkas med en koppling till läroplanen och förskolans utvecklingsområden. Ett stort antal aktiviteter i form av kurser och jobbskuggningar har genomförts och ytterligare fler planeras under ackrediteringstiden fram till mars 2027. Jobbskuggningarna innebär att personal från Luleås förskolor åker till andra länder för att ta del av förskolornas arbete där och vice versa.

Kompetensförsörjningsarbetet under parollen Stärka inåt – Jobba utåt fortsätter. Bland annat planeras satsningar för att attrahera fler förskollärare i syfte att trots de stora utmaningarna att rekrytera, om möjligt öka andelen legitimerade förskollärare i

verksamheten. Det arbetsplats- och verksamhetsförlagda lärande inom barnskötar- och förskollärarytbildningarna utvecklas ständigt som en strategisk rekryteringssatsning. Det kvalitetshöjande statsbidraget förblir på i stort sett samma nivå under 2026 som under 2025. Det kommer att nyttjas för att stödja möjligheten att behålla de tills vidare anställda barnskötarna, för en fortsatt omgång för att på betald arbetstid utbilda de som saknar barnskötarutbildning men också för att erbjuda kvalificerad fortbildning för förskollärare inom ramen för professionsprogrammet.

Grundskolan

Luleå kommun genomför en rad omfattande och strategiska satsningar inom grundskolan, med målet att höja kvaliteten i undervisningen, stärka elevernas lärande och skapa en trygg och inkluderande skolmiljö. Dessa insatser spänner över flera områden – från tidiga stödinsatser och internationella samarbeten till säkerhet, elevhälsa och kompetensutveckling.

En av de mest centrala satsningarna är arbetet med statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling. Här prioriteras tidiga insatser i lågstadiet, där elever får stöd i sin läs- och skrivutveckling genom riktade pedagogiska metoder och stärkt bemanning. Genom statsbidraget är även den pedagogiska kompetensen förstärkt i skolorna och pedagogiska IT-utvecklare har i uppdrag att stödja lärarna i det digitala arbetet. För att stärka skolledningen har biträdande rektorer tillsatts som ett extra stöd i det dagliga arbetet.

I strategisk plan och budget för 2024-2026 har utredningsuppdrag tilldelats till nämnderna. De utredningsuppdrag som därifrån är destinerade till grundskolan är "Öka antalet lärare i grundskolan" och "Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen".

Det första uppdraget har resulterat i beslut att arbeta för att öka antalet lärare i grundskolan, enligt en stegvis modell motsvarande 11,4 mkr över två år, 2025-2026. Genom att öka den ordinarie elevpengen kan rektor möjliggöra att antalet lärare ökar i grundskolan. Fler vuxna runt eleverna bidrar till bättre arbetsmiljö och till att skapa starkare och mer förtroendefulla relationer mellan lärare och elever, vilket främjar en positiv inlärningsmiljö och på sikt en ökad måluppfyllelse. För den kommunala grundskolan innebär satsningen cirka 15 fler lärare. Inledningsvis innebär det att de enheter som haft överbemanning utifrån budget nu kan ha dessa resurser inom ordinarie bemanning.

Det andra uppdraget handlar om att öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och

fritidsförvaltningen. Det uppdraget är pågående och har beröringspunkter till förändringarna med skolbiblioteken. Ny lagstiftning kräver att skolbibliotek ska vara bemannade, och kommunen arbetar nu med att ta fram en biblioteksplan för barn- och utbildningsnämnden. Grundskolan tar även del av statsbidraget för att öka antalet böcker på skolorna. Syftet är att öka tillgängligheten och kvaliteten i skolbiblioteksverksamheten.

I jämförelse med riket presterar grundskolan i Luleå bland de 25% bästa kommunerna i Sverige avseende resultat för slutbetyg för årskurs 9. Detta gäller både för elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen och elever som är behöriga till yrkesprogram såväl som meritvärdet. För alla dessa kategorier ligger vi bland de 25% bästa kommunerna.

Internationellt arbete har också fått ett tydligt fokus. Flera grundskolor deltar aktivt i ERASMUS-programmet, vilket har möjliggjort elevmobilitet till länder som bland annat Frankrike och Spanien samt jobbskuggning för personal i Danmark och Italien. Genom dessa internationella kontakter får både elever och lärare möjlighet att utveckla sina språkkunskaper och få nya perspektiv på undervisning och lärande.

Hösten 2024 öppnade Luleå International School, en ny internationell grundskola med undervisning på engelska enligt svensk läroplan. Skolan är i uppstartsfas och har initialt högre kostnader, men förväntas växa successivt och bli ett viktigt komplement till kommunens övriga skolutbud. Elevantalet här ökat från starten och uppgår nu till över 70 elever. Kommande läsår har skolan mer lokalyta och kan då ta emot än fler elever.

Hösten 2025 öppnades en resursskola för årskurs 7–9 i Sunderbyn, vid Kråkbergsskolan. Även resursskolan är i uppstartsfas och kommer till nästa läsår att utöka antalet platser för att kunna erbjuda cirka 10 elever resursskola. Skolan har en hög personaltäthet och erbjuder riktat stöd till elever med särskilda behov. I samband med införandet av resursskola beslutades också att grundskolans ordinarie tilläggsbelopp ska stärkas för att höja kvaliteten på det främjande och förebyggande arbetet på skolorna för de elever som har extraordinära stödåtgärder som omfattar elevens hela skoldag.

För att öka tryggheten i skolmiljön har kommunen tilldelats ett nytt statsbidrag, som används till säkerhetshöjande åtgärder såsom skyltningar, kodlås och insatser som stärker den fysiska säkerheten på grundskolorna.

Slutligen görs också satsningar på karriärtjänster inom lärarkåren, där förstelärare strategiskt driver pedagogisk utveckling för att höja undervisningens kvalitet. Fortbildning kring kommande förändringar med den tioåriga grundskolan är nu

framledes prioriterad, och ses som en viktig del i att rusta lärarna för framtidens undervisning.

Resurscentrum

Måltidsresan inom Resurscentrum måltider fortsätter under 2026, en satsning som startade i januari 2023. Den pedagogiska måltiden fortsätter utvecklas tillsammans med för- och grundskola som en del av måltidsresan. Resultat visar att när fler pedagoger finns i matsalen nära barn och elever blir måltidsmiljön bättre vilket leder till bland annat mindre svinn. Resurscentrum måltider implementerar fortsatt pedagogisk måltid för samtliga pedagoger och elevhälsa inom för- och grundskola 2026.

Resurscentrum måltider satsar fortsatt på att utveckla och utöka de lokala råvaruinköpen och samarbete med de lokala odlarna. Ett samarbete som ger de lokala odlarna förutsättningar att bedriva verksamhet i lokalområdet vilket leder till det högre syftet att stärka beredskapen för Norrland och Sverige. Inköp av lokala råvaror har ett högre inköpspris vilket utmanar budget men utvecklar hantverket i köken och elevdelaktigheten där mer mat lagad från grunden samt proportioner och mer vegetabilier är några av nycklarna för att lyckas inom budgetram. För budgetåret 2025 möjliggjordes en satsning på 700tkr på lokalt odlade grönsaker vilket planeras att utvecklas under 2026. Satsningen med de lokala råvarorna ger bättre kvalitet på slutprodukten.

Inom Måltidsresan finns det behov av satsningar på hantverket för att inspirera och utveckla skolmåltiden. En satsning sker också genom att köken renoveras och kökens maskinpark och restaurangens utformning utvecklas utifrån dagens behov. Under 2026 en måltidsutvecklare att anställas, vars uppgift kommer att vara att jobba med nya livsmedel, upphandling, beredskap samt utveckling som hör till skolmåltid på en helhet vilket bidrar till stöd för chefer inom måltiden som har ett stort antal medarbetare per chef och enheter. Även måltidsinspiratör är en profession som under 2026 kommer vara verksam inom två chefsområden fullt ut och en tredje implementeras under verksamhetsåret 2026. Detta är en satsning som cheferna valt att göra inom sina områden genom att skapa utrymme i egen budgetram.

Inflationen på livsmedel har en betydande effekt på livsmedel. Inflationen har dämpats under det innevarande året och köpmönster utvärderas hela tiden på varje köksenhet för att prishöjningar skall få så liten påverkan som möjligt. Prognosen för det kommande året är en måttlig inflation och måltider räknar med en prishöjning på helåret motsvarande nettoeffekt 3% eller 1,35 mkr.

Sedan höstterminen 2025 har Resurscentrum barn & elevhälsa satsat på att förstärka det psykologiska perspektivet inom förskolan. Denna satsning möjliggörs genom att verksamheten gör uppdrag på andra sätt. I detta fall förändrar Resurscentrum arbetet med metodutvecklare vilket gör att verksamheten tillskapar ett nytt utrymme för en skolpsykolog. Under hösten 2025 förändrar Resurscentrum hela arbetet som är kopplat till metodutveckling vilket nu planeras att ingå i Resurscentrum modersmål och klaras inom befintlig budget.

Ett nytt skolläkaravtal (konsult) är tecknat efter ny upphandling vilket för Resurscentrum betyder en ökning av kostnaderna. Skolläkaren kommer inte att användas mer tid utan avtalet helt enkelt dyrare men i nivå med andra kommuners kostnader inom liknande konsultuppdrag. Med anledning av denna fördyring kommer Resurscentrum att påbörja en rekrytering av en egen skolläkare under 2026 och söker samarbete med andra närliggande kommuner för att dela uppdraget mellan skolhuvudmännen och då även kostnaderna för lön.

Ett annat utvecklingsarbete som pågår inom Resurscentrum under 2026 är skolsociala team, en samverkan mellan socialtjänst och elevhälsa. Arbetet finansieras till en del av statsbidrag (om statsbidrag beviljas kan det som mest uppgå till 50%) och Resurscentrum elevhälsa satsar 1 mkr under 2026. Medel har prioriterats från det stärkta tilläggsbeloppet vilket gör att verksamheten kan satsa långsiktigt på skolsociala team även om inte statsbidrag beviljas.

Ett arbete pågår där Resurscentrum stärker elevhälsan tillsammans med grundskolan, ett team bildas runt rektor som har ett stort handlingsutrymme hur hen arbetar med sin lokala elevhälsa där flexibilitet och handlingsutrymme är ledstjärnor. Resurscentrum elevhälsa och grundskolan skapar en gemensam kultur av ansvar kring utvecklingen av elevhälsan och de mest utmanande elevärendena.

Personalomsättningen på kuratorer har varit hög de senaste åren och inom elevhälsosoran har framgångsfaktorer och utmaningar identifierats. En del av framgångsfaktorerna är att stärka professionen kurator för att möta det diversifierade utmanande arbetet på skolorna. För att lyckas med det stärker Resurscentrum upp med en professionsutvecklare inom kurators uppdrag genom prioritering av Resurscentrums centrala budgetmedel.

Kulturskolan har många pågående projekt, ett projekt som bedrivs tillsammans med regionen är "dans för hälsa", en forskningsbaserad metod för att minska stress, oro och nedstämdhet, åtminstone när det handlar om unga tjejer. Kulturskolan utvecklar även konceptet med friskvårdsplatser tillsammans med grundskolan där eleverna genom estetiska uttrycksformer utvecklar hälsa och lärande.

Förvaltningsstöd

Ekonomi- och HR-avdelningen fortsätter att ytterligare utveckla stödet till förvaltningens chefer. Controllers arbetar kontinuerligt med att förenkla processer och arbetssätt kopplat till bland annat det nya ledningssystemet i kommunen, vilket är tänkt att förenkla budget- och prognosarbetet för chefer. Under 2026 kommer även personalrapporter att utvecklas och redovisas nämndsvis med samma syfte att förenkla uppföljning för chefer och för nämnderna.

HR-konsulterna utgör ett nära och kvalificerat stöd till chefer i alla frågor inom bland annat arbetsrätt, samverkan och rehabilitering. HR är delaktig i alla kommunövergripande processer som pågår inom attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta. Den av kommunfullmäktige antagna kompetensförsörjningsstrategin ska inarbetas och HR har fått i uppdrag att utreda och redovisa förvaltningens status inom de prioriterade områden under 2026. Ett koncept ska tas fram för en ny kommunövergripande rekryteringsenhet där förvaltningens nuvarande två rekryterare är tänkta att ingå. Under början av året löper också nuvarande avtal för korttidsbemanningen ut och ett nytt avtal upphandlas och tas i bruk första kvartalet 2026.

Förvaltningen reviderar årligen sin lokalbehovsplan som presenteras för nämnden. Nämnden fastställer därigenom underlag till kommunens strategiska lokalförsörjning. Det arbetet är en del i kommunens utvecklade samhällsplanering. Vidare bedöms pågående samplanering med övriga förvaltningar fortsätta ta positiva utvecklingssteg. Ett kontinuerligt arbete pågår inom de aktuella säkerhetsfrågorna för att alla verksamheter ska ha en likvärdig nivå av beredskap. Under 2026 kommer det att vara en utbildning kring väpnat våld, fortsatt arbete med att genomföra säkerhetsvandringar på skolor, hantera nya lagkrav kring skolans brottsförebyggande ansvar, prioritera insatser inom statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder samt stärka beredskapen inom verksamheterna.

Kansliet har under året vidareutvecklat processer för styrning och uppföljning, fortsatt arbetet med att stödja utveckling av skolformernas systematiska kvalitetsarbete samt verksamheternas kommunikation. 2026 kommer kansliet att vidareutveckla arbetet med strategisk kommunikation tillsammans med verksamheten, fortsätta arbetet med målstyrning för båda nämnderna med fokus på att integrera kvalitetsarbetet med nämndernas arbete, förbättringsarbete kopplat till ärendehantering samt dokumenthantering. Kansliet kommer även att arbeta för att tydliggöra rutiner och andra styrdokument kända inom förvaltningen med särskilt fokus på arkiv och allmänna handlingar.

IT/administrationsavdelningen arbetar med många utvecklingsinsatser inom digitaliseringsområdet. Fokus under 2026 är liksom förra året, att öka den digitala kompetensen hos alla medarbetare inom förvaltningen och fortsätta att sträva efter en papperslös administration med digital ärendehantering och med att implementera digitala signaturer. Ett arbete sker för att alla IT-system ska kunna samverka med varandra där källdata hämtas för att skapa stor effektivisering och rättssäkerhet. Även utvecklingen för att arbeta med informationssäkerhet, säkerhet och behörighetshantering för system, personal och elever.

Förvaltningsstödet kommer också att ha en pott för innovationsmedel, att nyttjas av verksamheten eller tillsammans med verksamheten för att få ytterligare framdrift i arbetet med innovationer, AI och digitalisering.

1.10.2 Investeringsbudget

(Tkr)	Bokslut 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Kostnader	11 300	100 100	114 300	178 300	190 800
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa investeringar	11 300	100 100	114 300	178 300	190 800
Specificering:					
Inredning och verksamhetsutrustning, kök, lokalanpassningar, larm och lås, arbetsmiljö- och säkerhetsåtgärder			13 800		
Åtgärder i befintliga lokaler (inkl duschbås) - planeras gemensamt i arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen			10 500		
Inventarier Hertsöskolan			20 000		
Lokalbehov skolstruktur			32 000		
Inventarier skol- och förskolelokaler			18 000		
Förskolor Notviken			20 000		
Summa			114 300		

För arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens investeringar i befintliga lokaler så samråder alla verksamheter inom förvaltningen och planerar och prioriterar åtgärder tillsammans för kommande år. Det kan innebära att åtgärder för tex gymnasieskolan

planeras gemensamt i förvaltningen och vid igångsättningsbeslut i AGN så tas det av ovan budget för åtgärder i befintliga lokaler.

I takt med att skolstrukturutredningar blir klara finns behov av inventarier. De lokalbehov som finns upptagna för skolstruktur är endast grova bedömningar som kräver justeringar inför varje nytt budgetår. Budget avseende pågående projekt finns hos infrastruktur- och serviceförvaltningen. När igångsättningsbeslut har fattats överförs budget från barn- och utbildningsnämnden till infrastruktur- och servicenämnden. Hertsöskolan beräknas vara klart hösten 2026. Tunaskolans byggnation (etapp 1) beräknas vara klart år 2027. Nybyggnadsprojektet vid Stadsöskolan bedöms vara färdigt år 2028.

1.11 Uppföljning av mål

Verksamhetsplanen följs upp vid varje delår (i slutet av april och augusti) samt vid helåret i december. Vid dessa tillfällen kommer målen att följas och de mätetal och kvalitativa mått som är möjliga att inhämta till respektive tidpunkt kommer att rapporteras.

Fastställande av internkontrollplan 2026

Ärendenr 2025/253-1.3.2.2

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att fastställa internkontrollplan för 2026.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden ska fastställa internkontrollplan för 2026.

Riskbedömning har skett i förvaltningens ledningsgrupp och i barn- och utbildningsnämnden. Följande riskområden beslutades för kontroll under 2026:

- Korruption (obligatoriskt enligt beslut från kommunstyrelsen).
- Informationsförvaltning med fokus GDPR.

Riskområdena beskrivs djupare i internkontrollplanen, där även kontrollmetod, tidplan och ansvarig för respektive kontrollmoment anges.

Beskrivning av ärendet

Internkontrollens syfte är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. Det handlar om att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, att ekonomisk rapportering och information om verksamheten är tillförlitlig, samt att tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter och andra riktlinjer efterlevs.

Dialog

Riskvärdering har gjorts av ansvariga chefer i arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt i barn- och utbildningsnämnden 2024-10-15. Utformningen av föreslagna kontrollmoment har skett i samråd med berörda chefer och handläggare inom förvaltningen.

Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsnämndens internkontrollplan 2026

Susann Sunnarve

Verksamhetscontroller

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp

Internkontrollplan för Barn- och utbildningsnämnden 2026

Kommunstyrelsens obligatoriska område att riskbedöma: Korruption.

För många i Sverige för begreppet korruption tanken till mutor, men korruption kan vara många olika företeelser. Det behöver inte handla om att någon får en ekonomisk vinning. Det centrala är snarare att vinningen är otillbörlig, det vill säga att en fördel uppstår på osaklig grund. Studier visar att den vanligaste formen av korruption i Sverige sker utan krav på ersättning eller motprestation, så kallad vänskapskorruption.

Att förebygga och hantera korruption berör både medarbetare och arbetsgivare och bidrar i längden till en god förvaltningskultur. Det är viktigt att motverka så väl olämpliga beteenden som rent kriminella handlingar. Detta innebär att objektiviteten och förtroendet för kommunen stärks och upprätthålls.

BUN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontrollera att chefer i förvaltningens ledningsgrupp genomfört dialoger i sina ledningsgrupper utifrån den obligatoriska e-utbildningen "Luleå kommun mot korruption". Syftet är att dialogerna ska leda till ökad kunskap och medvetenhet, för att förebygga och i förekommande fall upptäcka och hantera risker för korruption. Resultatet av dialogerna dokumenteras och följs upp.	Alla chefer i förvaltningens ledningsgrupp ska ha genomfört dialoger i slutet av 2026. Vid varje delår följs upp vilka chefer som genomfört dialog och i förekommande fall vilka risker för korruption som har identifierats.	Förvaltningsdirektör

Informationsförvaltning med fokus GDPR

Det finns kunskapsluckor hos anställda inom AUF i hur och var man får spara, lagra och skicka personuppgifter, samt kring vad som faktiskt utgör en personuppgift. Anmällda personuppgiftsincidenter visar att det finns ett utbildningsbehov. 39% av AUF:s anställda har gått en grundläggande GDPR-utbildning någon gång under perioden 17 jan 2024–23 juni 2025.

BUN:s värdering			Kontrollmetod/ aktivitet	Tidplan	Ansvarig
Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde			
3	4	12	Kontroll av att alla anställda inom AUF går eller har gått grundläggande e-utbildning om GDPR någon gång under de senaste två åren.	Senast vid helårsuppföljning ska alla ¹ anställda ha gått GDPR - grund (E-utbildning)	Förvaltningsdirektör

¹ Med alla avses alla anställda utom de som under tidperioden varit föräldralediga, sjukskrivna eller haft annan giltig anledning till att inte genomföra utbildningen.

Förskolans kvalitetsrapport 2024/2025

Ärendenr 2025/354-1.2.1.4

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna förskolans kvalitetsrapport för läsåret 2024/2025.

Sammanfattning av ärendet

Grundskolans och förskolans kvalitetsrapporter följer upp kvaliteten för läsåret 2024–25. Grundskolans verksamhet omfattar även förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem.

Underlag i analysarbetet är enheternas kvalitetsrapporter, kvalitetsdialoger samt intern och extern statistik. I analyserna lyft resultat, orsaker och inför kommande läsår identifieras specifika och generella utvecklingsbehov i verksamheten inom verksamheternas prioriterade områden.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna förskolans kvalitetsrapport för läsåret 2024/25.

Dialog

Underlagen består av enheternas kvalitetsrapporter där dialog sker mellan rektors-, undervisnings- och barn/ elevnivå samt vårdnadshavare. Därutöver sker kvalitetsdialoger mellan ledningsnivåerna i respektive verksamhet.

Beslutsunderlag

- Förskolans kvalitetsrapport 2024/2025

Lovisa Taavo
Utvecklingsledare förskola

Beslutet skickas till

Skolchef förskola
Utvecklingsledare förskola

Kvalitetsrapport 2024/2025

Förskola

Innehåll

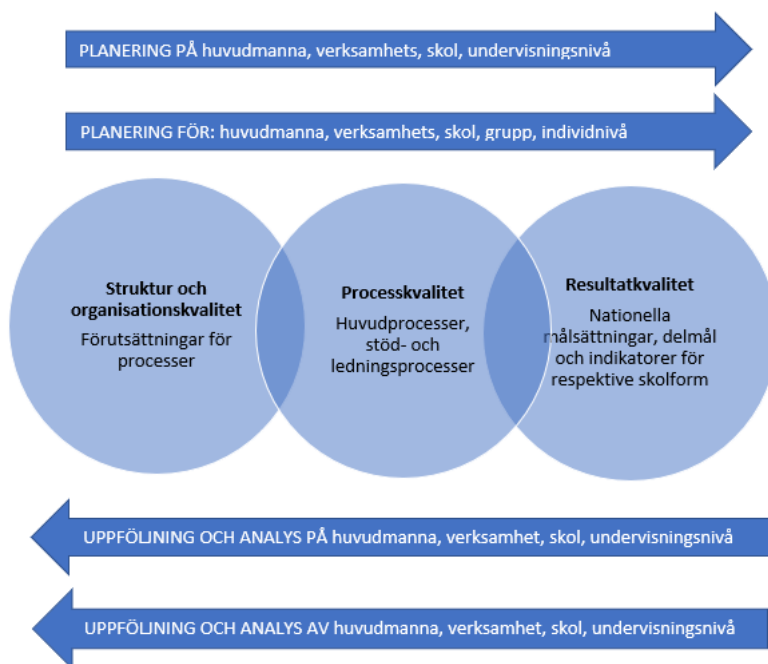
1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?	2
2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet	3
2.1 Förutsättningar, processer och resultat.....	3
2.2 Det nationella kvalitetssystemet.....	4
2.2.1 Förskolans nationella mål och delmål.....	5
2.2.2 Modell för systematiskt kvalitetsarbete	5
3 Verksamhetens förutsättningar	6
3.1 Barn i förskolan	6
3.2 Personalresurser förskola	9
3.3 Övriga förutsättningar.....	12
4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål	19
5 Resultat och analys.....	21
5.1 Förskola	21
5.1.1 Lärmiljö.....	21
5.1.2 Barnhälsa.....	23
5.1.3 Språkutveckling	26
5.1.4 Styrning och ledning.....	29
5.2 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan	31
5.3 Internationalisering	32
5.4 Samlad analys och fortsatta prioriteringar	33
6 Bilagor	41
6.1 Vårdnadshavarenkät förskola	41
6.2 Förskollärarenkäten Öppna jämförelser	42

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovan. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i Skollagen (2010:800) och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Utbildningen ska dessutom, enligt 4 kap. vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Dokumentation av kvalitetsarbetet skapar kontinuitet och minskar risken för sårbarhet vid personalbyten. Den är även tänkt som processtöd och kvalitetssäkring för att möta lagstiftningens krav. I denna kvalitetsrapport dokumenteras uppföljningen av utbildningen och analysen av orsakerna till uppföljningens resultat.

2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

2.1 Förutsättningar, processer och resultat

En gemensam modell för det systematiska kvalitetsarbetet har valts för att utveckla det interna arbetet inom Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; organisation/struktur/förutsättningar-, process- och resultat kvalitet.

Verksamhetens resultat kan ses som en produkt av kvaliteten på de processer som lett fram till resultaten, men processerna bör också ses i sitt sammanhang, där förutsättningar och ramar skapar utrymme för processerna. Med denna bakgrund som fond pratar vi inom det systematiska kvalitetsarbetet om struktur- och organisationskvalitet (förutsättningar och de sätt vi väljer att organisera våra förutsättningar och processer), processkvalitet (vad och hur vi gör) samt om resultat kvalitet (effekter och resultat utifrån mål, delmål och indikatorer).

Samband mellan kvalitetsområdena organisation/strukturkvalitet, processkvalitet och resultat kvalitet är viktiga vid både uppföljning/analys och för fortsatt planering.

Struktur och organisationskvalitet kan omfatta förutsättningar i form av:

- Systematiskt kvalitetsarbete samt styrning och ledning genom hela styrkedjan
- Nationella styrdokument (läroplaner, föreskrifter, skollag)
- Resurser: ekonomiska; personella i skolan tex lärarbehörighet och hur bemanningen anpassas efter grupper och enskilda barns/elevs behov; materiella i form av tillgång till adekvata läromedel, digitala lärverktyg och lärmiljö; systemstöd
- Strukturfaktorer: barn- och elevantal, barn- och elevstabilitet och socioekonomi.

Processkvalitet kan omfatta:

- Organisation för undervisning, planering, kollegial samverkan, professionsutveckling, verksamhetsutveckling, schema, kalendarium
- Ledarskap: rektors ledarskap av en arbets- och utvecklingsorganisation, lärarledarskap för kvalitativ undervisning, gemensam bild/vision

- Undervisningskvalitet: undervisning som bidrar till kunskapsutveckling och språklig utveckling inom samtliga ämnen i läroplanerna
- Stödprocesser för barns och elevers lärande: främjande och förebyggande barn- elevhälsa för trygghet, studiero, närvaro, ledning och stimulans. Extra anpassningar och särskilt stöd. Studie- och yrkesvägledning.
- Samarbete med vårdnadshavare

Resultatkvalitet kan omfatta:

- Måluppfyllelse av nationella och lokala målsättningar, delmål och indikatorer.
- Resultatkvalitet omfattar även exempelvis likvärdighet, trygghet, studiero, frånvaro, studieavbrott, kränkningar, likabehandling, klagomål, effekter av extra anpassningar och handlingsplaner/åtgärdsprogram.
- Ekonomi
- Personal (rekrytera och behålla behörig personal)

2.2 Det nationella kvalitetssystemet

Det nationella kvalitetssystemet har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. **Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet.** Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: 1. Förtroendefullt klimat, 2. Hälsöfrämjande lärmiljö, 3. Kompensatoriska insatser, 4. Kompetent ledarskap, 5. Professionell utveckling, 6. Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och 7. Tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Kvalitetssystemet utgör underlag för både huvudmannens kvalitetsdialoger med Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten som för huvudmannens kvalitetsdialoger genom hela styrkedjan.

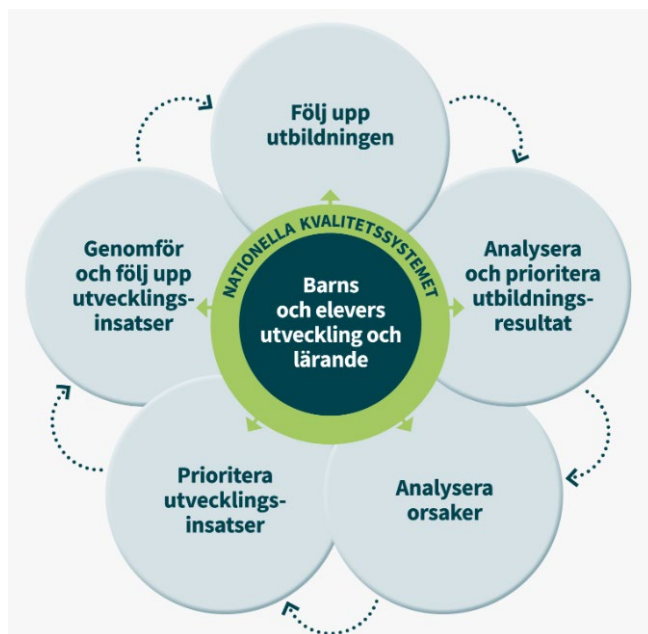
2.2.1 Förskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning för förskolan: I förskolan får varje barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förberedelse för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning
2. Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande
3. Varje barn får en utbildning som uppmuntrar till lek och rörelse samt ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver
5. Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

2.2.2 Modell för systematiskt kvalitetsarbete

Skolverkets reviderade modell för systematiskt kvalitetsarbete. Modellen visar arbetsprocessen i fem moment, med syftet och det nationella kvalitetssystemet i centrum. Kvalitetssystemet stödjer samtliga moment. Arbetet i varje moment kan genomföras på olika sätt, utifrån lokala behov som finns hos varje huvudman.

3 Verksamhetens förutsättningar

3.1 Barn i förskolan

Idag omfattar den kommunala förskolan i Luleå 52 förskolor med en total maxkapacitet om 210 avdelningar. I kommunen finns totalt 9 fristående förskolor och 1 pedagogisk omsorg.

Förskolorna med möjlighet till:

1-2 avdelningar - 12 kommunala förskolor samt 4 fristående förskolor

3-4 avdelningar - 18 kommunala förskolor samt 4 fristående förskola

5-6 avdelningar - 20 kommunala förskolor samt 1 fristående förskola

7-8 avdelningar - 1 kommunal förskola (fördelat i två separata byggnader)

Vid mätningar (september 2025) har kapacitetsnyttjandet sjunkit till 76%, öppna avdelningar 181. Det minskande kapacitetsnyttjandet följer demografin med minskat antal barn i förskoleåldrar.

Antalet barn den 15 oktober 2025 i Luleås kommunala förskolor var 2915 (3003), i fristående verksamheter drygt 310 barn vilket motsvarar 9,4 % av barn med plats i förskola. Luleå har en av landets högsta inskrivningsgrader vad gäller barn i förskolan, vilken har varit stabil över tid.

Andel barn som går i förskola 1-5 år: 89% (2024)

Andel barn som går i förskola 3-5 år: 97% (2024)

Barngruppernas storlek och sammansättning i Luleås kommunala förskolor

I snitt fanns det den 15 oktober 2025 16,1 barn per avdelning, vilket det även var föregående år. Det är delegerat till rektor att besluta hur barn indelas i grupper (benämnt avdelningar i Luleå), hur många avdelningar som ska hållas öppna vid förskolan och hur personalen fördelas (Skollagen, 2 kap, §10). Beslutet om hur många avdelningar som hålls öppna eller läggs vilande tas av rektor på basis av antalet barn som finns vid förskolan, hur många barn som finns i kö och som tackar ja till erbjuden plats. Detta verktyg nyttjas kontinuerligt av rektor då fluktuationer alltid sker i någon omfattning vad gäller barnunderlag.

I dagsläget finns för få barn i kön i ett flertal områden för att fylla avdelningar och förskolor. Flertalet områden upplever minskat barnantal och har behövt anpassa antalet öppna avdelningar. Det som påverkar förskolan är det sviktande antalet barn

som gör det svårt att parera för att ha fulltaliga barngrupper under höstterminen. Då avdelningar inte fylls upp upplever rektorer att det försvårar en långsiktig planering.

Inskolningar pågår ofta under större delen av året vilket innebär rörelser i barngruppen som man lyfter påverkar vissa barngruppers dynamik. Vid fördelning av pojkar och flickor i barngrupperna fördelar rektor i den mån det är möjligt. Då det ibland blir övervikt av det ena eller andra könet beror på var barnen bor geografiskt, åldern på barnet och hur många avdelningar som finns på förskolan.

I jämförelse med föregående år ser förskolan en nedåtgående trend gällande barnantalet, det totalt barnantalet har minskat med ca 100 barn och med ca 250 barn sedan 2023. Födelsetalen sjunker i Sverige. Det betyder minskat antal barn i förskoleåldrar, 1–5 år. Statistiska centralbyrån (SCB) gör i sin nationella framskrivning (2025) en bedömning att antalet barn i förskoleåldrar kan komma att bli upp till cirka 80 000 barn färre under perioden fram till år 2035, i jämförelse med tidigare framskrivning (2023). Luleå kommuns egen demografiprognos pekar på en liknande utveckling som SCB:s för landet i stort. Barn i förskoleåldrar minskar. Den egna prognosen är dock något mer positiv än SCB:s framskrivning för Luleå. Orsaken är att Luleås befolkning beräknas öka genom inflyttning till följd av de gröna industrisatsningarna. Den lokala prognosen för Luleå som helhet visar dock på ett fortsatt sjunkande antal barn i åldrarna 1–5 år med en förväntad stabilisering år 2027, för att sedan försiktigt öka under åren fram till 2034. Först år 2034 bedöms nivåerna av barn i förskoleåldrar vara i samma nivå som i dagsläget cirka 3700 barn. (Luleå kommun, april 2025).

Ett minskat antal barn i förskoleåldrar gäller för flera områden i Luleå de närmaste åren. I några områden visar prognosen på stabila men låga nivåer av antalet barn ett antal år framåt eller under hela prognosperioden fram till år 2035. Om något av dessa scenarios sammanfaller med att det redan idag finns ett flertal avdelningar som ej nyttjas eller delvis fyllda avdelningar vid områdets förskolor uppstår behov att se över förskolestrukturen i väntan på att utvecklingen av barn i förskoleåldrar stabiliseras och vänder uppåt.

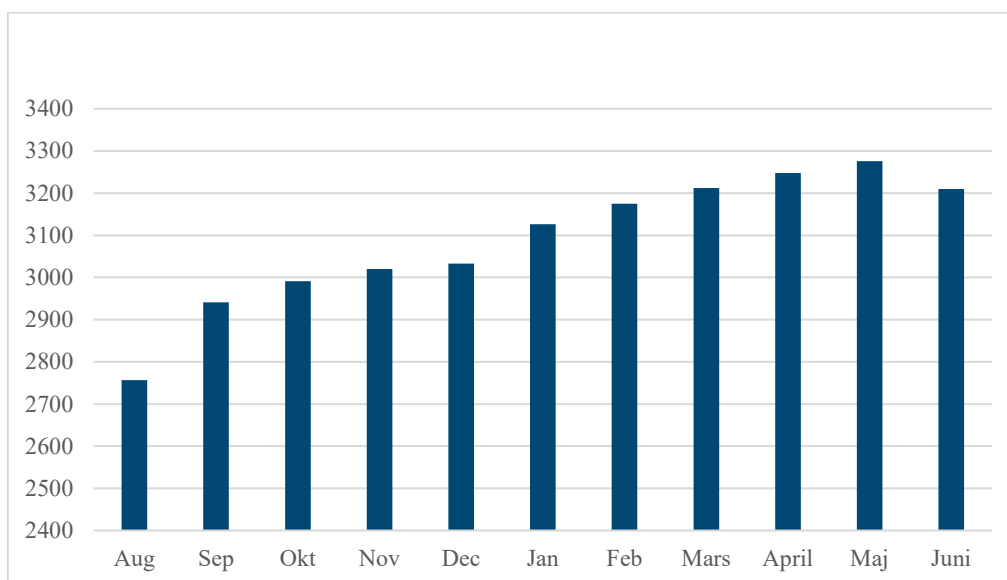
En utmaning som förskolan kan se är det minskade barnantalet och hur det kan komma att påverka förskolan över tid. Demografin med åtföljande ekonomi påverkar i sin tur kvaliteten. Om alla förskolor fortsatt håller öppet trots ett lågt antal barn eller färre barn, kan svårigheter att uppnå en hållbar förskoleorganisation i hela kommunen uppstå. Minskat antal barn samtidigt som alla förskolor håller öppet kan skapa utmaningar med jämn köns- och åldersfördelning i barngrupperna. Eventuellt på sikt minska möjligheterna för rektorer att organisera barnen annat än i åldersblandade grupper. En

förskolestruktur anpassad efter det demografiska läget där de pedagogiska resurserna samlas ökar förutsättningarna att erbjuda barn en utbildning i förskolan med likvärdig tillgång till legitimerad förskollärare, yrkesutbildade barnskötare och rikligt med lärverktyg. En anpassad förskolestruktur innebär också att de ekonomiska resurserna i högre grad kan gå till personalbemanning, kompetensutveckling, stöd till barn och pedagogiskt material snarare än till lokaler och andra strukturella kostnader.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal barn på förskola, kommunal regi, antal	3 175	3 148	2 997
Antal barn på förskola, enskild regi, antal	332	255	324
Barn 1-5 år, inskrivna i förskola, andel (%)	88.1%	88.4%	89.3%
Barn 1-2 år inskrivna i förskola, andel (%)	73.4%	73.4%	74.2%
Barn 3-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	97.9%	97.4%	97.6%

Barn inskrivna i förskola, kommunala och fristående

Rörelse i barngrupperna över läsåret

Barn börjar i förskolan under hela läsåret, utifrån vårdnadshavares önskemål om placeringsstart. Detta medför att det är fler barn inskrivna i förskolan på våren, vilket bidrar till att fler avdelningar kan behöva öppnas alternativt att barngrupper som inte är fyllda under hösten enligt resursfördelningsmodellen fylls på. Läsåret 24/25 visar på ett spann mellan 2757 – 3276 inskrivna barn.

3.2 Personalresurser förskola

I Luleå kommuns förskolor arbetar totalt 22 rektorer med ansvar för 2–3 förskolor. Förskolan har en stabil rektorsgrupp, där majoritet av rektorerna har varit anställda under en längre period. Samtliga tillsvidareanställda rektorer inom förskolan genomgår eller har genomgått det statliga rektorsprogrammet.

Luleå kommun har utifrån politisk viljeinriktning sedan lång tid eftersträvat en bemanning per avdelning (17 platser) som omfattar två förskollärare (66,6 %) och en barnskötare (33,3%). Andelen legitimerade förskollärare minskar i Luleå kommuns förskolor från som högst 67 % (2015) till dagens 56% (2024). Orsaken till minskningen är den långvariga trenden med att många förskollärare lämnat yrket vid pensionsavgångar samtidigt som antalet studenter på förskolläraryrket minskat. För att stärka samarbetet med förskolläraryrket vid Luleå tekniska universitet finns tre övningsförskolor i Luleå kommun. Med syfte att erbjuda studenterna en verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet, genom att stärka samverkan, koncentration och kompetens, med förhoppning att öka attraktionen gäller legitimerade förskollärare. Kompetensförsörjningsbekymmer inom förskolan är en realitet också i Luleå kommun.

Trenden gällande legitimerade förskollärare är sjunkande, vilket är densamma i hela riket, även om Luleå kommun fortfarande i relation till rikets 46 % ligger högt med sina 56 % (2024). Detta är en marginell ökning som skett både nationellt och lokalt, en orsak kan vara att barnantalet minskar vilket bidrar till att förskollärartätheten samtidigt ökar. Enligt lokala prognoser ser förskolan att Luleås andel legitimerade förskollärare som är 55 år och äldre är större än i den jämförbara kommungruppen, dvs medarbetare som står i akt för pension är hög.

När det uppkommer behov av förskollärartjänster finns det idag sällan legitimerade förskollärare på företrädeslistan vilket medför att tjänster utannonseras om det är längre vikariat eller tillsvidaretjänst. Vid behov av förskollärare per timme vid kortare frånvaro av ordinarie personal är det svårt att få tag i legitimerade förskollärare. I viss mån tillsätts dessa vikariat genom intermitterande anställda (pensionerade förskollärare) men de flesta vikariat tillsätts med barnskötare eller utbildad personal genom bemanningsaktör Student Consulting.

Luleås kommunala förskolor bedöms stå relativt stadigt vad gäller andelen yrkesutbildade barnskötare. Det är fortsatt angeläget att eftersträva en hög andel yrkesutbildade barnskötare. Ett sätt är att genom information och studievägledning hålla intresset för utbildning till barnskötare aktiv då denna utbildning också kan vara

grunden för att senare utbilda sig till förskollärare (karriärmöjligheter). Lika viktigt är det att öka ansträngningarna att rekrytera legitimerade förskollärare mot målbilden på 67%. Förskolan har under läsåret arbetat med att stärka handledarkompetensen hos de barnskötare och förskollärare som tar emot elever/studenter.

Barnskötarutbildning för medarbetare som saknar utbildning

En utbildningssatsning i samarbete med den kommunala vuxenutbildningen i Luleå, finansierad genom omställningsfonden och det kvalitetshöjande statsbidraget pågår för att de anställda som saknar barnskötarutbildning. Utbildningen genomförs på arbetstid och innehåller teoretiska studier en dag per vecka under cirka 65 veckor. Första omgången avslutades hösten 2024, andra omgången startade januari 2025 och avslutas april 2026. Efter andra omgången har totalt 34 genomgått utbildningen. Under hösten 2025 genomförs en ny kartläggning med syfte att synliggöra antalet tillsvidareanställda utbildade barnskötare i Luleås förskolor och om behovet av en tredje omgång av utbildningen är aktuell.

Tillfällig pool med barnskötare

Det kortsiktigt sviktande barnunderlaget i Luleås förskolor med åtföljande budgetminskning för demografi innebär att ett antal tillsvidareanställda barnskötare kommer att erbjudas poolanställningar och fungera som vikarier vid andra medarbetares frånvaro under åren 2024-2027. Behovet av poolanställningar till följd av minskad demografi bedöms upphöra från år 2028. Utöver poolerna kommer det att finnas fortsatt behov av korttidsvikarier via bemanningsaktör. För en neutral kostnad behöver volymen beställningar av korttidsvikarier via bemanningsaktör eller intermittent anställda minska jämfört med idag under de aktuella år som den tillfälliga poolen finns. Att personal som saknar barnskötarutbildning rekryteras in som tills vidare anställda bedöms som låg, detta då det finns en pool med utbildade barnskötare, utifrån målbilden att inga tillsvidareanställda ska sägas upp trots att barnantalet minskar, samt att korttidsbemanning idag sker genom extern bemanningsaktör. Hösten 2025 var det totalt 9 medarbetare placerade i poolen, samtliga har längre vikariat.

Stärka inåt - jobba utåt!

Förskolan har en plan för kompetensförsörjning som har fokus på att *Stärka inåt - jobba utåt!* Planen beskriver hur förskolan arbetar strategiskt med kompetensförsörjning för att öka tillsättningen av utbildade medarbetare och även med att stärka befintlig personal genom bland annat utbildningsinsatser för rektorer, förskollärare och barnskötare. Den lyfter bland annat stolthet och ambassadörskap, mottagande av

PRAO-elever/barnskötar- och förskollärestuderande, internationella kontakter och nätverk. Under läsåret har fokus bland annat varit att utforma gemensamma stödjande strukturer inom mentorskap vid mottagande av nya tillsvidareanställda.

Arbetsmiljö

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har ett särskilt fokus lagts på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i förskolan då personalens arbetsmiljö har stor betydelse för utbildningens kvalitet. Barns välbefinnande korrelerar starkt med personalens välbefinnande på skolor och förskolor, när personalen mår bra mår också barnen bra. Detta arbete sker systematiskt i samverkan mellan arbetsgivaren och lokala fackliga organisationer. I facklig samverkan har förskolan valt att fokusera på medarbetarnas välbefinnande och hälsa genom friskfaktorer. Förskolorna arbetar med Friskfaktorlabbet, ett verktyg för att främja friskfaktorerna, framtaget av Sunt arbetsliv.

För att förbättra arbetsmiljön har arbetsgivaren valt att fördjupa sig i förskolans sjukfrånvaro, tillsammans med VÖS förskola och har i samverkan tagit fram en enkät som undersöker frisk och sjukfaktorer i Luleås förskolor.

Resultatet pekar på att stress uppstår till följd av upplevda stora barngrupper, för lite tid för planering och en känsla att inte hinna se alla barn. Resultatet används som underlag för fortsatta dialoger kring hur sjukfrånvaron kan minska om/när den påverkas av arbetet samt lyfter fram friskfaktorer på arbetsplatsen och sprider kunskap om dessa på enhetsnivå såväl som övergripande inom förskolan i Luleå. Förskolan i Luleå fortsätter arbeta vidare utifrån det som vi själva äger egen rådighet över inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet vid varje förskola och övergripande i förskolan genom olika utvecklingsarbeten, uppföljningar och analyser av arbetsmiljön, riskbedömningar.

Utifrån resultatet av enkäten kommer arbetsgivaren se över möjligheten att minska pedagogers administrativa arbetsuppgifter med syfte att frigöra mer tid för det undervisningsnära uppdraget. Arbetsgivaren kommer börja med att undersöka alternativa möjligheter gällande schemaläggningar och inköp.

Rektorerna upplever goda förutsättningar för att kunna organisera och genomföra ett systematiskt arbetsmiljöarbete där gemensamma rutiner och stödjande strukturer stöttar, såväl som tillgängliga kompetenser inom HR och arbetsmiljö.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggning, kommunal regi, andel (%)	57.0%	55.0%	56.0%

Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%)	56.0%	54.0%	54.0%
Heltidstjänster i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel (%)	21.0%	19.0%	20.0%
Heltidstjänster i förskola med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi, andel (%)	58.0%	55.0%	55.0%
Heltidstjänster i förskola med viss pedagogisk utbildning, kommunal regi, andel (%)	11,0%	13,0%	14,0%
Heltidstjänster i förskola med övrig utbildning, kommunal regi, andel (%)	11.0%	12.0%	11.0%

Utbildning hos personal i den kommunala förskolan

3.3 Övriga förutsättningar

Omvärld

Nationellt har det skett förändringar som påverkar förskolan. Det innefattar bland annat lagändringar, styrdokument och kommande utredningar:

- Reviderad läroplan för förskola - Förskollärare får ett tydligare ansvar för att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt för valet av arbetssätt och lärverktyg, även stärkt ansvar för att främja högläsning, språkutveckling och fysisk aktivitet. Arbetslagets roll i det språkutvecklande och hälsofrämjande arbetet förstärks. Rektorn får ett tydligare ansvar för att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt att utbildningen utgår från kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling.
- STEM-strategi – en nationell strategi som presenterades av svenska regeringen för att stärka Sveriges konkurrenskraft genom att öka intresset och antalet utbildningar inom STEM-ämnen. Strategin sträcker sig från förskolan genom hela utbildningsväsendet.
- Allmänna råd Styrning och ledning av förskolan - Rekommendationer om hur huvudmän och rektorer kan eller bör arbeta för att uppfylla kraven i de bestämmelser som styr förskolan. Syftet med råden är att underlätta och ge vägledning när det gäller styrning och ledning av förskolan.

- Professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer - ett statligt initiativ som ger förskollärare, lärare eller rektor nya möjligheter till kompetensutveckling.
- Systematiskt kvalitetsarbete – Skolverket har under 2025 publicerat reviderat stödmaterial för det systematiska kvalitetsarbetet med förtydligad koppling till det nationella kvalitetssystemet som kom år 2023.
- Nationella utredningar - det pågår flertalet utredningar som kan komma att påverka förskolan framåt, exempel:
 - Minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid
 - En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola
 - Bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet

Förskolan i Luleå

Verksamhet förskola arbetar systematiskt med kvalitets- och utvecklingsarbete utifrån en årlig planering. Verksamhetens prioriterade utvecklingsområden omsätts årligen till en verksamhetsplan som samtliga förskolor arbetar mot. Uppföljningen för denna del följer bokslutsprocessen med rapportering enligt årshjulet för bokslut.

Förskolans ställningstagande sedan flera år är: *Förskolan i Luleå - för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande skapar växkraft.* Årligen uppdateras och utvecklas förskolans strategier för att arbeta mot detta ställningstagande genom de utvecklingsområden som prioriteras kommande år. Dessa utvecklingsområden sträcker sig över en längre tid, med syfte att samtliga förskolor ska ges möjlighet att fördjupa och förankra förskolans arbete inom området.

Processen för verksamhet förskola att identifiera utvecklingsområden som ska prioriteras sker i det kontinuerliga och systematiska utvecklingsarbetet för ökad kvalitet. Exempel på underlag i processen är statistik (nationell och lokal), förskolornas kvalitetsrapporter, dialoger och enkäter. De prioriterade områdena samt förskolans verksamhetsplan ska vara förankrat och välgrundat inför och under det pågående arbetet. I denna process läggs stor vikt på dialog och möjligheter för att samtliga rektorer ska vara väl insatta i det gemensamma kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Förskolorna arbetar med både lokala och nationella mål i det systematiska kvalitetsarbetet och tar stöd i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Samtliga förskolor lyfter att de arbetar med verksamhet förskolas prioriterade utvecklingsområden samt enhetens egna prioriteringar. Förskolor har en organisation och strukturer som stöttar det systematiska kvalitetsarbetet med syfte att höja

förskolans kvalitet.

Varje förskola i Luleå kommun har sex kvalitetsdagar per läsår, detta för att bland annat möjliggöra för kompetensutveckling samt planera, följa upp och analysera och utveckla utbildningen. Rektor beslutar om när dessa dagar förläggs för att på bästa sätt möjliggöra dess syfte och stötta förskolans pågående processer utifrån valda prioriteringar.

Kompetensutvecklingsinsatser

Förskolan i Luleå kommun har under flera år arbetat med att stärka medarbetarnas kompetenser genom kompetensutvecklande insatser kopplade till förskolans prioriterade utvecklingsområden. Gemensamma kompetensutvecklingsinsatser erbjuds genom nätverk och digitala föreläsningar. Digitala föreläsningar finns tillgängligt för alla förskolor och möjliggör för rektorer att organisera och planera för genomförandet av insatserna för sina förskolor. Detta är något som uppskattas och efterfrågas från rektorerna.

Rektor genomför även lokala kompetenssatsningar utifrån den enskilda förskolans behov och prioriteringar. Rektorer lyfter att det finns en organisation och strukturer som möjliggör för utbyten mellan pedagoger, som bidrar till kollegialt och kollektivt lärande, där man tar tillvara på kompetensen och de erfarenheter som finns inom organisationen.

Ett exempel på en gemensam kompetensutveckling under läsåret, Förskolan i Luleå har erbjudit pedagoger en utbildning i danspedagogik genom Luleå tekniska universitet. Syftet är att stärka arbetet med dansen som uttrycksform, språk, berättande samt som metod för lärande, hälsa och i värdegrundsarbetet. Kursen har erbjudits i två omgångar, där totalt 17 förskolor haft deltagande representanter. Resultatet visar att dansen som uttryck i undervisningen sker i högre grad. *Utbildningen ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, och dans samt ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje* (Skolverket, 2025)

Professionsprogrammet

Från och med den 1 september 2025 gäller nya bestämmelser i skollagen som innebär att ett professionsprogram införts. Professionsprogrammet innebär kvalitetssäkrad kompetensutveckling genom akademiska kurser, praktisknära forskning och kollegialt lärande. Det är en möjlighet att utveckla både individen och verksamheten. Huvudmannens ansvar för kompetensutvecklingen preciseras i skollagen genom att legitimerade lärare och förskollärare ska ges möjlighet att delta i meriterande

kompetensutveckling.

Inom förskolan i Luleå påbörjades implementering av programmet våren 2025. Som ett första steg handlade det om att sprida information om professionsprogrammet (övergripande-/enhetsnivå), i facklig samverkan inventera och kartlägga genomförd kompetensutveckling samt kompetensutvecklingsbehov för förskollärare (övergripande nivå). Gällande rektors kompetensutveckling har arbetsgivaren inventerat intresse och skapat förutsättningar för intresserade rektorer att delta i aktuella kurser. Under läsåret 25/26 kommer rektor undersöka förskollärarnas intresse för kompetensutveckling och meritering (enhetsnivå). Det sammanställda underlaget kommer ligga till grund för eventuella gemensamma kompetensutvecklingsinsatser.

Förskolans kreativa kompetenscentrum

Förskolan har under läsåret 24/25 haft tillgång till en lokal i Norra Hamnmagasinet 5, denna lokal är utformat som ett kreativt kompetenscentrum. En viktig arena för kompetensutvecklingsinsatser och kollegialt lärande i syfte att öka likvärdigheten mellan Luleå kommuns förskolor. Kompetenscentret är uppskattat av såväl rektorer som pedagoger och används i hög utsträckning till bland annat till förskolors kvalitetsdagar, pedagogiska caféer, områdesträffar samt rektorsteam.

Från hösten 2025 har förskolans kreativa kompetenscenter flyttat till nya lokaler, tidigare Knöppelåsens förskola. Flytten har bidragit till större lokalyta och ökade möjligheter för flera förskolor/grupper att kunna nyttja lokalen samtidigt. Lokalen erbjuder konferensrum, kreativa ytor, grupprum, titt-bibliotek och utställningsytor. Lokalens kreativa ytor syftar till att stötta och inspirera förskolornas arbete inom STEAM. *STEAM står för att STEM-ämnena, Science (vetenskap), Technology (teknik), Engineering (ingenjörskonst) och Mathematics (matematik), kombineras med Arts (konst), som dans, drama, musik och bild.*

Nätverk

Via *Pedagogiska nätverket* har interna kompetensutvecklingsinsatser erbjudits för pedagoger i kommunens förskolor. Pedagogiska nätverket är organiserat i två delar: *pedagogiska områdesgrupper och pedagogiska caféer*, vilka syftar till att bidra till en delakultur och intern likvärdig kompetensutveckling inom Luleå kommuns förskolor. Kopplat till utvecklingsområdena lärmiljö, språkutveckling och ledning och styrning har Pedagogiska nätverket i samverkan med förskolans utvecklare, Barn och elevhälsan planerat och anordnat pedagogiska caféer, vilka skapat möjligheter för didaktiska och pedagogiska möten mellan kommunens pedagoger i förskolan. Områdesgrupperna består av fem grupper med en förskollärare från varje förskola och

(i första hand) de som deltagit vid process och handledarutbildningen vid LTU. Via ett gemensamt innehåll har områdesgrupperna fört didaktiska och pedagogiska dialoger.

Förskolans IT-råd, det gemensamma uppdraget för i Luleås IT-råd är att vara ett forum där visioner, strategier och aktiviteter diskuteras för att i samverkan utveckla en pedagogisk lärmiljö som antar de möjligheter och utmaningar som skolans/förskolans och samhällets digitalisering innebär. IT-rådets uppdrag är också att verka för spridning av kunskap och information till alla förskolor och skolor inom Luleå kommun. I detta syfte ska IT-rådet bland annat arbeta med att lyfta fram intressant forskning och goda exempel inom det IT-pedagogiska området samt att bidra till en utvecklad IT-kompetens, delta i utvecklingen av informationsstruktur för IT-frågor, till exempel ny teknik, nya arbetssätt, nya program etc. IT-rådet består av centrala IT-rådet och områdesgrupper på respektive skolområde.

Resurscentrum, Barn och elevhälsan

Vid centrala Barn och elevhälsan har förskolan tillgång till tre specialpedagoger och stöd för metodutveckling inom nationella minoriteter. Förskolan begär vid behov stöd från Barn och elevhälsan i form av kompetensutvecklingsinsatser, handledning och material. Här finns även *Språkoteket* som tillhandahåller material, stöd, och handledning inom språkutveckling och språklig sårbarhet. Från hösten 2025 förstärktes Barn och elevhälsan med en psykolog till förskolan.

Materiella ex. analoga/digitala lärmaterial

Den samlade bilden över förskolornas materiella tillgång är god, både när det gäller analoga och digitala lärmaterial. Samtliga förskolor gör regelbundna inköp utifrån behov och prioriteringar. Ytterliga orsaker till att man har god tillgång är bland annat centrala satsningar i form av TAKK-väskor, statsbidrag för litteratur och STEAM-lådor.

Systemstöd

Förskolan använder sig av flertalet systemstöd, bland annat Teams, Unikum och Tempus. Vi ser att samtliga förskolor använder sig av systemen i hög utsträckning och man upplever att systemen är ett bra stöd till verksamheten. Lärplattformen Unikum används som ett stöd till förskolornas systematiska kvalitetsarbete och bidrar till ett effektivt och likvärdigt sätt att planera, dokumentera och följa upp utbildningen. För rektorernas systematiska kvalitetsarbete används beslutsstödet Hypergene.

Lokaler

Då Luleå kommuns förskolors byggnader och gårdars ålder varierar i hög grad speglar sig detta även på lokalers skick och behov av renovering/upprustning. I förskolans

innemiljö handla om att det finns behov av renovering av ytskikt och otillräcklig ventilation. I utemiljön handlar det främst om behov av solskydd, lekutrustning samt behov av att förråd behöver bytas ut (30). Då det är förskolan som äger dessa innebär det en verksamhetskostnad om de behöver rustas/bytas. Detta är en utmaning då förskolan har begränsad budget för åtgärder. Förskolan har kunnat köpa ett förråd detta år.

Det finns förskolor som lyfter behov av ökad belysning utifrån ett "säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte" (Skollagen, kap 6). Det finns även behov av att höja staket, avgränsningar av gård (staket) samt grindar. Dessa åtgärder har hög prioritet men behöver tas eftersom då de är mycket kostsamma. Under året har fem förskolor fått nya staket.

Tvåvåningsförskolor lyfter att lokalernas utformning ses som en utmaning, man arbetar för att hitta en långsiktig och hållbar organisation för att nyttja de gemensamma utrymmena på bästa sätt. Tidigare utvärdering har lett till ett inriktningsbeslut om att pedagogisk yta inte längre byggs i två plan om/när nya förskolor byggs.

Ekonomi

Förskolan som helhet visar på en ekonomi i balans. Utmaningar som framkommer bland rektorer för att hålla en budget i balans är då det inte finns tillräckligt med barn i kö för att fylla avdelningarna på förskolan enligt den beslutade resursfördelningsmodellen. Eftersom modellen bygger på en intäkts- och kostnadssida behöver dessa mötas om rektor ska kunna uppnå en balanserad budget. Intäktssidan motsvaras av den volymbaserade barnpengen som är cirka 116 Tkr per heltidsplacerat barn och år. Kostnadssidan består i huvudsak av personalkostnader för en grundbemanning om tre heltidsanställda samt kostnader för vikarier, pedagogiskt material och kompetensutveckling. Om det inte finns 17 heltidsplacerade barn att placera på avdelningen eller om antalet barn på avdelningen ska minska till färre än 17 heltidsplacerade barn uppstår ett underskott. En mindre enhet påverkas i högre grad ekonomiskt om förskolan inte har fulla barngrupper, då det är begränsade möjligheter att omorganisera mellan avdelningar.

Rektorer lyfter att antalet barn med föräldralediga vårdnadshavare påverkar både ekonomi och organisation, detta då barnen räknas som halva platser och därmed halv barnpeng, vilket innebär att rektor behöver ha två halvtidsplacerade barn för en plats.

En utmaning som rektorer lyfter är att kunna parera sin organisera med det föränderliga barnunderlaget, då barn introduceras året om. Vilket kan ha både positiv och negativ påverkan på den enskilda förskolans ekonomin.

Trots förskolans stödjande strukturer för tidiga insatser för att kunna möta gruppens och individens behov finns det barn i verksamheten som är i behov av extraordinärt stöd. Detta uttrycker rektorer kan vara en ekonomisk utmaning, då förskolan har barn med särskilt och extraordinära behov av stöd och de ekonomiska resurserna inte täcker den faktiska kostnaden för eventuella resurser kan ekonomin påverkas negativt. Under året har förskolans specialavdelningar för barn med omfattande stödbehov fördubblats att omfatta 12-14 platser. Specialavdelningarna finns integrerade vid en av de 52 förskolorna i kommunen.

Förskolans socioekonomiska fördelningsmodell med strävan om likvärdiga förutsättningar, innebär att förskolan samlar in 2 Mkr baserat på antal barn inskrivna i mitten av oktober. Fördelning av dessa 2 Mkr baserat på; Föräldrarnas högsta utbildningsnivå grundskola, ersättning försörjningsstöd, utländsk härkomst från längder med låg/medel HDI. Tillskottet till berörda förskolor används bland annat till tolk och ökad bemanning.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn	173 235,3	186 121,8	200 498,0
Bruttokostnad personal kommunal förskola, kr/inskrivet barn	125 546,0	130 731,6	133 968,4
Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn	26 270,0	26 517,5	28 670,1

Kostnader för den kommunala förskolan

4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

Granskning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Luleå kommun och Kristallens förskola gällande *Arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan*. Syftet var att granska kvaliteten i huvudmannens och rektors arbete med att främja barns närvaro i förskolan så att deras möjlighet till lärande och utveckling kan stärkas samt hemkommuners arbete med att få fler barn att delta i förskolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan samt att huvudmannen i hög utsträckning stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron i förskolan. När det gäller rektors arbete för att öka närvaron i förskolan (Kristallens förskola) bedömer Skolinspektionen att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaron men att ett utvecklingsarbete behövde genomföras för att stärka uppföljning och analys av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete. Åtgärder har vidtagits i form av kompetensutveckling och framtagande av rutin för att främja närvaro. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det påbörjats ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Granskningen har bidragit till att närvaro i högre grad uppmärksammas i Luleås förskolors barnhälsoarbete. Flertalet förskolor har genomfört kompetenshöjande insatser med fokus på närvarofrämjande arbete och använder närvarostatistik i högre grad. Förskolan i Luleå kommer fortsatt utveckla och fördjupa påbörjade processer och analysera förskolans närvarofrämjande arbete. En gemensam rutin för Luleå kommuns förskolor arbetas fram läsåret 25/26.

Klagomål

Verksamhet förskola har under läsåret 24/25 mottagit 9 skriftliga klagomål. Samtliga klagomål har hanterats och omhändertagits i förskolan av pedagoger/ Rektor samt av skolchef.

När förskolan tar emot muntliga klagomål rapporterar förskolan inkomna klagomål via en intern e-tjänst. Antal klagomål som rapporteras in är 9. Orsaken till det låga antalet registrerade muntliga klagomål är att det upplevs som en omständlig process att rapportera in i e-tjänsten. Muntliga klagomål omhändertas och åtgärdas direkt av verksamheten utan att alltid registreras. Den sammanställda bilden över skriftliga och

muntliga klagomål visar att det ofta handlar om trygghet, bemötande och information. Antalet inkomna klagomål är över tid densamma.

Skolinspektionsanmälningar

Det finns inga skolinspektionsanmälningar för läsåret 24/25.

5 Resultat och analys

5.1 Förskola

5.1.1 Lärmiljö

Nationellt delmål 2: Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.

Förskolan i Luleå arbetar för en hållbar värld där medskapande kreativitet och lustfyllt lärande likvärdigt ger växkraft för alla barn. Förskolans uppdrag och arbete utgår från en helhetssyn på barnet och dess behov samt att utifrån detta utforma verksamheten på ett sådant sätt att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Området lärmiljöer upplevs som angeläget och har varit ett gemensamt prioriterat utvecklingsområde inom verksamhet förskola under en längre period.

Samtliga förskolor har pågående utvecklingsprocesser inom området lärmiljöer. Delar rektorerna lyfter fram inom området lärmiljöer är att förskolorna arbetar utifrån tillgänglighetsmodellen som bland annat innefattar barn rättigheter, social, fysisk och pedagogisk miljö. Förskolorna har kommit olika långt i sina processer kring modellen som helhet.

Förskolorna beskriver dess olika delar inom fälten *pedagogisk, social och fysisk lärmiljö*. Det kan exempelvis handla om den *fysiska miljöns* utformning där man lyfter att förskolan utformar miljöer som ska vara tydliga, inspirerande, varierande och som främjar dialog och samspel. Inom den *sociala lärmiljön* framkommer det att en framgångsfaktor är att organisera barnen i mindre grupper med syfte att främja socialt samspel, ökad delaktighet, närvarande pedagoger och anpassningar i undervisningen. Detta ser man har bidragit till att stärka tryggheten och relationerna i gruppen, främjat leken och språkliga utveckling då barnen får större möjlighet att kunna uttrycka sig. Inom den *pedagogiska lärmiljön* beskriver rektorer om arbetslaget och pedagogers didaktiska val. Det som gynnar omsorg, undervisning och lärande beskrivs vara pedagogers kompetens och samsyn i arbetslaget som vilar på ett vetenskapligt förhållningssätt. Förståelse och kunskap i lärandeteorier och pedagogiska ställningstaganden anges som särskilt viktiga för en hög kvalitet. Val av lärverktyg väljs utifrån vad gynnar barns möjligheter att undersöka, utveckla och fördjupa kunskaper. I detta arbete arbetar man med både digitala och analoga lärverktyg och inslag. I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) framkommer det ett förtydligande kring förskollärares ansvar för "*val av arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns*

utveckling" I väntan på nationellt framtagna stödmaterial har Förskolan i Luleå tagit fram ett vägledande stödmaterial som syftar till att stötta pedagogerna i deras val av lärverktyg. Materialet utgår från läroplanens skrivning "Vid val av lärverktyg behöver hänsyn tas till barns förutsättningar, ålder och mognad. För barn i åldern under 2 år bör endast analoga lärverktyg användas. För barn i övriga åldrar bör eventuell användning av andra lärverktyg än analoga ske med stor restriktivitet." Resultatet visar att materialet varit ett stöd i såväl dialog som vid val av lärverktyg i förskolans undervisning och utbildning.

Rektorer lyfter strategier och arbetssätt som beskrivs ge barn möjlighet att vara delaktiga och aktiva i sitt eget lärande, t ex genom att utforma lärmiljöer som utgå från barnens intressen och behov, där alla ska känna sig inkluderade oavsett kön.

Resultatet visar att fler förskolor valt att inkludera utemiljön i tillgänglighetsarbetet, där det finns exempel på att man närgranskat sin utemiljö utifrån förhållningssätt och undervisning. Utvecklingsarbetet har bidragit till ökad medvetenhet hos pedagogerna över utemiljöns möjligheter, där man ser en utveckling inom samtliga delar av tillgänglighetsmodellen.

Kompetenshöjande insatser

Kompetensutveckling inom området lärmiljöer har bland annat möjliggjorts och genomförts utifrån gemensam litteratur/forskning, föreläsningar/workshop och kurser (nationella/internationella). Rektorer beskriver att man tar stöd av förskolans resurser inom Resurscentrum, utvecklare och pedagogiska nätverket. Rektorer organiserar för att kollegialt lärande och utbyte mellan pedagogerna på den egna enheten och mellan enheter, exempelvis genom att dela goda exempel, utbyta erfarenheter och arbetssätt. Detta ser man har bidragit till utveckling av förskolans lärmiljöer samt att pedagogerna stärkts i sin roll.

Förskolor har tagit emot och genomfört studiebesök mellan förskolor i kommunen och genom internationella utbyten, med syfte att dela inspiration och sprida goda exempel. Resultatet visar att de insatser som genomförs får genomslag i förskolans lärmiljöer.

Exempel från rektorer:

Vi har utgått från ett normkreativt perspektiv då vi utformar lärmiljöerna så att den inkluderar och tilltalar alla barn. Pedagogerna ser att barnen leker i lärmiljöerna i olika konstellationer, oavsett kön, könsidentitet, ålder, egenskaper, funktionsnedsättningar eller etnisk tillhörighet.

Pedagoger som är nyfikna, engagerande och medforskande närvarotörer är en framgångsfaktor i både förhållningssätt och arbetssätt genom att kunna utmana, stötta och skapa relationer till varje barn.

5.1.2 Barnhälsa

Nationellt delmål 4: Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn har rätt till stöd i sin utveckling, och de barn som behöver mer stöd och stimulans än andra ska få det stödet utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Inom förskolans prioriterade utvecklingsområde Lärmiljöer pågår ett utvecklingsarbete inom barnhälsa och tidiga insatser.

Alla barn ska oavsett vid vilken förskola de går ges samma möjligheter till lärande. Inom Luleå kommuns förskolor har det inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet under senare år tagits fram ett flertal gemensamma stödstrukturer i syfte att öka likvärdigheten mellan förskolorna t ex med lärplattformen som grund. Strukturerna ses som ett bra stöd i arbetet med tidiga insatser och bedöms i hög grad bidra till ökad kvalitet och likvärdighet.

Tidiga insatser

Förskolorna använder sig av modulen stödinsatser i Unikum, en modul för att på ett systematiskt sätt identifiera och utveckla utbildningen utifrån barns behov på grupp- och individnivå. Till modulen finns ett stödmaterial med syftet att stötta förskolornas hälsofrämjande och förebyggande arbete med tidiga insatser. Stödmaterialiet bygger på vetenskaplig grund och betonar samsyn på uppdraget, för att öka likvärdigheten och kvaliteten inom Luleå kommuns förskolor. Arbetssättet har medfört likvärdiga förutsättningar för förskolorna att identifiera, synliggöra och utveckla arbetet med barns behov på både grupp- och individnivå. Effekter som synliggörs är att förskolorna tydligare uppmärksammar både organisation, gruppen och enskilda barn samt utvecklar det lokala barnhälsoarbetet på förskolan. Genom att bredda basen för pedagogerna inom det specialpedagogiska fältet visar det sig att detta har bidragit till ökad tillgänglig lärmiljö för gruppen och minskade anpassningar för individen.

Under läsåret har det påbörjats ett arbete med att komplettera förskolans stödmaterial *Tidiga insatser*. Syftet är till att stärka arbetet med likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer i Luleås kommunala förskolor, avseende vad som behöver finnas och vara genomtänkt i sin bas innan mottagande av barn.

Tidiga upptäckter, stöd och insatser på olika nivåer som gör skillnad

Förskolan i Luleå arbetar utifrån en helhetsmodell som syftar till att stärka förskolornas främjande och förebyggande barnhälsoarbete på olika nivåer, för tidiga upptäckter, stöd och insatser som gör skillnad för barngruppen och individen. Modellen består av följande tre delar:

Barnhälsomöte - Samtliga förskolor organiserar för barnhälsomöten minst 1–2 ggr/termin där rektor och pedagoger på förskolan möts i dialog. Mötena sker genom dialog och kollegialt lärande med utgångspunkt i läroplan, nationella kvalitetssystemet samt förskolans gemensamma utvecklingsområden. Syftet är att uppmärksamma barngruppernas behov och enskilda barns stödbehov. Ett forum för att samordna arbetet med tidiga insatser genom att utarbeta och utveckla förskolans gemensamma rutiner och organisation, inventera kompetens och att se till att den samlade kompetensen på förskolan stärks utefter aktuella behov. Resultatet visar att det finns behov av forum för dialog kring barnhälsa, som möjliggör att dela erfarenheter, dilemman och ta del av varandra kompetens. Effekterna som beskrivs är ökad gemensam förståelse för enhetens barn, stärkt samsyn gällande förhållningssätt i mötet med individen.

Barnhälsosteam - Med syfte att stärka rektors ledning av det lokala barnhälsoarbetet genomförs strategiska samtal tillsammans med utvecklingsledare för förskolan samt Barn och elevhälsans kompetenser inom specialpedagogik och från hösten 2025 även psykologi. I dialogen synliggör rektor samlade mönsterbilder och tecken på kvalitet utifrån förskolans barnhälsoarbete. I dialogen sker ett kollegialt och tvärprofessionellt lärande för ökad kvalitet. Forumet bidrar till att identifiera styrkor, utmaningar och behov inom barnhälsoarbetet för förskolans övergripande kvalitetsarbete.

Barn i samverkan

Forumet syftar till att skapa en strukturerad samverkan mellan olika verksamheter inom och mellan Luleå kommun och representanter från Region Norrbotten i Luleå-området. Skapa förutsättningar för att arbeta preventivt, utbyta erfarenheter och förbättra arbetssätt och rutiner som kan stödja barn 0-6 år, deras vårdnadshavare samt personal i berörda verksamheter. Samverkan bidrar till att parterna får djupare insikt i varandras verksamheter, vilket skapar bättre förutsättningar för gemensam utveckling av såväl rutiner som arbetssätt. Forumet har under läsåret arbetat med skapa kännedom och förståelse om varandras verksamheter och uppdrag samt kartlägga befintliga stödinsatser i respektive verksamhet.

Barns behov av särskilt stöd

Trots förskolans stödjande strukturer för tidiga insatser för att kunna möta gruppens och individens behov finns det barn i verksamheten som är i behov av extraordinärt stöd. Rektor har möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp, beloppet bestäms individuellt utifrån barnets behov. Enligt Skollagen ska tilläggsbelopp kunna lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Cirka 50 ansökningar från förskolor i Luleå kommun bedömdes svara mot skollagens skrivning. Stödbehoven varierar i

omfattning från fysiska hjälpmedel till stödbehov i form av resursperson. Resultatet visar på skillnader mellan pojkar och flickor när det gäller det stöd som söks för barn med extraordinära stödbehov. Den sammanställda mönsterbilden visar att pojkar är överrepresenterade, vilket stämmer överens med tidigare år.

Specialavdelning

Vid Strandens förskola finns Luleå kommuns specialanpassade avdelningar Safiren och Snäckan, för barn med flerfunktionsvariation. Under läsåret har förskolan utökat antalet platser och nu finns totalt 12 barn placerade på specialavdelningarna. Avdelningarna riktar sig till barn med flerfunktionsvariationer som är i behov av en lugn, trygg och anpassad miljö, eller har stora behov av tillsyn, som är utmanande att tillgodose i en ordinarie barngrupp.

Kompetenshöjande insatser

Förskolorna lyfter att man tar del av forskning/litteratur, föreläsningar och workshop inom området. Barnhälsomöten lyfts fram som en framgångsfaktor, där pedagoger ges möjlighet dela erfarenhet och kompetens. Resultatet visar att de insatser som genomförts har stärkt förskolornas främjande barnhälsoarbete. Förskolan begär vid behov stöd från Barn och elevhälsan i form av kompetensutvecklingsinsatser eller handledning av specialpedagoger. Resultatet visar att stödet bidrar till att stärka pedagogernas specialpedagogiska kompetens gällande arbetssätt och metoder för att kunna möta både barngruppen och individens behov.

Framgångsfaktorer inom området lärmiljöer och barnhälsa är gemensamt förhållningssätt och gemensamma strategier inom arbetslaget som bygger på ett salutogent och relationellt perspektiv lyfts som framgångsfaktorer. Ett salutogent perspektiv innebär att bygga på det som fungerar bra, resurser och förmågor, snarare än att fokusera på brister och det som inte fungerar. Relationella perspektivet, vilket handlar om samspelet och interaktionerna mellan barn, pedagoger och lärmiljö. Det som händer i mötet mellan människor och vilka aktiviteter och miljöer som erbjuds. Detta visar på pedagogens betydelse för att skapa en trygg och stödjande miljö för barnen. Det samlade resultatet visar att det fortsatt finns behov av att utveckla arbetet inom området och öka den specialpedagogiska kompetensen, för att i högre grad kunna arbeta främjande och förebyggande.

Exempel från rektorer:

Förskolans arbete med Stödinsatser bidrar till en likvärdighet i arbetet. Det har bidragit till ökad medvetenhet hos pedagogerna hur man kan skapa förutsättningar för att bredda basen gällande

tillgänglig lärmiljö och att generella lösningar ger färre barn i behov av anpassningar eller särskilt stöd.

Målet är utveckla barns förmågor och att hjälpa barnen att lyckas. Genom undervisning i bland annat samarbete, empati/känslor och självreglering vill vi stödja och hjälpa barnen att utveckla sina sociala färdigheter samt emotionella intelligens.

5.1.3 Språkutveckling

Nationellt delmål 5: Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Språkutveckling har varit ett prioriterad område i Luleås förskolor under en längre tid. Förskolan har under flera år arbetat med att fördjupa medarbetarnas kunskaper om barns språkutveckling inom områden som högläsning, TAKK, flerspråkighet och nationella minoriteter.

Bokens plats i förskolan

Förskolan har för andra året fått ta del av statsbidrag för inköp av barnlitteratur, vilket möjliggjort för att alla barn att erbjudas ett brett och varierat utbud av litteratur. För att omhänderta och visualisera den mängden böcker på ett likvärdigt sätt har rektorsteamet tidigare beslutat att det på varje förskola ska utformas ett mindre förskolebibliotek. Majoriteten av förskolorna lyfter att utformning av förskolebibliotek har tagit form under läsåret. Flertalet förskolor lyfter att man visualiserar böcker kopplat till olika lärmiljöers syfte och innehåll, exempelvis med böcker om konst och skapande i ateljén, djur och natur i utemiljön.

Rektorer lyfter att högläsning sker dagligen på förskolan, vid både spontana och planerade tillfällen. Förskolan använder sig av både digital och analog litteratur, valet av form beror på syftet med högläsningen, exempelvis möjliggör digital högläsning att barnen kan få höra berättelsen på olika språk. Genom att organisera högläsningssituationer i mindre grupper möjliggör detta fördjupade boksamtal och ökar delaktigheten och möjligheten för varje barn att uttrycka sig.

Resultatet visar på att barnen utvecklat ett ökat intresse för litteratur och högläsning. Tillgänglighet och visuellt synlig litteratur tillsammans med högläsning lyfter man har bidragit till att barnen använder böcker i fler situationer under dagen. Böckernas tillgänglighet i lärmiljön bidrar till fler spontana tillfällen för högläsning samt att boken blir en del av barnens utforskande och lek. Då pedagogerna aktivt bjuder in barnen till delaktighet vid högläsning, genom samtal och reflektion, skapas ett intresse och engagemang.

Samverkansprojekt - Bokstart

Det som tidigare varit ett pilotprojekt i Gammelstad mellan förskola, bibliotek och barnhälsovården utökades under 2025 till ett 3-årligt samverkansprojekt där alla förskolor i Luleå ingår. Bokstart är en nationell satsning från Kulturrådet och bygger på samverkan mellan bibliotek, förskola och barnhälsovården. Syftet är att utveckla strategier och arbetssätt där verksamheter tillsammans kan arbeta för att stimulera små barns (0-3 år) språkutveckling i samverkan med vårdnadshavare.

En gemensam projektansökan av biblioteket, förskolan i Luleå och barnhälsovården beviljades 0,4mkr för 2025. Inför hösten 2025 var drygt 40 av 52 förskolor introducerade till Bokstart, innan årsskiftet väntas samtliga förskolor vara introducerade. För förskolans del handlar det bland annat kompetensutveckling av personal inom språkutveckling, i dialog med vårdnadshavare förmedla vikten av högläsning, utforma kapprumsbibliotek för vårdnadshavare. Samverkan har lett till ökat intresse för boken hos barn och vårdnadshavare.

TAKK – tecken som alternativ och kompletterande kommunikation

Samtliga avdelningar i kommunen har TAKK-väskor som innehåller både material, handledning och filmer. Väskorna har bidragit ökad kompetens och att fler förskolor har börjat arbeta med TAKK, vilket stöttar både individen och gruppens språkliga utveckling. Förberedelse i undervisningen ses som en framgångsfaktor, där pedagogerna använder sig av bildstöd, TAKK och verbala instruktioner med syfte att tydliggöra förväntningar, upplägg och innehåll för barnen. Resultatet visar att arbetet behöver fortsätta implementeras.

Nationella minoriteter

Luleå kommuns vision för arbetet med och för nationella minoriteter i förskola och skola: *"Luleå kommun är en nationell förebild för nationella minoriteter. Alla barn och unga inom nationella minoriteter kan, vill och vågar utveckla språk och kulturell tillhörighet i alla verksamheter. Språk och kultur ses som en tillgång för individen och för samhället."* Visionen betyder att förskolan arbetar mot långsiktiga mål för revitalisering och för att ge alla barn och elever möjlighet att med glädje och stolthet utveckla språk, kultur och identitet som nationella minoriteter. Visionen betyder även att kunskap om nationella minoriteter ska genomsyra alla våra verksamheter.

Detta område har varit ett prioriterat utvecklingsarbete under en längre tid inom Luleå kommuns förskolor. Resurscentrums metodstöd för Nationella minoriteter och Luleås tvåspråkiga förskola (Charlottendahls förskola) har stöttat förskolornas arbete genom kompetensutveckling, inspiration och material. Insatserna har bidragit till att fler

förskolor uppmärksammar de nationella minoriteterna i utbildningen. Rektorer lyfter att minoriteters högtidsdagar/nationaldagar är tillfällen uppmärksammas genom bland annat olika uttrycksformer som dans, drama och sång. Det sker samverkan med köket där det serveras på mat från den aktuella minoriteten. Fler förskolor arbetar för att göra nationella minoriteter synliga i den dagliga lärmiljön. Förskolan ser fortsatt behov av att fördjupa och förankra detta arbete.

Tvåspråkig förskola

Luleå kommun erbjuder en väsentligt tvåspråkig förskola vid Charlottendals förskola i de nationella minoritetsspråk som Luleå är förvaltningskommun för, finska, meänkieli och samiska. De tvåspråkiga avdelningarna erbjuder en lärmiljö där barnen får möjlighet att vistas i en lärmiljö där finska, meänkieli eller nordsamiska talas. Charlottendals förskola är en nationell förebild i att på ett framgångsrikt sätt arbeta med och synliggöra nationella minoriteter och ge barnen möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt nationella minoritetsspråk. Både kultur och språk synliggörs i förskolans miljö och material. Under året har ett flertal studiebesök tagits emot från andra kommuner som står i akt att etablera tvåspråkig förskola.

Kompetenshöjande insatser

Likt ovanstående områden erbjuds både gemensamma och lokala kompetensutvecklingsinsatser inom området språkutveckling och högläsning. Vid läsårets Pedagogiska caféer erbjöds kompetensutvecklingsinsatser inom området planerad högläsning och interaktiv högläsning, integrerat med hur TAKK och de nationella minoritetsspråken kan användas i förskolans praktik. Pedagogerna fick arbeta konkret och kreativt med estetiska uttryckssätt och lärverktyg. Rektorer lyfter att de tagit stöd av Barn och elevhälsans resurser för att stärka kompetensen inom högläsning, TAKK och nationella minoriteter. Flertalet förskolor har varit på besök i Luleås tvåspråkiga förskola, med syfte att utveckla arbetet inom nationella minoriteter. Effekten av de insatser som genomförts har stärkt förskolornas språkutvecklande arbete.

Prioriterade språkutvecklingsinsatser kopplas tydligt till förskolans lärmiljöer. Det finns många goda och varierande exempel på aktiviteter som stödjer och utvecklar barnens språkutveckling. Det samlade resultatet visar på ett fortsatt behov av att fördjupa och förankra pågående processer med syfte att utveckla och stärka förskolans språkutvecklande arbete.

Exempel från rektorer:

På avdelningarna har olika läsmiljöer skapats. Olika undervisningsmetoder används för högläsning – digitalt, analogt och utomhus på gården. Vi har arbetat kring ord och karaktärer i böcker för att fördjupa ordförståelse och ordförråd.

Barnen ska ges möjlighet att vara producenter och vandra mellan flera parallella uttryck. Vi använder oss av olika estetiska uttrycksformer för att konkretisera böckernas innehåll och koppla till barnens egna erfarenheter.

5.1.4 Styrning och ledning

Förskolans gemensamma formulerade ställningstagande - *Förskolan i Luleå för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande ger växkraft*, syftar till att stödja likvärdig utbildning i Luleås förskolor. De prioriterade utvecklingsområdena ger förskolan i Luleå strategisk riktning för att arbeta för ställningstagandet. Ledningen av det systematiska kvalitetsarbetet ska leda till förbättrad och fördjupad utveckling av arbetssätt, metoder, val av insats som bygger på vetenskaplig grund.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, en del av förskolans systematiska arbete med att planera, följa upp och analyserar utbildningen. Tydlig organisation och stödjande strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet finns i hög grad genom styrkedjan. De stödjande och likvärdiga gemensamma strukturer som byggts upp för att stötta det systematiska kvalitetsarbetet används i hög sträckning av både pedagoger och rektorer. Detta är något som utvecklas eftersom, för att på bäst sätt stötta de processer som finns på samtliga nivåer. Under det senaste läsåret har det bland annat fortsatt handlat om hur de nationella kvalitetssystemets olika delar kan vara ett stöd och byggas in i redan befintliga strukturer och processer.

Rektorsteamets betydelse

Att ha välstrukturerade och innehållsrika teamträffar för rektorer har varit ett utvecklingsarbete över tid. Alla förskolans rektorer är organiserade i ett stort team där samtliga rektorer deltar, samt i ett litet team utifrån skolområde. Formerna för gemensamma möten fortsätter utvecklas där form och innehåll har större fokus på dialog. Rektorer uttrycker att både det stora och lilla teamet bidrar till utbyten av erfarenheter och kunskaper och stöd till varandra inom rektorsrollen. Organisation och dess struktur inom lilla teamen har även bidragit till ökad samverkan mellan förskolorna i skolområdet.

Kvalitetsdialoger genomförs i form av dialog i mindre konstellationer inom rektorsteamet, gemensamt i stora teamet och ibland i fokusgrupp med olika fokus. Resultatet är att dialogerna är uppskattade och ger möjlighet till kollegialt lärande mellan rektorer samtidigt som verksamhetsledningen får ta del av det pågående kvalitetsarbetet i förskolorna. Kvalitetsdialoger i rektorsteamet visar även på ökad likvärdighet mellan förskolor, men även att det finns behov av att pågående processer behöver fortgå för få möjlighet att förankra på djupet.

Rektorsnivå

Rektorerna planerar och dokumenterar förskolans systematiska kvalitetsarbete via beslutsstödet Hypergene. Gemensamma stödstrukturer finns utifrån verksamhets förskolas övergripande prioriteringar, med syfte att stötta rektor att prioritera gällande dokumentation och uppföljning. För huvudman hjälper det för att synliggöra mönsterbilder inom prioriterade områden. Underlag som används för att analysera förskolans kvalitet består bland annat av dokumentationer, reflektion/analyssunderlag, kvalitetsdialoger, utvecklingssamtal och enkäter.

Undervisningsnivå

Rektorer skapar förutsättningar för förskolans personal planera, följa upp och analysera förskolans kvalitets- och utvecklingsarbetet, där används bland annat delar av utvecklingsdagar samt arbetsplatsträffar för att skapa detta utrymme. Inom det systematiska kvalitetsarbetet tar flertalet rektorer stöd av pedagogista och/eller förskollärare med process och handledarkompetens, med fördjupade kunskaper inom den vetenskapliga grunden kopplat till förskolans uppdrag.

Varje pedagog ansvarar för det vardagliga arbetet att dokumentera processer som sker i barngruppen, dokumentationerna används sedan för reflektion i såväl barngruppen som i arbetslaget, och ligger som grund för förskolans fortsatta undervisningsplanering. Förskolläraren har ett särskilt ansvar för att ansvara för planering, genomförande och utveckling av undervisning tillsammans i arbetslaget. Arbetets delar genomförs och synliggörs i högre grad genom lärplattformen UNIKUM.

Rektorer tar vara på kompetenser och de erfarenheter som finns inom organisationen. Rektorer har en organisation och strukturer som möjliggör för utbyten mellan pedagoger, kollegialt genom dialog och reflektion, där kompetens- och erfarenhetsutbyte sker och bidrar till ett kollektivt lärande. Samtliga förskolor har planerat och genomfört kompetenshöjande insatser utifrån prioriterade områden och förskolans behov. Förskolans rektorer säkrar att genomförda kompetenshöjande insatser tillvaratas. Resultatet visar att de kompetensutvecklingsinsatser som

genomförs på förskolorna ger avtryck i utbildningen och i undervisningen med barnen. Framgångsfaktorer som lyfts fram är att kunna arbeta i långa processer med dialog och reflektion i fokus.

5.2 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan

För att stödja barns och elevers utveckling och lärande ska förskola, förskoleklass, fritidshem och skolan samverka med varandra. Barn och elever ska ges en trygg och bra övergång inom och mellan skolformer och det behövs god samverkan och bra rutiner för att lyckas.

Övergångar inom förskolan

I förskolans dagliga utbildning möts barnen av flertalet övergångar. För att underlätta och tydliggöra övergångar lyfter förskolorna att man arbetar med fasta rutiner och stödjande strukturer där man tar stöd av visuella scheman, bildstöd och Takk. Med syfte att skapa trygghet och tydlighet för både barn och pedagoger.

På förskolor som är organiserade i åldershomogena grupper eller då avdelningar behöver läggas vilande sker ett övergångsarbete mellan avdelningar.

Framgångsfaktorer för att underlätta detta är kontinuerlig samverkan mellan avdelningar, där barn och pedagoger möts och relationer och trygghet byggs.

Övergångar och samverkan mellan skolformer

Förskola och grundskola har tidigare tagit fram ett gemensamt årshjul för övergångar mellan skolformer, som syftar till ökad likvärdighet. Årshjulet upplevs i hög grad som ett stöd i arbetet och har bidragit till en ökad samsyn, skapat en tydligare struktur för vilka processer som förväntas genomföras samt tydlig ansvarsfördelning. Det finns fortsatt en variation hur arbetet upplevs fungera i praktiken. Det finns förskolor och grundskolor som har en lång tradition av god samverkan under hela året, där bland annat barn och elever möts under året utifrån gemensamma aktiviteter. Det finns rektorer som lyfter att samverkan mellan rektorer och skolformerna har stärkts genom ett ökat utbyte av kunskaper, erfarenheter och information. Rutiner och samverkan mellan förskola och skola revideras och utvecklas kontinuerligt, med fokus på relevant informationsöverföring och barnets bästa. Det framkommer behov av att fortsätta fördjupa arbetet med övergångar mellan skolformer. En utmaning som rektorer i förskolan uttrycker i arbetet med övergångar är då barnen från förskolan går till olika grundskolor eller andra huvudmän.

5.3 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

I förskolans internationaliseringsstrategi framgår det att europeiskt samarbete och utbyte ska ske med syfte att inhämta kunskap, kompetens och erfarenheter för ökad kvalitet i Luleå kommuns förskolor. Som en del av strategin framgår det att samtliga förskolor har en egen internationaliseringsplan som uppdateras varje år och inför varje ny budgetansökan. I planerna framgår det vad förskolan vill uppnå, vilka mobiliteter man önskar delta på samt vilket resultat som förväntar genom internationella utbyten. Alla aktiviteter utgår från förskolans internationaliseringsstrategi, prioriterade utvecklingsområden samt personliga lärandemål som varje deltagare formulerar innan genomförande av mobilitet.

Under läsåret har 67 medarbetare inom förskolan fått möjlighet till internationella utbyten genom kurser inom bland annat utomhuspedagog, specialpedagogik, projektbaserad lärande i länder som Irland, i Spanien och Italien. Efter genomförd mobilisering sprider deltagarna sina erfarenheter och kunskaper genom att skapa en kort film som sprids till kommunens samtliga förskolor, samt genom presentation/workshop.

Vid flertalet förskolor där jobbskuggningar tidigare genomförts har utbyten mellan länderna fortsatt, bland annat genom att andra länder blivit nyfikna och valt att komma på besök i Luleås förskolor. Totalt har förskolan tagit emot 19 besökare från Italien, Slovenien och Finland. Utöver detta har tidigare jobbskuggning bidragit till ett beviljat småskaligt projekt mellan förskolor i Bergnäset/Sörbyarna och Bologna, Italien. Detta projekt har fokus på att tillsammans utforska och utveckla förskolornas utemiljö och undervisning utomhus. Projektet startar hösten 2025 och sträcker sig två år.

Deltagarna är i hög grad nöjda med sina internationella utbyten. Resultatet visar att på stärkt yrkesidentitet, nya erfarenheter, kunskaper och inspiration kring metoder och arbetssätt som man spridit vidare till sina kollegor. Rektorer lyfter att de kan se att mobiliteterna har bidragit till utveckling av förskolans utbildning och undervisning.

Resultatet visar att förskolans samordnare är en förutsättning för att organisera och möjliggöra internationella utbyten och har en stor betydelse för genomförandet av förskolornas internationaliseringsarbete.

En framgångsfaktor med förskolans internationaliseringsstrategi är att förskolan valt att inkludera samtliga förskolor. Syftet är att arbetet inom internationalisering ska nå ut till samtliga medarbetare och barn, med målet att bidra till utveckling av Luleås förskolor. Samtliga föreskoleområden har under dessa två år deltagit i någon form av mobilitet.

5.4 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

Verksamheten förskola har under 24/25 fortsatt prioritera likvärdighet mellan förskolor gällande de valda strategierna lärmiljöer, språkutveckling och ledning & styrning. Den samlade analysen visar på goda resultat inom samtliga områden samt ökad likvärdighet mellan förskolor. Den visar även att det finns fortsatt behov av att fortsätta utvecklingsarbetet inom samtliga områden, där både pågående processer behöver fortgå för att fördjupas och förankras samt kompletteras.

Analysen visar på en organisation där man tar vara på de kompetenser och erfarenheter och möjliggör för kollegiala utbyten mellan pedagoger, där dialog och reflektion bidrar till kollegialt, kollektivt lärande. Detta bidrar till att utveckla förskolans utbildning och undervisning samt ger pedagogerna verktyg att i vardagen att kunna stötta varje barn i deras utveckling och lärande utifrån sina förmågor och behov.

Kreativt kompetenscentrum, en kreativ mötesplats där innehållet har fokuserat på barns rättigheter till språkutveckling, kulturell identitet och varierade lärmiljöer. Deltagande pedagoger har genom dessa kompetensutvecklingsinsatser fått möjlighet att utbyta erfarenheter med andra pedagoger i kommunen och få med sig nya kunskaper som sedan kunnat omsättas i den egna praktiken. Dessa kompetensutvecklingsinsatser har därmed skapat förutsättningar för en utvecklad och likvärdig lär- och språkmiljö inom kommunens förskolor.

Lärmiljö

Att utveckla lärmiljöer ur ett likvärdighetsperspektiv är ett stort uppdrag. Samtliga förskolor har pågående processer inom området. Analysen visar att gemensamma kompetensutvecklingsinsatser som genomförts ökar pedagogernas kompetens och sätter spår i förskolans lärmiljöer. Insatserna präglas av gemensam dialog och reflektion, där kollegialt och kollektivt lärande inspirerar till utveckling av metoder och arbetssätt samt val av lärverktyg. Den samlade analysen visar att detta

utvecklingsområde behöver fortsätta prioriteras då det fortsatt finns kompetensutvecklingsbehov i att bredda basen inom det specialpedagogiska fältet samt fördjupa metoder och arbetssätt för förskolans utbildning och undervisning, med tydlig förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet. Det handlar bland annat om tillgänglighetsmodellens möjlighet till en gemensam syn och förståelse om samspelet mellan människan och miljön. Specialpedagogiska skolmyndigheten beskrivning av Tillgänglighetsmodellen: *Syftet med modellen är att hjälpa verksamheter att identifiera och undanröja hinder i lärmiljön, främja hälsa och delaktighet samt skapa förutsättningar för lärande för alla barn och elever. Modellen bidrar till ett gemensamt språk och en struktur för att arbeta med tillgänglighet. Tillgänglighetsmodellens delar skapar tillsammans en helhet av lärmiljön och hur den kan göras tillgänglig för alla barn och elever. Modellen visar att tillgänglighet är ett systematiskt arbete där sociala, pedagogiska och fysiska faktorer samverkar med rättighetsperspektivet. Tillgänglighetsarbetet ska ses som en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Det är en förutsättning för en utveckling som håller över tid. Målet med tillgänglighetsarbetet är att nå utveckling på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå* (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2024)

Barnhälsa

Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktor för framgångsriks skolutveckling lyfter fram att kompensatoriska insatser kan bidra till framgångsrik skolutveckling när de uppväger skillnader i barns förutsättningar. I en verksamhet där de kompensatoriska insatserna fungerar väl har alla barn och elever likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära, oavsett skillnader i deras förutsättningar (Skolverket, 2024).

Som en del av förskolans prioriterade utvecklingsområde lärmiljöer sker en utvecklingsresa inom området barnhälsa på olika nivåer inom verksamhet förskola. Analysen visar att förskolans helhetsmodell stärker förskolornas främjande och förbyggande barnhälsoarbete på olika nivåer, för tidiga upptäckter, stöd och insatser som gör skillnad för barngruppen och individen. De stödjande strukturer som byggts upp stöttar förskolornas barnhälsoarbete och tidiga insatser. Den samlade analysen inom området pekar på att förskolans arbete med tidiga insatser och möta barngruppens/ individens behov sker mer strukturerat och systematiskt. Enligt forskning handlar barnhälsa i förskolan om att skapa goda förutsättningar för barns utveckling och välbefinnande genom ett systematiskt och främjande arbetssätt. Barn har olika förutsättningar i sin ryggsäck när de kommer till förskolan. I den finns både frisk- och riskfaktorer, där förskolan har en viktig roll i att utjämna skillnader och skapa likvärdighet. Vikten av ett gemensamt språk och strukturer för analys i barnhälsoarbetet, tydliga rutiner för att följa upp barns behov, exempelvis genom

barnhälsomöten. En lärande organisation med kontinuerlig uppföljning är avgörande för att insatserna ska bli effektiva (Partanen, 2024).

Den samlade analysen visar att området *Lärnmiljöer* och *Barnhälsa* behöver fortsatt prioriteras. Det finns ett fortsatt behov av specialpedagogisk kompetens, för att i högre grad kunna arbeta främjande och förebyggande, både när det gäller kompetensutveckling (bredda basen) och specialpedagogiska resurser. Detta då behoven är större än de tre tillgängliga tjänsterna räcker till samt för att öka möjligheterna till att i högre grad arbeta proaktivt. Från hösten 2025 har Barn och elevhälsan förstärkts med en psykolog till förskolan, vilket förskolan ser kommer bidra till att utveckla och stärka kompetensen inom barnhälsoarbetet i Luleås förskolor.

Förskolans pågående processer inom barnhälsa på olika nivåer kommer att fortsätta implementeras och utvecklas med fokus på tidiga insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå. Forskning visar att en förskola med hög kvalitet stärker barns välbefinnande, sociala och kognitiva utveckling. En central faktor är att barn får känna delaktighet och engagemang, vilket i sin tur ökar både deras välmående och förmåga att lära. Tidiga stödinsatser i förskolan har stor betydelse eftersom de kan förebygga framtida svårigheter i skolgången. Insatser som skapar trygghet, goda relationer och en känsla av sammanhang är särskilt viktiga. Förskolans kvalitet påverkas främst av pedagogernas kompetens och förmåga att skapa inkluderande miljöer. Därför är förskolan en strategisk arena för att främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa, och investeringar i stödinsatser och kompetensutveckling ger långsiktiga positiva effekter (Almqvist & Björck, 2023)

STEAM i förskolan

I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) finns begreppen teknik och teknikutveckling. Teknik är ett brett begrepp som omfattar kunskaper, färdigheter, metoder och redskap som människor använder för att lösa problem och förbättra sin tillvaro. Inom förskolan handlar teknik om att förstå och använda olika tekniska lösningar, både vardagliga och mer avancerade, samt att utveckla ett tekniskt kunnande genom praktiskt utforskande och problemlösning. Regeringen har beslutat om en STEM-strategi för Sverige (Regeringskansliet 2025), som sträcker sig från förskolan och genom hela utbildningsväsendet.

Utifrån förskolans reviderade läroplan och Regeringens STEM-strategi ser förskolan ett behov av att komplettera området *lärnmiljöer* med STEAM, där A är tillagt och står för Art. Som en del i detta arbete kommer tidigare IT-råd och Pedagogiska nätverket vävas samman till en gemensam organisation som blir ett kommunicerande kärn i

verksamhet förskola. Med syfte att skapa synergieffekter för styrning och ledning, kompetensutveckling och kollegialt lärande. *Arbetet med STEAM stärker förskolans arbete på vetenskaplig grund samt val av arbetssätt och lärvertyg. STEAM i förskolan handlar om jämställdhet och demokrati, att ge alla barn lika förutsättningar och likvärdiga möjligheter oavsett kön, etnicitet och social position.* (Palmer, 2025)

Den samlade analysen är att områden och processer inom området lärmiljöer behöver fortsätta fördjupas och förankras, samt kompletteras:

- Tillgängliga lärmiljöer
- Barnhälsa på olika nivåer – tidiga insatser
- STEAM

Förväntade effekter

Förskolans kreativa kompetenscentrum används som en arena för ökad kompetens, kollegialt lärande och likvärdighet inom och mellan förskolor i Luleå.

Lärmiljöer där barn erbjuds likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära så långt som möjligt, oavsett förutsättningar. Barnen får med sig erfarenheter och kunskaper som bidrar till det livslånga lärandet.

Forum för tidiga insatser sker på olika nivåer inom organisationen med syfte att stärka förskolornas barnhälsoarbete.

Språkutveckling

Förskolans reviderade läroplan betonar vikten högläsning och förskolans språkutvecklande arbete och förstärker förskollärares ansvar och arbetslagets roll i det språkutvecklande arbetet (Skolverket 2025). Inom förskolans prioriterade utvecklingsområde *Språkutveckling* pågår utvecklingsinsatser på samtliga förskolor. Språket är en viktig del i barnens lärande och har en central roll i förskolans utbildning och undervisning. Det finns många goda och varierande exempel på aktiviteter och pågående processer som stödjer och utvecklar barnens språkutveckling i Luleås förskolor. Kompetensutvecklingsinsatserna upplevs som givande och ger stöd i vetenskaplig grund för utvecklingsarbetet samt bidrar till utveckling av förskolornas språkutvecklande arbete. Det stöd som finns via Resurscentrums Barn och elevhälsa, vare sig det handlar om handledning från specialpedagoger, språkväskor, kompetensutvecklingsinsatser, upplevs det i förskolan som ett stöd i att utveckla utbildningen.

Forskningen lyfter fram att språket inte bara är ett kommunikationsverktyg, utan också en central komponent i tänkande, problemlösning och socialt samspel. Därför är tidiga

insatser avgörande, skillnader i språklig förmåga kan få stor betydelse för barns fortsatta utveckling och skolgång. Språkutveckling hänger nära ihop med andra förmågor, som självreglering, uppmärksamhet och uthållighet. Förskolan bör därför se språkarbete som en del av ett helhetsgrepp där kognitiva och sociala förmågor utvecklas parallellt. (Partanen, 2025)

Den samlade analysen visar att det fortsatt finns behov av att fördjupa och förankra förskolans pågående processer inom språkutveckling med syfte att erbjuda stimulerande språkmiljöer som bidrar till att utveckla barns språkutveckling och förmåga att kommunicera. Detta genom en kombination av kompetensutveckling och kollegialt lärande, där utbildningens innehåll och arbetssätt synliggörs och utvecklas:

- Högläsning, mindre bibliotek på varje förskola
- Samverkansprojekt Bokstart
- Alternativ och kompletterande kommunikation
- Nationella minoriteter

Som ett stöd i förskolornas utvecklingsarbete inom språkutvecklande arbetssätt kommer Resurscentrums *Språkotek*, kulturväskor och flerspråksväskor flyttas till förskolans Kreativa kompetenscentrum, med syfte att synliggöra och öka tillgängligheten av språkstödande material för Luleås förskolor.

Förväntade effekter

Utbildningen ger barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Barnen får med sig språkliga erfarenheter och kunskaper som bidrar till det livslånga lärandet.

Samtliga barn erbjuds ett brett och varierat utbud av litteratur. Vilket inkluderar böcker med olika genrer, språk och åldrar.

Nationella minoriteter uppmärksammas och synliggörs i förskolans utbildning.

Styrning och ledning

Forskning visar att en utvecklad helhetsidé i kombination med utveckling av arbets- och utvecklingsorganisation i samtliga praktiker genom styrkedjan bidrar till ökad likvärdighet och kvalitet (Skolverket, 2023).

Förskolans kvalitet och likvärdighet stärks genom förskolans gemensamma riktning, där förskolan prioriterar och följer upp gemensamma utvecklingsområden och erbjuder kompetenssatsningar med koppling till dessa.

Det samlade resultatet visar goda effekter av genomförda insatser och användandet av förskolans stödjande strukturer, detta har bidragit till att skapa goda förutsättningar och bidra till ökad kvalitet och likvärdighet mellan förskolor. Kompetenta pedagoger och rektorer som skapar förutsättningar i utbildningen för att *alla barn ska ges möjlighet att utvecklas och lära, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet* (Skolverket, 2025) är fortsatt viktigt att prioritera i Luleås förskolor.

Förskolans stödresurser som helhet uppskattas och ses som ett givande stöd i Luleå förskolors utveckling. Förskolan kommer fortsatt nyttja stödresursers kompetenser i olika former och forum med syfte att kompetensutveckla rektorer och pedagogers utifrån prioriterade områden och behov. Förskolan kommer fortsätta erbjuda gemensamma kompetensutvecklingsinsatser utifrån våra gemensamma prioriteringsområden. Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktor för framgångsriks skolutveckling lyfter att *”Professionell utveckling på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att stärka organisationens kompetens. Arbetet utgår från identifierade behov och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Den professionella utvecklingen bidrar till att bygga upp gemensamma kunskaper och till att utveckla gemensam förståelse och gemensamma förhållningssätt. Organisationskulturen präglas av gott samarbete och kollegialt lärande där erfarenhetsutbyte kan äga rum och där samtliga verksamheter och nivåer i organisationen inkluderas”*

Under 2025 har det skett nationella förändringar som påverkar förskolan. I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) har rektor fått ett tydligare ansvar för att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt att utbildningen utgår från kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling. Även förskollärarna givits ett tydligare ansvar gällande ovanstående områden. Detta är något som förskolan ser behov av att fortsätta implementera och fördjupa på rektors- och undervisningsnivå.

Förskolan kommer fortsätta implementera det nationella kvalitetssystemet, med fokus på undervisningsnivån med syfte att stötta förskolornas systematiska kvalitetsarbete för ökad kvalitet. Inför hösten 2025 har Skolverket reviderat stödmaterial för det

systematiska kvalitetsarbetet, där det tydliggörs det nationella kvalitetssystemet stöd i samtliga delar av SKA-processen. Detta ser förskolan behov av att fortsätta implementera. Detta som en del i att stärka förskolans koppling till vetenskaplig grund.

Implementering av professionsprogrammet och kartläggning av förskolläraarnas intresse för kompetensutveckling meritering fortgår under läsår 25/26. Det sammanställda underlaget kommer ligga till grund för eventuella gemensamma kompetensutvecklingsinsatser (övergripande nivå).

Internationalisering

I förskolans internationaliseringsstrategi framgår det att europeiskt samarbete och utbyte ska ske med syfte att inhämta kunskap, kompetens och erfarenheter för ökad kvalitet i Luleå kommuns förskolor. Inför tredje budgetåret, läsåret 25/26 har förskolan fått en beviljad budget på ca 0,9 mkr. Utifrån ändrade regler och ett ökat intresse för jobbskuggning kommer hälften av årets budget avsättas för jobbskuggning och hälften till kurser. Totalt 50 medarbetare kommer kunna delta på dessa mobiliteter. Då förskolan i Luleå inkluderar samtliga förskolor att delta i internationella utbyten kommer de förskolor som ännu inte deltagit att prioriteras.

Den samlade analysen visar behov av att fortsätta fördjupa och förankra området ledning och styrning i förskolan. Med syfte att utveckla pågående processer av det systematiska utvecklingsarbetet utifrån vetenskaplig grund för ökad kvalitet med fokus på en likvärdig utbildning. Områden och processer inom ledning och styrning som kommer fortsätta fördjupas och förankras:

- Vetenskaplig grund
- Förskolans reviderade läroplan
- Processer inom SKA, där nationella kvalitetssystemet inkluderas.
- Kompetensförsörjning – Stärka inåt – Jobba utåt!
- Delta i internationella utbyten genom Erasmus+

Förväntade effekter

Kompetenssatsningar av förskolans omarbetade läroplan och verksamhet förskolas valda prioriteringar får genomslag i utbildningen.

Lärplattformen används som ett stöd för dokumentation i det systematiska kvalitetsarbetet. Nationella kvalitetssystemet stöder utbildningen och förskolornas systematiska kvalitetsarbete för ökad kvalitet.

Internationella utbyten organiseras, som bidrar till nya perspektiv och möjligheter med syfte till att utveckla utbildningen.

Ökad kunskap och kompetens hos pedagoger ger utvecklade möjligheter för barns att utvecklas och nå så långt som möjligt i sitt lärande. Kompetensutveckling i kombination med kollegialt lärande där förskolans innehåll synliggörs och diskuteras, har vetenskaplig förankring och prövas i undervisningen möjliggör för ökad kvalitet.

Referenser

Almqvist, L. och Björck, E. (2023) Forskning i korthet: Förskolans roll för att främja psykisk hälsa. Stockholm: Forte.

Palmer, A. (2025) Föreläsning vid konferensen STEM i förskolan – naturvetenskap, matematik och teknik, 19 september. Gothia Kompetens.

Partanen, P. (2024) Att utveckla barns förmågor i förskolan. Stockholm: Skolutvecklarna Sverige

Regeringskansliet. (2025). *En STEM-strategi för Sverige*. Utbildningsdepartementet.

Skolverket (2025) Läroplan för förskolan: Lpfö 18 reviderad 2025. 3:e uppl. Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2025). *Professionsprogrammet*. Tillgänglig på:
<https://www.skolverket.se/kompetensutveckling/kurser-och-utbildningar/professionsprogrammet>

Skolverket. (2025). *Systematiskt kvalitetsarbete*. Tillgänglig på:
<https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/styrning-och-kvalitetsarbete/systematiskt-kvalitetsarbete>

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2024) Tillgänglighetsmodellen från SPSM. Tillgänglig på: <https://www.spsm.se/stodmaterial-for-tillganglig-utbildning/tillganglig-utbildning/tillganglighetsmodellen-fran-spsm/>

Sverige (2010). *Skollagen (2010:800)*. Stockholm: Norstedts juridik

6 Bilagor

6.1 Vårdnadshavarenkät förskola

Årligen genomförs en lokal enkät riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala förskolor i Luleå. Enkäten består av fyra frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt och hållet, Stämmer ganska bra, Stämmer ganska dåligt, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga. Svarsfrekvensen varierar mellan åren från 58 % till drygt 70 %.

Varje förskola får återkoppling genom en sammanställning av svaren och kommentarer per förskola, vilket utgör underlag för varje förskola att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete. Från våren 2024 genomförs enkäten i samband med utvecklingssamtal, där vårdnadshavare får en länk/QR-kod i slutet av samtalet som de kan logga in på och på egen hand svara på enkätfrågorna.

Svarsfrekvensen för årets vårdnadshavarenkät är 65%. Svaresfrekvensen på enkäten är något högre än förra året som då låg på 61%. Under åren 2018-2024 har den frekvensen legat mellan 56,2–74 %. Inför årets enkät har förskolan valt att lägga till en frågeställning som syftar till att ta reda på hur vårdnadshavare upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera, vilket kopplar an till ett av de nationella delmålen och förskolans prioriterade område gällande språkutveckling.

Förskolans strategier för att öka svarsfrekvensen är fortsatt att erbjuda enkäten i samband med genomfört utvecklingssamtal. Nytt för i år är att vårdnadshavarna ges möjlighet att svara för flera barn i samma enkät. Detta kan vara möjliga orsaker till den måttliga ökningen.

Resultatet visar att de vårdnadshavare som har svarat är fortsatt mycket nöjda med sin förskola, att deras barn får de stöd som behövs och att barnets vilja och lust att lära stimuleras. Förskolan ser en fortsatt nöjdhet inom samtliga områden. En möjlig orsak till detta kan vara att vårdnadshavare fått ta del av sitt barns utbildning innan de besvarat enkäten, då den erbjuds i anslutning till utvecklingssamtalet. Genom lärplattformen Unikum kan vårdnadshavare följa sitt barns lärande och vilken utbildning och undervisning som bedrivs på förskolan.

Andel svar i procent %	Stämmer helt och hållet/ganska bra	Stämmer ganska dåligt/inte alls	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns förskola	97,4	2,4	0,1
Jag upplever att förskolan ger mitt barn det stöd som det behöver	97,2	1,8	1,1
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	96,2	1,8	2
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns språkutveckling i svenska och att mitt barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	95,1	1,8	3,2

Över tid: Andel vårdnadshavare % i samtliga kommunala förskolor	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Andel vårdnadshavare som upplever sig nöjd med deras barns förskola	96,7	95,8	96,2	96,4	97,9	97,4
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd det behöver	95,5	92,5	94,3	94,8	97,5	97,2
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns vilja och lust att lära	94,6	90,6	92,6	94,3	96,4	96,2
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och att deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	-	-	-	-	-	95,1

6.2 Förskollärarenkäten Öppna jämförelser

SKRs Öppna jämförelser förskola genomförs vartannat år från år 2020. I samband med det har SKR tagit fram en enkät för att fånga professionen förskollärares bedömning av kvalitet och likvärdighet. Varje kommun avgör själv om man ska delta och det brukar vara fler än hälften av landets 290 kommuner som deltar. Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att erbjuda ett frågebatteri som kan tjäna som underlag för lokala undersökningar och diskussioner. Resultaten från undersökningen pekar ut olika områden som förskollärarna tycker fungerar mer eller mindre bra i den egna

verksamheten. Enkätsvaren presenteras kommunvis genom en rapport som finns på Kolada.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Förskollärarenkäten: Systematisk uppföljning och dokumentation för varje barns lärande, andel positiva svar (%)	73,8%		80,0%
Förskollärarenkäten: Uppföljning om att utbildningen uppfyller läroplanens mål, andel positiva svar (%)	87,0%		89,1%
Förskollärarenkäten: Använder resultat från dokumentation och uppföljning för att utveckla utbildningen, andel positiva svar (%)	82,1%		85,8%
Förskollärarenkäten: Använder aktuell forskning för att utveckla utbildningen, andel positiva svar (%)	68,4%		68,7%
Förskollärarenkäten: Träffar andra förskollärare på inplanerad tid för att diskutera pedagogiska frågor, andel positiva svar (%)	55,1%		60,7%
Förskollärarenkäten: Möjlighet att prioritera pedagogiskt utvecklingsarbete, andel positiva svar (%)	64,7%		72,2%
Förskollärarenkäten: Tydlig rollfördelning, andel positiva svar (%)	35,6%		45,9%
Förskollärarenkäten: Inplanerad tid för personal för att diskutera pedagogiska frågor, andel positiva svar (%)	61,6%		60,0%
Förskollärarenkäten: Särskilt stöd till de barn som är i behov av det, andel positiva svar (%)	57,1%		61,0%
Förskollärarenkäten: Utbildningen anpassas för att kompensera barn från resurssvaga hemförhållanden, andel positiva svar (%)	61,1%		70,2%
Förskollärarenkäten: Innemiljön främjar barns utveckling och lärande, andel positiva svar (%)	90,0%		95,7%
Förskollärarenkäten: Utemiljön främjar barns utveckling och lärande, andel positiva svar (%)	64,3%		73,6%

Totalt svarade ca hälften av samtliga förskollärare i Luleå kommun på enkäten. Luleås förskollärare skattat deras upplevelse högre i samtliga återkommande frågeställningar sett till riket. Årets temafråga; om förskolan arbetar med att öka närvaron för barn med hög frånvaro, besvarades lågt i förhållande till riket (28%). En orsak till den låga upplevelsen kan bero på att detta område inte prioriterats eller uppmärksammas i någon större utsträckning i förskole-Sverige tidigare. Denna rapport och Skolinspektionens temagranskning inom samma område har dock bidragit till att frågan i högre utsträckning uppmärksammas och arbetas med på förskolorna.

Den frågeställning som ligger lågt, trots högre än riket handlar om tydlig rollfördelning mellan förskollärare och övrig personal. Förskolan har en framtagna riktlinje *Rollar och ansvar i förskolan*. Trots detta upplever förskollärarna att rollfördelningen är otydlig. Förskolan ser behov av att uppdatera riktlinjen utifrån förändringar i förskolans läroplan samt eventuella förändringar som kan komma ur nationella utredningar som är på gång. Utifrån förskollärarnas fritextsvar visar mönsterbilden på att det mest frekventa området som lyfts fram är minska barngruppernas storlek, som en faktor för att förbättra utbildningskvaliteten. Resultatet har presenterats i rektorsgruppen med syfte att kunna erbjuda ett frågebatteri som kan tjäna som underlag för lokala dialoger på förskolorna.

Grundskolans kvalitetsrapport 2024/2025

Ärendenr 2025/364-1.2.1.4

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna grundskolans kvalitetsrapport för läsåret 2024/2025.

Sammanfattning av ärendet

Grundskolans och förskolans kvalitetsrapporter följer upp kvaliteten för läsåret 2024–25. Grundskolans verksamhet omfattar även förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem.

Underlag i analysarbetet är enheternas kvalitetsrapporter, kvalitetsdialoger samt intern och extern statistik. I analyserna lyft resultat, orsaker och inför kommande läsår identifieras specifika och generella utvecklingsbehov i verksamheten inom verksamheternas prioriterade områden.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna grundskolans kvalitetsrapport för läsåret 2024/25.

Dialog

Underlagen består av enheternas kvalitetsrapporter där dialog sker mellan rektors-, undervisnings- och barn/ elevnivå samt vårdnadshavare. Därutöver sker kvalitetsdialoger mellan ledningsnivåerna i respektive verksamhet.

Beslutsunderlag

- Grundskolans kvalitetsrapport 2024/2025

Lena Heikka
Utvecklingsledare grundskola

Beslutet skickas till

Skolchef grundskolan
Utvecklingsledare grundskolan

Kvalitetsrapport

Grundskola

Anpassad grundskola

Fritidshem

läsåret 2024 – 2025

Innehåll

Sammanfattning – Grundskolans kvalitetsrapport 2024–25 (AI sammanfattning)	2
1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?	5
2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet	6
2.1 Förutsättningar, processer och resultat	6
2.2 Det nationella kvalitetssystemet	7
2.2.1 Förskoleklassens nationella mål och delmål	7
2.2.2 Grundskolans nationella mål och delmål	8
2.2.3 Fritidshemmets mål och delmål	8
2.2.4 Anpassad grundskolas mål och delmål	8
2.2.5 Styrning och ledning förvaltningsspecifikt delmål	9
3 Verksamhetens förutsättningar	12
3.1.1 Personal	13
3.1.2 Ekonomi	14
3.1.3 Lokaler	16
3.1.4 Läromedel	16
3.1.5 Sammanfattning av förutsättningar	17
4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål	18
4.1.1 Klagomål	18
4.1.2 Skolinspektions granskningar	18
5 Resultat och analys	20
5.1 Processer förskoleklass och grundskola	20
5.1.1 Kunskaper	20
5.1.2 Trygghet och studiero	22
5.1.3 Ledning och stimulans	24
5.1.4 Rätt till stöd	25
5.1.5 Språklig förmåga	27
5.1.6 Matematisk förmåga	28
5.2 Processer anpassad grundskola	32
5.2.1 Rätt till stöd	32
5.2.2 Ledning och stimulans	32
5.2.3 Trygghet och studiero	33
5.2.4 Kunskaper	34
5.2.5 Matematiskt tänkande	35
5.2.6 Språklig förmåga	35
5.3 Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola	37
5.3.1 Kartläggning förskoleklass	37
5.3.2 Bedömningsstöd årskurs 1	38
5.3.3 Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3	40
5.3.4 Nationella prov	42
5.3.5 Betyg	46

5.3.6 Meritvärde och gymnasiebehörighet årskurs 9	49
5.4 Elevhälsosamtal.....	53
5.4.1 Elevhälsosamtal årskurs 4.....	53
5.4.2 Elevhälsosamtal årskurs 7	55
5.5 Elevers frånvaro	59
5.6 Elever med särskilt stöd	62
5.7 Fritidshem	64
5.7.1 Meningsfull fritid och rekreation	65
5.7.2 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet	66
5.8 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan	66
5.9 Internationalisering.....	67
5.10 Samlad analys och fortsatta prioriteringar.....	68
5.10.1 Sammanfattande analys av förutsättningar	68
5.10.2 Sammanfattande analys av resultat	69
5.10.3 Sammanfattande analys av processer	69
5.10.4 Identifierade områden att utveckla och bevaka – sammanfattning.....	72

Sammanfattning – Grundskolans kvalitetsrapport 2024–25 (A1 sammanfattning)

Luleå kommuns grundskolor visar fortsatt god kvalitet och stabilitet, med hög lärarbehörighet och låg personalomsättning, vilket bidrar till trygghet och kontinuitet för eleverna. Skolorna har effektiviserat verksamheten för att balansera budgeten, främst genom minskad personalbemanning, men undervisningspersonal prioriteras för att säkerställa kvaliteten. Statsbidrag har möjliggjort uppdatering av läromedel och skolbibliotek, särskilt i skolor med lägre socioekonomi.

Lokalerna är en utmaning, där vissa skolor har lokalbrist och små klassrum, vilket påverkar organisation och ekonomi. Samtidigt pågår och planeras stora investeringar i skolbyggnader för att förbättra arbetsmiljön och skapa flexibla lärmiljöer. Tillgången till digitala och fysiska läromedel är god, och det märks en ökning av användningen av tryckta läroböcker, vilket enligt skolorna bidrar till ökad studiero.

Kvalitetsarbetet är systematiskt och bygger på nationella mål och delmål. Skolorna arbetar aktivt med tidiga insatser, kartläggning och individuellt stöd för att höja måluppfyllelsen. Socioekonomiska faktorer, föräldrars utbildningsnivå och andel elever med annat modersmål påverkar resultaten, men interna faktorer som undervisningens kvalitet, kollegialt lärande och trygghet är avgörande för framgång.

Resultaten för läsåret visar högre betyg i de flesta ämnen. Matematik är fortsatt det ämne där flest elever har svårt att nå målen. Flickor presterar generellt bättre i svenska, medan

skillnaderna i matematik är mindre tydliga. Nationella prov och betyg visar att Luleås elever ligger över rikssnittet i de flesta ämnena och gymnasiebehörigheten har ökat.

Anpassad grundskola är en integrerad del av verksamheten och har fortsatt hög andel behöriga och specialutbildade lärare. Undervisningen organiseras i mindre grupper för att möta elevernas individuella behov, och samarbetet med elevhälsa och vårdnadshavare är centralt. Fokus ligger på att skapa en trygg och strukturerad lärmiljö med tydliga rutiner, vilket är särskilt viktigt för målgruppen. Under året har särskild vikt lagts vid att utveckla elevernas språkliga förmåga och kommunikation. Skolan arbetar systematiskt med att ge stöd och stimulans till alla elever, och resultaten visar att många gör framsteg både socialt och kunskapsmässigt.

Elevhälsosamtal och enkäter visar att trivsel och arbetsro är generellt god, men flickor upplever mer stress och lägre arbetsro än pojkar, vilket speglas i nationella trender. Skolorna arbetar aktivt med trygghet, studiero och förebyggande insatser mot kränkningar, vilket har lett till minskade incidenter. Frånvaron är fortsatt ett fokusområde, där ogiltig frånvaro minskat men giltig frånvaro ökat, delvis på grund av sjukdom och psykisk ohälsa.

Fritidshemmen håller hög kvalitet och visar ökad nöjdhet bland vårdnadshavare. Verksamheten är varierad och elevdelaktighet är central. Utmaningen är att öka andelen behöriga lärare, då det är ett bristyrke.

Sammanfattningsvis visar rapporten att Luleå kommuns grundskolor har goda förutsättningar och resultat, men står inför utmaningar kopplade till ekonomi, lokalfrågor och ökade behov av stödinsatser. Skolorna arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling, tidiga insatser och kompetensutveckling för att möta elevernas behov och höja måluppfyllelsen för både flickor och pojkar.

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovan. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i Skollagen (2010:800) och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Utbildningen ska dessutom, enligt 4 kap. vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

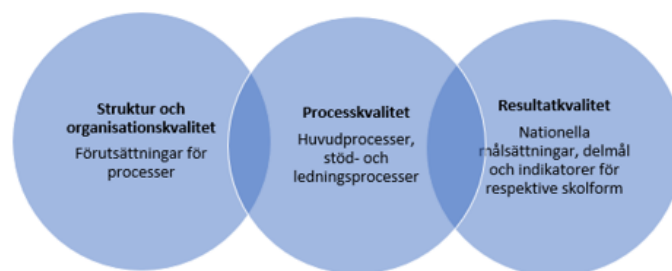
Dokumentation av kvalitetsarbetet skapar kontinuitet och minskar risken för sårbarhet vid personalbyten. Den är även tänkt som processtöd och kvalitetssäkring för att möta lagstiftningens krav. I denna kvalitetsrapport dokumenteras uppföljningen av utbildningen och analysen av orsakerna till uppföljningens resultat.

2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

2.1 Förutsättningar, processer och resultat

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

En gemensam teoretisk modell för det systematiska kvalitetsarbetet används för att utveckla det interna arbetet inom arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens (AUF) samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; struktur- och organisationskvalitet, process och resultat-kvalitet. Det nationella kvalitetssystemet har integrerats i det systematiska kvalitetsarbetet.

Struktur och organisationskvalitet kan omfatta förutsättningar i form av:

- Systematiskt kvalitetsarbete samt styrning och ledning genom hela styrkedjan
- Nationella styrdokument (läroplaner, föreskrifter, skollag)
- Resurser: ekonomiska; personella i skolan till exempel lärarbehörighet och hur bemanningen anpassas efter grupper och enskilda barns/elevs behov; materiella i form av tillgång till adekvata läromedel, digitala lärverktyg och lärmiljö; systemstöd
- Strukturfaktorer: barn- och elevantal, barn- och elevstabilitet och socioekonomi.

Processkvalitet kan omfatta:

- Organisation för undervisning, planering, kollegial samverkan, professionsutveckling, verksamhetsutveckling, schema, kalendarium
- Ledarskap: rektors ledarskap av en arbets- och utvecklingsorganisation, lärarledarskap för kvalitativ undervisning, gemensam bild/vision
- Undervisningskvalitet: undervisning som bidrar till kunskapsutveckling och språklig utveckling inom samtliga ämnen i läroplanerna
- Stödprocesser för barns och elevs lärande: främjande och förebyggande barn-och elevhälsa för trygghet, studiero, närvaro, ledning och stimulans. Extra anpassningar och särskilt stöd. Studie- och yrkesvägledning.
- Samarbete med vårdnadshavare

Resultatkvalitet kan omfatta:

- Måluppfyllelse av nationella och lokala målsättningar, delmål och indikatorer.
- Resultatkvalitet omfattar även exempelvis likvärdighet, trygghet, studiero, frånvaro, studieavbrott, kränkningar, likabehandling, klagomål, effekter av extra anpassningar och handlingsplaner/åtgärdsprogram.
- Ekonomi
- Personal (rekrytera och behålla behörig personal)

2.2 Det nationella kvalitetssystemet

Det nationella kvalitetssystemet har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. **Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet.** Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: 1. Förtroendefullt klimat, 2. hälsofrämjande lärmiljö, 3. kompensatoriska insatser, 4. kompetent ledarskap, 5. professionell utveckling, 6. systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och 7. tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Under läsåret 24/25 har AUF:S verksamheter fortsatt implementera det nationella kvalitetssystemet och tagit del av Skolverkets stödmaterial som kompletteras löpande. Det är större fokus på analys av orsaker och den visuella kvalitetsnunnan är reviderad enligt nedan.

2.2.1 Förskoleklassens nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I förskoleklassen får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt förbereder för fortsatt utbildning. Delmål:

- 1: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
- 2: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 3: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
- 4: Varje elev får en god grund för att utveckla sin språkliga medvetenhet.
- 5: Varje elev får en god grund för att utveckla sitt matematiska tänkande.

2.2.2 Grundskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning: I grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.
2. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.
5. Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.
6. Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

2.2.3 Fritidshemmets mål och delmål

Nationell målsättning: I fritidshemmet får varje elev en meningsfull fritid och en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att utvecklas och lära samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
2. Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.
3. Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

2.2.4 Anpassad grundskolas mål och delmål

Nationell målsättning: I den anpassade grundskolan får varje elev en utbildning av hög kvalitet som ger eleven goda möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper och värden samt ger en god grund för fortsatt utbildning. Delmål:

- 1: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning

- 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.
- 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
- 4: Varje elev som är i behov stöd får det stöd den behöver.
- 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett nyanserat sätt.
- 6: Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Kvalitetsrapporten 24/25

I det nationella kvalitetssystemet finns delmål/processmål för grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass och fritidshem varav en del är gemensamma för samtliga därför avser redovisningen i vissa delar samtliga verksamheter. Delmålen redovisas i varierande omfattning, för läsåret sätts extra fokus på delmålet *Matematisk förmåga*. Urval av anpassad grundskolas delmål redovisas separat.

Delmål som är gemensamma för grundskola och fritidshem följs upp under grundskolans delmål, delmålet *Meningsfull fritid och rekreation* följs upp separat.

Rapporten avslutas med en sammanfattning av förutsättningar, resultat och processer samt områden att utveckla eller bevaka.

Resultatdata kan i vissa delar inte jämföras med kommun- och rikssnitt då den ännu inte är publicerad av Skolverket eller i Kolada. När det gäller interna resultatdata finns nu även resultat för nationella prov samt elevhälsosamtal tillgängligt, vilket inte var fallet läsåret 23/24.

2.2.5 Styrning och ledning förvaltningsspecifikt delmål

Styrning och ledning

En sammanlänkad styrkedja framhålls som en framgångsfaktor för kvalitativ verksamhet som bidrar till en likvärdig förskola och skola. Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktorer beskriver hur respektive nivå (huvudman, rektor, undervisning) kan bidra till att ge alla barn och elever den undervisning och utbildning de har rätt till. Framgångsfaktorerna utgår från vetenskaplig grund och lyfter tydlig roll- och ansvarsfördelning på huvudmannanivå, rektors nivå och undervisningsnivå. Det nationella kvalitetssystemet kan på huvudmannanivå, rektors- och undervisningsnivå användas i det systematiska kvalitetsarbetet som stöd i planering och uppföljning av undervisning och utbildning för ökad kvalitet.

Framgångsfaktorerna: 1. förtroendefullt klimat, 2. hälsofrämjande lärmiljö, 3. kompensatoriska insatser, 4. kompetent ledarskap, 5. professionell utveckling, 6. systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus 7. tydlig roll- och ansvarsfördelning

Uppföljning

Grundskolans systematiska kvalitetsarbete (SKA) utgår från det nationella kvalitetssystemets (NKS) delmål för fritidshem, förskoleklass, anpassad grundskola samt grundskola. Delmålen för respektive verksamhet har kompletterats med en beskrivning. Beskrivningen omhändertar grundskolans prioriterade utvecklingsområdena, indikatorer, koppling till styrdokument och framgångsfaktorer från NKS samt analysstöd. Strukturen i det gemensamma beslutsstödsystemet Hypergene är från och med vårterminen 2024 uppbyggd utifrån NKS delmål och används i grundskolan på samtliga beslutsnivåer. Implementering har skett under läsåret och fortsätter kommande läsåret.

Uppföljning av verksamheten sker utöver verksamhetsplan och internkontroll via kvalitetsdialoger mellan lärare - rektorer, rektorer – områdeschefer, områdeschefer - skolchef, skolchef - förvaltningsdirektör.

Förutom styrning av verksamheten genom SKA-arbetet är kompetensutvecklingsinsatser ett viktigt styrmedel. I skolornas uppföljningar ses effekter av den gemensamma kompetensutvecklingen som genomförts sedan 2019. Kompetensutvecklingsinsatserna är baserade på vetenskaplig grund.

Fortsatt gäller att skolorna rekommenderas att ha maximalt tre prioriterade utvecklings/förbättringsområden som presenteras i postern. Skolorna dockar i sina utvecklingsområden i de nationella delmålen.

Uppföljning av hela läsåret sker i en kvalitetsrapport på rektors och huvudmannanivå. Även den är strukturerad utifrån delmålen i det nationella kvalitetssystemet. Det nya beslutsystemet och den nya strukturen för SKA kommer att följas upp efter läsåret 24/25 då skolorna arbetat med det under ett helt läsår. En arbetsgrupp bestående av grundskolans utvecklingsledare, rektorer och verksamhetscontroller påbörjar arbetet ht 2025. Till kommande läsår är det fortsatt tre kvalitetsdialoger: kunskaper, rätt till stöd och trygghet och studiero.

3 Verksamhetens förutsättningar

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Elever i förskoleklass i kommunal grundskola, lägeskommun, antal	707	658	701

Elever i förskoleklass

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Elever i kommunal grundskola belägen i kommunen åk 1-9, lägeskommun, antal	6 629,0	6 601,0	6 493,0
Flickor i grundskola åk. 1-9, kommunala skolor, andel (%)	48,0%	48,0%	47,9%
Utländsk bakgrund bland elever i åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	14,0%	14,2%	14,4%
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, lägeskommun, andel (%)	69,0%	69,7%	71,0%
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%) (alla)	4,4%	3,5%	3,6%

Elever i grundskola 1-9

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	78,0%	80,1%	79,3%
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%) (alla)	89,2%	90,7%	89,8%
Elever/lärare (heltidstjänst) i kommunal grundskola åk 1-9, lägeskommun, antal	10,5	10,6	10,4

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	125 030	136 667	143 665
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	21 919	23 923	24 933

Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	66 575	72 036	75 706
Kostnad för måltider i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	7 934	8 430	8 715
Kostnad för lärverktyg i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	4 237	5 009	5 887
Kostnad elevhälsa i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	5 891	5 899	6 374
Övriga kostnader i kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	18 475	21 370	22 050

Kostnader för grundskola

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	45 718	47 870	50 858
Kostnad personal kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	38 026	40 576	41 377
Bruttokostnad lokaler kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	2 804	2 358	2 743
Kostnad övrigt kommunalt fritidshem, kr/inskrivet barn	4 887	4 936	6 738

3.1.1 Personal

Luleå kommuns grundskolor har en fortsatt hög behörighet bland lärare. Andelen lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1–9 är för Luleå 79,3 %, rikssnittet är 73,4 %. Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9 89,8 % vilket kan jämföras med rikssnittet 87,9%. Behörigheten är stabil och fortsatt högre än för riket.

Nyckeltalet *elever/lärare (heltidstjänst)* kommunal grundskola åk 1–9 (Kolada) visar en mindre förändring från 10,6 2023 till 10,4 2024 dvs i genomsnitt något färre barn per heltidstjänst. Möjliga orsaker är minskat elevantal samt att Luleå kommuns satsning på fler lärare i grundskolan.

Anpassad grundskola har fortsatt hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen 95,5 % jmf, med riket 86,1 %. Andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen i anpassad grundskola är 58,2% en ökning från 49,9 % 2023, rikssnittet är 25,9%, dvs Luleå har betydligt högre andel. Under läsåret ses en låg omsättning av personal, ungefär fyra procent. Ett återkommande mönster är att yngre medarbetare arbetar några år inom verksamheten för att sedan vidareutbilda sig eller gå vidare till annat verksamhetsområde. Elevassistenter har ofta en

lägre löneprofil och kan erbjudas bättre villkor inom andra branscher vilket kan vara en del av förklaringsmodellen.

När det gäller *fritidshem* är det svårare att rekrytera lärare med behörighet till fritidshem. Luleå har 50 % lärare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen (årsarbetare), vilket kan jämföras med snittet för kommunerna 37 %.

Målet är att öka andelen behöriga lärare men hindret är att det är svårt att rekrytera behöriga lärare i vissa ämnen och verksamheter. Rutin finns i AUF att årligen annonsera ut tjänster som tidsbegränsat innehas av obehöriga.

I skolornas beskrivningar av personalsituationen uttrycker de flesta en hög lärarbehörighet bland undervisande lärare. Flera skolor lyfter fram att samtliga eller nästan alla lärare är behöriga, vilket anses vara avgörande för undervisningens kvalitet och elevernas måluppfyllelse.

Fritidshemmen har generellt god bemanning och hög behörighet, några få skolor saknar behöriga fritidspedagoger eller har haft utmaningar med rekrytering. Andelen fritidsassistenter ökar vilket är en indikator på att utbildade lärare för fritidshem är svårt att rekrytera.

Specialpedagogisk kompetens finns på de flesta skolor, ofta med tillgång till specialpedagoger och speciallärare. Skolor har även tillgång till skolpsykologer och andra stödfunktioner via Resurscentrum. Elevhälsoteamen består vanligtvis av skolsköterska, kurator, specialpedagog och ibland skolpsykolog. Specialpedagoger kan vara anställda i grundskolan eller resurscentrum.

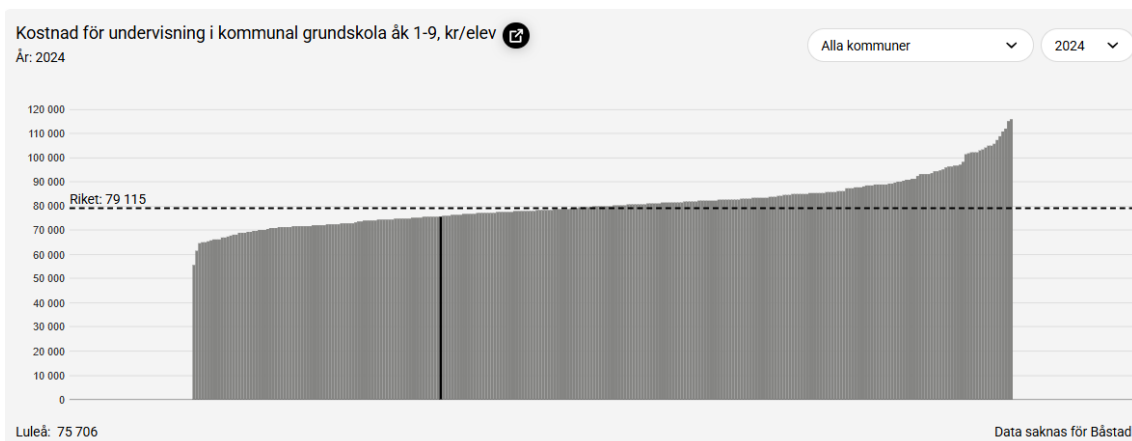
Skolor betonar vikten av stabil personalgrupp och låg personalomsättning, vilket skapar kontinuitet, trygghet och långsiktigt utvecklingsarbete. Sjukfrånvaro och personalomsättning på nyckelpositioner har påverkat vissa skolor, men stabilitet och kontinuitet lyfts som framgångsfaktorer där de finns. Många skolor framhåller hög kompetens och lång erfarenhet hos personalen, vilket bidrar till god undervisningskvalitet och trygghet för eleverna.

Grundskolan har fortsatt bra kontinuitet när det gäller rektorer. Grundskolan tillsammans med AUF stödfunktioner har under längre tid arbetat med att utveckla stödet och därigenom förbättra rektors förutsättningar

3.1.2 Ekonomi

Grundskolan har det senaste året effektiviserat för att få en budget i balans, detta har skett både övergripande- och på skolnivå.

Kostnaden för undervisning ligger fortsatt under snittet för samtliga kommuner med 2761 kr/elev (Kolada). Kostnaden per elev kommer att öka på grund av att elevantalet i grundskolan minskar och fasta kostnader såsom bibehållen skolstruktur fördelas på färre antal elever. Även andra kostnader som inte är helt enkla att anpassa efter minskat elevantal på skolnivå kommer att bidra till ökad kostnad per elev.

Källa: Kolada

Nedan tabell för jämförelse med *alla kommuner* och *riket*.

Kostnader i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev 2024	Luleå	Alla kommuner	Riket
Kostnad för kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev	143 665	146 426	142 927
Undervisning	75 706	81 042	79 115
Lokaler	5887	5781	5999
Måltider	8715	8539	7963
Elevhälsa	6374	5505	5053
Lärverktyg	5887	5781	5999
Övriga kostnader	22 050	21 831	19 883

Källa: Kolada

I skolornas analyser lyfter flera sambandet mellan skolans budget och minskat elevantal.

Budgeten baseras på antal elever och det kan vara svårt att anpassa om omorganisation ej går att göra till exempel om en skola har två årskurs 4 klasser med 24 elever, minskar elevantalet tex med 5 elever kvarstår personalkostnad med minskad budget. Samtidigt kan små klasser vara nödvändiga på grund av lokalernas begränsningar på vissa skolor.

Några skolor nämner ekonomiska utmaningar, samt att de genom strukturerade prioriteringar och delaktighet har lyckats få budgeten i balans oftast genom minskad personalbemanning. Ekonomin påverkar möjligheten att anställa personal, köpa in material och genomföra renoveringar. Flera skolor beskriver att de måste prioritera noggrant för att resurserna ska räcka till, särskilt när det gäller stödinsatser och personalförstärkningar.

Statsbidrag har möjliggjort för många skolor att uppdatera och förstärka sina läromedel, gäller både analoga och digitala läromedel samt praktisk och laborativ utrustning. Statsbidraget för inköp av skön- och facklitteratur har bidragit till att uppdatera och bygga ut skolornas skolbibliotek.

Statsbidrag för kunskapsutveckling som till stor del fördelas utifrån socioekonomi används ofta för att anställa fler lärare eller ge extra stöd till elever. Skolor med hög socioekonomi får ofta mindre extra resurser och måste därför organisera stödet inom ordinarie budget.

Sammanfattningsvis är ekonomi ett återkommande tema i skolornas beskrivningar. Skolorna lyfter fram både utmaningar och möjligheter kopplade till budget, statsbidrag, personalresurser och investeringar. Ekonomin påverkar allt från klassernas storlek och personalbemanning till möjligheten att erbjuda stödinsatser och uppdatera läromedel. Grundskolans ledning och skolorna arbetar aktivt med prioriteringar och långsiktig planering för att skapa bästa möjliga förutsättningar för elever och personal. För mer information om ekonomi hänvisas till AUF:s ekonomiuppföljningar.

3.1.3 Lokaler

Fungerande skollokaler är en förutsättning för god utbildningsmiljö. I skolornas uppföljning framgår att det varierar, flera skolor beskriver lokalbrist. Det kan vara att små klassrum leder till små elevgrupper, vilket påverkar både organisation och ekonomi. Lokalbrist och behov av tillfälliga lösningar leder ofta till ökade kostnader och organisatoriska utmaningar, exempelvis svårigheter att nyttja fördelarna med större klasser. Det påverkar även möjligheten att erbjuda särskilt stöd och flexibla lösningar för elever med särskilda behov. I vissa fall saknas särskilda rum för funktioner som specialpedagog, skolkurator eller skolhandläggare. Detta skapar logistiska utmaningar och påverkar arbetsmiljön negativt.

Flera skolor lyfter fram vikten av grupprum och specialanpassade utrymmen för att kunna bedriva flexibel undervisning och ge särskilt stöd. Där tillgången är god, möjliggör det bättre anpassning till elevernas behov. Där den är bristfällig, försöker man ibland skapa "rum i rummet" med hjälp av skärmväggar.

Vissa skolor, som Björkskataskolan 7–9, Boskataskolan f-6 och Svedjeskolan f-3, har nyligen renoverats och har nu moderna, ändamålsenliga lokaler. Detta har lett till förbättrad arbetsmiljö, bättre ventilation, ljudmiljö och trivsel för både elever och personal. Det pågår och planeras stora investeringar i skolbyggnader både ny- och ombyggnationer. Nu närmast om- och nybyggnationer på Hertsön, Tuna och Stadsön. Samtliga skolområden har utretts, fler satsningar väntas de närmaste åren.

Skolgårdar och utemiljöer nämns som viktiga för elevernas trivsel och möjlighet till rörelse. Vissa skolor har stora, inbjudande skolgårdar, medan andra har begränsningar i storlek eller utrustning.

Sammanfattningsvis är lokalfrågan komplex. En del skolor brottas med trångboddhet, brist på specialrum och med tillfälliga lösningar samtidigt finns exempel på skolor som genomgått lyckade renoveringar och har moderna, ändamålsenliga lokaler. Luleå kommuns satsning på skollokaler inom grundskolan genom ny- och ombyggnationer ses som viktiga för att långsiktigt lösa lokalproblemen. Tillgången till en god fysisk lärmiljö och utemiljö bidrar till bra lär- och arbetsmiljö för elever och personal.

3.1.4 Läromedel

De flesta skolor har god tillgång till digitala verktyg för både elever och lärare. De äldre eleverna har oftast egen dator övriga har tillgång till iPads eller delade digitala enheter.

Skolorna använder både digitala och tryckta läromedel. Det finns en medvetenhet om att digitala verktyg kompletterar de fysiska läromedlen, och att båda behövs för att stödja undervisningen på bästa sätt. Intressant är att det tycks ske en svängning från digitala läromedel till fysiska läromedel. Flera skolor har satsat på att uppdatera och komplettera med fysiska läromedel. Flertalet använder riktat statsbidrag för detta. Förutom läroböcker har statsbidraget använts till exempelvis laborativa material och utrustning.

Skolbibliotekens uppdatering av litteratur med mera har varierat beroende på skolornas ekonomi, nu har de fått bra möjlighet att uppdatera bokbeståndet och utveckla skolbibliotekens verksamhet med stöd av riktade statsbidrag för inköp av skön- och facklitteratur. Skolbibliotek är bra stöd i skolornas läsfrämjande arbete i alla ämnen.

När det gäller digitala verktyg har skolorna stöd i grundskolans pedagogiska IT-utvecklare, IT-support och systemstöd.

3.1.5 Sammanfattning av förutsättningar

Luleå kommuns grundskolor har bra kontinuitet på lärar- och rektorssidan. Fortsatt hög lärarbehörighet men kvarstående utmaningar inom vissa ämnen och lärare för fritidshem. Vid rekryteringar finns inte behöriga sökanden.

Grundskolan effektiviserar för att få budgeten i balans, främst genom minskad personalbemanning. Undervisningspersonal prioriteras vilket innebär att oftast är det stödresurser och personalförstärkning som minskas. Statsbidrag har till exempel möjliggjort personalförstärkning särskilt i skolor med lägre socioekonomi, uppdatering av läromedel, skolbibliotek med mera. Kostnaden för undervisning ligger 2024 fortsatt under snittet för samtliga kommuner.

Flera skolor beskriver lokalbrist, vilket leder till små elevgrupper och organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Det pågår och planeras stora investeringar i skolbyggnader, både ny- och ombyggnationer. Dessa kommer att avhjälpa lokalbristen på några skolområden och bidra till en flexiblere organisatorisk och fysisk lärmiljö.

Tillgången till fysiska och digitala läromedel samt digitala verktyg beskrivs vara god, grundskolan har de senaste åren gjort insatser för mer likvärdig tillgång. Äldre elever har oftast egen dator, yngre har tillgång till iPads eller delade enheter. Skolorna använder både digitala och tryckta läromedel. Det förefaller som att användningen av fysiska läroböcker ökar, skolor beskriver att de kompletterar digitala läromedel med fysiska. Statsbidraget för läromedel kan vara en bidragande orsak till skolorna får medel till att ha läroboken både i fysisk och digital form. En 7–9 skola skriver *”Vi kommer i högre utsträckning använda de digitala läromedlen som komplement till de tryckta läromedlen. Vi ser att studieron ökar i klassrum som använder sig mer av tryckta läromedel än digitala i undervisningen.”*

4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

4.1.1 Klagomål

Klagomål från elever och vårdnadshavare kan komma skriftligt eller muntligt till skolan, några via mejl till förvaltningsdirektör, rektor, ordförande BUN eller via Skolinspektionen. De flesta inkommer via kommunens klagomålstjänst. Under läsåret inkom 35 klagomål varav 3 anonyma. Klagomålen var spridda över 17 skolor, ingen skola avviker genom att ha fler än fyra klagomål. Det handlar då om större enheter och klagomålen är spridda över årskurserna. Ett av klagomålen kom via Skolinspektionen/BO men avslutades då bedömningen var att skolan inte hade brustit i sitt uppdrag när det gäller elevens rätt till stöd.

Fem av klagomålen handlade om skolmåltider varav fyra på samma skola. Övriga främst om rätt till stöd, bemötande, kränkande behandling, trygghet och studiero, undervisning, bedömning, rätt till stöd, inflytande. Enstaka klagomål handlade om information; organisationsförändring – klassammanslagning; betygsättning, brist på sittplatser i korridorerna lämnades av elever vilket ordnades.

Klagomålen och kränkingsärenden hanteras efter Luleå kommuns rutiner, kränkingsärenden registreras i systemet STELLA. Ärenden om kränkningar följer den rutin som finns för anmälan, utredning och åtgärder för att förhindra kränkningar.

Framgångsfaktorer för få klagomål och kränkingsärenden som lyfts fram i skolors uppföljning är:

- Tidig och öppen dialog med vårdnadshavare och elever medför färre formella klagomål. Att snabbt ta tag i oro och frågor innan de växer till större problem är avgörande. Samverkan mellan hem och skola genom utvecklingssamtal och informationsmöten förebygger missförstånd och stärker förtroendet.
- Tydliga rutiner och handlingsplaner för hur klagomål och kränkningar hanteras skapar trygghet och förtroende hos både elever och vårdnadshavare.
- Förebyggande arbete med trygghet, studiero och relationsskapande – till exempel genom rastaktiviteter, vuxennärvaro och sociala insatser – minskar risken för incidenter och klagomål. Att arbeta aktivt med att skapa en positiv och inkluderande skolmiljö, där elever känner sig sedda och trygga, minskar risken för både klagomål och kränkningar.
- Kontinuitet och goda relationer mellan personal, elever och vårdnadshavare är centralt.
- När klagomål eller oro uppstår är det viktigt att snabbt återkoppla till berörda och tydligt beskriva vilka åtgärder som vidtas.
- Systematiskt kvalitetsarbete med att följa upp och analysera klagomål och incidenter kan identifiera mönster och sätta in rätt insatser i tid.

4.1.2 Skolinspektions granskningar

Flera skolor har under läsåret granskats av Skolinspektionen. Granskningen avser ledarskap, undervisning, trygghet, studiero och bedömning och betygsättning. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg*

utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i *låg utsträckning* eller i *flera delar* behöver ett utvecklingsarbete inledas. Öhemsskolan gavs bedömningen i hög utsträckning i samtliga delar. Bergskolan i *hög utsträckning* gällande rektors ledarskap samt bedömning och betygsättning, i övriga två bedömningen *flera delar*. Luleå international school deltog i en temagranskning några månader efter skolans uppstart, fokus var på om *Undervisningen ger eleverna förutsättningar att utveckla både språk- och ämneskunskaper i såväl svenska som engelska* samt om rektorn ger förutsättningar för detta. Bedömningen blev i *flera delar*, ett utvecklingsarbete har genomförts och granskningen är avslutad.

Oanmälda besök gjordes på Råneskolan och Örnässkolan inom området *Skolors arbete för att skapa trygghet och studiero* med fokus på mobiler, digitala verktyg och rutiner kring dessa. Båda skolorna uppfyllde författningarnas krav på skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt lärares instruktioner. Inför läsåret 24/25 hade rektorerna enhälligt i grundskolan beslutat om mobilförbud under hela skoldagen samt rutiner kring detta. [Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning i undervisningen](#)

5 Resultat och analys

5.1 Processer förskoleklass och grundskola

5.1.1 Kunskaper

(Förskoleklass – har delmål för språklig och matematisk förmåga)

GRUNDSKOLA: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevers lärande. En kvalitativ undervisning gör det möjligt för alla elever att lära och utvecklas oberoende av kön och utgångspunkt.

"Undervisningen har god kvalitet om den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, så att det blir en variation och balans under lektionen och under skoldagen. Undervisningen är stimulerande för eleverna och de får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med och bibehåller engagemang i sitt skolarbete.

God kvalitet innebär också att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande lektionsstarter, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och med sammanfattande avslut. Det gör det tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Det är också viktigt att syftet överensstämmer med målen i läroplanen, både avseende kunskaper och värden."(skolinspektionen.se)

Några nyckelord: tydliga lärandemål, höga förväntningar, begriplighet, språkutvecklande, lärandekultur, ledarskap i klassrummet, formativ undervisning, varierade undervisningsformer, didaktisk och pedagogisk kvalitet, elevinflytande

Uppföljning av delmålet kunskaper

Måluppfyllelsen i form av resultatdata redovisas i längre fram i rapporten.

Detta är en sammanfattande analys av skolornas uppföljning om delmålet *kunskaper* samt från kvalitetsdialoger på områdesnivå. Det finns omfattande dokumentation i detta delmål, denna analys begränsas till att sammanfatta faktorer som påverkar måluppfyllelsen. Dessa kategoriseras i externa och interna faktorer. Externa faktorer som skolorna lyfter hör främst till väl kända socioekonomiska faktorer som påverkar elevers måluppfyllelse och är utmanande att kompensera på skol-, kommun- och nationell nivå.

- Elevernas och skolornas socioekonomiska förutsättningar har stor påverkan på resultat, motivation och möjligheter till stöd. Skolor med starkare socioekonomi har generellt bättre resultat.
- Föräldrars utbildningsnivå, låg utbildningsnivå hos vårdnadshavare korrelerar med lägre studiemotivation och mindre stöd i hemmet.
- Andel elever med annat modersmål än svenska påverkar resultaten. Bristande språkkunskaper ger svårigheter.

- Hög andel nyanlända elever innebär utmaningar kring språk och kunskapsutveckling.
- Normer kring lärande och utbildning i hemmet och samhället kan påverka elevernas motivation och syn på skolan.
- Behöriga lärare och kontinuitet, vikarier och personalbrist kan försämra resultaten.

I skolornas uppföljning lyfts **interna faktorer** som skolan helt eller delvis kan påverka:

- Undervisningens kvalitet, tydliga strukturer, formativ bedömning och varierade undervisningsmetoder bidrar till högre måluppfyllelse.
- Tidiga insatser och kartläggning genom systematiska screeningar och tidiga stödinsatser är avgörande för att förbättra kunskapsutvecklingen och minska behovet av senare stöd. Studiehundledning på modersmål och språkligt stöd.
- Specialpedagogiska insatser med individualiserad undervisning och stöd i smågrupper har positiv effekt, särskilt för elever med särskilda behov.
- Trygghet och studiero
- Motivation påverkas av relationer, mål och undervisningens upplägg.
- Kollegial samverkan där man gemensamt planerar och bedömer. Dialog mellan lärare och elevhälsa bidrar till utveckling och högre kvalitet.
- Systematik och samverkan kring extra anpassningar och åtgärdsprogram.
- Hög frånvaro leder till kunskapsluckor och försämrade resultat. Tidig upptäckt och åtgärd är viktigt.
- Gruppdynamik dvs klassammansättningen där relationer mellan elever påverkar studiemiljön och därmed resultaten.

Några återkommande framgångsfaktorer är tidiga insatser, språkutvecklande arbetssätt, studiero, strukturerad undervisning, kollegial samverkan och planering, specialpedagogiskt stöd, goda relationer, kontinuiteten i personalen, systematiskt kvalitetsarbete.

Flertalet skolor arbetar med att höja måluppfyllelsen genom att utveckla undervisningen med ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, SKUA. Skolorna i Gammelstad-Sunderbyn-Råneå har gemensamt utvecklat arbetet under några år och i detta även haft projektmedel från SPSM. Detta har ökat elevernas läsintresse och lett till mer strukturerad och språkutvecklande undervisning. Genom satsningar på högläsning, läsläxor och läsintensiva perioder har fler elever utvecklat ett starkare engagemang för texter, vilket i sin tur har gynnat deras språkförståelse och motivation. Kollegialt lärande via nätverksträffar har använts för att dela erfarenheter och skapa samsyn.

Fortsatt förbättringsarbete sker ständigt i varierande grad inom olika kärnområden på skolorna., allt efter skolornas behov. Ett område som ständigt utvecklas och som är centralt i skolans dagliga arbete är det mångfacetterade elevhälsoarbetet där tex stödinsatser och mer generella förbättringsarbeten inom konceptet tillgänglig lärmiljö alltid är aktuella tex trygghetsarbete.

Grundskolans gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom normer, differentierad undervisning (lektionsdesign), läsförståelse, SKUA, välbefinnande, relationsskapande och närvaroförståelse ger avtryck i verksamheten dvs skolorna har pågående och planerade utvecklingsarbeten inom dessa områden.

5.1.2 Trygghet och studiero

Grundskola och förskoleklass - Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster.

Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. (Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Några nyckelord: trygghet, studiero, trivsel, förebyggande och främjande arbete, motverka kränkningar, värdegrund, skolnärvaro

Uppföljning

Underlag: Kvalitetsdialoger Trygghet och studiero mars 2025

Kvalitetsdialoger har genomförts på områdeschefs/rektorsnivå och på övergripande nivå med grundskolans ledningsgrupp tillsammans med Resurscentrums ledning. Sammanfattningen beskriver grundskolans arbete med trygghet och studiero på skol-, områdes och skolchefsnivå.

Det framgår att eleverna generellt upplever god trygghet och trivsel, men det finns variationer mellan olika klasser och årskurser. Åtgärder som gemensam lektionsstruktur och tydliga rutiner har bidragit till en lugnare miljö.

Framgångsfaktorer som lyfts från rektorer och områdeschefer:

- Goda relationer: Relationer mellan elever och lärare är avgörande för trivsel och trygghet.
- Strukturerad skolmiljö: En tydlig och förutsägbar skolmiljö med regler och rutiner skapar en lugn och trygg lärmiljö.
- Rastaktiviteter: Organiserade aktiviteter under raster minskar konflikter och ökar trivseln.
- Pedagogiska metoder som bidragit till trygghet och studiero.
- Kooperativt lärande främjar samarbete och gemenskap bland eleverna.
- SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt): Användning av bildstöd, skrivmallar och textkopplingar har varit naturliga inslag i undervisningen för att erbjuda elever med olika språklig, social och kulturell bakgrund likvärdig tillgång till,

och möjlighet att utveckla de språkliga resurser som behövs för att delta och lära i skolan. Bildstöd används även generellt inom ramen tillgänglig lärmiljö.

- PAX-metoden: Denna metod används för att förbättra studieron och har visat sig vara effektiv.
- Tydlig lektionsstruktur: En gemensam lektionsstruktur och tydliga regler bidrar till bättre studiero och förutsägbarhet för eleverna.
- Relationskompetens: Kompetensutvecklingsinsatser kring relationskompetens har varit en av de viktigaste åtgärderna för att uppnå god studiero i klassrummet⁸.
- Elevråd och delaktighet: Aktiva elevråd och lyhördhet för elevernas önskemål ökar deras delaktighet och ansvar.
- Mobilförbudet

Mer specifikt med koppling till elevhälsoteamens arbete framkommer att de stödjer insatser vid övergångar och stöd till elever. De arbetar också med att stödja lärare och elever för att skapa en tryggare skolmiljö, till vilket hela konceptet med tillgänglig lärmiljö och andra specifika metoder tillhör till exempel PAX. Arbetet med likabehandlingsplanen, hälsosamtal och kränkingsrapport har varit viktigt för att identifiera förebyggande åtgärder och föra förändringar.

Raster är en del av skoldag där kränkningar förekommer och skolor beskriver positiva effekter av pedagogiskt organiserade rastaktiviteter. Detta är en varaktig effekt av ett tidigare projekt om ökad rörelse under hela skoldagen där fokus var på pedagogiskt planerade rastaktiviteter både för att främja rörelse och att öka kvaliteten på rastverksamheten. Ökad vuxennärvaron och skapandet av aktiviteter i samarbete med elevrådet är också något som lyfts.

Utveckling av fysiska lärmiljöer är en av tre delar i en tillgänglig lärmiljö. Skolor planerar att fortsätta utveckla fysiska lärmiljöer och rasterna. I samband med detta nämns även att fasta platser i klassrummet och i matsalen har haft en god påverkan. I matsituation bidrar också lärarnas pedagogiska luncher till en lugnare och tryggare måltidstidsstund och ett tillfälle att bugga relationer. För trygga raster ökas oftast vuxennärvaron men även utbudet av aktiviteter. Behovet av rastaktiviteter har ökat i och med mobilförbudet. Aktiviteter och material planeras med elevers delaktighet tex i samarbete med elevrådet. Hemklassrum är infört på någon skola för 7–9 för att minska förflyttningar och skapa en tryggare miljö.

Pedagogiska lärmiljön med tydlig lektionsstruktur och pedagogiskt ledarskap bidrar till lugnare miljö och bättre studiero och förutsägbarhet för eleverna. Skolorna arbetar aktivt med extra anpassningar och särskilt stöd för att säkerställa att alla elever får det stöd de behöver samt att insatserna följs upp regelbundet. Skolor arbetar även med studieteknik för att eleverna som ett verktyg för lärande och minskad stress.

Specifika åtgärder som bidrar till en tryggare lärmiljö är också mobilförbud och regler för digitala verktyg, detta minskar störningar och ökar fokus på lektionerna. Uppföljning våren 2025 visar också att mobilförbudet bidrar till färre kränkningar. Vidare nämns uppföljningar och dialog med elever och vårdnadshavare för att bygga trygghet. Materialen "Samtal i skolan" och "Skolvardag" har gett positiva resultat. Aktiva elevråd och lyhördhet för elevernas önskemål har ökat deras delaktighet och ansvar. Det finns också exempel på trygghetsteamet gått coachutbildning, vilket gett ett annat förhållningssätt vid konfliktlösning.

Vid kvalitetsdialogen på ledningsgruppsnivå där även Resurscentrum deltar beslutades att ha en dialog med rektorerna om ett förslag på en gemensam trygghetsenkät för grundskolan.

Rektorerna var positiva till förslaget, en arbetsgrupp ska under läsåret 25/26 arbeta fram gemensamma trygghetsenkäter för grundskolans olika stadier.

Antalet kränkningar under läsåret har minskat med 20 % från 896 till 716. En förklaring kan vara att skolorna under läsåret arbetat med ett materiell kuratorerna har arbetat fram med klassrumslektioner för låg, mellan och högstadiet i olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder med mera. En annan bidragande orsak är mobilförbudet. Skolans personal har deltagit i workshops kring materialet. Material har även arbetats fram till pedagoger i form av workshops. En checklista om vad som viktiga komponenter i det systematiska arbetet med trygghet och studiero har även tagits fram som ett stöd för elevhälsan, pedagoger och trygghetsteam.

5.1.3 Ledning och stimulans

Grundskola och förskoleklass - Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Uppföljning

Ledning och stimulans handlar om hur skolorna arbetar för att skapa en varierad, utmanande och motiverande undervisning som möter elevernas individuella behov och stärker deras engagemang och delaktighet. Indikatorerna är kopplade till Skolenkäten som genomförs vartannat år, nästa tillfälle för Luleå är vårterminen 2026.

Utmaningar som identifieras är brist på variation i arbetsmetoder och aktiviteter, vilket leder till att undervisningen inte känns stimulerande. Det kan också vara att vissa elever tycker att skolarbetet är för lätt, andra att det är för svårt. Detta innebär att det finns ett behov av att anpassa utmaningarna bättre. Eleverna känner inte alltid att de har möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form, vilket kan leda till minskad delaktighet. I uppföljningarna lyfts även att elever vill ha tydliga förväntningar, men att för mycket struktur kan upplevas som enformigt. Elever behöver utveckla uthållighet och motivation, särskilt när skolarbetet känns svårt.

Åtgärder och strategier som skolorna beskriver under delmålet är tex:

Ökad variation med olika arbetsmetoder, examinationsformer, varierade läromedel och aktiviteter (t.ex. film, läsning, redovisning, självständigt arbete).

- Kooperativa lärandemetoder där metoder som EPA (enskilt, par, alla) och rollfördelning används för att främja samarbete och engagemang.
- Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, särskilt gynnsamt för elever med språkliga svårigheter.
- Elevinflytande genom elevråd, elevintervjuer och möjlighet att påverka undervisningens innehåll och form.
- Tydliga mål, formativt förhållningssätt i undervisningen och vägledande studieteknik lyfts som framgångsfaktorer för ökad motivation.
- En förutsägbar lärmiljö med gemensamma lektionsstrukturer och tydliga mål
- Elevhälsan arbetar nära arbetslagen för att säkerställa att elever får det stöd de behöver både på individ och gruppnivå. Anpassning av undervisningsmaterial och arbetssätt efter elevernas nivåer och behov är viktigt. Även strukturellt arbete med att utveckla de lokala elevhälsoteamen pågår, flera skolor arbetar enligt EHM (elevhälsomötet) för att främja en tillgänglig och hälsofrämjande lärmiljö.
- Undervisningsmetoder utvärderas kontinuerligt och kollegialt samarbete ges utrymme.

Det finns en tydlig strävan efter att skapa en undervisning som är varierad, utmanande och inkluderande, där elevernas delaktighet och motivation står i centrum. Utvecklingsarbetet bygger på systematiska analyser, elev- och lärarenkäter samt kollegialt lärande, och det finns en positiv trend i resultaten över tid.

5.1.4 Rätt till stöd

Grundskolan och Förskoleklass - Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen- det kompensatoriska uppdraget.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det gäller även om eleven uppfyller de kriterier som minst ska uppnås, och till exempel får godkänt betyg.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning

Underlag: kvalitetsdialogerna mellan områdeschefer och rektorer, ledningsgruppsnivå där även Resurscentrums ledning deltar samt skolornas uppföljning av delmålet *Rätt till stöd*.

Sammanfattning av prioriterade områden som skolor arbetar med för att utveckla stödinsatser:

Stärka lärarens ledarskap och ansvar i klassrummet dvs förbättra lärarens förmåga att hantera klassrummet, skapa goda relationer och ge effektivt stöd. Via lärplattformen får lärare dokumentation om stödinsatser som varje elev ges, därför viktigt att de dokumenteras i avsett system för att kunna följa elevens utveckling.

Förbättra samverkan med vårdnadshavare genom att skapa goda relationer och kommunikation med vårdnadshavare för att optimera stödinsatsernas effekt. Använda möten och digitala verktyg för att hålla vårdnadshavare informerade.

Utveckla elevhälsoarbetet genom att implementera tydliga organisationer, strukturer och rutiner för elevhälsoteamet. Säkerställa kontinuitet i elevhälsoteamen och inkludera elevernas röster i beslutsprocessen.

Fokusera på det kompensatoriska uppdraget genom anpassningar och användning av olika undervisningsmetoder för att möta individuella behov.

Fortsätta **förbättra överlämningar** mellan stadier för att säkerställa smidiga övergångar mellan olika skolstadier genom bra dialog och rutiner.

Andra områden som uppmärksammas är att utveckla stödet till eleverna när det gäller att hantera stress tex genom att anpassa arbetsmängden (läxor, prov) men även att prata om stress som fenomen. Det kan vara värdefullt att fortsätta undersöka dessa områden och implementera åtgärder som kan förbättra elevernas upplevelse och prestationer i skolan.

Framgångsfaktorer

- Bygga goda relationer mellan lärare och elever samt mellan skolan och vårdnadshavare.
- Tydlig dokumentation genom att använda verktyg som Unikum och Prorenata för att dokumentera och följa upp elevers utveckling.
- Kontinuerlig kompetensutveckling för att förbättra deras förmåga att stödja eleverna.
- Kartläggningar för att kunna planera och ge tidiga insatser.
- Inkludera elevernas perspektiv i analys och planering av stödinsatser.
- Använda årshjul och tydliga strukturer för att säkerställa att elevhälsoarbetet är systematiskt och kontinuerligt.

Annat som framkommer i underlagen som bör uppmärksammas övergripande är upplevelsen av bristande resurser. Många lärare upplever att resurserna inte räcker till för att ge det stöd de önskar, särskilt för elever med stora behov eller NPF-problematik. Detta är något som behöver uppmärksammas. Skolorna organiserar sin verksamhet utifrån den elevpeng de får samt delar av statsbidrag. Ett minskat elevunderlag kan medföra att skolor behöver anpassa sin budget vilket oftast sker genom att minska antalet personal. Det blir kringresurser som inte är direkt ansvariga för undervisning enligt timplan som avvecklas först.

För fortsatta arbete bör följande uppmärksammas i dialogerna mellan ledningsnivåer:

Hur möter skolorna budgetanpassningar pga. minskat elevantal och hur organiserar man samtidigt för stödinsatser för att möta elevers behov?

5.1.5 Språklig förmåga

Grundskolan delmål 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett rikt och nyanserat sätt.

Förskoleklassens delmål 4: Varje elev får en god grund för att utveckla sin språkliga medvetenhet.

GRUNDSKOLA - "Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga."

"Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling." (Kap 1 och 2 Lgr22)

FÖRSKOLEKLASS - Undervisningen ska ta tillvara elevernas nyfikenhet och ge dem möjlighet att utveckla sitt intresse för och sin förmåga att kommunicera med tal- och skriftspråk genom att ge dem möjligheter att läsa, lyssna på samt skriva och samtala om såväl skönlitteratur som andra typer av texter och händelser. Dessutom ska undervisningen i de vardagliga aktiviteterna på olika sätt skapa möjligheter för elever med annat modersmål än svenska att använda både svenska och sitt modersmål. Undervisningen ska också ge eleverna möjlighet att skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer. På så sätt ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. (Lgr22)

Uppföljning

Analys av skolornas uppföljning av delmålet ger att måluppfyllelsens i svenska är hög men kan vara än högre. Flickor når generellt högre resultat än pojkar, både i svenska och i andra språk. Läsförståelsen påverkar lärandet i alla ämnen varför det är angeläget med insatser som ökar läsförståelse och skrivutveckling. Insatser gynnar särskilt elever med annat modersmål samt pojkar som generellt läser mindre än flickor.

Skolornas arbete med delmålet kan sammanfattas i följande teman:

Systematik och struktur - skolorna arbetar genomgående systematiskt och målinriktat med språkutveckling. Det finns tydliga rutiner för kartläggning, uppföljning och anpassning av undervisningen utifrån elevernas behov. Nationella prov och olika screeningverktyg används för både kartläggning och uppföljning av insatser.

Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) - att språkutveckling inte begränsas till svenskämnet, utan integreras i alla skolämnen. Lärare arbetar med begrepp, ordförståelse och språkliga strategier även i exempelvis matematik och NO/SO. Bildstöd, gemensamma skrivmallar och explicit undervisning av ämnesspecifika ord är vanliga metoder.

Läsfrämjande insatser – intensivläsning i perioder, regelbundna lässtunder, högläsning, bokcirklar, projekt och temaveckor. Skolbibliotek och digitala bibliotek används för att öka tillgängligheten till litteratur. Läsläxor och samverkan med hemmen är ytterligare faktorer som stärker elevernas läsutveckling. Variation i undervisningsmetoder och examinationsformer för att inkludera och motivera alla elever. Samtliga elever och lärare i grundskola och anpassad

grundskola har tillgång till ett digitalt bibliotek, en satsning från grundskolans ledning för att främja läsning och likvärdig tillgång till litteratur för alla i grundskolan. Läsåret 23/24 organiserade grundskolan en kompetensutvecklingsdag för all personal med temat Läsfrämjande arbete i alla ämnen.

Kollegialt lärande - lärare samarbetar och deltar i ämnesnätverk, delar material och erfarenheter samt och diskuterar undervisningsmetoder och bedömning. Detta har lett till ökad samsyn, likvärdighet och inspiration inom och mellan skolor. Nätverk finns för förstelärare men även för samtliga lärare på områdesnivå. Lärarnas engagemang, förberedelser och vilja att utveckla sin undervisning lyfts fram som en viktig framgångsfaktor.

Skrivutveckling - skolorna arbetar med skrivmallar och modeller det hjälper elever att komma igång med skrivuppgifter samt skriva längre och mer strukturerade texter. Återkoppling under hela skrivprocessen gör att eleverna utvecklar sitt skrivande och lär sig förbättra sina texter. Variation av texttyper och arbete med olika genrer breddar elevernas skrivförmåga och stärker deras förståelse för struktur och innehåll.

Skolbibliotek – skolorna utvecklar utbudet i sina skolbibliotek främst med det riktade statsbidraget för skön- och facklitteratur. Tillgång till skolbibliotek och digitala bibliotek lyfts fram som viktiga resurser, särskilt för att nå lässvaga elever och erbjuda böcker på olika nivåer och språk. Som komplement till det fysiska skolbiblioteket har samtliga elever och lärare i grundskola och anpassad grundskola tillgång till ett digitalt bibliotek. Skolor samarbetar även med folkbiblioteken, en del via bokbuss. Under våren har grundskolan påbörjat förbereda inför de tydligare och nya kraven kring skolbibliotek, främst gällande bemanning och skolbiblioteksplan.

5.1.6 Matematisk förmåga

Grundskola - Varje elev kan använda sig av matematiskt tänkande för vidare studier och i vardagslivet.

Förskoleklass - Varje elev får en god grund för att utveckla sitt matematiska tänkande.

FÖRSKOLEKLASS - Undervisningen ska ta tillvara elevernas nyfikenhet och ge dem möjlighet att utveckla sitt intresse för matematik och förståelse för hur matematik kan användas i olika situationer. Eleverna ska därför utmanas och stimuleras att använda matematiska begrepp och resonemang för att kommunicera och lösa problem på olika sätt med olika uttrycksformer samt för att utforska och beskriva sin omvärld. (Lgr22)

GRUNDSKOLA - Undervisningen i ämnet matematik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardagen och inom olika ämnesområden. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar intresse för matematik och tilltro till sin förmåga att använda matematik i olika sammanhang. (Lgr22)

Uppföljning

Matematik är det ämnet som elever har svårast att nå målen i, det gäller även nationellt. Måluppfyllelsen är ofta högre i de lägre årskurserna, för att sjunka särskilt på högstadiet.

Hur utvecklar skolorna matematikundervisningen enligt deras uppföljningar?

Kollegialt lärande och ämnesnätverksträffar utvecklar undervisning, bedömning och ämneskunskaper då lärare ges möjlighet att inspireras av varandra, delar erfarenheter och planerar tillsammans samt andra kompetensutvecklingsinsatser

Språkutvecklande undervisning betonas av många för att öka begreppsförståelsen, särskilt för elever med annat modersmål än svenska.

Laborativa och praktiska arbetssätt används för att konkretisera matematiska begrepp och öka elevernas engagemang.

Variation i undervisningen genom användning av olika läromedel, digitala verktyg (t.ex. Nomp), och metoder som TRR (Tänka, Resonera, Räkna) och Bornholmsmodellen. Även variation av arbetsformer lyfts av några skolor. Tänka – Resonera - Räkna är en undervisningsmetod i syfte att främst förbättra taluppfattning. Under läsåret har sex skolor i olika utsträckning använt NCM:s material. Skolor rapporterar att:

- eleverna utvecklat en bättre taluppfattning och blivit mer säkra på att resonera kring matematiska problem genom att tänka högt, diskutera olika lösningar och använda flera representationsformer.
- Eleverna vågar prata mer matematik, samarbeta och lyssna på varandras lösningar. Lärarna ser att eleverna blir mer aktiva i diskussioner och vågar pröva olika strategier.
- Eleverna upplever undervisningen som mer varierad och engagerande, vilket leder till ökad motivation och delaktighet.
- I skolornas uppföljningar lyfts främst positiva effekter av TRR, men vissa utmaningar och begränsningar lyfts också fram:
- Tidskrävande: vissa lärare upplever att arbetet med TRR-materialet tar mycket tid, både i planering och genomförande.
- För att TRR ska fungera optimalt krävs att lärarna har god förståelse för materialet och arbetssättet. Det kan finnas ett behov av fortbildning och kollegialt stöd för att alla ska känna sig trygga i att använda TRR.
- att TRR inte alltid räcker för elever med stora behov av individanpassning eller särskilt stöd. Dessa elever kan behöva ytterligare material eller andra metoder utöver TRR.

Vilka hinder beskrivs för lärande i matematik?

Begreppsförståelse – orsaker kan vara brister i undervisningen men även andra för eleven svårigheter som försvårar lärande eller att de har ett annat modersmål än svenska. Det finns ett tydligt behov av språkligt stöd även i matematik. Exempelvis elever med språkstörning kan ha svårt att förstå vad andra säger, att själva prata så andra förstår eller båda delarna.

Språkstörning får konsekvenser för förmågan att tänka språkligt och ta till sig undervisningen.

Motivation – en del elever är nöjda med lägre betyg (E), vilket gör det svårt att lyfta hela gruppen till högre nivåer.

Hög frånvaro leder till kunskapsluckor som kan vara svåra att ta igen.

Otillräckliga stödinsatser - brist på speciallärare i matematik och bristande kontinuitet i undervisningen. Elever med NPF-diagnoser kan ha svårare med inläring och större behov av stöd och kontinuitet.

Elever med annat modersmål, kan ha svårare att nå målen då elevernas kunskaper i det svenska språket och tidigare skolbakgrund påverkar. Skolor beskriver att elever som får studiehandledning på sitt modersmål har lättare att nå målen. En skola menar att studiehandledning på modersmålet bör ges även till de elever som är födda i Sverige men inte pratar svenska i hemmet.

Omvärld

När det gäller matematik är det lämpligt att ta del av aktuella nationella rapporter där elevers kunskaper analyseras och bakomliggande orsaker diskuteras.

Elevers matematikkunskaper sjunker och i Skolverkets rapport [*Matematikundervisning i grundskolan - Om förutsättningar för elevers lärande*](#) (2025) beskrivs analyser av matematikresultat och förklarande faktorer.

Utmaningen som beskrivs är att kunskapsklyftorna mellan elever och elevgrupper har ökat, samtidigt som elevernas genomsnittliga Timssresultat i matematik har ökat i Sverige sedan 2011, samma mönster syns i PISA resultaten. Detta mönster tolkas som att socioekonomisk bakgrund har större betydelse för elevers kunskaper i Sverige än OECD genomsnittet. Skolverket rapport [*Likvärdigheten i slutet av grundskolan*](#) (2025) bekräftar denna bild. Särskilt i matematik är sambandet mellan socioekonomiska faktorer och prestation är som starkast.

Elever som har mindre gynnad socioekonomisk bakgrund har sämre tillgång till resurser i hemmet och kan även ha mindre gynnsam skolmiljö tex lägre grad av utbildade och legitimerade lärare. I rapporten lyfts att utbildade lärare har mer framgångsrika undervisningsstrategier. Enligt rapporten har även de eleverna i genomsnitt en svagare känsla av tillhörighet till skolan och lägre självförtroende i matematik.

Självförtroende hos elever har betydelse för deras lärande och resultat. En fördjupad analys av Timss-data visar att *"icke-kognitiva faktorer, framför allt elevernas självförtroende har ett ännu starkare samband med deras resultat i ämnet än exempelvis socioekonomisk bakgrund och kön. När vi tar hänsyn till de icke-kognitiva faktorerna minskar förklaringsgraden av socioekonomisk bakgrund avsevärt. En möjlig tolkning är att sambandet mellan vissa elevgrupper och deras resultat i stor utsträckning kan förklaras av att de generellt sett har sämre självförtroende avseende sin matematiska förmåga."* (s. 76)

Lärare beskriver att elever ibland inte ser något syfte med att lära sig matematik, vilket påverkar motivationen hos dem. Lärare upplever även att många elever har en uppfattning om att de inte är kapabla till att lära sig matematik, ofta till följd av tidigare misslyckanden i ämnet. Vidare lyfts att kunskapsskillnaderna inom samma klassrum är stor, vilket utgör en betydande utmaning för lärarna. I klassrumssituationen behöver de intervjuade lärarna framför allt lägga tid på att stötta eleverna med störst svårigheter med matematik.

De intervjuade lärarna efterfrågar fler regelbundna möjligheter till att diskutera olika frågor rörande ämnesinnehåll och undervisningsmetoder tillsammans med kollegor. Sådana konstruktiva samarbeten uppges kunna leda till en samordnad planering mellan olika klasser

och årskurser samt en förbättrad likvärdighet för eleverna. Det framgår även att lärare önskar kompetensutveckling utifrån deras specifika behov i matematikämnet. Skolverket bedömer att rektorn behöver stärka förutsättningarna för samarbete lärare emellan och tillgodose lärarnas behov av kompetensutveckling.

I augusti 2025 publicerade Skolverket rapporten [Könsskillnader i skolresultat](#). Flickor har under lång tid presterat bättre än pojkar i skolan, men nu pekar statistiken på en ny trend när det gäller flickors och pojkars skolresultat. Könsskillnaderna minskar och den främsta förklaringen är att flickornas resultat har försämrats de senaste åren och är särskilt stor i matematik. Flera orsaker lyfts såsom att pandemins konsekvenser var mer kännbara för flickor och har förstärkt den nedåtgående trenden. Flickor har även sämre självförtroende i ämnet och är mindre positivt inställda till ämnet jämfört med pojkar. I rapporten lyfts fler faktorer exempelvis att flickor trivs sämre i skolan och har högre skolrelaterad stress än pojkar.

Sista omvärldspaningen inom matematik gäller utredningen om nya läroplaner [SOU 2025:19 – "Kunskap för alla"](#). Det som förslås är en betydande förändring för att möta utmaningarna inte enbart i matematik utan även i andra skolämnen. Större stöd och styrning föreslås både vad gäller centralt innehåll, undervisningsstrategier och vetenskaplig förankring.

Matematikundervisningen i Sverige avviker vid internationell jämförelse genom mängden individuella arbete i matteboken. I utredningen betonas att undervisningen i huvudsak ska ske i helklass eller grupp, under ledning av lärare. Nya kursplanerna blir inte enbart en revidering av det centrala innehållet utan främst förändringar i själva genomförandet av undervisningen. Läroplanen föreslås gälla från läsåret 2028/29.

Sammanfattningsvis har grundskolan i Luleå samma trend som Skolverkets rapporter beskriver. Skillnaderna mellan könen minskar främst pga. att flickor har en nedåtgående trend men i Luleå även för att pojkar gymnasiebehörighet ökar. Pojkarna har i fyra av de fem senaste åren haft högre gymnasiebehörighet än flickorna.

Matematik är det ämnet som flest elever inte når godkänd, gäller både flickor och pojkar. Skolorna möter utmaningarna genom att utveckla undervisningen tex genom variation, kollegialt samarbetet, formativ undervisning, språkutvecklande arbete för begreppsförståelse m.m. Skolor samarbetar även med Resurscentrums specialpedagoger i utvecklingen av matematikundervisningen tex med fokus på motivation och tilltro till den egna förmågan.

Matematiksatsningen TRR för F-3 är både kompetensutveckling i ämnet och utveckling av undervisningen där ett antal skolor under de senaste fyra åren deltagit helt eller delvis. Det finns skillnader i hur skolor och lärare anammat TRR och använt materialet. En enkät under vt 2025 visade att en del lärare ser fördelarna med TRR och beskriver barnens lärande positivt, medan andra uttalar sig mer negativt om både modellen som sådan och elevers lärande. Det är av vikt att lärare är motiverade att ta del av den förändring som TRR innebär. Oavsett vilket material eller undervisningsmodell som används är lärarens engagemang av största vikt. TRR är en satsning där skolor och lärare deltar utifrån eget intresse.

Förutom undervisningens kvalitet finns andra utmaningar enligt Skolverkets rapporter tex kunskapsskillnader inom klasser kopplat till motivation, självförtroende, socioekonomiska

faktorer. Frågan att ta med sig är hur kan vi grundskolan arbeta för att öka elevers motivation och självförtroende till ämnet matematik?

Grundskolan behöver även förbereda inför kommande läroplansrevidering för att lärare ska ges bra förutsättningar att förändra sin undervisning.

5.2 Processer anpassad grundskola

5.2.1 Rätt till stöd

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 4: Varje elev som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn och elever har rätt till ledning och stimulans för att kunna utvecklas så långt som möjligt. En del elever har också rätt till extra anpassningar eller särskilt stöd. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen- det kompensatoriska uppdraget.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Det gäller även om eleven uppfyller de kriterier som minst ska uppnås, och till exempel får godkänt betyg.

Elever som lätt uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning

För att öka målfyllnelsen för det nationella målet "Rätt till stöd" har skolan genomfört aktiviteter under det gångna läsåret med syftet att optimera elevernas användning av sina hjälpmedel, vilket är avgörande för deras personliga och kunskapsmässiga utveckling. Samarbetet mellan skola, hem och habilitering har varit centralt för att säkerställa att eleverna erhåller de hjälpmedel de behöver.

Hjälpmedlen har använts på ett adekvat sätt och har bidragit till elevernas fokus och uthållighet under skolaktiviteter. Eleverna har kunnat utföra uppgifter i olika lägen, vilket har berikat deras lärande. Det har förekommit utmaningar med långa väntetider för justeringar av hjälpmedel och olika uppfattningar om användning mellan hem och habilitering. Trots detta har dialogen mellan vårdnadshavare och skolpersonal förbättrats, vilket har haft en positiv inverkan på elevernas utveckling.

5.2.2 Ledning och stimulans

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 3: Varje elev får en undervisning som ger den ledning och stimulans eleven behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.

Alla barn och elever i samtliga skolformer och fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Det betyder att även elever som utvecklas snabbt mot utbildningens mål ska ges utmaningar i skolarbetet. Resurserna kan inte bara riktas mot de elever som har svårt att nå målen, utan behöver även riktas mot de elever som har lättare att nå utbildningens mål så att de kan utvecklas så långt som möjligt. (Skolverket)

Att tillgängliggöra elevens pedagogiska, sociala, fysiska och lärmiljö bidrar till att nå delmålet.

Några nyckelord: motivation, vilja att lära, varierad undervisning, elevinflytande, ledning för lärande

Uppföljning

Sammanfattning av skolans arbete med delmålet.

Skapa samsyn för lärande: Målet är att etablera en gemensam förståelse inom arbetslaget av skolans uppdrag för att främja elevernas lärande och utveckling. Kommunikation och enhetlighet i arbetet är centrala för att uppnå målen.

Utvärdering av kommunikation: Vid halvårsuppföljningen framkom att kommunikationen inom arbetslaget är tydlig, men att det finns tillfällen då olika tankegångar framträder. Fortsatt arbete krävs för att förbättra gemensamma förhållningssätt.

Elevernas progression: Utvärderingen visar att enskilda elever har gjort framsteg i sociala och kommunikativa sammanhang, medan gruppen som helhet också har utvecklats. Samtal och gemensamma överenskommelser har varit avgörande för framgången.

Framåtsträvande arbete: Det finns behov av att fortsätta samtalen kring pedagogiska mål och metoder för att säkerställa fortsatt progression hos eleverna och i gruppen. Tydligare kommunikation och regelbundna diskussioner är nödvändiga.

Skolan genomfört aktiviteter i syfte att skapa en samsyn utifrån skolans uppdrag och etablera en gemensam förståelse inom arbetslaget av skolans uppdrag samt säkerställa fortsatt utveckling och framgång. Vid halvårsuppföljningen framkom att kommunikationen inom arbetslaget är tydlig, men att det finns tillfällen då olika tankegångar framträder. Fortsatt arbete krävs för att förbättra gemensamma förhållningssätt. Utvärderingen visar att enskilda elever har gjort framsteg i sociala och kommunikativa sammanhang, medan gruppen som helhet också har utvecklats.

Det finns behov av att fortsätta samtalen kring pedagogiska mål och metoder för att säkerställa fortsatt progression hos eleverna och i gruppen. Tydligare kommunikation och regelbundna diskussioner är nödvändiga.

5.2.3 Trygghet och studiero

ANPASSAD GRUNDSKOLA Delmål 2: Varje elev får en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Eleverna ska kunna känna sig trygga i all verksamhet som anordnas av huvudmannen, och som vanligtvis äger rum under skoldagen. Det gäller både i den inre och yttre miljön i skolan. Det inkluderar även annan verksamhet än undervisning, som exempelvis skolmåltider och raster.

Undervisningen ska präglas av studiero. Med studiero menas att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. (Skolverket)

En trygg skolmiljö är en viktig förutsättning för att elever upplever studiero under lektionerna. Klassrumsmiljön har god kvalitet om:

- ett samlat arbete med att skapa studiero, där eleverna deltar, pågår
- eleverna ges möjlighet att ta ansvar för att utföra de uppgifter läraren har planerat utan att bli störda
- lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. (Skolinspektionen)

Att tillgängliggöra elevens sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljö bidrar till att nå delmålet likväl som aktivt arbete med normer och värden, motverka kränkningar och skolfrånvaro.

Några nyckelord: struktur, trygghet, studiero, trivsel, förebyggande och främjande arbete, förebygga och förhindra kränkningar, värdegrund, skolnärvaro

Uppföljning

För att uppnå det nationella målet "Trygghet och studiero" har ett antal aktiviteter genomförts under läsåret. Dessa aktiviteter syftar till att skapa en trygg och stabil skolmiljö där eleverna kan fokusera på sina studier. Genom att medvetandegöra eleverna om lektionernas upplägg, förstärka trygghetsarbetet och strukturera lektionerna med tydliga instruktioner och bildstöd, har skolan arbetat för att öka elevernas trygghet och studiero. Utvärderingar visar att dessa insatser har haft en positiv effekt på elevernas deltagande och välmående.

Eleverna blivit medvetandegjorda om lektionernas upplägg genom att kommunicera skolans rutiner och lektionsinnehåll. Detta har skapat en trygg skolmiljö, där majoriteten av eleverna uttrycker förståelse för schemat och vet vad som ska hända härnäst. För det andra har trygghetsarbetet förstärkts genom anställning av en socialpedagog som genomfört riktade insatser på individ- och klassnivå. Detta inkluderar stöd vid skolfrånvaro och arbete med psykisk hälsa. För det tredje har trygghet och studiero i PREST-ämnena ökat genom att lektionerna strukturerats med tydliga instruktioner och bildstöd för att möta elevernas behov och öka deras deltagande. Utvärderingar visar en ökning av elever som deltar aktivt i lektionerna. Observationer har visat att övergångarna mellan aktiviteter blir lättare när eleverna vet vad som ska ske.

5.2.4 Kunskaper

ANPASSAD GRUNDSKOLA: Varje elev har de kunskaper den behöver för att vara väl förberedd för fortsatt utbildning.

Undervisningens kvalitet är avgörande för elevers lärande. En kvalitativ undervisning gör det möjligt för alla elever att lära och utvecklas oberoende av förutsättningar.

"Undervisningen har god kvalitet om den består av olika typer av uppgifter och aktiviteter, så att det blir en variation och balans under lektionen och under skoldagen. Undervisningen är stimulerande för eleverna och de får ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer igång med och bibehåller engagemang i sitt skolarbete.

God kvalitet innebär också att undervisningen är strukturerad, med intresseväckande lektionsstarter, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och med sammanfattande avslut. Det gör det tydligt för eleverna vad som är syftet med lektionen eller olika arbetsmoment. Det är också viktigt att syftet överensstämmer med målen i läroplanen, både avseende kunskaper och värden."(skolinspektionen.se)

Några nyckelord: tydliga lärandemål, höga förväntningar, begriplighet, språkutvecklande, lärandekultur, ledarskap i klassrummet, formativ undervisning, varierade undervisningsformer, didaktisk och pedagogisk kvalitet, elevinflytande

Uppföljning

Under det gångna läsåret har skolan genomfört flera aktiviteter med syftet att förbättra elevernas förståelse för tidsuppfattning och läsning. Dessa aktiviteter har varit noggrant utformade för att inte bara öka elevernas kunskaper, utan även för att väcka deras intresse och nyfikenhet. Nedan följer en sammanfattning av de huvudsakliga aktiviteterna och deras resultat.

- Utveckling av tidsuppfattning: Eleverna har arbetat med att förstå tid genom att kommunicera och visualisera dagens schema och veckans dagar. Resultaten indikerar att vissa elever har en god förståelse för tid, medan andra fortfarande upplever svårigheter.
- Högläsningssprojekt: En gång i veckan har gemensam högläsning genomförts, där eleverna tillsammans har utvärderat böckerna. Aktiviteten har fungerat väl trots lokalbyte, och eleverna har deltagit aktivt.
- Barnboksveckor: Klassen har fokuserat på sagor genom besök på biblioteket och fördjupning i utvalda böcker, vilket har ökat elevernas nyfikenhet och intresse för läsning. Fler elever läser nu på egen hand.

5.2.5 Matematiskt tänkande

Delmålet prioriteras läsåret 25/26

5.2.6 Språklig förmåga

Delmål 5: Varje elev kan läsa och använda det svenska språket på ett nyanserat sätt.

ANPASSAD GRUNDSKOLA - "Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga."

"Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får stöd i sin språk- och kommunikationsutveckling." (Kap 1 och 2 Lgr22)

Uppföljning

Delmålet *Språklig förmåga* har varit särskilt prioriterat i verksamheten gällande både skolverksamhet likväl som fritidsverksamhet. Det för att främja kommunikationen och förståelsen mellan elever, särskilt de med språkbarriärer. Genom att använda olika metoder och verktyg, såsom bildstöd och pekkartor, har personalen arbetat målmedvetet för att skapa en inkluderande och kommunikativ miljö. Några exempel på aktiviteter och dess resultat är:

- Lärande i den proximala utvecklingszonen - aktiviteten syftar till att förbättra kommunikationen mellan eleverna. Eleverna ska lära av varandra i en trygg miljö där de kan uttrycka sig fritt. Indikatorer för framgång inkluderar att eleverna tar kontakt på ett positivt sätt och använder kommunikationskort för att uttrycka sina tankar. Uppföljningen visar att många elever har förbättrat sina kommunikationsfärdigheter och skapat relationer med varandra.
- Kommunikation med vårdnadshavare- aktiviteten syftar till att öka kommunikationen och förståelsen mellan skolan och hemmet. Genom regelbundna samtal med vårdnadshavare har skolan fått insikter om hur eleverna kommunicerar hemma, vilket har lett till en ökad förståelse för deras behov. Vårdnadshavare har rapporterat att de diskuterar skolans innehåll med sina barn, vilket främjar elevernas kommunikation i skolan.
- Modellering – aktiviteten fokuserar på att vuxna ska vara förebilder i användandet av AKK (Alternativ och Kompletterande Kommunikation). Genom att använda fokusbegrepp och kommunikationskort ska personalen öka sin användning av AKK i olika miljöer. Trots vissa framsteg har det visat sig att användningen av pekprat bland personalen behöver förbättras.

5.3 Resultat förskoleklass, grundskola och fritidshem samt anpassad grundskola

5.3.1 Kartläggning förskoleklass

	Hitta språket	Hitta språket	Hitta matematiken	Hitta matematiken
	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar	Andel/antal elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 1 och 3 i grundskolan	Andel/antal elever i behov av extra utmaningar
Flickor	10,8/40	18,3/68	12,9/48	14,0/52
Pojkar	12,3/41	15,6/52	11,7/39	20,3/68
Totalt	11,5/81	17,0/120	12,3/87	17,0/120

Underlaget baseras på skolornas kvalitetsrapporter. Läsåret 24/25 gick 705 elever i förskoleklass varav 371 flickor och 334 pojkar, en ökning med 48 elever jämfört med föregående läsår (QlikSense).

Bedömningsstöden används systematiskt och resultaten analyseras ofta med specialpedagog. Jämfört med föregående läsår har det skett relativt stora förändringar. Skillnaden mellan andelen flickor och pojkar som riskerar att inte nå målen i svenska har minskat från 4,2 till 1,5 procentenheter. En stor förändring har skett i andelen elever som behöver extra utmaningar i svenska, från 66 elever till 120 elever, vilket motsvarar 17,0 % jmf 9,7 läsåret före. När det gäller matematik är det dessvärre fler elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, en ökning med från 7,5% till 12,3 %. Paradoxalt har andelen elever i behov av extra utmaningar fördubblats från 60 till 120 elever i både matematik och språk. I matematik är det fler pojkar än flickor som är i behov av extra utmaningar och i svenska tvärtom. Det finns variationer mellan skolor, vissa ser tydliga skillnader mellan pojkar och flickor medan andra inte ser några märkbar skillnad.

Stora skillnader mellan elever i en klass, hur möter skolorna detta?

- Flera skolor arbetar med smågruppsundervisning och individanpassning för att möta elevernas olika behov.
- Elever med annat modersmål får ofta extra stöd, till exempel genom SVA-lärare och undervisning i mindre grupper.
- Praktiska och lekfulla arbetssätt, som språklekar, laborativ matematik och spel, används för att öka motivation och förståelse.
- Lärarna samarbetar med specialpedagoger och några nämner handledning från resurscentrums specialpedagoger för att analysera resultat och planera insatser.
- Elever som behöver extra utmaningar får särskilda uppgifter och material, medan de som behöver stöd får anpassade övningar.

- Trygghet och arbetsro prioriteras genom att skapa mindre grupper och arbeta med relationsskapande aktiviteter.
- Kartläggning och uppföljning sker tidigt och systematiskt för att snabbt kunna sätta in rätt insatser, kompletterande screeningsmaterial används.

Sammanfattningsvis har läsårets förskoleklass varit utmanande för skolorna, något fler som behöver stöd för att nå kunskapskraven samtidigt en stor ökning av elever som i kartläggningen indikerar på behov av extra utmaningar i både språk och matematik.

Kartläggningar sker tidigt på hösten vilket innebär att det som kartläggs är i stort kunskaper eleverna har med sig från förskolan och hemmet. Under hösten 2025 ges rektorer i förskola och grundskola möjlighet att kommunicera om hur kartläggningsmaterialet i förskoleklass kan användas i samverkan.

Avslutningsvis lite fokus på elever i behov av extra utmaningar. Över tid kan sägas att denna elevgrupp blivit synlig och i större utsträckning får stöd i att fortsätta utvecklas i sitt lärande. Insatserna består oftast av differentierad undervisning genom individuellt anpassade uppgifter, specialpedagogiskt stöd, mer avancerade övningar eller särskilda material för att stimulera deras fortsatta utveckling.

5.3.2 Bedömningsstöd årskurs 1

Andel som uppnått kravnivå	Andel flickor	Andel pojkar	Andel totalt
Läsutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	94,1 (93,1)	92,6 (91,0)	93,3 (92,0)
Skrivutveckling Svenska/Svenska som andraspråk	94,4 (92,3)	90,6 (88,2)	92,4 (90,2)
Taluppfattning Matematik	93,5 (94,0)	92,8 (94,0)	93,1 (94,0)

Totalt 686 elever varav 323 flickor och 363 pojkar.

När det gäller läs- och skrivutveckling är det större andel pojkar och flickor som uppnått kravnivån jämfört med läsåret 23/24. Matematik däremot är något lägre för både flickor och pojkar.

De flesta skolor rapporterar goda eller mycket goda resultat i både svenska och matematik för årskurs 1. Nästan alla elever når kunskapsmålen, och de som inte gör det får stöd i sitt lärande. Rutiner för bedömningsstöd är etablerade och används systematiskt. Hos elever som inte når kravnivån till våren finns en progression i lärandet. Eleverna som inte når kravnivån är spridda över många skolor, dvs på de flesta skolorna enstaka elever som inte når kravnivån. På en del skolor är det ingen skillnad mellan flickors pojkars resultat, på andra är det antingen större andel flickor eller pojkar som uppnått kravnivån i de olika delarna vilket även det kan variera

mellan läsåren. Det som framkommer i analyserna är att det oftast är större andel flickor som nått längre kunskapsmässigt i skrivande, vilket framkommer även övergripande i tabellen.

Orsaker till att elever inte når kravnivån som lyfts i skolornas analyser är bland annat:

- Språkliga svårigheter och svenska som andraspråk (SVA). Elever med SVA har ofta svårare att nå målen i svenska och matematik. Begränsat ordförråd och begreppsförståelse påverkar läsförståelsen negativt. Nyanlända.
- Bristande motivation och intresse
- Låg uthållighet och koncentrationssvårigheter
- Elever med långvarig eller hög frånvaro missar viktiga moment i undervisningen och får inte kontinuitet i träningen, vilket påverkar deras möjligheter att nå målen.
- Elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), språkstörning eller andra diagnoser har ofta större utmaningar
- Finmotoriska svårigheter

Åtgärder: Stödinsatser för elever som inte når kravnivån i svenska eller matematik kan handla om individuell lästräning där eleven får arbeta enskilt eller i mindre grupp tillsammans med en pedagog eller speciallärare. Många skolor erbjuder särskilda undervisningsgrupper för elever med svårigheter, där undervisningen kan vara mer intensiv och anpassad. Lärarna samarbetar ofta kollegialt för att identifiera och stötta elever med behov, och undervisningen differentieras så att eleverna får träna på sin nivå. För elever med långvariga svårigheter upprättas åtgärdsprogram där insatser och mål följs upp regelbundet.

Eleverna får ofta anpassat material, till exempel enklare läsläxor eller nivåanpassade matteuppgifter. Regelbundet specialpedagogiskt stöd är vanligt. Intensivundervisning förekommer dvs perioder med extra intensiv lästräning eller matteträning.

För elever med svenska som andraspråk eller språkliga svårigheter ges extra stöd i begreppsförståelse och språkutveckling, ibland i särskilda SVA-grupper eller via specifik studiehandledning. Digitala verktyg används också som stöd, särskilt vid individuell träning.

Fortsatt arbete som beskrivs är:

- Tydligare rutiner för planering, genomförande och analys av bedömningsstöden.
- Stärkt specialpedagogiskt stöd då stödet inte upplevs tillräckligt pga otillräckliga resurser.
- Flera skolor lyfter behovet av att utveckla stödet för elever med svenska som andraspråk, både i svenska och matematik. Det handlar tex om att erbjuda mer språkutvecklande arbetssätt, särskilda SVA-grupper och anpassat material.
- Än tidigare identifiera elever i behov av stöd och att snabbt sätta in riktade insatser. Flera skolor vill bli bättre på att använda screeningresultat och bedömningsstöd för att prioritera rätt elever och insatser.
- Utvecklat samarbete mellan pedagoger, t.ex. genom gemensam planering, sambedömning och erfarenhetsutbyte, lyfts fram som ett förbättringsområde. Detta för att öka likvärdigheten och kvaliteten i undervisningen.

Sammanfattningsvis har läs- och skrivutveckling förbättrats jämfört med föregående läsår medan andel elever som klarat kraven för matematik minskat något. Bedömningsstöden fyller

en viktig funktion i att tidigare identifiera elever i behov av stöd. Skolorna följer upp effekten av insatta åtgärder och har god kännedom av elevernas svårigheter. Likt andra områden inom skolan lyfts identifierade utvecklingsbehov som ett resultat av ett systematiskt arbete.

5.3.3 Andel/antal elever som nått kravnivå i slutet av årskurs 3

Skola/ämne	Bild	Eng	IDH	Ma	Mu	NO	SL	SO	SV	SvA	TK
Alvik	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15		100/15
Antnäs	100/13	100/13	77/10	100/13	100/13	100/13	100/13	100/13	92/12		100/13
Avan	100/10	90/9	100/10	90/9	100/10	100/10	100/10	100/10	90/9		100/10
Benzelius	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17		100/17
Borgmästar	100/31	94/31	100/31	84/26	97/30	94/29	100/31	94/29	89/17 (19)	75/9 (12)	94/29
Boskata	98/40	98/40	98/40	93/38	98/40	95/39	95/39	98/40	95/39	-	98/40
Ersnäs	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	100/15	-	100/15
Furupark	100/37	100/37	100/37	95/35	100/37	100/37	100/37	100/37	92/32	100/2	100/37
Hed	100/7	85/6	100/7	71/5	100/7	85/6	100/7	85/6	100/4	25/1	85/6
Klöverträsk	100/4	100/4	100/4	50/2	100/4	100/4	100/4	100/4	75/3		100/4
Manda	100/16	100/16	94/15	77/12	100/16	94/15	100/16	100/16	83		94/15
Marieberg	97/31	97/31	97/31	78/25	94/30	97/31	97/31	94/30	94/30	100/2	93/30
Midskog	100/23	100/23	100/23	87/20	96/22	100/23	100/23	100/23	87/20		100/23
Måttund	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8	100/8		100/8
Ormberg	100/33	96/32	100/33	90/30	100/33	96/32	100/33	96/32	93/31		96/32
Persön	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	100/17	88/15		100/17
Porsö	100/22	91/20	95/21	77/17	100/22	100/22	95/21	100/22	11	7	100/22
Rutvik	100/28	96/27	100/28	89/26	96/27	100/28	100/28	100/28	89/26		96/27
Råne	100/32	100/32	100/32	97/31	100/32	100/32	100/32	100/32	97/31		100/32
Sunderby	100/43	100/43	100/43	95/41	100/43	100/43	100/43	100/43	98/42		100/43
Svedje	100/44	100/44	86/38	95/42	98/43	100/44	100/44	100/44	89/35	67/9	100/44
Tallkronan	100/35	100/35	100/35	94/35	100/35	100/35	100/35	100/35	91/35		100/35
Tuna	97/46	100/47	71/33	84/39	97/46	100/47	97/46	100/47	89/34 (38)	67/6 (9)	100/47
Äng	100	80/20	100	76/19	100	76/19	100	84/21	76/19	22/7	100
Öhem	100/36	100/36	100/36	97/35	100/36	100/36	100/36	100/36	97/33	100/2	100/36
Örnäset	100/32	100/32	100/32	75/25	100/32	100/32	100/32	100/32	80/17	66/8	100/32
Östra	100/28	96/27	82/23	86/24	100/28	86/24	96/27	86/24	80/16 (20)	50/4 (8)	93/26

Måluppfyllelsen är generellt fortsatt hög men varierar mer på skolor som över tid och särskilt för skolor som har fler elever med annat modersmål. De ämnen som fortsatt avviker med något

lägre måluppfyllelse på flera skolor är främst matematik och svenska men även andra teoretiska ämnen har på några skolor lägre andel som nått kravnivån. Bland de praktiska ämnena är det idrott som har lägre måluppfyllelse vilket beror på bristande simkunnighet. Även SvA är ett ämne som avviker, nyanlända elever har oftast svårt att nå målen men främst bidrar varje elev till en stor procentuell andel då SvA eleverna utgörs av ett fåtal elever på skolorna.

Uppföljning av skolor som uppmärksammades med avvikande resultat läsåret 23/24:
Svedjeskolan har ökat måluppfyllelsen och har i de flesta ämnen >90 %. För Örnässkolan har ämnena matematik och svenska fortsatt lägre måluppfyllelse jämfört med övriga. Jämfört med föregående läsår ligger matematikämnet på samma nivå (~75), i svenska en ökning från 69% till 80 %.

I skolornas analyser lyfts orsaker till eleverna inte når målen:

- Svårigheter kopplade till specifika ämnen och moment tex i matematik är vanliga utmaningar division, problemlösning och skriftliga räknemetoder. Dessa svårigheter syns både i nationella prov och i den dagliga undervisningen.
- Elever med annat modersmål än svenska har svårare att tillgodogöra sig undervisningen, brist på studiehandledning på modersmålet lyfts av en skola
- Elever med språkstörningar och NPF-diagnoser har ofta svårt att fokusera, tolka instruktioner och arbeta självständigt.
- Låg motivation och koncentrationssvårigheter
- Skolfrånvaro, elever som är mycket borta från skolan missar stödinsatser och får kunskapsluckor som är svåra att ta igen.
- Brist på speciallärare /specialpedagoger lyfts av några skolor.

Elever som inte når målen ges extra anpassningar och åtgärdsprogram. Det kan tex vara strukturstöd, kompletterande material, regelbunden undervisning av specialpedagog, studiehandledning på modersmålet. Intensivundervisning dvs kortare insatser tex extra träning i skrivande eller grundläggande moment i matematik med hjälp av specialpedagog/lärare är vanligt. Möjlighet att arbeta i mindre grupper/halvklass och särskild lärmiljö för elever med större behov är bland åtgärder som nämns. Dessa insatser ger elever med särskilda behov bättre förutsättningar att lyckas och bidrar till en inkluderande lärmiljö. När det gäller idrott och hälsa är det extra simundervisning som sätts in.

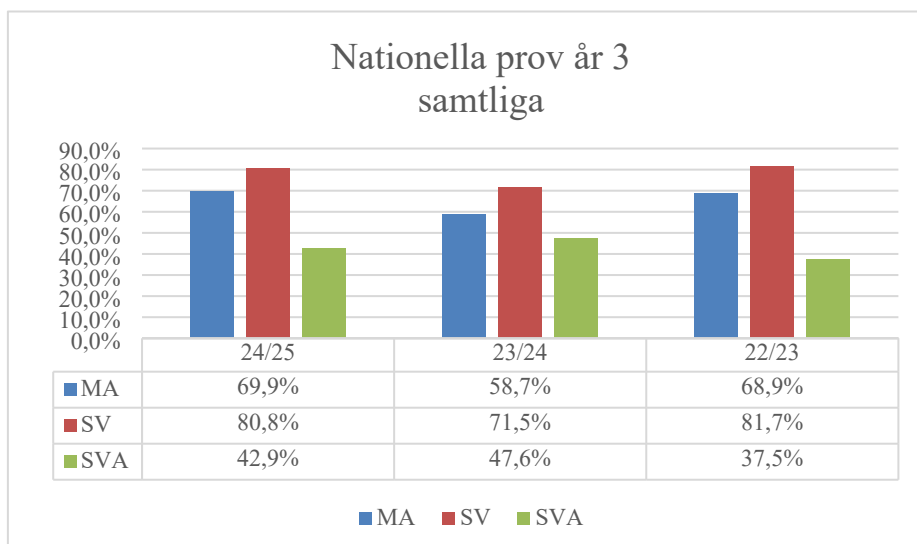
Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen generellt hög men varierar mer på skolor som över tid har varierande antal elever med annat modersmål. Arbetet som beskrivs möter *garantin för tidiga insatser* och kan sammanfattas:

Tidiga insatser och kontinuerlig bedömning - nästan alla skolor betonar vikten av att tidigt identifiera elever i behov av stöd och att kontinuerligt följa upp kunskapsresultat. Detta sker genom regelbundna analyser, användning av bedömningsstöd och samarbete mellan lärare och specialpedagog. Insatser sätts in snabbt när behov upptäcks.

Gemensam planering och reflektion mellan lärare och specialpedagog, samt kollegialt lärande kring undervisning och insatser, beskrivs som framgångsfaktorer. Skolorna ser att detta leder till utvecklad undervisning och bättre anpassning efter elevernas behov.

5.3.4 Nationella prov

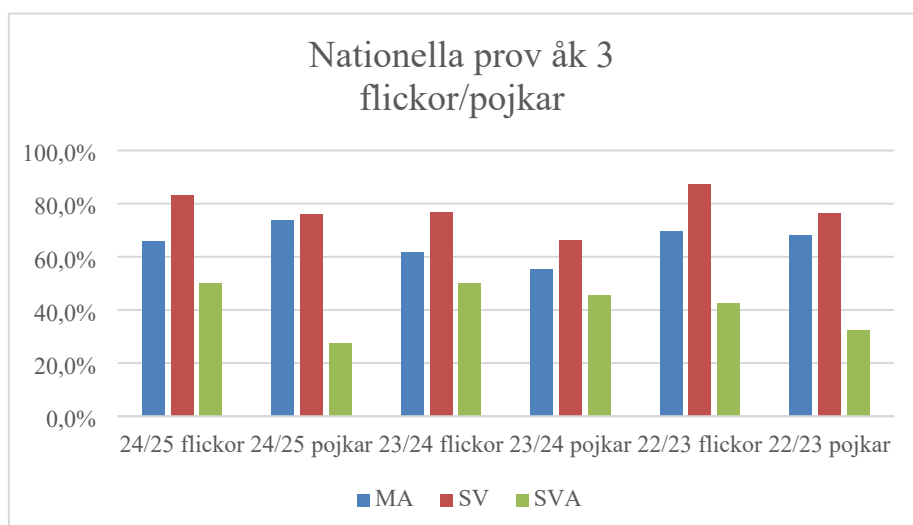
5.3.4.1 Nationella prov i årskurs 3 svenska, svenska som andraspråk samt matematik

Andelen elever som klarat samtliga delprov i matematik har ökat med 11 procentenheter jämfört med föregående två läsåren. Även i svenska ses en klar förbättring med 9 procentenheter. Nationella data för jämförelse är ännu inte publicerad.

Vanliga orsaker för att elever (både pojkar och flickor) inte når målen är enligt skolor:

- Språkstörning eller specifika läs- och skrivsvårigheter
- Flera skolor nämner att elever som inte når målen ofta har identifierade
- Elever som inte når målen har ofta varit i behov av särskilt stöd eller har haft åtgärdsprogram under lågstadiet. Skolorna betonar vikten av tidiga insatser och individuella anpassningar.
- Kort vistelsetid i Sverige (för SvA), eleverna har inte hunnit tillgodogöra sig språket tillräckligt.
- Elev har ej deltagit i alla delprov tex i matematik är det
- Svårigheter med specifika delmoment, vissa delprov, t.ex. problemlösning i flera steg i matematik eller att skriva berättande text i svenska, lyfts som särskilt utmanande för flera elever.

Tydliga trender är att flickor har genomgående högre andel godkända än pojkar i svenska och svenska som andraspråk, särskilt stor skillnad i SVA 24/25. Påpekas bör att gruppen SvA elever är en liten grupp elever som varierar mellanläsåren både till antal och hur länge man vistats i Sverige. Liten grupp innebär att varje elev ger stor procentuell påverkan.

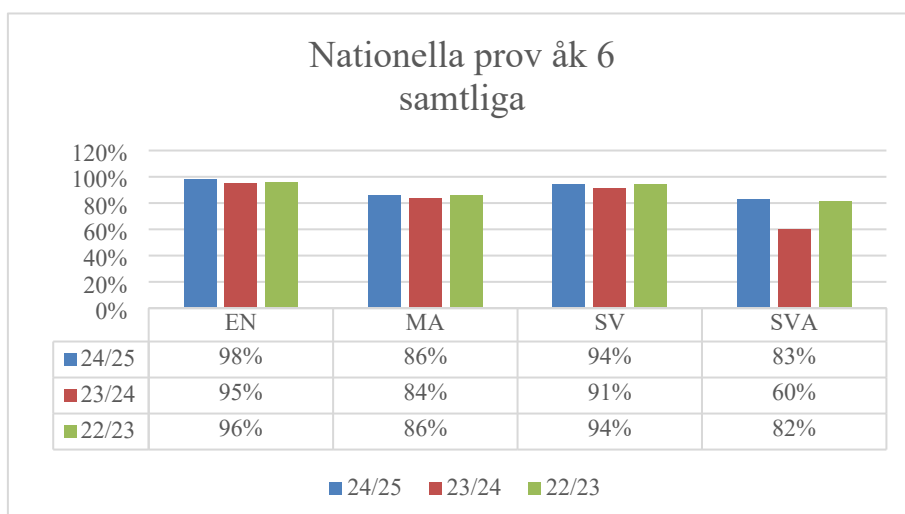
I matematik varierar skillnaden mellan åren, pojkar har högre andel godkända 24/25, flickor 23/24. I svenska och SvA har flickorna under perioden högre andel som når kravnivån jämfört med pojkar. Skillnaden mellan könen är störst i SVA, där flickor ofta har betydligt högre andel godkända.

Individuella anpassningar och åtgärdsprogram ges elever som inte når målen, det kan exempelvis vara individuell träning, extra undervisning och stöd i klassrummet eller undervisning i mindre grupp med specialpedagogiskt stöd. Planering av stödinsatser sker ofta i nära samarbete med elevhälsan, särskilt för elever med extra anpassningar och åtgärdsprogram.

Lärarna samarbetar kring bedömning av proven, ibland tillsammans med speciallärare och förstelärare, för att säkerställa rättvis och likvärdig bedömning. De identifierar utvecklingsområden i undervisningen tex specifika moment i matematik eller svenska som behöver utvecklas eller hållas i under längre period. Några exempel i svenska är skrivregler, stavning och meningsbyggnad, i matematik främst problemlösning i flera steg och skriftliga räknemetoder.

5.3.4.2 Nationella prov årskurs 6 svenska, svenska som andraspråk, engelska samt matematik

Resultatet för 24/25 är något högre jämfört med föregående läsår för samtliga nationella prov. SVA har en stor ökning men varierar stort över åren, pga. av att elevgruppen är mindre. Statistik för jämförelse med riket publiceras i slutet av november av Skolverket.

Underlag: QlikSense, skolornas kvalitetsrapporter

Större andel flickor och pojkar har godkänt på nationella proven i engelska och svenska, störst ökning för andel flickor. I matematik en ökning på ca 6 procentenheter för flickor medan pojkarnas resultat kan sägas vara förändrat dock en minskning med två tiondelar. I matematik en liten skillnad mellan pojkars och flickors resultat 24/25. Skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat är störst i svenska men för 24/25 det lägsta de senaste 3 läsåren. För SvA en stor ökning, resultaten variera stort mellan läsåren då statistiken baseras på ett färre antal elever, för 24/25 30 elever.

	EN flickor/pojkar	MA flickor/pojkar	SV flickor/pojkar	SVA flickor/pojkar
24/25	98,7/96,8	86,6/86,5	97,3/91,0	92,9/ 80,0
23/24	94,9/95,0	80,2/86,7	96,7/86,3	64,3/55,9
22/23	93,7/97,4	85,3/86,8	96,5/91,6	78,6/83,3

Resultat och måluppfyllelse

Engelska - nästan samtliga skolor rapporterar mycket goda resultat i engelska, ofta med 100 % godkända elever. Flera skolor lyfter att elevernas intresse och engagemang är högt, och att engelska är ett ämne där både pojkar och flickor ofta lyckas väl. En möjlig förklaring är elevernas exponering för engelska utanför skolan (spel, media, litteratur).

Svenska - resultaten är generellt goda, men det finns större variation mellan skolor och mellan könen. Flickor presterar ofta bättre än pojkar, särskilt i skrivuppgifter och läsförståelse. Textproduktion beskrivs vara ett återkommande utvecklingsområde, särskilt för pojkar.

Matematik - resultaten varierar mest här. Vissa skolor rapporterar mycket höga resultat, medan andra ser en större andel elever som inte når målen. Flera skolor noterar att det är svårare att nå godkänt i matematik, särskilt för elever med läs- och skrivsvårigheter eller nyanlända elever.

Könsskillnader - Flickor presterar generellt bättre i svenska medan pojkar i vissa fall når högre nivåer i engelska. I matematik är skillnaderna mindre tydliga med en större variation mellan skolorna. Flera skolor lyfter att nyanlända elever och elever med anpassad studiegång har svårare att nå målen.

Skolornas analyser visar på en hög grad av medvetenhet kring både styrkor och utmaningar i undervisningen. Det finns en tydlig strävan efter att utveckla undervisningen utifrån elevernas behov och att arbeta systematiskt med uppföljning och stöd. Flertalet skolor uttrycker fortsatt arbete med att utveckla arbetet med läsning, skrivande och matematiskt tänkande.

5.3.4.3 Nationella prov årskurs 9

	24/25	23/24	22/23	21/22
EN	98,2	97,0	97,7	98,9
MA	82,7	86,0	91,5	86,0
SV	94,2	93,3	96,6	96,7
SVA	73,1	55,6	76,5	65,4

Andel elever som klarat minst E i betyg på nationella prov.

I samband med detta kan sägas att för att få ett betyg på nationella proven krävs att man deltagit i samtliga delprov i respektive ämne.

När det gäller SVA varierar resultatet mest mellan läsåren, det beror på att det är en mindre grupp av elever där en del räknas som nyanlända. Antalet elever 24/25 – 43 totalt varav 17 ej deltagit, 23/24 35 elever varav 8 ej deltagit, 22/23 51 elever varav 17 ej deltagit. Elever som ej deltagit utgörs oftast av elever som är nyanlända och bedöms att inte ha tillräckliga språkliga kunskaper i för genomförandet. Antalet SVA elever 24/25 är något högre och det förefaller att en större andel jämfört med föregående läsår är nyanlända utifrån antalet elever som inte deltagit nationella prov i SVA.

För engelska och svenska är det något större andel som når godkänt jämfört med föregående läsår medan matematiken har lägre resultat. I matematik når 81 % av flickorna och 84% av pojkarna en godkänd nivå. Läsåret innan var skillnaden i andelen pojkar och flickor mycket liten, två tiondelar.

Skolornas analyser av orsaker till resultaten på nationella prov är bland annat att de ser samband mellan läsförståelse, ordförråd och resultat i matematik. Bristande läsförståelse påverkar resultaten negativt, och därför behöver arbetet med elevernas läsförståelse fortgå. Andra samband som framkommer är bra stödfunktioner i form av speciallärare och specialpedagog med matematikinriktning dvs ämneskompetens. Vidare lyfts elevgruppens sammansättning tex andelen nyanlända men även andelen elever med annat modersmål som ännu inte behärskar svenska språket fullt ut.

Elevers frånvaro påverkar naturligtvis möjligheten att tillgodogöra sig kunskaper. Flera skolor nämner insatser som mindre grupper, extra stöd, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, och riktade insatser baserade på tester är viktiga. Även en mer varierad undervisning kan bidra till att öka motivation och intresse för ämnen.

5.3.5 Betyg

5.3.5.1 Betyg årskurs 6

Källa: QlikSense

Ämne	Antal med - eller F	Antal med E-A	Andel med E-A	Genomsnittlig betygspoäng
BI	21	681,0	97,0%	14,0
Bild	32	571,0	94,7%	13,6
ENG	44	658,0	93,7%	15,2
FY	29	574,0	95,2%	13,3
GE	37	566,0	93,9%	13,8
HI	46	559,0	92,4%	13,4
HKK	31	668,0	95,6%	13,7
IDH	79	623,0	88,7%	13,8
KE	44	560,0	92,7%	13,0
MA	78	624,0	88,9%	12,4
MU	29	672,0	95,9%	13,6
NO	3	288,0	99,0%	41,3
RE	35	570,0	94,2%	13,7
SH	32	573,0	94,7%	13,6
SO	23	678,0	96,7%	57,6
SLTM/SLTX	8	380,0	97,9%	13,9
SV	41	604,0	93,6%	13,4
SVA	30	28,0	48,3%	6,2
TK	31	671,0	95,6%	13,4

Andelen elever med betyget A-E har ökat i mer än hälften av ämnena, den genomsnittliga betygspoängen har ökat i de flesta ämnena. Ämnen som inte är grönmarkerade har en något lägre andel det är endast SVA som har en större förändring. SVA varierar mycket då data baseras på en mindre grupp elever, i detta fall 58. I SVA påverkas resultatet mycket av hur länge eleverna varit i det svenska skolsystemet. I antalet streck eller F ingår även de ämnen elever inte läser pga. anpassad studiegång/timplan.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Årskurs 6 (Betyg vårtermin)			
✓ Elever i år 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen (som eleven läser), kommunala skolor, andel (%) 	77.7	72.7	75.8
Elever i år 6 med lägst betyget E i svenska, kommunala skolor, andel (%) 	94.6	91.7	93.4
Elever i år 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) 	88.4	86.1	88.8
Elever i år 6 med lägst betyget E i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%) 	73.9	69.6	50.0
Elever i år 6, betygspoäng i svenska, kommunala skolor, genomsnitt 	13.2	13.0	13.3
Elever i år 6, betygspoäng i matematik, kommunala skolor, genomsnitt 	12.2	12.1	12.3
Elever i år 6, betygspoäng i svenska som andraspråk, kommunala skolor, genomsnitt 	8.7	8.6	5.7

Kolada är en källa för jämförelse med övriga kommuner. Grönmarkering betyder att resultatet är bland de 25 % bästa nationellt, gul bland de 50 % i mitten och röd bland de 25 % med lägst resultat. Tabellen visar på goda resultat för Luleås elever och synliggör även variationen i SVA. Vid jämförelse med genomsnittet i gruppen *Alla kommuner* och även med *Riket* har Luleå högre andel som når minst ett E i SV, MA och EN. I SVA däremot betydligt lägre 24/25 än för samtliga kommuner som når 63,6 % jämfört med Luleås 50%. Läsåret före var det Luleå som hade 10 procentenheter högre behörighet än kommungruppen.

Flickor har högre betyg i SV, EN och MA än pojkarna läsåret 24/25. Nationellt har pojkarna högre andel med lägst betyget E i matematik 24/25, i Luleå är det flickorna. I SV, EN och MA har både flickor och pojkar resultat bland de 25 % bästa resultaten nationellt.

Orsaker till elever inte når målen är enligt skolornas analyser:

- Individuella svårigheter och behov såsom psykosociala svårigheter, hög frånvaro, nyanlända elever och elever med särskilda behov har svårare att nå målen.
- Bristande eller otillräckliga stödinsatser, även om stödinsatser tex av specialpedagog ges räcker inte alltid stödet till för att alla elever ska nå målen. I vissa fall saknas studiehandledning på elevernas modersmål.
- Gruppdynamiken kan tex påverka inställningen till studier och studiero. Elevernas motivation och arbetsinsats påverkas av gruppdynamik och ledande elever.
- Brist på kontinuitet dvs många lärarbyten påverkar elevernas möjligheter att nå målen negativt. Förutom kontinuitet när det gäller undervisande lärare kan det även gälla andra resurser som ska stödja elevers lärande. Obehöriga lärare och vikarier kan skapa oro och sämre förutsättningar för lärande.
- Skolor med stark studiekultur, tydlig struktur och trygghet rapporterar bättre resultat. Motsatsen dvs låg motivation, brist på studiero och konflikter leder till sämre målpuppfyllelse.
- Könsskillnader - flickor når generellt högre betyg i svenska. I engelska och matematik varierar det mer på skolnivå mellan läsåren.
- Elever med svenska som andraspråk har ofta svårare att nå målen särskilt i ämnen som kräver mer läsförståelse särskilt svenska och SO/No-ämnen exemplifieras. Brist på språkstöd och studiehandledning försvårar kunskapsutvecklingen.

Vanliga åtgärder för att ge elever stöd i att nå minst ett E är olika stödinsatser och specialpedagogiskt stöd. Det kan handla om extra resurstid på elever med svårigheter enskilt

eller i grupp. Mer möjlighet till repetition samt särskilt anpassat stödmaterial.

Intensivundervisning och läxhjälp är ytterligare exempel på stödinsatser. Läxhjälp förekommer också. Nyanlända behöver anpassningar och studiehandledning på modersmålet, det förekommer att elevs behov inte kan mötas pga att det inte finns modersmåls lärare i det specifika modersmålet.

Skolorna använder i vissa fall även organisatoriska möjligheter tex gruppindelningar för att möjliggöra mer individ- och gruppanpassad undervisning samt flexibla elevgrupper där tex två klasser samverkar. Samverkan mellan lärare för utveckling av undervisningen tex i att skapa gemensamma strukturer i undervisningen för att främja trygghet och studiero. Kartläggningar och utredningar görs för att identifiera behov sätta in rätt stödinsatser. Språkutvecklande arbete pågår på ett eller annat sätt i alla skolor,

Sammanfattningsvis är måluppfyllelsen högre än föregående läsår, särskilt glädjande att matematikresultatet ökat då det är ämnet med lägst måluppfyllelse, bortsett från SVA. Jämförelse med snittet för alla kommuner visar också att Luleås grundskola håller en hög kvalitet. Skolornas analyser visar också på en medvetenhet om orsaker till att elever inte når målen och åtgärder för att förbättra stödinsatser.

5.3.5.2 Betyg årskurs 9

Ämne	Andel uppnått minst ett E 2024–25	Andel uppnått minst ett E 2023–24	Andel icke godkända 2024–25	Andel icke godkända 2023–24
BI	90,8	90,8	3,5%	3,3%
Bild	96,5	96	9,3%	9,7%
ENG	94,6	92,8	5,4%	9,0%
FY	89,7	91,6	10,3%	9,6%
GE	93,3	94,4	6,7%	6,6%
HKK	96,1	94,5	3,9%	4,5%
HI	93,1	93,3	7,1%	8,0%
IDH	92,0	91,2	8,1%	9,5%
KE	90,8	92,4	9,2%	9,7%
MA	87,8	87,8	12,1%	16,5%
MU	96,7	96,4	3,2%	4,9%
RE	93,0	93,9	7,2%	8,0%
SH	93,7	93,3	6,6%	7,3%
SLTM/SLTX	97,3%	96,0	2,7%	4,2%
SV	94,1%	93,2	5,8%	8,2%
SVA	65,0%	52,9	35,0%	42,3%

TK	94,2%	92,2	5,6%	8,7%
----	-------	------	------	------

Källa: Kolada

Andelen elever som nått minst ett E har ökat i många ämnena, grönmarkerade i tabellen här ovan. Biologi och matematik är oförändrade. Matematik och fysik tillsammans med SVA har lägst måluppfyllelse.

Andelen elever som uppnått minst ett E i samtliga ämnen har ökat från 73,9 % till 76,8 % (Kolada). Mätetalet är åter igen bland de 25 % bästa resultaten bland alla kommuner. I tabellen här ser vi att det är både flickor och pojkar som bidrar till det förbättrade resultatet.

I skolorna analyser är det matematik som uppmärksammas. Flera skolor rapporterar att en större andel elever får låga betyg, särskilt E och F, i matematik jämfört med andra ämnen. De lyfter sambandet mellan läsförståelse och matematikresultat. En skola sambandet mellan sämre arbetsro och måluppfyllelse i grupp. Socioekonomiska faktorer lyfts också, vilket är väl kända påverkansfaktorer.

Skolorna utvecklar matematikundervisningen, bland annat genom kompetensutvecklingsinsatser, formativ undervisning, insatser för att öka motivation och studiekultur, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för att stärka begreppsförståelse och matematiska språk. En skola beskriver samarbetet med Resurscentrum för att hitta nya didaktiska vägar och stödinsatser.

Nyckeltal	Kön	2022	2023	2024	2025
Årskurs 9 (Slutbetyg)					
Elever i åk 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%)	Totalt	79.8	75.9	73.9	76.8
	Kvinnor	78.8	77.4	74.6	75.2
	Män	80.8	74.6	73.2	78.3

Källa: Kolada

Tabellen visar andel elever som uppnått betygsgränserna i alla ämnen. Både andelen flickor och pojkar har ökat, större ökning för pojkarna. Det gröna visar att Luleås resultat är bland de 25 % bästa, det gula att vi är i mellanskiktet. Vi ser en positiv förflyttning både rent faktiskt i andel samt i jämförelse med övriga kommuner.

5.3.6 Meritvärde och gymnasiebehörighet årskurs 9

Gymnasiebehörighet

Samtliga	Behörighet yrke	Behörighet estet	Behörighet samhälle	Behörighet natur
Total	86,7% (85,5)	85,6% (84,6)	84,8% (82,4)	82,3% (80,5)

Källa: QlikSense. Inom parentes läsåret 2023/24.

	Behörighet yrke program samtliga 2025	Behörigh et yrke 2024	Behörigh et 2025 flickor	Behörigh et 2024 flickor	Behörigh et 2025 pojkar	Behörigh et 2024 pojkar
Total	86,7%	85,5%	85,8%	85,4%	87,4%	85,6%
Bergskolan	90,5%	88,5%	92,9%	92,6%	88,3%	84,0%
Björkskataskolan	87,7%	92,1%	88,7%	92,6%	87,0%	91,5%
Hertsöskolan	75,5%	81,8%	62,5%	78,4%	86,2%	85,0%
Kråkbergsskolan	96,1%	95,1%	91,7%	100,0%	100,0%	91,4%
Luleå International School	77,8%	-	50,0%	-	100,0%	-
Midskogsskolan	79,1%	78,0%	85,7%	81,0%	72,7%	75,0%
Residensskolan	87,2%	75,7%	85,4%	71,8%	90,0%	80,0%
Råneskolan	88,9%	85,2%	94,1%	100,0%	84,2%	77,8%
Stadsöskolan	92,6%	89,2%	94,4%	85,7%	91,5%	93,2%
Tunaskolan	78,6%	69,7%	75,0%	57,1%	82,4%	78,9%
Örnässkolan	81,1%	88,0%	83,3%	91,3%	78,9%	84,8%

Källa: QlikSense 250818

Gymnasiebehörigheten har ökat från 85,5 % 2024 till 86,7 %. Pojkarnas behörighet har ökat med 1,8 procentenheter till 87,4 % och flickornas med 0,4 till 85,8 %. Pojkarna har även detta läsår högre behörighet än flickorna och skillnaden har ökat.

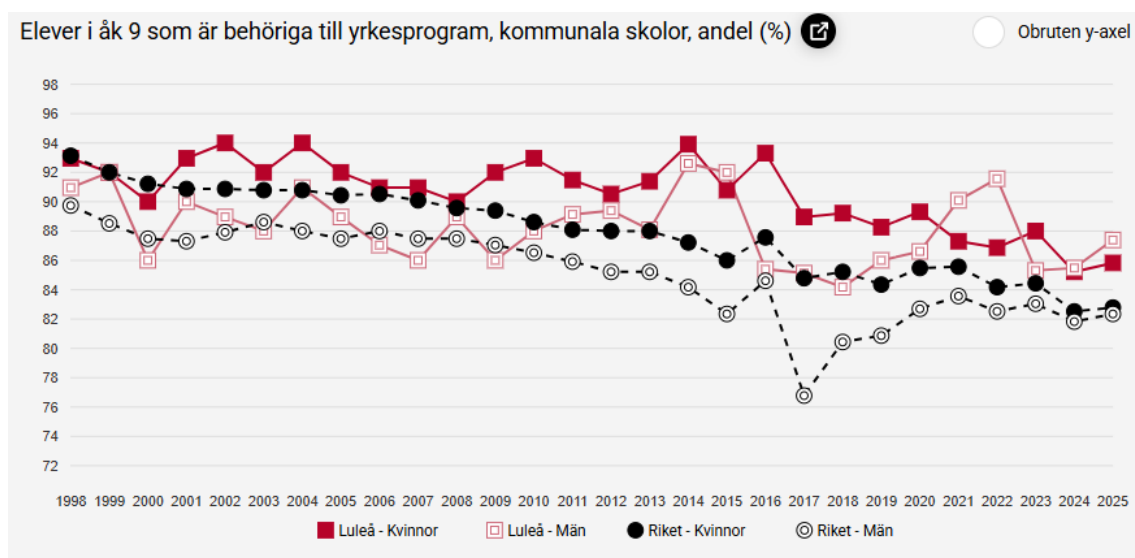
Skolornas behörighet varierar mellan läsåren beroende på elev- och undervisningsfaktorer. Positivt är att skolor som förra läsåret hade lägst behörighet ökat med närmare 10 procentenheter (Tunaskolan, Residensskolan). På båda skolorna har flickornas behörighet ökat kring 15 procentenheter. Pojkarna på Residensskolan med 10 procentenheter och Tunaskolans lite över tre procentenheter. Skolor som för läsåret har en behörighet som minskat med 5–7 procentenheter är Örnässkolan och Hertsöskolan. Luleå International School (LIS) är ny för i år och har ingen jämförelsedata.

Skillnaderna mellan skolan med högst och lägst behörighet har minskat från 25,4 till 20,6 procentenheter. Den med högst behörighet 2024 har ökat ytterligare samt att lägsta har ökat.

På nationell nivå minskar skillnaderna mellan pojkarnas och flickors resultat men flickorna har fortsatt något högre behörighet. I Luleå har pojkarna 4 av de 5 senaste åren haft högre gymnasiebehörighet än flickorna, en avvikelse i jämförelse med riket. De möjliga orsakerna till detta är samverkande faktorer som mer gynnat pojkar än flickor. Flera olika insatser har gjorts inom grundskolan i Luleå kommun som troligen bidragit till att pojkarna lyckats bättre i Luleå. Insatserna kan ha varit mer gynnsamma för pojkar även om de kommit båda könen tillgodo. Kompetensutvecklingsinsatser och utvecklingsarbeten för all personal i grundskolan som särskilt kan ha bidragit till detta är:

- Flerårigt arbete med konceptet tillgängliga lärmiljöer, ett vitt begrepp men där många skolor arbetat/arbetar med den pedagogiska tillgängligheten med lektionsstruktur och tydliggörande.
- Kompetensutveckling om normer som påverkar pojkars skolresultat
- Läsförbättringsinsatser
- Ledarskap i klassrummet kopplat till relationer

Nedan ser vi en graf över gymnasiebehörighet för flickor respektive pojkar. Jämför vi flickors resultat ser vi att de följer den nationella trenden, vilket innebär att det finns generella externa faktorer som påverkar flickors måloppfyllelse. Mönstret i Luleå avviker genom att pojkarnas behörighet i 4 av 5 läsår varit högre än flickornas om än marginellt 2023/2024. Men det är också tydligt att på nationell nivå minskar skillnaderna mellan pojkar och flickor främst genom att flickornas resultat sjunker. Detta uppmärksammades hösten 2025 av Skolverket [Oroande trend i skolan: Flickors skolresultat sjunker - Skolverket](#). Det som anges som bidragande orsaker i Skolverkets rapport 2025:17 [Könsskillnader i skolresultat](#) är främst att flickors måloppfyllelse i matematikundervisningen sjunker i årskurs 9.

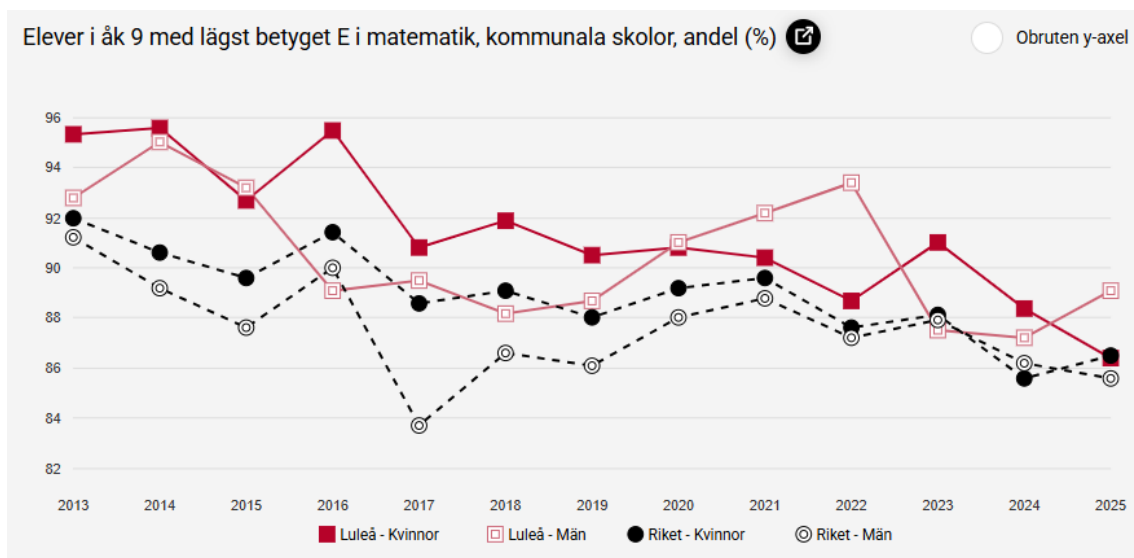

Källa: Kolada

Bidragande orsaker till flickors försämrade resultat är enligt rapporten bland annat:

- Elevers upplevelse av skolan har blivit mer negativ över tid och flickor trivs sämre än pojkar i skolan.
- Flickor upplever i mindre grad än pojkar arbetsro på lektionerna och trygghet i skolan
- Stressen bland barn och unga har ökat över tid och att ökningen har varit störst bland flickor samt ökar med åldern
- Unga själva lyfter att den viktigaste orsaken till psykisk ohälsa är egna och andras krav och förväntningar när det gäller exempelvis skola, framtid, social status och utseende, och många känner sig otillräckliga. Flickor känner också betydligt högre stress än pojkar när det kommer till deras egna förväntningar på sig själva.
- I högstadiet och gymnasieskolan tycker flickor i mindre utsträckning än pojkar att de får hjälp när skolarbetet känns för svårt, att lärarna är bra på att förklara och att de uppmuntrar dem i skolarbetet.
- Flickors försämrade skolresultat till stor del kan förklaras av försämrade prestationer i matematik. Det finns tydliga skillnader mellan könen när det gäller inställningen till matematik. Även elevers självförtroende i matematik har försämrats och fler elever, i synnerhet flickor, upplever matematikångslan. Flickor skattar sin förmåga lägre än pojkar inom ämnen som matematik, naturvetenskap och teknik.
- Flickor använder sociala medier i högre grad än pojkar. Andelen barn som har svårt att somna har ökat över tid, och det gäller i synnerhet bland flickor.

- Under covid-19-pandemin sjönk betygen mer för flickor än för pojkar och flickors betygsförsprång gentemot pojkar minskade. Flera studier pekar på att undervisning på distans och en ökad frånvaro bland såväl lärare som elever under pandemin fick konsekvenser för barns och elevers kunskapsutveckling och att flickor som grupp tycks ha drabbats särskilt. Matematikämnet avviker, en djupare redovisning finns under delmålet *Matematisk förmåga*. Med grafen här nedan visualiseras årskurs 9 måluppfyllelse i matematik över tid.

Källa: Kolada

Meritvärdet har förbättrats från 222,5 till 226,8. Flickornas meritvärde från 233 till 234,1 och pojkarnas från 212,5 till 220,2.

Till sist en jämförelse av årskurs 9 resultat med snittet för samtliga kommuner. Resultaten för 24/25 är högre än för de två föregående läsåren men ännu inte i nivå med tidigare resultat. Mätetal nedan är för läsåret bättre än föregående två läsåren både sett till faktiskt tal och i jämförelse. Grönmarkering betyder att resultatet är bland den 25 % bästa bland kommuner. Även könsuppdelat är resultaten gröna. Modellberäknade värden för ovanstående mätetal är ännu inte publicerade i Kolada.

Nyckeltal	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Årskurs 9 (Slutbetyg)						
Elever i åk 9 som uppnått betygsgränserna i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%) 	80.5	78.9	79.8	75.9	73.9	76.8
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) 	88.0	88.7	89.3	86.6	85.3	86.7
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) 	229.2	229.2	230.9	223.5	222.5	226.8

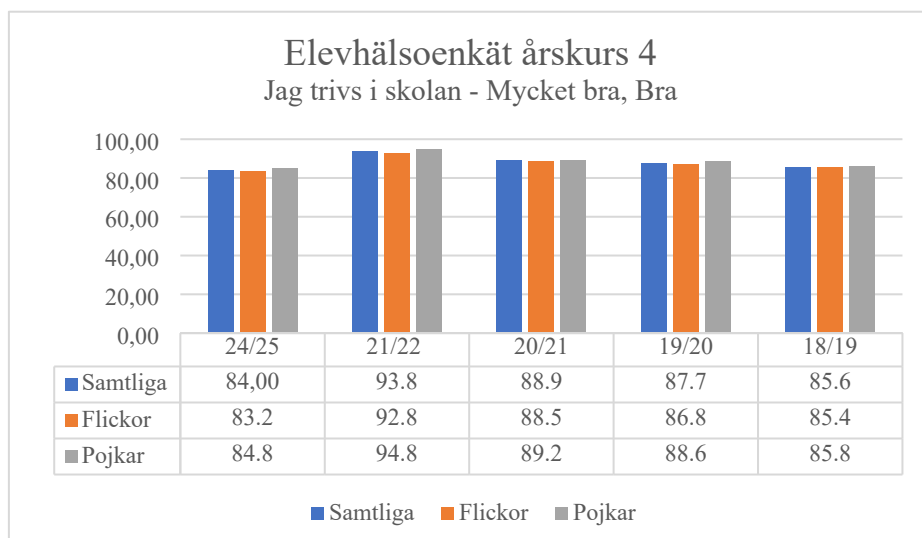
Källa: Kolada

Sammanfattningsvis har läsårets årskurs 9 högre måluppfyllelse, meritvärden och gymnasiebehörighet än föregående två läsåren. Positivt är också att skällanden i gymnasiebehörighet minskat mellan skolorna med den högsta och lägsta behörighet. Luleås resultat står sig väl vid en nationell jämförelse. I tidigare beskrivningar av betyg och nationella prov anges en rad faktorer som skolorna lyfter när det gäller orsaker till att elever inte når målen. Skolverket rapporterar där måluppfyllelse analyserats generellt och särskilt i matematikämnet bör användas som underlag för fortsatt förbättringsarbete.

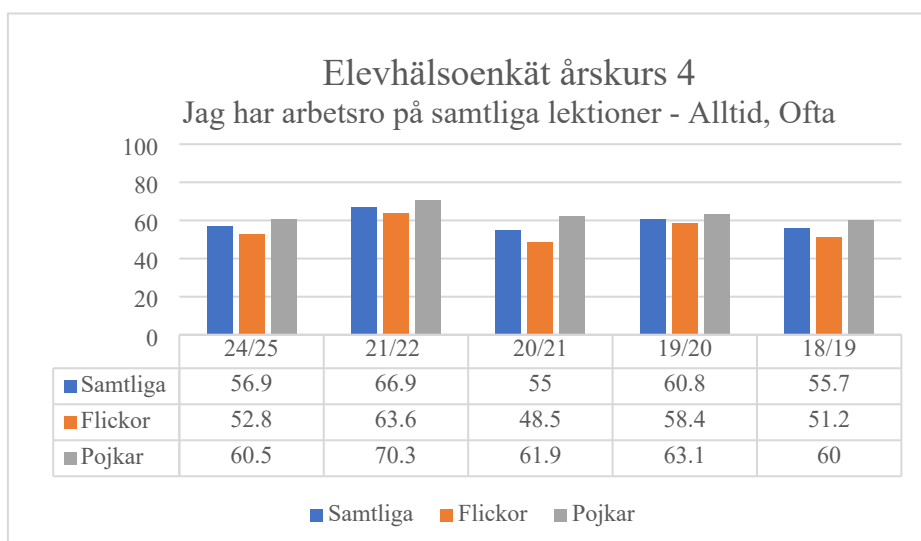
5.4 Elevhälsosamtal

5.4.1 Elevhälsosamtal årskurs 4

För läsåret 24–25 finns tillgängliga data från elevhälsosamtalen, observera att läsåren 22/23 och 23/24 saknas i tabellerna pga. att samlade data inte finns att tillgå. Tilläggas bör att 21/22 byggde underlaget på endast 275 elever totalt av 772, dvs närmare 65 % av eleverna saknades. Tilläggas bör också att läsåret 19/20 delvis och läsåret 20/21 helt var verksamheten påverkad av pandemin, vilket medför att det inte var "normaltillstånd" i utbildningsmiljön. Detta är faktorer man kan behöva ha i åtanke vid jämförelse mellan läsåren. Närmast "normalår" för jämförelse är 18/19.

Besvarad av totalt 682 elever varav 352 flickor och 330 pojkar.

Besvarad av totalt 694 elever varav 352 flickor och 342 pojkar.

Läsårets resultat för årskurs 4 jämfört med tidigare kan sammanfattas att läsårets fyror angående:

- trivsel har lägre resultat jämfört med 21/22 och något högre jämfört med läsåret 18/19 (normalåret). 12,5 % av eleverna har svarat *Varken bra eller dåligt*, några skolor lyfter att eleverna i elevhälsosamtalen svarat *okey* på frågan. 3,5 % har svarat *Dåligt* eller *Mycket dåligt* (14 resp 10 svar)
- skillnaden mellan pojkar och flickors upplevda arbetsro är relativt konstant med en högre andel pojkar som upplever att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på samtliga lektioner.

Analys av skolornas uppföljning av elevhälsosamtalens resultat.

Systematisk uppföljning och återkoppling

Skolorna beskriver en process för att ta hand om resultaten från skolans egna enkäter och elevhälsosamtal. Skolorna utvärderar effekterna av sina åtgärder och justerar löpande insatserna vid behov, vilket bidrar till ett systematiskt och långsiktigt arbete för ökad trivsel och studiero.

Resultaten analyseras i elevhälsoteam och presenteras för mentorer, elever och ofta även vårdnadshavare. Vårdnadshavare får återkoppling, ibland med konkreta råd kring exempelvis kost, sömn och skärmtid.

Skolorna använder enkäterna och elevhälsosamtalen till att identifiera utmaningar, till exempel låg arbetsro, hög skärmtid, eller elever som känner sig ensamma eller utsatta. Dessa områden följs upp med riktade insatser, som extra stöd, förändrade rutiner eller särskilda samtal.

Rector, elevhälsa, lärare och elever är involverade i att hitta lösningar och förbättra lärmiljön.

Åtgärder trivsel

Många skolor arbetar aktivt med trygghetsteam, handledning och gruppstärkande övningar för att främja trivsel och förebygga kränkningar. Värdegrundsarbete är centralt och skolorna använder sig av olika material som är ett stöd i att utveckla den sociala tillgängligheten. Kuratorer arbetar förebyggande med eleverna kring kränkningar och dess inverkan. Skolorna agerar och har rutiner för att hantera och följa upp fall av mobbning eller utanförskap. Likabehandlingsgrupper och trygghetsgrupper gör fördjupande samtal med eleverna för att identifiera och åtgärda problem.

Flera skolor har infört faddergrupper och trivselledare för att stärka gemenskapen och skapa tryggare miljöer. Skolor nämner även de organiserade rastaktiviteterna och ökad rasttillsyn som åtgärder som bidrar till att skapa trivsel, trygghet och förebygga konflikter.

Åtgärder studiero

Studieron är generellt lägre än trivseln. Vanliga utmaningar som identifieras är hög ljudnivå, vilket förekommer särskilt när ordinarie personal är frånvarande. Skolorna arbetar aktivt med tydliga lektionsstrukturer, ordningsregler, gruppstärkande övningar, fasta platser i klassrum och matsal för att skapa lugn och arbetsro.

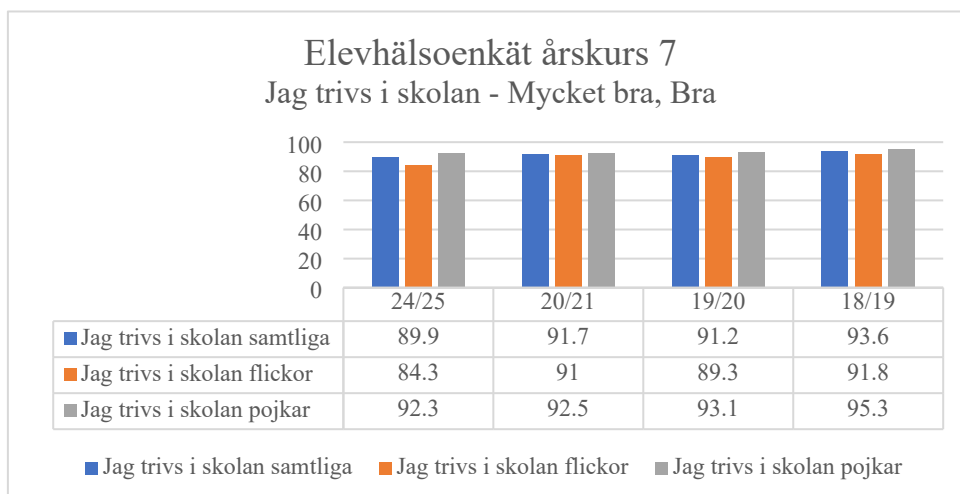
Studiero varierar mellan skolor och mellan könen. På vissa skolor upplever flickor bättre studiero, på andra pojkar. Stöd och handledning till lärare från skolpsykolog eller specialpedagog ges också och särskilt i klasser där arbetsron är låg.

Riktade insatser kan även behövas för elever med särskilda behov.

Sammanfattningsvis visar skolorna ett systematiskt och målinriktat arbete där åtgärderna anpassas efter vad som framkommer i enkäterna. Fokus ligger på trygghet, arbetsro, förebyggande insatser mot kränkningar, hälsa och tydliga rutiner för uppföljning och återkoppling.

5.4.2 Elevhälsosamtal årskurs 7

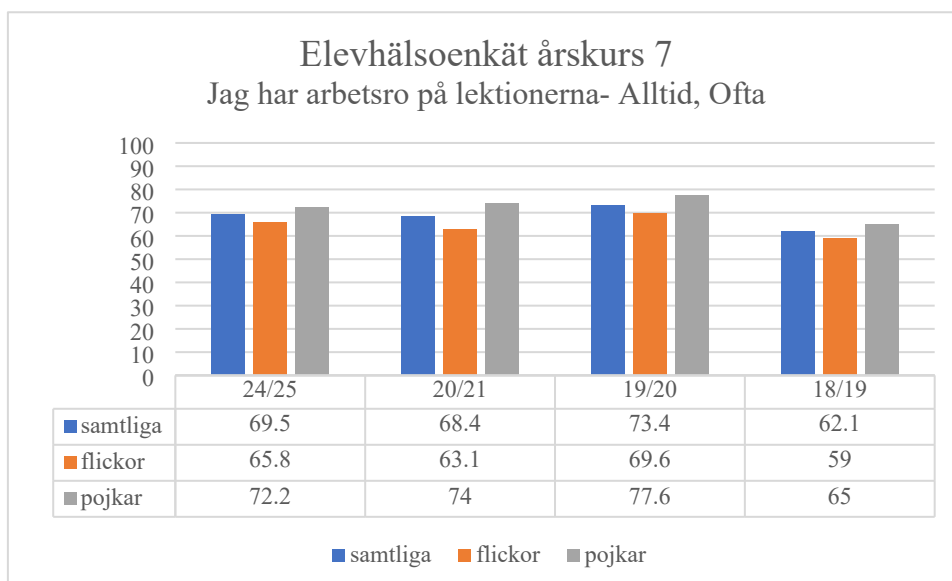
För läsåret 24–25 finns tillgängliga data från elevhälsosamtalen, observera att tre läsår före 24/25 saknas i tabellerna pga icke tillgänglig data. Tilläggas bör också att läsåret 19/20 delvis och läsåret 20/21 helt var verksamheten påverkad av pandemin, vilket medför att det var ett "normaltillstånd" i utbildningsmiljön. Detta försvårar jämförelsen med tidigare läsår och läsåret 18/19 får främst utgöra ett normalläge för jämförelse

Källa: Prorenata AUF

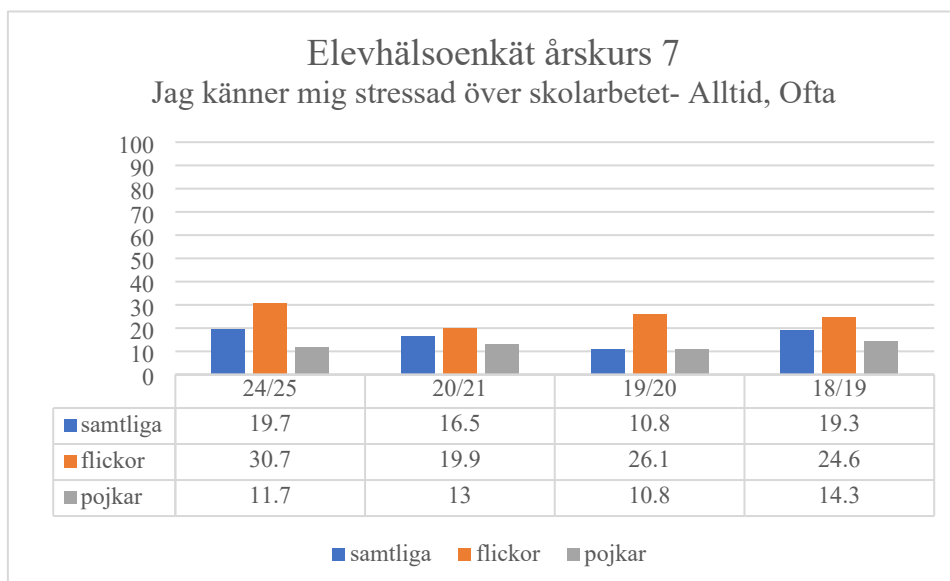
Frågan är 24/25 besvarad av 223 flickor och 298 pojkar, totalt 521 elever.

Trivseln har minskat något jämfört med föregående mätningar, mest för flickorna. Tilläggas bör att 8,3 % valt alternativet *Varken bra eller dåligt* (30 flickor och 16 pojkar). 12 totalt har svarat *Dåligt* (7 pojkar och 5 flickor).

Frågan har besvarats av 240 flickor och 314 pojkar, totalt 554 elever.

Andelen flickor som upplever att de Alltid eller Ofta har arbetsro på lektionerna något högre än föregående mättillfälle, för pojkarnas del något lägre andel än föregående mätning men fortsatt högre andel än för flickorna. På totalen högre andel.

Frågan är besvarad av 228 flickor och 315 pojkar, 543 elever totalt. Av samtliga elever är andelen som svarat *Alltid* eller *Ofta* är för samtliga på ungefär samma nivå som 2018/19 från att de 2 följande läsåren gått ner. Andel pojkar har vid mätillfällena haft mindre variationer än flickornas där det mellan de två senaste mätillfällena skiljer ca 10 procentenheter.

Läsårets resultat jämfört med perioden 2019–2021 kan sammanfattas att läsårets sjuor angående:

- trivsel i lägre grad än tidigare anger sig trivas *Mycket bra* eller *Bra i skolan*. 8,3 % har valt alternativet *Varken bra eller dåligt* och 2,3% alternativet *Dåligt* (12 elever). Detta gäller *Samtliga* men också för respektive kön. Skillnaden mellan pojkars och flickors upplevelse har ökat beroende på att flickornas upplevda trivsel minskat.
- arbetsro i större omfattning jämfört med 2 av de 3 tidigare mätillfällena, fler uppger att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på lektionerna. Jämfört med "normalläsåret" 18/19 en stor positiv förändring. I övrigt 23% anger *Ibland* och 1,6 % *Aldrig* (9 elever). Större andel pojkar än flickor upplever att de *Alltid* eller *Ofta* har arbetsro på lektionerna.
- stress – samtliga, en fortsatt nivå på närmare 20 % jämfört med 18/19, lägre under pandemiåren. Pojkarnas upplevda stress är aningen lägre 24/25 medan flickorna fortsätter att i högre andel känna stress för skolarbetet jämfört med pojkar men även jmf med tidigare mätillfällen.

Analys av skolornas uppföljning av elevhälsosamtalens resultat.

Elevhälsosamtalen är betydelsefulla i elevhälsoarbete på individ- och grupp nivå. Vid elevhälsosamtalen förs en dialog i vilken skolsköterska kan ställa ytterligare frågor. Det framkommer i analyserna att det som stressar flickor i skolarbetet är prov, läxförhör och presentationer som de upplever ofta kommer samtidigt och hopar sig. Flickor känner ofta större press att prestera och leva upp till förväntningar, både från skolan och hemmet. Flickor tenderar också att ha lägre självkänsla och självförtroende vilket gör flickor mer känsliga för stress och oro kring skolarbetet. Det kan också vara sociala problem i flickgrupper, konflikter och gruppdynamik som bidrar till upplevd stress.

Även pojkar nämner prov, läxförhör och presentationer som stressande, men i mindre utsträckning än flickor. Pojkar upplever generellt bättre arbetsro på lektionerna, vilket kan

bidra till att minska stressen. De upplever även mindre press att prestera och har ofta högre självförtroende.

I flera analyser lyfts trenden att flickors stressnivåer är stabilt höga över tid. Pojkars stress har ökat något de senaste åren, men ligger fortfarande betydligt lägre än flickornas. Kråkbergsskolan avviker med att pojkarnas stressnivå (38%) är något högre än flickornas (36%). Detta avviker från mönstret i övriga skolor där flickor generellt har högre stress. Samband mellan stress och måluppfyllelse är troligt då Kråkbergsskolan över tid har högst gymnasiebehörighet bland skolorna.

Arbetsro och trivsel är generellt högre hos pojkar. I analyser görs också koppling mellan flickors uppfattning av studiero och högre stressnivåer jämfört med pojkar.

Skolorna arbetar aktivt med att minska stressen genom samtal, stöd och förändrade arbetssätt. Åtgärder som nämns för att minska stress är:

- Hälsosamtal om skolstress och stresshantering för att ge eleverna verktyg att hantera stress och förbättra arbetsron.
- Alternativa examinationsformer och arbetssätt.
- Insatser för att stärka arbetsro, trygghet och trivsel.
- Samtal om studieteknik och strategier.
- Samverkan mellan olika professioner (lärare, elevhälsa, vårdnadshavare).
- Stöd från mentorer och vårdnadshavare.
- När det gäller bättre studiero nämns också konkreta insatser:
- Tidiga och regelbundna samtal med eleverna exempelvis att eleverna fått komma med förslag på hur arbetsron kan förbättras, till exempel genom att arbeta tyst, visa respekt och hantera impulser.
- Samverkan mellan olika yrkesgrupper och vårdnadshavare
- Tydlig lektionsstruktur, förutsägbarhet, studiestrategier
- Gruppstärkande arbete och normarbete
- Anpassad undervisning och alternativa examinationsformer
- Elevinflytande och extra stöd där det behövs

Det finns skolor som avviker från genomsnittet för övriga skolor:

Stadsöskolan avviker positivt med mycket högre arbetsro än genomsnittet för övriga skolor särskilt bland pojkar (97,1%) och även bland flickor (82,9%). Anledningen kan vara att skolan har satsat på utbildningsinsatser kring studiestrategier och normer, samt infört skrivmallar och alternativa examinationsformer för att minska stress och förbättra arbetsron.

Kråkbergsskolan är den enda skolan där pojkarnas stressnivå (38%) är lika hög eller högre än flickornas (36%). Detta avviker från mönstret i övriga skolor där flickor generellt har högre stress. Kråkbergsskolan har över tid den högsta måluppfyllelsen för pojkar och flickor.

Råneå avviker genom att arbetsron är lika för flickor och pojkar, detta är ovanligt, då det i de flesta skolor finns en tydlig skillnad mellan könen.

På Bergskolan trivs flickor bättre än pojkar (97,4% vs 85,3%), men upplever sämre arbetsro (60% vs 76,5%). Detta visar att hög trivsel inte alltid innebär hög arbetsro.

Sammanfattning

Orsakerna till stress som beskrivs är både strukturella exempelvis provkultur och förväntningar men de är också individuella i form av krav på sig själv och självkänsla.

Skolorna ser en positiv utveckling där arbetsro och trivsel ökar genom riktade insatser, men det finns fortsatt behov av arbete med gruppdynamik och stöd till elever med särskilda behov.

Skolorna använder elevhälsosamtalen som ett underlag att identifiera områden att förbättra och utveckla.

Det finns skolor som i något mätetal avviker från genomsnittet för samtliga skolor. Skolor som har högre arbetsro och trivsel än genomsnittet bör uppmärksammas genom erfarenhetsutbyte för övriga skolor. Av resultatet kan man också se samband mellan höga skolresultat och högre stress hos pojkar, detta är fallet med skolan som över tid har den högsta gymnasiebehörigheten (2025 96,1 %.)

5.5 Elevers frånvaro

Kvalitetssäkrad frånvarostatistik	
Ange lärarnas rapporterade schemaposter %	

Andel elever med:	Flickor	Pojkar	Totalt
Ogiltig frånvaro på minst 10 %	2,0	1,7	1,9 (2,2)
15–19 %	10,2	10,4	10,3 (9,8)
Sammanlagd frånvaro 20 - 29 %	7,7	7,0	7,3 (6,0)
Sammanlagd frånvaro 30 % eller högre	4,7	3,6	4,2 (4,1)

Källa: Excel fil beställd från systemleverantör som hanterar närvaroregistrering.

Underlag: Manuell bearbetning av dataunderlaget från leverantör med 9305 elevposter/rader för grundskolan. I underlaget finns det elever som är registrerade på flera rader pga. undervisning på flera skolor, modersmålsundervisning, byte av skola, byte av klass. Efter bästa förmåga har materialet "rensats" för att ge ett mer korrekt underlag. Elevantalet 250515 var 7335. Våren 2025 påbörjades ett arbete med att göra frånvarostatistik lättillgänglig i befintliga system. Arbetet är prioriterat och fortsätter läsåret 25/26. Tilläggas bör att på elev- och klassnivå har skolorna bra statistikunderlag för att följa frånvaro/närvaro på individ- och klassnivå. Det som saknas på skolnivå är aggregerad frånvaro årskursvis och för hela skolan. För

huvudmannen aggregerad frånvaro för samtliga elever, skola och årskurs, denna fås endast genom beställning från leverantör och då i excelformat.

Ogiltig frånvaro har på totalen minskat från 2,2 % till 1,9 % vilket utgörs av 142 elever (168 23/24). Sju av dessa har tillfälliga personnummer vilket medför att kön inte framgår i statistiken. 80 % går på högstadiet. Mer specifikt är det 69 flickor jmf med 80 föregående läsår, antalet pojkar är 66 vilket är en ökning från 57.

Den giltiga frånvaron dvs den som anmäls av vårdnadshavarna har ökat i samtliga intervall jämfört med föregående läsår, både flickors och pojkars frånvaro har ökat och ökningen totalt.

Vilka orsaker till frånvaron anges i skolornas analyser?

- Sjukdomar och smittspridning - flera skolor rapporterar att långvariga sjukdomar som vattkoppor, influensa och förkylningar har påverkat frånvaron under läsåret. Det nämns även att efterdyningar av pandemins restriktioner kan ha lett till att elever stannar hemma längre vid sjukdom och vid lindriga symptom.
- Psykisk ohälsa bland unga, inklusive stress och ångest, lyfts som en viktig orsak till frånvaro. Flickor på högstadiet nämns särskilt som en grupp med hög frånvaro kopplat till stress och ångest.
- Digital frånvaroanmälan och attityder medför att det blivit enklare för vårdnadshavare att frånvaroanmälan.
- Ökat resande och fler ledighetsansökningar under skolarbetet påverkar närvaron negativt. Skolorna betonar vikten av att ledighet tas ut under loven.
- Sociala och relationsbaserade faktorer såsom bristande trivsel, svårigheter i sociala relationer och konflikter kan leda till att elever undviker skolan. Arbetet med trygghet är ständigt pågående och en central del av skolornas arbete med en tillgänglig lärmiljö.
- Det nämns att många elever sover för lite och använder digitala verktyg sent på nätterna, vilket påverkar deras närvaro negativt. Detta framkommer elevhälsosamtalen.
- Elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF) eller andra särskilda behov har ofta högre frånvaro, särskilt om anpassningar inte fungerar optimalt.
- En skola ser tendenser till att elever stannar hemma för att jobba ikapp med skolarbetet, eller förbereda sig inför prov.

Åtgärder

När skolor har elever med problematisk skolfrånvaro, ofta med komplexa bakomliggande orsaker sker samverkan med vårdnadshavare, socialtjänst och vården. Flera skolor nämner att orosanmälan till socialtjänsten görs rutinmässigt vid hög frånvaro. Socialtjänsten kopplas ofta in när skolans egna insatser inte räcker till eller när det finns oro för elevens mående. Skolor samarbetar med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och vårdinstanser, särskilt när det gäller elever med psykisk ohälsa eller komplex problematik. Samarbete sker även med andra aktörer som habiliteringen, föräldrasupporten.

Några skolor deltar i projektet, SKOLSAM, där socialförvaltningen är involverad i specifika elevärenden för att främja skolnärvaro. Under läsåret har planering skett för uppstart av

skolsocialt team till hösten 2025, en satsning i samverkan med socialförvaltningen. Målgrupp är elever i låg- och mellanstadiet med begynnande problematisk skolfrånvaro.

På skolorna är det närvarofrämjande arbetet nu än mer i fokus, delvis som ett resultat av de nya riktlinjerna och kompetensutvecklingsinsatser. Skolor arbetar med:

- Tidiga och systematiska uppföljningar för att snabbt upptäcka och följa upp frånvaro, tidig kontakt med hemmet vid frånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig. Omtankesamtal är en central del av detta arbete.
- Kartläggningar och dokumentation, enkla och fördjupade frånvarokartläggningar används för att analysera orsaker till frånvaro. Material som "Skolvardag" och "Behovscirkeln" används för att fånga elevens röst och behov. All dokumentation sker i säkra system som Unikum eller Prorenata.
- Relationsskapande insatser i syfte att skapa trygghet genom relationer mellan elev-elev, elev-vuxen. Det kan exempelvis vara gruppstärkande övningar, sociala mål och mentorsdagar.
- Personalen får utbildning i relationskompetens och i de nya riktlinjerna för frånvarohantering, vilket stärker skolans förmåga att agera tidigt och effektivt. Grundskolans gemensamma kompetensutvecklingsdag augusti 2025 handlade om frånvaro och närvarofrämjande arbete och vikten av goda relationer.
- Anpassningar av skoldagen, särskilda lärmiljöer (t.ex. Studion), individuella handlingsplaner och extra stöd från elevhälsoteam erbjuds till elever med hög frånvaro eller särskilda behov.

Uppföljning av de reviderade frånvaroriktlinjerna.

Skolorna har aktivt arbetat med att implementera de reviderade riktlinjerna för frånvarohantering. Personalen har informerats om de nya rutinerna, ofta genom möten, APT och föreläsningar. Vårdnadshavare har fått information vid terminsstart, föräldramöten och via lärplattformar.

De nya riktlinjerna betonar vikten av att snabbt reagera på frånvaro och att arbeta förebyggande. Skolorna har rutiner för att tidigt upptäcka oroande frånvaro och sätta in åtgärder, såsom samtal, anpassningar och stödsatser. I skolornas uppföljningar nämner flertalet skolor omtankesamtalen som infördes ht 2024., citat från en skola *"Lärarna upplever att vårdnadshavare uppskattar omtankesamtalen vilket bidrar till att samtalen känns värdefulla. Samtalen har i många fall gett effekt vilket märks genom att ströfrånvaro minskat i dess fall."*

Skolorna använder kompletterande material till frånvarokartläggningar tex Skolvardag. All dokumentation sker i säkra system som Unikum eller Prorenata, den lokala elevhälsan är involverad i uppföljning och analys av frånvaro på både individ- och gruppnivå.

Effekter av riktlinjerna som nämns i skolornas uppföljningar är ökad medvetenhet bland personal och vårdnadshavare om vikten av närvaro. Uppföljning av frånvaro har förbättrats, vilket lett till att problematisk frånvaro upptäcks och åtgärdas tidigare. Flera skolor nämner att ströfrånvaron har minskat och att elevernas närvaro ökat.

Utmaningar är en lagt några skolor att säkerställa att alla lektioner rapporteras korrekt, särskilt vid lärares sjukdom eller vikariat. Det finns också behov av fortsatt utveckling av rutiner och ansvarsfördelning mellan personalgrupper.

Sammanfattningsvis

Den ogiltiga frånvaron har minskat något medan den anmälda frånvaron ökat. Det är troligt att förra läsårets ökning av frånvaro delvis kan bero på långvariga förkyllningar och andra smittor som florerade, något som regionens smittskyddsläkare uttalade sig om i media.

De nya riktlinjerna har lett till mer strukturerat, systematiskt och förebyggande arbete med frånvarohantering i skolorna. Skolorna ser positiva effekter men också fortsatt behov av utveckling och uppföljning.

När det gäller elever med problematisk skolfrånvaro är allt som oftast externa instanser, soc, BUP och regionen inkopplade och samverkar med skolan för att gemensamt stödja elev och familj.

Det närvarofrämjande arbetet behöver fortsatt vara ett prioriterat område i grundskolans gemensamma arbete. Under vårterminen 2025 har grundskolan tillsammans med Resurscentrum organiserat för att rektorer och samtlig personal inom grundskola tagit del av kompetensutveckling om orsaker till frånvaro, kartläggningsmetoder samt närvarofrämjande tex genom relationsbyggande.

Från hösten 2025 har grundskolan ett nystartat skolsocialt team för insatser till elever med begynnande problematisk skolfrånvaro. Skolfrånvaron är en nationell utmaning, vilket intresset för statsbidraget för *skolsociala team* visar där 228 av 290 kommuner deltagit i satsningen. Skolsociala team är ett arbetssätt där skolan och socialtjänsten samverkar för att öka elevers skolnärvaro, stärka tryggheten och skapa studiero. Genom nära samarbete mellan skolan och socialtjänsten blir det möjligt att tidigt upptäcka orsaker bakom skolfrånvaro och ge barn och familjer rätt stöd. [Stort intresse för skolsociala team - Skolverket](#)

5.6 Elever med särskilt stöd

Antal åtgärdsprogram	Flickor	Pojkar	Totalt
Totalt antal åtgärdsprogram	208 (173)	262 (253)	470 (420))
Enskild undervisning	77 (33)	92(36)	153 (69)
Särskild undervisningsgrupp	30 (33)	22 (39)	52 (72)
Anpassad studiegång	50 (41)	39 (60)	89 (101)
Studiehandledning på modersmål	34 (47)	33 (63)	66 (110)

Underlaget baseras på skolornas inrapporterade uppgifter i Hypergene.

Antalet åtgärdsprogram har ökat totalt varav flickor står för en större ökning, på totalen uppe i samma antal som läsåret 22/23. Pojkar har fortsatt fler åtgärdsprogram men skillnaden i antal har minskat. Antalet elever med anpassad studiegång har ökat något för flickor och minskat med en tredjedel för pojkar. Vi ser också att särskild undervisningsgrupp minskat, detta kan bero på att skolor organiserar för mindre och flexibla lärmiljöer som möter fler elevers behov. Allt fler skolor tillrättalägger möjlighet att i ett mindre sammanhang få stöd av specialpedagog, skolor har olika benämningar för dessa tex Studio, Passagen. Tillgängligheten till dessa sammanhang är den troliga anledningen till att "enskild undervisning" ökar.

Studiehandledning har minskat enligt rapporteringen här ovan. Det är inget som skolorna kommenterar i detta avsnitt men i andra delar lyfts av någon skola behovet av studiehandledning i matematikundervisning. Det uttrycks även behov av studiehandledning på modersmål till en del elever där ett annat modersmål talas hemma. När det gäller studiehandledning stämmer antalet inte med Resurscentrums underlag, detta beror troligtvis på att deras underlag omfattar även elever som endast får studiehandledning någon enstaka gång. För 24/25 har totalt 141 elever fått studiehandledning, läsåret före 133, dvs en ökning av antalet elever som någon gång under läsåret fått studiehandledning vid enstaka gånger eller frekvent.

Skolorna har rutiner kring hantering av stödinsatser som ständigt förbättras. De flesta skolorna använder nu systemstödet (Unikum och Prorenata) för dokumentation, vilket underlättar systematisk uppföljning. Dessa system bidrar till ökad transparens och rättssäkerhet i rapporteringen, då insatser och åtgärdsprogram blir tillgängliga för alla berörda parter och kan följas upp över tid. När det gäller dokumentationen av extra anpassningar i Unikum framgår att implementering av modulen stödinsatser inte är helt klar då alla lärare inte använder modulen fullt ut. Detta är ett utvecklingsområde några skolor nämner.

Generellt visar skolornas analyser att stödinsatser och åtgärdsprogram bidrar till att fler elever når målen, särskilt när insatserna är väl dokumenterade och följs upp regelbundet. Samtidigt finns behov av att förbättra systematisk uppföljning och utvärdering för att kunna bedöma effekten av insatserna.

Rapporteringen visar att kvaliteten på dokumentationen och uppföljningen av åtgärdsprogram är avgörande för att insatserna ska ge effekt. Skolor med välfungerande rutiner ser att fler elever når målen och att stödet blir mer träffsäkert. Behovet av kompetensutveckling kring dokumentation och behovsanalys återkommer, särskilt för att öka träffsäkerheten och likvärdigheten i stödet.

Skolorna lyfter fram samverkan mellan pedagoger, specialpedagoger, elevhälsa och vårdnadshavare som en framgångsfaktor för arbetet med stödinsatser.

Positivt är även att flera skolor lyfter behovet av att än mer uppmärksamma skillnader i vilka elever som får åtgärdsprogram och stödinsatser. Det finns också ett behov av att analysera könsskillnader och säkerställa att stödet ges utifrån faktiska behov, inte utifrån lärmiljöfaktorer eller traditionella mönster. Flera skolor lyfter att flickors behov uppmärksammas mer, vilket naturligtvis kan ha ett samband med att flickors behov av stöd ökat.

Sammanfattningsvis visar skolornas inrapportering kring åtgärdsprogram om strävan mot ökad systematik, transparens via systemstöden och samverkan med alla parter som berörs. Skolorna

ser utvecklingspotential i att stärka rutiner och kompetens för att insatserna ska bli mer träffsäkra och likvärdiga. Det finns en trend mot att minska individuella insatser och istället skapa stödstrukturer på gruppnivå tex arbetar många skolor aktivt med att utveckla lärmiljöer för att möta behov hos elever tex inom NPF.

Det finns skolor där all personal inte dokumenterar främst extra anpassningar som avsett, behov av ytterligare utbildningsinsatser behöver undersökas.

Skolverkets rapporter om måluppfyllelsen 2025 [Könsskillnader i skolresultat](#) samt [Matematikundervisning i grundskolan](#) behöver uppmärksammas i grundskolans ledningsnivåer. Rapporterna ger en bra grund att reflektera utifrån när det gäller framtida utvecklingsinsatser.

5.7 Fritidshem

Den årliga lokala fritidshemsenkäten är riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala fritidshem i Luleå. Enkäten består av tre frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt, Stämmer väl, Stämmer till viss del, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga, vilket bidrar till varje skolas uppföljning av fritidsverksamheten. Varje fritidshem får återkoppling genom en sammanställning av svaren och kommentarer per fritidshem, vilket utgör underlag för varje fritidshem att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Svarsfrekvens var 1234 en stor ökning jämfört med 2024 som hade ovanligt låg svarsfrekvens på 653, det lägsta sedan 2019. 2024 skickades enkäten endast ut via Unikum, detta läsår gjordes detsamma men skolorna uppmanades att påminna vårdnadshavarna via sina kommunikationskanaler vilket gav effekt.

Vårdnadshavare fritidshem andel i %	Stämmer helt/väl	Stämmer inte alls/till viss del	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns fritidshem	89,3 (85,4)	10,6 (14,1)	0,1 (0,2)
Jag upplever att fritidshemmet ger mitt barn det stöd som behövs	86,0 (82,7)	12,0 (15)	2 (2,3)
Jag upplever att fritidshemmet stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	82,1 (78,6)	13,7 (15,9)	4,3 (5,5)

Inom parentes redovisas resultatet från 2024. Samtliga frågor har större andel som ställer sig positiva. Det kan vara av intresse att veta andelen som svarat *Stämmer till viss del*. För nöjdhet 9,4 %, stöd 10,9 % och för tredje frågan 11,9 %. Det visar att andelen som svarat *Stämmer inte alls* är låg för samtliga frågor. Andelen som svarar *Vet ej* har över åren minskat, vilket är en indikation på att skolor förbättrat kommunikationen med vårdnadshavarna.

Fritidshemmet har egna delmål i det nationella kvalitetssystemet. Fritidshemmens personal är en del i skolans organisation och arbete med trygghet, studiero och stödinsatser. Delmålet

Meningsfull fritid och rekreation är däremot specifik för fritidshemmets verksamhet och uppmärksammas därför särskilt.

5.7.1 Meningsfull fritid och rekreation

Meningsfull fritid och rekreation

Delmål 2: Varje elev får en meningsfull fritid och rekreation.

Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande.

Fritidshemsenkätens visar att vårdnadshavarnas nöjdhet stor. Möjligheten att lämna synpunkter är värdefull för vårdnadshavare, för fritidshemmet ett underlag för att få fatt i förbättringsområden. I uppföljning av detta delmål framgår det att enkätsvaren bidrar till verksamhetsutveckling.

Pedagogernas engagemang och utbudet av aktiviteter lyfts fram som särskilt positiva faktorer. Fritidshemmen arbetar aktivt med att ta tillvara elevernas intressen och önskemål. Aktiviteter och teman planeras utifrån elevernas behov, önskemål och läroplanens mål, vilket ökar engagemanget och delaktigheten. Fritidshemmen erbjuder både fria och styrda aktiviteter flertalet exemplifierar med rörelse/fysiska aktiviteter, olika projekt, skapande och rekreation. Flera skolor har samarbeten med externa aktörer (t.ex. SISU) och erbjuder nya idrotter och rörelseaktiviteter. Fritidshemmet ska även erbjuda möjlighet till återhämtning vilket görs genom att de skapar avgränsade lugna ytor.

Verksamhetsutveckling sker genom nätverksträffar och föreläsningar. Kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte bidrar till ökad kvalitet och implementering av nya arbetssätt, t.ex. språkutvecklande metoder och bildstöd. Grundskolan har fortsatt tre fritidshemsutvecklare som har i uppdrag att bidra med utveckling av de kommunala fritidshem som en del i sin ordinarie tjänst.

Det framgår att utbildningsnivån och kompetensen hos personalen varierar. Flera fritidshem har både utbildade fritidspedagoger och fritidsassistenter med lång erfarenhet. Andra har svårare vid rekryteringar att få tag i utbildad personal, en väl känd utmaning. På vissa skolor har elevassistenter fått gå specifika utbildningar utöver de nätverksträffar som fritidshemsutvecklarna anordnar. Grundskolan har ett samarbete med Umeå universitet genom vilken två medarbetare går en arbetsintegrerad utbildning för att bli behörig till fritidshem.

Utmaning några skolor lyfter är också att synliggöra verksamheten för vårdnadshavare. En annan är behovet av att utveckla aktiviteter för äldre elever, i detta är Tunaskolan en bra förebild. Skolan har systematiskt arbetat med att öka antalet elever i åk 4–6 som väljer att gå kvar på fritidshemmet och lyckats väl. Förutom en rad aktiviteter inom olika områden finns en genomtänkt kompensatorisk och strategisk tanke för verksamheten. Dialog med eleverna och

information till vårdnadshavarna är central för att sprida kunskap om fritidshemmets verksamhet.

Sammanfattningsvis visar skolornas uppföljning av delmålet på en stark vilja att utveckla fritidshemmets kvalitet genom kollegialt lärande, elevdelaktighet, varierat utbud av aktiviteter och anpassningar till elevernas behov. Det beskrivs många exempel på goda arbetssätt och aktiviteter med positiva effekter för elevernas trivsel, lärande och hälsa. Kompetensutveckling och nätverkande uppskattas och är en i verksamhetsutvecklingen.

5.7.2 Sammanfattande analys av fritidshemmets verksamhet

Den årliga fritidshemsenkäten visar på fortsatt hög nöjdhet över fritidshemmets kvalitet, dessutom högre än föregående år. Fritidshemmen arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling, där enkätsvaren används för att identifiera förbättringsområden.

Verksamheten som beskrivs är varierad och erbjuder både fria och styrda aktiviteter. Elevdelaktighet är något centralt i verksamheten, det beskrivs hur och reflekteras om hur den kan ökas ytterligare. Personalens engagemang är viktigt och uppskattas i vårdnadshavarenkäten likväl lämnas synpunkter om så inte är fallet.

Personalens utbildningsnivå och kompetens varierar mellan fritidshemmen. Att antalet fritidsassistententer ökat de senaste åren bero på att det inte finns behöriga lärare för fritidshem att rekrytera. Grundskolan organiserar för kompetensutvecklingsinsatser via fritidshemsutvecklarna, vuxenutbildningen samt universitet.

Det nationella kvalitetssystemet med specifika delmål riktade till fritidshemmet bidrar till att uppmärksamma fritidshemmet i än större grad. Under läsåret har även Hypergene introduceras till personal i fritidshem. Systemet används för planering och uppföljning av aktiviteter inom de nationella delmålen. Utvecklingsområden är att ytterligare stärka synliggörandet av verksamheten, utveckla aktiviteter för äldre elever och fortsätta satsa på kompetensutveckling.

5.8 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan

För att stödja barns och elevers utveckling och lärande ska förskola, förskoleklass, fritidshem och skolan samverka med varandra. Barn och elever ska ges en trygg och bra övergång inom och mellan skolformer och det behövs god samverkan och bra rutiner för att lyckas. Skolverket ger förslag på följande framgångsfaktorer för en god samverkan:

- ledningen stödjer den, ger mandat och resurser samt frågar efter uppföljning och utvärdering
- huvudmän utformar gemensamma rutiner för övergångar och samverkan mellan och inom skolformer
- rektorn ger personalen förutsättningar att ha de samtal som behövs
- förskolan, fritidshemmen och skolan skapar en tydlig struktur och ansvarsfördelning vid övergångar samt för hur samverkan ska bedrivas.

Därutöver nämns en viktig faktor för bra övergångar: god samverkan, dialog och delaktighet med såväl barn och elever som vårdnadshavare.

Skolornas uppföljningar visar att rutinerna/årshjul för övergångar mellan förskola-grundskola och grundskola-gymnasium fungerar väl. Personalen ges möjligheter att samverka och planera inför övergångar mellan verksamheter men även inom verksamheter och skola.

Många skolor har rutiner även för övergångar inom skolan, vid byte av lärare och klass men även inom skoldagen i allt större utsträckning. Kompetensutveckling i form av litteratur har tidigare genomförts. (*God lärmiljö för alla - konsten att hantera övergångar i skolan*. Anna Borg, m.fl 2021). Övergångarna mellan aktiviteter är en viktig del i att skapa en trygg lärmiljö tex mellan lektion och rast. Övergångar mellan aktiviteter kan vara utmanande för många elever men särskilt för elever med NPF-problematik. Inför övergångar används information både muntligt och visuellt genom bildstöd. Struktur kring dagliga övergångar leder till större trygghet för eleverna och färre konflikter och kränkningar.

5.9 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer långvarig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

Grundskolan har under läsåret arbetat med den andra ERASMUS budgeten inom ramen för ackrediteringen. 13 skolor anmälde sitt intresse för budgeten 2024 och dessa har under läsåret getts möjlighet till jobbskuggning, elevmobilitet och kursdeltagande. Det är en stor ökning jämfört med första året där 5 anmälde intresse.

Hösten 2024 fick skolorna en ny möjlighet att lämna in en ansökan om medel inför 2025 års budgetansökan och glädjande inkom det ansökningar från 16 olika skolor. Ackrediteringen fyller sitt syfte i att stödja skolorna i att nå läroplanens mål om att utveckla skolans internationella kontakter. De strategiska målen med grundskolans ackreditering är samtliga uppnådda:

- Öka likvärdigheten i den kommunala grundskolan i Luleå kommun genom en ackreditering i syfte att öka antalet skolor som initierar och genomför aktiviteter inom ramen för Erasmus
- Stödja grundskolorna att uppfylla läroplanens mål om rektors ansvar i att utveckla skolans internationella kontakter
- Möjliggöra och stödja skolornas deltagande och mobilitet i internationella samverkansprojekt
- Möjliggöra och stödja lärare och skolledare att öka sin kompetens via erfarenhetsutbyte med internationella samverkanspartner exempelvis genom studieresor, jobbskuggning och andra former för samverkansprojekt som utvecklar professionen
- Möjliggöra för fler elever att skapa internationell kontakter/utbyte
- Dela med sig av erfarenheter och kunskaper exempelvis genom att ta emot studiebesök och erbjuda möjlighet till jobbskuggning från andra länder, bidra med innehåll vid konferenser, erfarenhetsutbyten med mera.

Erasmusutbytet under läsåret har haft en tydligt positiv inverkan på skolans verksamhet och kvalitet. Genom utbyten med skolor i andra europeiska länder har både lärare och elever fått nya insikter om undervisningsmetoder, organisation och kultur. Lärare har inspirerats av andra länders arbetssätt, till exempel strukturerade lektionsupplägg och användning av olika pedagogiska modeller, vilket har lett till utveckling och nytänkande i den egna undervisningen. Utbytena har också bidragit till ökad språkutveckling och förbättrade färdigheter i engelska, spanska och franska, samt gett elever och personal en djupare förståelse för andra kulturer och levnadssätt. Detta har i sin tur stärkt både den personliga och kollektiva identiteten, samt ökat toleransen och förståelsen för olikheter.

Förutom Erasmus ackrediteringen pågår även ett större ERASMUS projekt, BRIDGE, där grundskolan i Luleå är koordinator med stöd av SERN. Projektet startade 2023 och avslutas februari 2026. I projektet har grundskolan samarbetspartners från Spanien, Italien, Lettland och LTU. Från Luleå deltar forskare från LTU, lärare och rektorer från Örnässkolan och Sundbyskolan, projektkoordinator samt utvecklare inom barn och ungas hälsa. Projektet handlar om hur skolan kan arbeta med elevernas välbefinnande ur ett socialt, fysiskt och mentalt perspektiv.

5.10 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

5.10.1 Sammanfattande analys av förutsättningar

Skolorna beskriver goda förutsättningar när det gäller läromedel och digitala verktyg. Riktade statsbidrag har bidragit till inköp och uppdateringar i större omfattning än tidigare, gäller både läromedel och litteratur till skolbibliotek. Digitala verktyg och kompletterande digitala läromedel organiseras av grundskolan övergripande för likvärdig tillgång på skolor.

När det gäller lokaler pågår stora satsningar, ny skola på Hertsön samt ut- och ombyggnation på Stadsöskolan och Tunaskolan. Lokalerna är avgörande för en god utbildningsmiljön. Det finns skolor med små salar vilket begränsar klasstorlek, vilket hindrar organisatorisk flexibilitet och därmed ekonomin. Några skolor har brist på specialrum för t.ex. specialpedagoger och kuratorer vilket påverkar arbetsmiljön negativt. Grupprum och anpassade utrymmen är viktiga för flexibel undervisning och stöd.

Hög lärarbehörighet och låg personalomsättning är framgångsfaktorer för god undervisningskvalitet och trygghet för eleverna. Utmaningar finns inom vissa ämnen och fritidshem, det handlar om att det vid rekrytering inte finns behöriga sökanden. Grundskolan och HR har en god samverkan kring bemanning och kompetensutvecklingsinsatser, senast inom fritidshemmets verksamhet.

Ekonomin är en utmaning. Skolor har effektiviserat för att få budgeten i balans, ofta genom minskad personalbemanning. Även på övergripande nivå tex genom att inte tillsätta vakant tjänst. Utmaningen är att elevantalet minskar, vilket medför en mindre budget till skolorna. På skolnivå är svårigheten att anpassa organisationen när elevantalet sakta minskar tex från en klasstorlek från 24 till 21 elever, budgetramen minskar men kostnaden

för personal kvarstår. Att minska antalet personal som inte har timplanbunden undervisning dvs resurspersonal är skolans verktyg för att en budget i balans. Skolorna prioriterar och organiserar för att resurserna till stödsatser ska nå elever i behov av stöd. En påtaglig risk är att nedskärning av stödresurser får negativa konsekvenser. Denna utveckling behöver följas på övergripande nivå.

Statsbidrag ger skolorna extra budgetram fördelad utifrån socioekonomi, främst Kunskapsbidraget (f.d. likvärdighetsbidraget). Det används huvudsakligen till personalkostnader. Riktade statsbidrag har möjliggjort uppdateringar och nyinköp av läromedel och material samt inköp av skön- och facklitteratur till skolbiblioteken.

Grundskolans ERASMUS +ackreditering underlättar för rektor att utveckla skolans internationella kontakter, vilket är ett mål i läroplanen. Intresset har ökat successivt under de 3 budgetåren, satsningen är framgångsrik. 2023 deltog 5 skolor till att nu vara 16 skolor som delar på 2025 års ERASMUS budget. Aktiviteterna som genomförs är jobbskuggning, elevmobilitet och kursdeltagande.

5.10.2 Sammanfattande analys av resultat

Läsårets resultat avseende måluppfyllelse har i de allra flesta delarna förbättrats, vilket är mycket positivt. Resultaten står sig även mycket bra i en nationell jämförelse där det mesta ligger över rikssnittet och i många delar bland de 25 % bästa resultaten bland kommuner. Trots god måluppfyllelse är målet att öka det ytterligare i hela verksamheten för både flickor och pojkar.

Utmaningen är att bryta nationella mönster som även speglas i våra verksamheter, aktuellt nu är flickors nedåtgående måluppfyllelse och ökad frånvaro efter pandemin. För läsåret 24/25 har en större andel flickor och pojkar ökat gymnasiebehörigheten i Luleå kommuns grundskolor, vilket är positivt. Skolverkets rapporter som under hösten publicerats uppmärksammar könsskillnader i måluppfyllelse och då särskilt flickors nedåtgående trend specifikt kopplad till matematik. Rapporternas analyser av orsaker blir ett bra underlag för grundskolans fortsatta arbete att höja måluppfyllelsen för både flickor och pojkar.

5.10.3 Sammanfattande analys av processer

Systematiskt kvalitetsarbetet – skolornas analyser lyfter i högre grad möjliga orsaker till resultaten. I dialoger och anvisningar efterfrågas möjliga orsaker vilket är en bidragande orsak. Vidare ger de gemensamma kompetensutvecklingsinsatserna avtryck i verksamheten, vilket gynnar likvärdighet och erfarenhetsutbyte i olika forum exempelvis rektorsteam och nätverket för förstelärare.

Kvalitetsdialogerna bidrar till långsiktig utveckling och kvalitetssäkring och är ett medel för styrning av prioriterade områden som är centrala i skolans verksamhet likväl som delmålen i det nationella kvalitetssystemet - Kunskaper, Rätt till stöd, Trygghet och studiero. Dessa faller

väl in under grundskolans tre prioriterade områden Tillgänglig lärmiljö, Undervisningskvalitet samt Styrning och ledning.

Systemstödet utvecklas löpande i och med att flera centrala system nyligen bytts ut. Pågående arbete är att STELLA ska bytas ut mot Prorenata för kränkningsärenden, när det gäller Hypergene gör grundskolan en uppföljning av nuvarande struktur under läsåret 25/26, i Qliksense pågår arbete med att göra närvarostatistik tillgänglig på aggregerad nivå.

Stödinsatser - Antalet åtgärdsprogram har ökat, särskilt för flickor. Det visar att flickors behov uppmärksammas i relation till måluppfyllelse som sjunkit de senaste åren. Framgångsfaktorer som anges och som många skolor arbetar med att utveckla/förbättra är exempelvis:

- Goda relationer mellan lärare, elever och vårdnadshavare.
- Tydlig dokumentation kring stödinsatser och systematiskt arbete.
- Kontinuerlig kompetensutveckling för personalen.
- Inkludera elevernas perspektiv.
- Anpassningar och varierade undervisningsmetoder används för att möta individuella behov.
- Rutiner för smidiga övergångar mellan stadier och skolformer genom bra dialog och planering.
- Stödet från Resurscentrum har utvecklats i god samverkan.

Elevhälsosamtalen utgör ett viktigt underlag till skolans lokala elevhälsoarbete. I enkät och i samtal identifieras behov för individer och grupper. Skolorna arbetar med hälsosamtal om vikten av sömn, kost och fysisk aktivitet. Stress uppmärksammas då en stor andel elever upplever skolrelaterad stress, åtgärder för att minska stressen är exempelvis genom alternativa examinationsformer, tydliga strukturer, elevinflytande, provscheman.

Utmaningar och utvecklingsområden:

- Resursbrist – upplevelse av att resurserna inte räcker till, särskilt för elever med stora behov eller NPF-problematik. Budgetanpassningar leder ofta till minskad personal, vilket påverkar stödinsatserna. Denna utveckling behöver följas då prognoser visar på fortsatt minskat elevantal.
- Fortsatt fokus på närvarofrämjande arbete. Den ogiltiga frånvaron minskar men den giltiga dvs den anmälda ökar. Flera skolor lyfte att långdragna förkyllningar m.m. florerar i stor omfattning men oavsett behövs insatser för att minska den anmälda frånvaron som ökat efter pandemin. Informationsinsatser behöver riktas till vårdnadshavare.
- Dokumentation och uppföljning – systemstöden Unikum och Prorenata används för att dokumentera och följa upp stödinsatser. Skolor nämner att dokumentation i modulen för stödinsatser i Unikum ännu inte används av alla lärare fullt ut, men att implementeringsinsatser pågår och planeras för läsåret 25/26. Här behöver en behovskartläggning göras via rektorerna om det behövs fler utbildningsinsatser.
- Behov av studiehandledning på modersmål. Studiehandledning på visst språk kan saknas.

Trygghet och studiero är grundläggande för lärande och ett arbete som är ständigt pågående. Skolorna arbetar systematiskt med att skapa en trygg och lugn miljö där eleverna kan fokusera på undervisningen. Underlag till elevernas uppfattningar har skolorna genom egna och nationella enkäter, elevhälsosamtalen, elev- och klassråd och daglig kommunikation.

Inom konceptet tillgängliga lärmiljöer är det förebyggande arbetet centralt tex ordningsregler, rutiner och gemensamma lektionsstrukturer används för att förebygga störningar och skapa förutsägbarhet. Planerat utbud av rastaktiviteter och vuxennärvaro bidrar till ökad trygghet. Under läsåret har det totala antalet kränkningar som registreras i STELLA minskat från 896 till 716, vilket är en minskning med 20 %. Skolorna har arbetat med ett nytt stadieindelad material om olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder. Detta kan ha gett omedelbar effekt. Det eventuella sambandet behöver följas upp under kommande läsåret. Även mobilförbudet är en bidragande orsak till färre kränkningar.

En trygg skolmiljö bidrar positivt till det närvarofrämjande. Goda relationer med mellan elever och till vuxna samt en förutsägbar skoldag är trygghetsskapande. Elevernas delaktighet och inflytande i skolans arbete med trygghet och studiero lyfts fram som en framgångsfaktor. Många skolor jobbar aktivt med rutiner för övergångar inom skolan dvs mellan lektioner och raster, förutsägbarhet gynnar alla elever men särskilt de med NPF.

Läsåret 25/26 påbörjas ett arbete tillsammans med Resurscentrums elevhälsa med att ta fram stadiesvisa enkäter om trygghet och trivsel. Målet är att enkäterna ska användas från läsåret 26/27. Idag har skolorna egna trygghetsenkäter.

Skolorna rapporterar att rutinerna för överlämningar mellan verksamheterna fungerar väl. Skolor arbetar fram egna rutiner för övergångar under skoldagen dvs byte av lokaler och aktiviteter. Effekterna är en tryggare och skoldag, särskilt för elever med NPF. Men alla gynnas och konflikter minskar.

Uppföljningen av skolornas processer inom delmålet visar att det pågår ständiga förbättringar och utvecklingssamarbeten inom området.

Anpassade grundskolan arbetar systematiskt med processerna inom delmålen. Skolformen är inte en isolerad företeelse utan dess verksamhet är en naturlig del i grundskolans organisation och ingår i uppföljningen av delmålen i denna rapport. Skolans arbete med delmålen sammanfattas i denna rapport för att uppmärksamma dess verksamhet.

Undervisningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning är organiserad i mindre undervisningsgrupper för att möta elevernas individuella behov. Det finns ett kontinuerligt arbete med att utveckla undervisningen, bland annat genom kollegialt lärande och kompetensutveckling. Fokus ligger på att skapa en trygg och strukturerad lärmiljö med tydliga rutiner, vilket är särskilt viktigt för målgruppen. Personalen arbetar nära tillsammans med elevhälsan och vårdnadshavare för att säkerställa att eleverna får rätt stöd och anpassningar.

Årskurs 9 - enligt läroplanen (LgrA 22) har vårdnadshavarna möjlighet att begära betyg för sina barn. Under läsåret är det sex elever som betygsatts utifrån ämnen, måluppfyllelsen är hög men meritvärdet påverkas av frånvaro och brist på studiemotivation. Övriga fem elever läser utifrån

ämnesområden och får ej betyg. Den anpassade grundskolan arbetar utifrån grundskolans riktlinjer för frånvarohantering, de beskriver goda effekter av kartläggningar och ökad medvetenhet hos mentorena.

Fokus under nästa läsår är "Språklig förmåga" som är ett utvecklingsmål som ständigt är av central betydelse i verksamheten. Det andra utvecklingsmålet är "Matematiskt tänkande" som inte hade några specifika aktiviteter läsåret 24/25. Inom SKA-arbetet ska analysarbetet förbättras.

Fritidshem

Fritidshemmens verksamhet går hand i hand med skolan, genom kollegial samverkan och gemensamma utvecklingsområden erbjuds eleverna en sammanhållen skoldag. Fritidshemmet ska komplettera skolans undervisning och erbjuda en meningsfull fritid samt stöd i utvecklingen. Fokus ligger på att stimulera elevernas sociala och personliga utveckling genom varierade aktiviteter. Fritidshemmen erbjuder en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande. Aktiviteter planeras utifrån elevernas önskemål och behov, vilket ökar engagemang och delaktighet. Både fria och styrda aktiviteter förekommer, till exempel rörelse, skapande och rekreation.

Fritidshemmets verksamhet håller en god kvalitet med över tid hög nöjdhet hos vårdnadshavarna. Utvecklingsområden som uttrycks är att synliggöra verksamheten för vårdnadshavare och utveckla aktiviteter för äldre elever. Kompetensutveckling och fortsatt nätverkande för personalen är prioriterat för att höja kvaliteten ytterligare.

Utmaningen är att öka andelen behöriga lärare för fritidshem, hindret är att det är ett bristyrke.

5.10.4 Identifierade områden att utveckla och bevaka – sammanfattning

Strukturkvalitet - förutsättningar

- Bevaka effekterna på skolnivå av minskad budget pga. minskat antal elever enligt kommunicerade prognoser, särskilt med koppling till stödresurser och stöd till elever.
- Följa utvecklingen av svängningar mellan digitala och fysiska läroböcker.
- Fortsätta stödja skolornas arbete i att utveckla internationella kontakter inom ramen för ERASMUS. Intresset för deltagande i ERASMUS aktiviteter har ökat markant.

Resultatkvalitet

- Använda Skolverkets analyser för att planera för insatser i syfte att öka måluppfyllelsen hos elever och särskilt hos flickor som de senaste åren haft en negativ trend lokalt och nationellt. Utmaningen är att bryta nationella mönster som även speglas i våra verksamheter.
- Sätta fokus på delmålet Matematisk förmåga samt påbörja planering av implementering av kommande reviderad läroplan och kursplaner.
- Läs- och skrivutvecklande utvecklingsarbeten pågår på skolorna, undersöka behov av ytterligare inspiration och kompetensutveckling

Processkvalitet

- Fortsatt utveckling av system och kompetensutveckling i de nya systemen. (Hypergene, QlikSense). Stort behov av att göra närvarostatistik tillgänglig på aggregerad nivå, arbete pågår.
- Fortsatt fokus på närvarofrämjande arbete. Utmaningen är att minska den giltiga dvs den anmälda frånvaron. Informationsinsatser riktade till vårdnadshavare kan vara en väg.
- Dokumentation och uppföljning – systemstöden Unikum och Prorenata används för att dokumentera och följa upp stödinsatser. Alla lärare använder inte modulen för stödinsatser för att dokumentera. Hur ser användandegraden ut? Här behöver en behovskartläggning göras via rektorerna om eventuellt fler utbildningsinsatser.
- Uppmärksamma resultaten/statistiken från elevhälsosamtalen som åter igen finns på aggregerad nivå
- Skolorna har arbetat med ett nytt stadiindelad material om olika teman, som känslor, normer, åskådarrollen och diskrimineringsgrunder. Detta kan ha gett omedelbar effekt då antalet kränkningar under läsåret minskat med 20%. Det eventuella sambandet behöver följas upp under kommande läsåret.
- En för grundskolan gemensam trygghetsenkät för de olika stadierna tas fram under läsåret 25/26, ska användas från läsåret 26/27.
- Anpassad grundskola har under läsåret 25/26 utvecklingsmål inom delmålen Språklig förmåga samt Matematisk förmåga. Skolan har under läsåret utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet genom att i större grad involvera all personal, fortsättning sker under nästa läsår. Därutöver finns intentionen att utveckla analysarbetet inom SKA.
- Fritidshem har fortsatt behov av kompetensutveckling och nätverkande för personalen för att höja kvaliteten ytterligare. Fritidshemsutvecklarna planerar för dessa insatser. Behov och effekter behöver följas upp. Den stora utmaningen för fritidshem är att öka andelen behöriga lärare för fritidshem, hindret är att det är ett bristyrke. Utvecklingen av behörighet och möjliga utbildningsinsatser behöver fortsatt prioriteras.

Tilläggsuppdrag avseende ökad tillgänglighet till skolbibliotek

Ärendenr 2025/40-3.8.0.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna föreslagna åtgärder för ökad tillgänglighet till skolbibliotek.

Sammanfattning av ärendet

I Plan och budget för 2025–2027 tilldelas nämnderna ett antal tilläggsuppdrag. Inom området "Välfungerande vardag för alla" är ett av tilläggsuppdragen att utreda ökad tillgänglighet till skolbibliotek.

Den 1 juli 2025 trädde ändringar i skollagen gällande skolbibliotek i kraft. Ändringarna syftar till att stärka elevers tillgång till ett ändamålsenligt skolbibliotek. Varje huvudman ska ha en biblioteksplan där det framgår hur huvudmannen ska arbeta för att nå ändamålen med biblioteksverksamheten. Huvudmannen för skolbiblioteken är barn- och utbildningsnämnden med en biblioteksplan som avser skolbiblioteken. Huvudmannen för folkbiblioteken är kultur- och fritidsnämnden med en biblioteksplan som avser folkbiblioteken.

Ändringen i skollagen tydliggör att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att de kan uppnå ändamålen med skolbibliotek. Genom det generella statsbidraget är avsikten att anställa tre skolbibliotekarier riktade till grundskolans tre skolområden. Denna satsning syftar till att höja kvaliteten och att uppnå en ökad tillgänglighet till skolbibliotek. Satsningen kan möjliggöra ett utvecklat samarbete mellan skolbiblioteken och folkbiblioteken inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Mot bakgrund av detta bedöms åtgärderna motsvara tilläggsuppdraget och att ökad tillgänglighet till skolbibliotek uppnås. Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna föreslagna åtgärder för ökad tillgänglighet till skolbibliotek.

Beskrivning av ärendet

I Plan och budget för 2025–2027 tilldelas nämnderna ett antal tilläggsuppdrag. Inom området "Välfungerande vardag för alla" är ett av tilläggsuppdragen att utreda ökad tillgänglighet till skolbibliotek. Förvaltningen har tidigare avvaktat med att utreda detta uppdrag, då en skärpning i skollagen beträffande skolbibliotek aviserats.

Den 1 juli 2025 trädde ändringar i skollagen gällande skolbibliotek i kraft. Ändringarna syftar till att stärka elevers tillgång till ett ändamålsenligt skolbibliotek. Definitionen av skolbibliotek är en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället till exempel tillhandahållas på en annan av huvudmannens skolenheter eller på kommunens folkbibliotek. Varje huvudman ska ha en biblioteksplan där det framgår hur huvudmannen ska arbeta för att nå ändamålen med biblioteksverksamheten. Huvudmannen för skolbiblioteken är arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen med en biblioteksplan som avser skolbiblioteken. Huvudmannen för folkbiblioteken är Kultur- och fritidsförvaltningen med en biblioteksplan som avser folkbiblioteken.

Ändringen i skollagen tydliggör att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att de kan uppnå ändamålen med skolbibliotek. Varje huvudman ska sträva efter att anställa personal som i första hand har en examen inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand annan relevant akademisk examen. Om skolbiblioteket bemannas med lärare eller annan personal är det lämpligt att de får kompetensutveckling utifrån biblioteksperspektiv såsom kunskapsorganisation, informationsförmedling, medie- och informationskunnighet och läsfrämjande.

Den kommunala politiskt beslutade budgeten innehar inte särskilda medel avsatta för detta tilläggsuppdrag. Däremot riktar staten medel i form av statsbidrag till kommunerna för inköp av tryckta skönlitterära och facklitterära böcker för att stärka elevers tillgång till olika typer av litteratur samt ett generellt statsbidrag. Genom det generella statsbidraget är avsikten att anställa tre skolbibliotekarier riktade till grundskolans tre skolområden. Denna satsning syftar till att höja kvaliteten och att uppnå en ökad tillgänglighet till skolbibliotek. Satsningen kan möjliggöra ett utvecklat samarbete mellan skolbiblioteken och folkbiblioteken inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Folkbiblioteken inom kultur- och fritidsförvaltningen samverkar med grundskolornas bibliotek, i form av råd och stöd vid utveckling av biblioteksverksamhet eller användning av biblioteksdatasystem. Samarbete kan också ske kring kompetensutveckling inom biblioteksverksamhet. Varje grundskolas skolbibliotek kan samverka med folkbiblioteken.

Övriga delar som kan nämnas är inköpsstöd och läslistor. Vid ansökan om Kulturrådets bidrag "Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek" görs ansökan i

samarbete mellan folkbiblioteket och grundskolan. Beträffande läslistor har Skolverket och Kulturrådet tillsammans fått i uppdrag av regeringen att ta fram läslistor för hela skolväsendet. Uppdraget syftar till att stödja förskollärare och lärare i deras val av litteratur för undervisningen och underlätta i arbetet med att få fler barn och unga att läsa skönlitteratur.

Mot bakgrund av detta bedöms åtgärderna motsvara tilläggsuppdraget och att ökad tillgänglighet till skolbibliotek uppnås. Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen föreslår därmed barn- och utbildningsnämnden besluta att godkänna föreslagna åtgärder för ökad tillgänglighet till skolbibliotek.

Dialog

Dialog är genomförd internt samt med kultur- och fritidsförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Luleå kommuns plan och budget 2025-2027, BUF Hid: 2025.1718

Louice Stridsman

Skolchef grundskola/anpassad grundskola

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen sektor ledning och stöd

Kommunfullmäktige (meddelandelista)

Plan & budget 2025-2027

Dokumentnamn	Ärendenummer	Kategori	Beslutad av
Plan och budget 2025-2027	KLF 2024/916	Aktiverande styrdokument	Kommunfullmäktige
Publicerad	Beslutsdatum §	Giltighetstid	Ersätter
www.lulea.se	2024-06-18 § 113	2025-2027	Plan och budget 2024-2026, KLF 2023/708
Dokumentägare	Dokumentet gäller för	Uppföljning	Syfte
Biträdande kommundirektör	Alla nämnder & styrelser	Löpande genom delårs- och helårsuppföljningar samt årsredovisning	Plan och budget visar hur Luleå kommunkoncern kommer att arbeta för fullmäktiges nio övergripande mål, hur budgeten ska fördelas samt uppdrag och verksamhet för de olika nämnderna och styrelserna.

Inledning.....	3
Visionen om framtidens Luleå 2040.....	3
Övergripande mål till år 2040.....	4
Samarbete, nytänkande och omtanke.....	4
Omvärld och planeringsförutsättningar.....	5
Ekonomisk osäkerhet.....	5
Säkerhetsläget i omvärlden och medlemskap i NATO.....	5
Klimat och natur.....	5
Innovation och digitalisering.....	6
Kompetensförsörjning.....	6
Demokrati.....	7
God ekonomisk hushållning.....	7
Prioriterade områden och tilläggsuppdrag.....	9
Välfungerande vardag för alla.....	10
Mer Luleå för fler luleåbor.....	12
Trygg i Luleå.....	15
Klimatsmart och naturpositiv.....	17
Blomstrande näringsliv.....	19
Introduktion till ekonomi och budget 2025–2027	20
Budget 2025–2027	21
Resultatbudget.....	21
Balansbudget	23
Kassaflödesanalys.....	24
Driftbudget	25
Kommunövergripande anslag.....	27
Investeringsbudget	28
De kommunala bolagens ekonomiska sammanställning.....	30
Finansiell analys av budgeten.....	31
Budgeten i förhållande till de långsiktigt finansiella målen	31
Balanskravsutredning.....	31
Riktade beskrivningar till urval av nämnder och kommunala bolag	33

Kommunstyrelsen.....	33
Socialnämnden.....	33
Barn- och utbildningsnämnden.....	34
Arbetsmarknad- och gymnasienämnden.....	34
Kultur- och fritidsnämnden.....	34
Infrastruktur- och servicenämnden.....	34
Miljö- och byggnadsnämnden.....	35
Luleå Lokaltrafik AB.....	35
Lulebo AB.....	35
Årets planerings- och budgetprocess.....	37
Sammanträdesprotokoll.....	38

Inledning

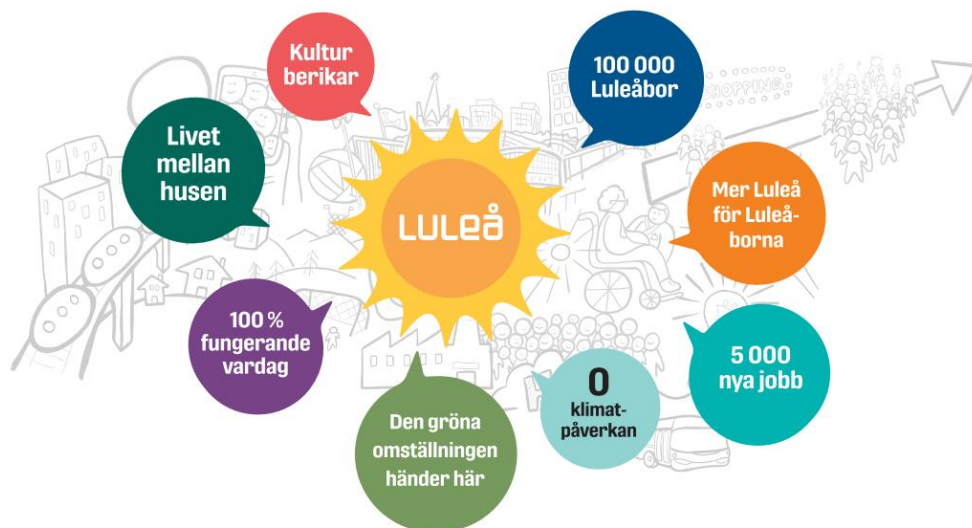
Plan och budget visar hur Luleå kommunkoncern kommer att arbeta för att nå visionen om framtidens Luleå 2040, hur budgeten ska fördelas samt uppdrag och verksamhet för de olika nämnderna och styrelserna. Dokumentet är ett styrande dokument som ger grund för ägardirektiv för bolagen och planering i både nämnder och bolag samt uppföljningar under perioden och årsredovisningen. Detta är kommunens viktigaste verktyg för planering och styrning av verksamheten i det korta perspektivet (1–3 år).

Prioriteringen är fortsatta satsningar på välfärden, tillväxt, ökat tempo i klimatomställningen, en levande landsbygd och ett mer inkluderande Luleå. Kommunen kommer ha ett överskott under hela planperioden motsvarande 1-3 procent av skatteintäkter och bidrag med en bibehållen skattesats.

Visionen om framtidens Luleå 2040

Vision Luleå 2040 innebär att vi nu är på väg mot framtidens Luleå. Vi ska tillsammans skapa ett attraktivt, hållbart Luleå med Sveriges bästa service. Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Vårt uppdrag är att erbjuda en fungerande plats och vardag för dagens och morgondagens luleåbor. Det gör vi genom att driva samhällsbygget, leverera välfärd och säkra den lokala demokratin.

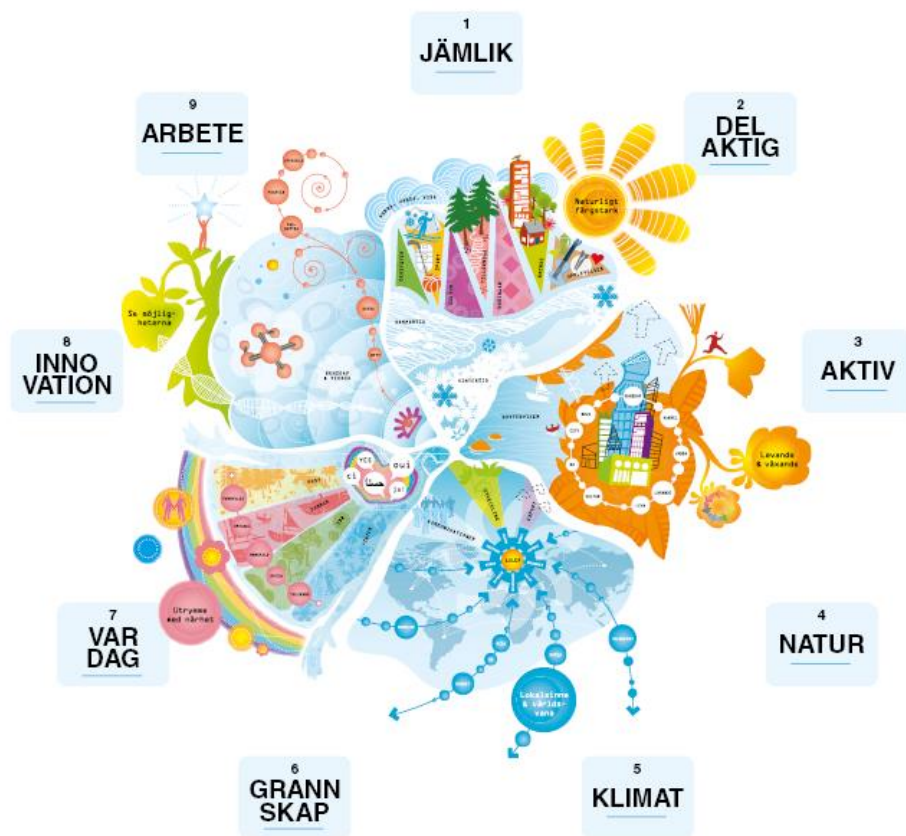

**Tillsammans skapar vi ett hållbart,
attraktivt Luleå med Sveriges bästa service.**

Och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Övergripande mål till år 2040

För att nå ett hållbart samhälle arbetar kommunkoncernen med nio övergripande mål för att följa utvecklingen. De beslutades av kommunfullmäktige i april 2019. Med ett beslut i september 2021 tidigarelades visionen från 2050 till 2040.

Syfte med de övergripande målen är att göra den hållbara utvecklingen enligt visionen tydligare samt att visa hur våra långsiktiga mål förhåller sig till de globala målen i Agenda 2030.

Samarbete, nytänkande och omtanke

För att nå våra mål behöver vi förändra våra arbetssätt och vår kultur. Vi vill få fler att vara delaktiga i utvecklingen av vår kommun. Det betyder att vi går från samtal till handling för att skapa verkliga förändringar. Vi behöver vara mer innovativa, hitta nya idéer och testa dem. Vi är öppna om både framgångar och misslyckanden och lär oss från dem. Vi vill lösa flera problem samtidigt, inte bara ett i taget. Vi samarbetar med andra och ger varandra förtroende och frihet att agera. Vi fokuserar på att skapa nytta för våra invånare, företag och besökare.

SAMARBETE!

OMTANKE!

NYTÄNKANDE!

Omvärld och planeringsförutsättningar

Ekonomisk osäkerhet

Konjunkturen i omvärlden har påverkats av en hög inflation vilket har inneburit ökade kostnader som fördyrar investeringar och verksamheter för både kommuner och dess invånare, företagare och besökare. Kommunerna behöver likväl fortsätta arbete med att utveckla välfärden.

Den gröna omställningen som industrin driver utmanar kommuner som behöver planera för stora industrier, verksamhetsområden och nya bostäder. Utmaningen handlar bland annat om att balansera investeringstakten med god ekonomisk hushållning så att investeringarna inte påverkar kommande generationer negativt. Utmaningar finns också med finansieringsfrågor och riskdelning, om vilken statens respektive kommunens roll ska vara för finansieringen

Kortsiktiga planeringsförutsättningar från staten i form av tillfälliga statsbidrag minskar kommunernas förutsättningar att planera verksamhet och ekonomi.

Befolkningsutvecklingen påverkar också skatteunderlagen i kommunerna och i tider av stora förändringar är utvecklingen svårbedömd. Den osäkra konjunkturen innebär också att bostadsaktörer avvaktar med sina investeringar.

Den ekonomiska osäkerheten i omvärlden handlar också om en ökad risk för välfärdsbrottslighet som kommuner, regioner och staten behöver förebygga och förhindra.

Säkerhetsläget i omvärlden och medlemskap i NATO

Fortsatt krig i Ukraina och i Mellanöstern samt säkerhetsläget i närområdet och NATO-medlemskapet kommer att fortsätta påverka kommunernas ekonomi och arbete med säkerhetsfrågor. Frågor om kommunernas säkerhetsskydd, samhällsskydd, IT-/cybersäkerhet har fortsatt stor betydelse liksom investering i (infrastruktur och) civil beredskap.

Omfattande utredningar inom civil beredskap kommer att omsättas i ökade krav på kommunerna kommande år och statens ersättningar inom civil beredskap utvecklas inte i takt med kraven. Uppdatering av informationssäkerhetslagstiftning under året, fler verksamheter omfattas och högre krav på dem.

Frågan om etableringar för ökad självförsörjning av livsmedel, energi etcetera kommer också som en del av den osäkra omvärlden.

Klimat och natur

Negativa effekter av klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är två parallella kriser med tydlig koppling till mänsklig påverkan. Klimatförändringarna är en stark påverkansfaktor för alla typer av ekosystem. En övervägande del av jordens ekosystem är också påverkade av annan mänsklig verksamhet, främst markanvändning och nyttjande av naturresurser. Förlust av biologisk mångfald och försämrad funktion hos ekosystem leder tillsammans till en sämre förmåga att stå emot klimatförändringar.

Ny smart teknik accelererar klimatomställningen men ny teknik kommer inte ensamt att lösa klimatkrisen. Människors livsstilar och konsumtionsmönster har också stor betydelse för hur väl vi lyckas med omställningen. De åtgärder som hittills vidtagits och vidtas för att skydda naturen, minska utsläppen och anpassa vårt samhälle till ett förändrat klimat är otillräckliga.

Industrin har börjar sin omställning för att minska sin klimatpåverkan genom nya produktionsmetoder och bolag inom nya områden. Detta har ökat behovet av tillgång till fossilfri energi. Utvecklingen av batteritillverkning i stor skala har ökat behoven av utvinning av råvaror för tillverkningen.

Innovation och digitalisering

Kommunen levererar välfärd i en kontext med ökad konkurrens om arbetskraft, begränsade resurser tillsammans med en demografisk utveckling i form av fler äldre i behov av kommunens tjänster. Kommunerna ska alltså leverera 125 procent välfärd till 75 procent av resurserna.

Kommuner behöver bedriva ett förnyelseinriktat innovations- och digitaliseringsarbete för att säkra kompetensförsörjningen och för att möta behoven hos de vi finns till för nu och i framtiden. Det handlar om att hantera digitalt arv och öka den digitala förmågan, IT-säkerhet, informationssäkerhet och cybersäkerhet, förmåga till innovation och förnyelse, tänka nytt, automatisera och digitalisera genom att nyttja teknikens möjligheter.

För att kommuner ska lyckas behöver detta göras tillsammans med invånare och företagare.

Kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framöver. Antalet invånare över 80 år ökar med nästan 50 procent de närmsta tio åren, vilket kommer att öka behoven av välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder blygsamt under samma period. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler. Gruppen äldre som förutspås öka mest kommer sannolikt inte ha samma behov eller förväntningar som dagens äldre. Många äldre lever ett friskt och aktivt liv högt upp i åldrarna och kommer ställa andra kvar på offentliga tjänster. Det kan handla om ökade möjligheter av individuella val och digitala lösningar. Dessutom bidrar flera av de äldre med arbetskraft vilket kan skapa nya krav och behov från åldersgruppen. Hälsan bland äldre som grupp försämras väsentligt när de kommer upp i högre åldrar, både fysiskt och inte minst psykiskt. Ensamhet är en stor utmaning hos de allra äldsta.

När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta de demografiska utmaningarna och nya behoven enbart genom att rekrytera fler. Utmaningarna kräver att vi inom offentlig sektor testar saker som vi aldrig gjort förut och funderar över vilka uppgifter som den offentliga sektorn inte ska eller kan göra i framtiden. Förutom att satsa på att bibehålla medarbetare och tillvarata samt utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare kommer andra arbetssätt, välfärdsteknik, samverkan och attityd vara ett ständigt aktuellt arbete.

Demokrati

I valet 2022 gick valdeltagandet i Sverige ner för första gången sedan 2002. Det handlar visserligen om en liten minskning från ett mycket högt valdeltagande, men det som är särskilt oroande är de stora skillnader som finns mellan socioekonomiskt starka och svaga områden, där det kan skilja med mer än 50 procentenheter i valdeltagandet. Invånare med svaga socioekonomiska förutsättningar har mindre tilltro till den egna förmågan att påverka och lägre tilltro till att kommuner och regioner tar hänsyn till deras behov.

Även unga röstar i lägre utsträckning än äldre och pojkar i lägre grad än flickor.

Undersökningar visar att det är svårt för unga att hitta vägar in i politiska sammanhang och att skolan sällan fyller den roll som den gjort tidigare som arena för möte mellan unga och politiker.

Det som ytterligare påverkar förtroendet för det demokratiska systemet i Sverige är olika desinformationskampanjer, såsom vaccinationsmotståndare under pandemin och Lagen om vård av unga-kampanjen, som de senaste åren påverkat en del gruppers förtroende för offentlig verksamhet och det demokratiska systemet. Ökande hot, hat och välfärdsbrottslighet utgör ytterligare utmaningar för demokratin. Hot och hat förekommer i allt större omfattning mot förtroendevalda, tjänstepersoner, journalister, personer som är engagerade i civilsamhället med flera.

De gemensamma verklighetsbilderna blir färre samtidigt som begrepp som "fakta" och "kunskap" ifrågasätts. I sociala medier ges individers egna erfarenheter, åsikter och känslor stort utrymme i förhållande till forskning och beprövad erfarenhet. Allt fler får också underhållning, information och nyheter genom digitala kanaler som är "skraddarsydda" för specifika målgrupper.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har 2013, i enlighet med Kommunallagen 11 kap 1 §, fattat beslut om policy för "God ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv" med finansiella mål för ett längre tidsperspektiv. Luleå kommun har fyra långsiktiga finansiella mål:

- En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning

Det ekonomiska resultatet ska garantera servicenivåer även för nästkommande generation utan att den ska få en högre skatt.

- Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %

Ett ekonomiskt överskott ger förutsättningar för att långsiktigt finansiera investeringar, pensionsåtaganden och klara av oförutsedda kostnader.

- Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 %

Att finansiera investeringar med lån innebär på sikt ökade finansiella kostnader.

- Soliditeten skall vara oförändrad

Soliditeten visar hur stor del av verksamheten som finansierats med eget kapital.

Långsiktiga finansiella mål	2020	2021	2022	2023	Trend
En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning	22,5	22,5	22,5	22,5	→
Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %	7,3	7,6	8,2	2,1	↘
Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 %	12,4	7,4	9,7	16,3	↘
Soliditeten skall vara oförändrad	68	68	70	66	↘

Utmaningar

En framåtblick visar att kommunen och dess bolag behöver uppnå resultatnivåer som är långsiktigt hållbara för att möjliggöra Luleås tillväxtambitioner. Om inte kommunen uppnår långsiktigt hållbara resultatnivåer får det effekter av att långsiktigt inte kunna finansiera investeringar, pensionsåtaganden och att klara av oförutsedda kostnader. För planperioden finns en medveten satsning på investeringar för målgruppen barn och unga. Vidare finns engångskostnader i form av skolmoduler på Hertsön. Det finns även stora osäkerhetsfaktorer för pensionskostnaderna när det gäller åren 2025–2026. I KPA:s prognos har man antagit att inflationen är tillbaka på normal nivå 2 procent år 2025 men skulle inte inflationen vara tillbaka på 2 procent kan pensionskostnaderna stiga kraftigt. I och med det osäkra läget på räntemarknaden finns det inräknat en räntehöjning. Även de demografiska förändringarna, med framför allt fler äldre över 80 år, medför utmaningar i verksamheterna och påverkar ekonomin. Ökade avskrivningar och eventuella ytterligare ökade räntekostnader tillsammans med ökade volymer, kommer att påverka driftsbudgeten framgent. Därför kommer nämnderna och verksamheterna även fortsättningsvis att behöva vidta åtgärder för återhållsamhet kombinerat med fortsatt effektivisering och förändrade arbetssätt, bland annat med hjälp av digitalisering. Samtidigt krävs det satsningar som bidrar till ökad inflyttning och därmed ökade intäkter.

Prioriterade områden och tilläggsuppdrag

Kommunkoncernen har fem prioriterade områden och tilläggsuppdrag på vår väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska:

- Vara 100 000 Luleåbor
- Ha 0 klimatpåverkan
- Ökat med 5 000 nya jobb
- Ha en 100% fungerande vardag

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter inför 2025, med utgångspunkt i sina grunduppdrag, besluta om målsättningar för att bidra till kommunfullmäktiges prioriterade områden och tilläggsuppdrag.

Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet, vilket även innefattar innovationer som krävs i mellanrummen, och ska via kommundirektörens ledningsstruktur driva, koordinera, stödja och följa upp de kommunövergripande effekterna för återslag till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges prioriterade områden visar hur kommunen valt att gruppera insatser som vi tillsammans utför för att uppnå den politiska viljeinriktningen och utveckla verksamheten. Vi utgår från lagstiftning, extern styrning, våra styrande dokument samt de nio övergripande mål som kommunfullmäktige beslutat om. De prioriterade områdena med tillhörande effekter är de som senare följs upp i delårsrapport och årsredovisning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten. De prioriterade områdena löper horisontellt genom organisationen, och här samverkar nämnder och bolag med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som regleras i reglementen och ägardirektiv. Det kompletteras med innovationsinitiativ som löser gemensamma utmaningar.

Välfungerande vardag för alla

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå kommunkoncerns välfärd och service ska ligga i nationell framkant. Kommunkoncernen ska leverera en hög kvalitet och effektivitet i utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice.

Kommunkoncernen levererar olika slags **service** som bidrar till välfärd och gör att invånare kan ha en 100 procent fungerande vardag. Kommunkoncernen behöver utveckla sin service så att tjänsterna är **tillgängliga** och att de som bor, verkar och vistas i Luleå är **nöjda** med dem.

Kommunkoncernen har begränsade ekonomiska och personella resurser så servicen behöver utvecklas på **kostnadseffektiva** sätt.

Digitalisering och ny teknik behöver vara motorn för förändrade beteenden och nya lösningar som möjliggör smartare arbetssätt som gynnar både medarbetare, invånare, företagare och besökare.

Arbetet behöver göras **tillsammans** med de som bor, verkar och vistas i Luleå så att det utgår från behoven hos dem vi finns till för så att det är **enkelt** att ha kontakt med våra verksamheter.

Den kommunala servicen ska vara **jämlig** avseende kön (jämställd), ålder, grupper och geografiska områden (stad och landsbygder).

Vilka effekter vill vi se?

- De som bor, verkar och vistas i Luleå ska vara nöjda med kommunkoncernens tjänster och service
- Kvaliteten inom utbildning, omsorg, myndighetsutövning och samhällsservice ska tillhöra de bästa i landet
- Mer välfärd för varje skattekrona

Satsningar och tilläggsupdrag

Behoven i välfärden kommer att öka under de kommande åren. För att möta de växande behoven i välfärden riktas merparten av de ökade tillskotten i budgeten till nämnderna som ansvarar för de verksamheterna. Satsningarna innefattar generella tillskott och kvalitetshöjning av verksamheterna. Arbetet med att förbättra arbetsmiljön kommer fortsatt vara prioriterat och fler ska ha möjlighet att stanna kvar i välfärdsyrkena efter pension. En modell för arbetstidsförkortning ska utredas för att sedan genomföras som en försöksverksamhet under mandatperioden.

Riktade satsningar på att anställa fler lärare i grundskolan kommer att genomföras för att uppnå en god lärartäthet och trygga skolvägar för barn ska vara prioriterat. Kommunen ska också investera i spännande lekplatser under planperioden och målet är att varje stadsdel och kommundel ska ha ett utegym. Skolor och förskolor ska finnas där barn bor och landsbygdsskolorna ska bevaras. Arbetet fortsätter med att ge Luleborna tillgång till hundrastgård.

Tilläggsuppdrag inom området:

- Avgiftsfri familjerådgivning
- Utredda ökning av antalet lärare i grundskolan
- Utredda bemanning och ökning av undersköterskor och stödassistenter
- Utredda satsningar på specialistutbildningar för undersköterskor (palliativ omvård, psykiatri- och demens men även andra specialistutbildningar)
- Utredda satsningar på yrkeskompetens genom en validering av utbildningen och en betald utbildning på arbetstid för undersköterskor och stödassistenter
- Utredda möjlighet för fler att stanna kvar i yrket även efter pension för att behålla kompetensen
- Utredda ökad tillgänglighet till skolbibliotek
- *Nytt.* Utred stärkt arbete med att få nyanlända samt människor som står långt från arbetsmarknaden i utbildning och arbete

Uppföljning

Nämnder och kommunala bolag följer upp mål som bidrar till det prioriterade området.

Indikatorer för det prioriterade området

Utfall och trend avseende:

- Förskola - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Grundskola - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Gymnasieskola - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Vuxenutbildning - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Individ- och familjeomsorg - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Äldreomsorg - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Fritid - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Kultur - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Väg, parkering och parker - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Verksamhetslokaler - kostnad, nöjdhet, kvalitet
- Energi – nöjdhet, kvalitet
- Avfall – nöjdhet, kvalitet
- Vatten & avlopp – nöjdhet, kvalitet
- Kollektivtrafik – nöjdhet, kvalitet
- Tillgänglighet

Mer Luleå för fler luleåbor

Det prioriterade områdets syfte är att möjliggöra industrins omställning i rätt takt och driva på för en hållbar tillväxt och samhällsomställning med kulturen som drivkraft. Inflyttningen till Luleå ska öka väsentligt och livet mellan husen ska utvecklas. Invånare ska känna sig delaktiga i samhällsomställningen och ha möjlighet att bidra.

Stora industrisatsningar pågår i norr och bidrar till en omställning som har en tydlig grön profil. Luleå kommun driver aktivt på för en **hållbar tillväxt och samhällsomställning i nationell framkant**. Samarbetet mellan **Boden och Luleå** är avgörande för att klara omställningen i regionen och mycket kommer att handla om att skapa goda förutsättningar att bo och verka både i **stad och på landsbygd**.

I landsbygderna finns ett rikt näringsliv och ett aktivt civilsamhälle med många föreningar som bidrar till aktiviteter och gemenskap för stora och små. **Livskraftiga landsbygder** är viktiga för hela kommunens utveckling, attraktivitet och omställning till ett hållbart samhälle.

Kommunen behöver både planera och genomföra **utvecklad infrastruktur, verksamhetsområden samt olika bostadstyper och -områden**. Förutsättningar som berör detta kan handla om **tillgång till mark**, se över **arbetssätt** från plan till genomförande och möjligheter till **riskdelning** mellan kommun och andra inblandande aktörer.

Befolkningsökningen behöver ske tre gånger snabbare än tidigare så kommunen behöver attrahera nya invånare. **Kultur och gestaltad livsmiljö** är drivkrafter i samhällsomställningen som kommer att attrahera nya målgrupper till kommunen. Som företrädare för kommunala verksamheter som på olika sätt är involverade i det hållbara samhällsbygget, behöver kommunen **integrera** kultur och gestaltning av gemensamma miljöer.

Kultur ger **mening** till människors liv. Människor behöver få uppleva och vara engagerade i konst och kultur för att **mötas, diskutera och samtala**. **Öppna och mångkulturella samhällen** präglas dessutom alltid av ett starkt kulturliv.

Invånares **delaktighet och inflytande** i lokala demokratiska processer och sammanhang behövs för att uppnå en hållbar samhällsomställning.

Kommunens **kommunikation** med invånare har också betydelse för kunskapen och förtroendet för kommunen.

Arbetet med att **genomföra allmänna val** (kommun, region, riksdag samt EU-val). De senaste åren har förändrad lagstiftning, exempelvis kring vallokaler, säkerhetsaspekter, transparens med mera inneburit högre krav på genomförandet.

Vilka effekter vill vi se?

- Möjliggöra för industrins etablering i Luleå enligt den tidsplan som industrin driver
- Ett bostadsbyggande som möter behoven och som ökar möjligheten att bo i landsbygderna
- Luleåborna tycker att samhällsomställningen är positiv och att de kan påverka utvecklingen av Luleå
- Luleåborna är nöjda med Luleå och rekommenderar andra att flytta hit
- Fler unga kan tänka sig välja Luleå som bostadsort
- Så snabbt som möjligt nå en befolkningstillväxt på i snitt 1200 personer per år
- Luleås kulturliv och gestaltade livsmiljöer är uppskattade av luleåborna och erkända nationellt och internationellt

Satsningar och tilläggsuppdrag

Föreningslivet på landsbygderna är en viktig partner i utvecklingen av kommunen. För att arbetet ska förstärkas under åren tillsätter vi 1 miljon årligen i ökat föreningsbidrag till föreningar på landsbygderna. Utöver det fortsätter tidigare beslutad miljonsatsning på projekt i byarnas under planperioden. Lulebo har sedan tidigare fått i uppdrag att bygga i byar och på landsbygden. Service på landsbygderna ska öka och arbetstillfällen ska prioriteras, och medel avsätts för att börja förverkliga en handlingsplan för kommunal service på landsbygderna. De kommunala skolorna på landsbygden ska bevaras.

Demokratiarbetet ska stärkas och medborgarnas inflytande över kommunen ska öka, därför ses strukturen och uppdraget för de kommunala råden över med målet att vitalisera kommunens demokratiarbete. Arbetet med de nationella minoriteternas ska utvecklas med särskilt fokus på samråd med samer i frågor som påverkar dem.

Tilläggsuppdrag inom området:

- Flyttlots för att hjälpa människor att bosätta sig i Luleå.
- Fler bygglovshandläggare för snabbare och bättre service i ett växande Luleå
- Fortsätta miljonsatsning på projekt i byarna
- Hundrastgårdar
- Kulturgaranti för alla barn i Luleå
- Mer kultur och upplevelser för unga – efter ungas önskemål
- Utvärdera nuvarande hantering av kommunens bostäder för kommunala verksamheters behov och Lulebos bostäder och föreslå mer samordnade och effektivare sätt att organisera sig
- Ta fram förslag på medborgardialoger under mandatperioden
- Struktur och uppdrag för de kommunala råden
- Utredda möjligheterna för Lulebo att bygga på landsbygd

- Utredda underlättande för bostadsbyggandet på landsbygden genom försäljning av kommunala tomter och utbyggt VA
- *Nytt.* Utredda att stärka ungdomars inflytande genom ett ungdomsfullmäktige

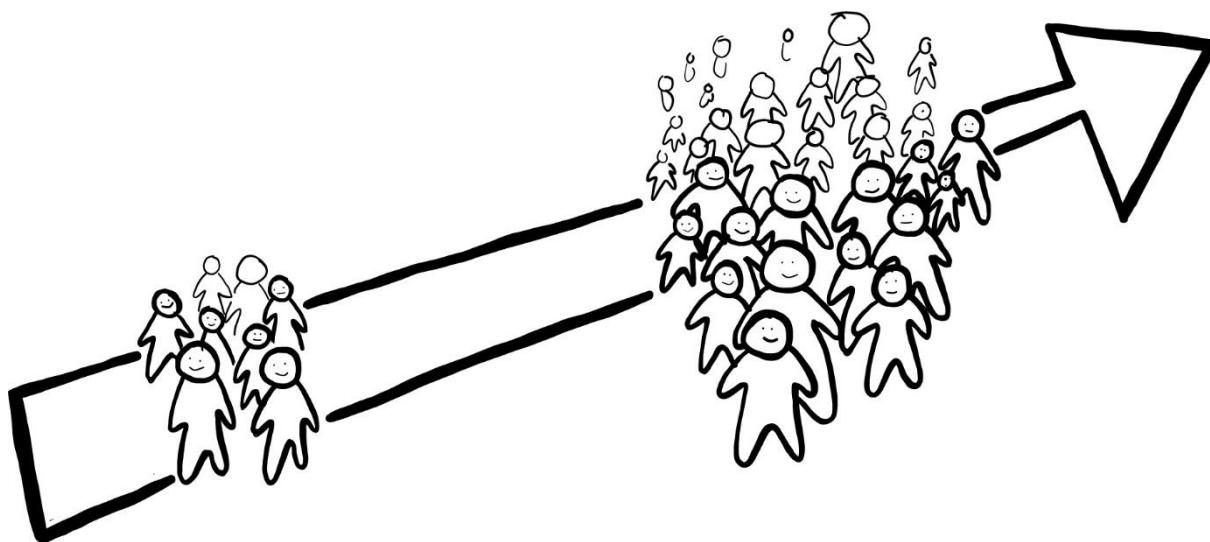
Uppföljning

Nämnder och kommunala bolag följer upp mål som bidrar till det prioriterade området.

Indikatorer för det prioriterade området

Utfall och trend avseende:

- Aktiv – tillfällen, utbud
- Planberedskap för nya bostäder
- Tillgång till kommunal service
- Påverka politiska beslut
- Främja lokalt kulturliv
- Rekommendera att flytta till kommunen
- Befolkningsförändring

Trygg i Luleå

Det prioriterade området syftar till att Luleå ska fortsätta att vara en trygg plats att leva och bo på. Kommunkoncernen ska stärka det lokalt brottsförebyggande arbetet, förhindra organiserad brottslighet och klara att hantera störningar i samhället.

Trygghet och säkerhet är ett paraplybegrepp för kommunkoncernens samlade arbete med **social hållbarhet med särskilt fokus på barn och skydd mot oönskade händelser**, det vill säga mot kriser, olyckor och brott som drabbar människor, egendom, miljö eller samhällsfunktion. Det är många aktörer inom och utom kommunen som verkar inom området som till exempel räddningstjänst, internt skydd, krisberedskap, socialtjänsten, miljö- och hälsoskyddsförvaltning, säkerhetsskydd, informationssäkerhet, folkhälsa och brottsförebyggande verksamhet.

För Luleå handlar området om **lokalt brottsförebyggande arbete, förhindrande av organiserad (välfärds-)brottslighet men också om arbetet för säkerhet och beredskap** utifrån det geopolitiska läget som tillsammans skapar trygghet. **Landsbygderna** är viktiga i kommunens arbete för ökad självförsörjningsgrad av livsmedel, energi etcetera.

Vilka effekter vill vi se?

- En positiv utveckling av den sociala hållbarheten i Luleå med fokus på trygghet, säkerhet och förutsättningarna för barn och unga
- Ett systematiskt brottsförebyggande arbete i samverkan för att minska brottslighet, framför allt bland unga
- God förmåga att stå emot och att klara störningar i samhället (resiliens)

Satsningar och tilläggsupdrag

För att öka tryggheten i kommunen kommer arbetet med klottersaneringen tillsammans med polisen och fastighetsägarna att intensifieras. Trygghetsorganisationerna som verkar i Luleå kommer fortsätta stödjas likt kommunens FREDA-mottagning, EQ-mottagning samt tjej- och kvinnojourerna.

Vi vill att Luleå kommun förblir en av Sveriges tryggaste kommuner även år 2040. Vi arbetar aktivt med brottsförebyggande åtgärder och samverkar med olika samhällsaktörer för att skapa goda förutsättningar för kommunens tillväxt och utveckling. Genom att prioritera trygghet i både nutid och framtid säkerställer vi en positiv utveckling för alla våra invånare.

Vi vill att kommunen fortsätter att arbeta aktivt för att skapa en trygg och säker miljö för alla våra invånare. Socialnämnden leder det brottsförebyggande arbetet i nära samarbete med våra kommunala förvaltningar, bolag, polisen, civilsamhället och näringslivet. Genom metoden Effektiv Samordning för Trygghet (EST) håller vi veckovisa avstämningar och gör kvartalsvisa analyser för att snabbt kunna vidta rätt åtgärder.

Tilläggsuppdrag inom området:

- *Nytt.* Utreda stärkt elevhälsa i grundskola och gymnasium

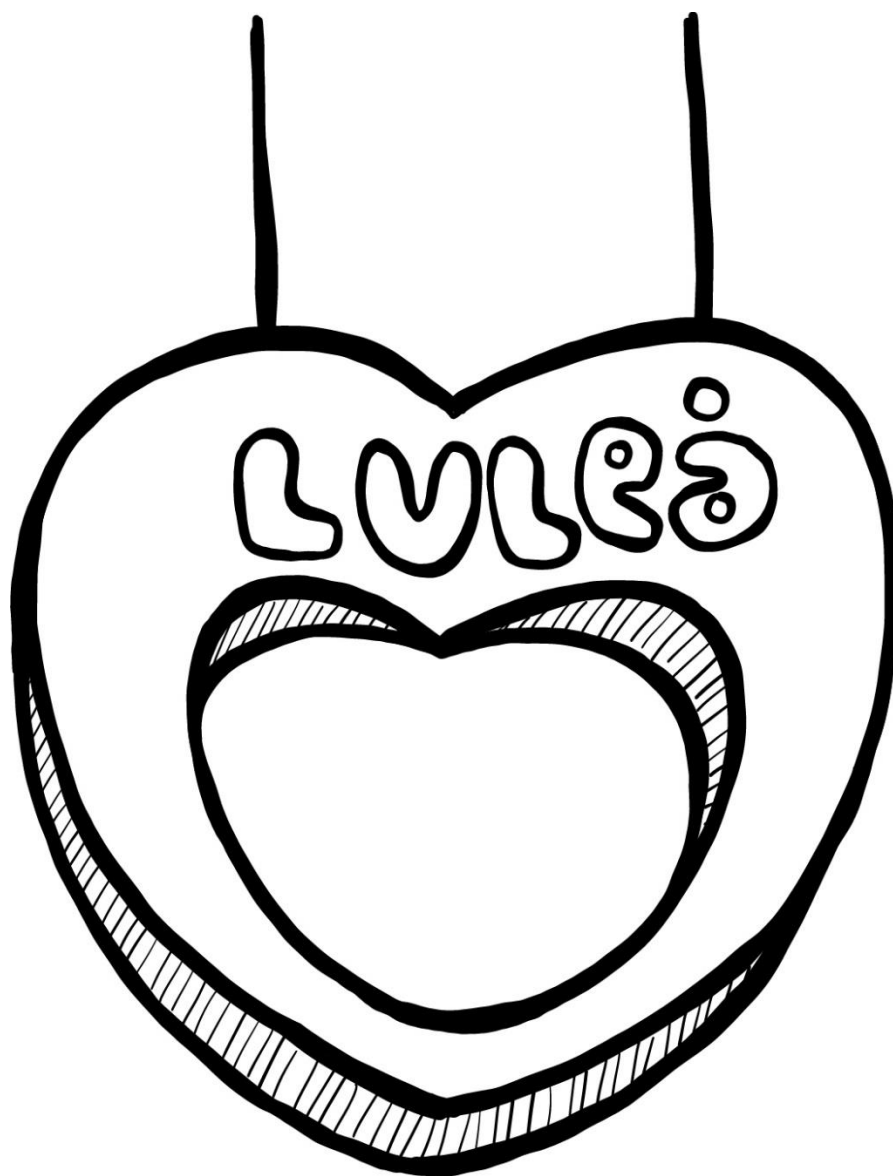
Uppföljning

Nämnder och kommunala bolag följer upp mål som bidrar till det prioriterade området.

Indikatorer för det prioriterade området

Utfall och trend avseende:

- Vräkningar – som berör barn
- Trygg utomhus – känsla
- Anmällda brott – narkotika, ekonomisk
- Biståndstagare – långvarigt
- Vattentäkter med vattenskyddsområde

Klimatsmart och naturpositiv

Det prioriterade områdets syfte är att Luleå ska vara klimatneutralt 2040, vara en hållbar förebild i samhällsomställningen och omhänderta naturens värden.

Tempot i omställningen för att minska den pågående globala uppvärmningen samt begränsa dess negativa konsekvenser behöver öka och därför planerar kommunen flera satsningar med en grön profil. **Samhällsplaneringen** ska styras mot en hållbar och fossilfri kommun 2040. Luleå kommun arbetar med klimatfrågan främst genom att **minska klimatpåverkande utsläpp**, både i sina egna verksamheter och i Luleå som ort. Det handlar även om exempelvis att **bygga klimatsmart, hållbart och energieffektivt**, uppmuntra till **cirkulär ekonomi** och använda mer **förnyelsebar energi**. Höga natur och kulturmiljövärden präglar landskapet och bebyggelsen på **landsbygderna**. **Grönområden** som är tillgängliga i alla bostadsområden och **biologisk mångfald** på kommunens grönytor är en viktig del i framtidens Luleå.

Vilka effekter vill vi se?

- Kommunkoncernens alla verksamheter bidrar till en positiv trend för att bli klimatneutrala i enlighet med Klimatplan 2040
- Luleå har en stark identitet som en grön, cirkulär stad med god tillgång till parker, natur och stränder
- Mer skyddad och tillgängliggjord natur för fler ekosystemtjänster och ett ökat friluftsliv

Satsningar och tilläggsuppdrag

Tempot i omställningen behöver öka och därför föreslås flera satsningar med en grön profil. Samhällsplaneringen ska styras mot en hållbar och fossilfri kommun 2040. Kollektivtrafikens andel av resandet ska öka och därför ska ett förslag om en enhetstaxa i hela kommunen utredas. Avgiftsfri kollektivtrafik på sommaren för barn till och med 19 år är införd från sommaren 2024 och fortsätter som en viktig möjlighet för barn i hela kommunen. Kommunen ska bygga klimatsmart, hållbart och energieffektivt och använda mer förnybar el i sina verksamheter. Förvaltningarnas och bolagens fordon ska gå på förnybara drivmedel. Kommunen ska fortsätta uppmuntra cirkulär ekonomi. Energirådgivare ska finnas tillgänglig och känd för både medborgare och näringsliv. Det ska bli enklare att välja hållbara färdssätt i Luleå genom satsningar på gång- och cykelvägar och kollektivtrafik. Grönområden ska finnas tillgängliga i alla bostadsområden och biologisk mångfald ska främjas på kommunens grönytor. Nya naturreservat ska bildas, och en ny skogspolicy ska tas fram för att inkludera ett mer naturnära, hyggesfritt skogsbruk.

Tilläggsuppdrag inom området:

- Minska kommunens klimatpåverkan genom klimatsmarta upphandlingar av varor och tjänster till kommunens verksamheter
- Skapa nya naturreservat
- Tydliggör och följ kontinuerligt upp Klimatplan mot 2040
- Öka antalet laddpunkter för elbilar i anslutning till kommunens verksamheter och parkeringsplatser
- Utreda och bygga ny depå för LLT
- Avgiftsfri kollektivtrafik på sommaren till barn till och med 19 år inom Luleå kommun
- Energieffektivisera fastigheter och verksamheter
- Öka kommunens egen energiproduktion genom att installera solceller där det är ändamålsenligt
- Möjliggör för elbilar hos Lulebos hyresgäster genom laddpunkter för elbilar i anslutning till fastigheterna
- Säkerställ Lulebornas tillgång till vatten genom beredskapsplan för vattentäcker samt skyfallsplan
- Öka kollektivtrafikens andel av resandet
- Öka medborgarna i Luleå kommuns möjligheter att välja hållbara transportmedel
- *Nytt.* Utreda att samordna kommunens varudistribution

Uppföljning

Nämnder och kommunala bolag följer upp mål som bidrar till det prioriterade området.

Indikatorer för det prioriterade området

Utfall och trend avseende:

- Kommunens arbete för att minska sin egen miljö- och klimatpåverkan i sina verksamheter
- Kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan
- Fossiloberoende personbilar i kommunorganisationen
- Elbilsladdpunkter
- Insamlat avfall för återvinning och biologisk behandling
- Cykelvägssträcka
- Skötsel av naturområden
- Skyddad natur – areal på land, medelavstånd
- Utbud av friluftsområden

Blomstrande näringsliv

Det prioriterade området syftar till att Luleå kommun ska ge näring till näringar och agera så att företagen upplever att kommunkoncernen värnar om ett gott företagsklimat.

Kommunen har en mängd olika roller, till exempel som myndighet, servicegivare, kund och markägare. Företagarnas åsikter om kommunens **företagsklimat** är nära förknippade med hur de upplever att kommunen agerar. Det är speciellt viktigt när det handlar om **myndighetsutövning**. Serviceområdena **effektivitet**, följt av **kompetens** och **bemötande** har störst betydelse för företagarnas helhetsbedömning och avspeglar sig i ranking avseende företagsklimat. Och kraven för dessa ökar hela tiden.

Stöd till företag som vill växa och/eller etablera sig är en central del av arbetet för ökad tillväxt. Insatser och samverkan med aktörer på **landsbygden** och **samarbeten i regionala utvecklingsfrågor** är viktiga för utvecklingen av kommunen.

Vilka effekter vill vi se?

- Företag som är nöjda med samarbetet med kommunen och vår tillgänglighet och service
- Växande näringsliv
- Bibehållen branschbalans och ökad branschbredd

Satsningar och tilläggsuppdrag

Näringsidkarnas nöjdhet med kommunens verksamheter prioriteras genom höjd servicenivå för företagarna och förbättrad tillgänglighet. I takt med ökad tillväxt i Luleå kommun kommer fler bygglovshandläggare att anställas för snabbare och bättre service till företagen. Tillståndsprocesserna ska påskyndas och det ska bli enklare att få kontakt med kommunen. Kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för tillväxten och därför kommer arbetet med att attrahera arbetskraft att intensifieras. Företag som vill växa och etablera sig i Luleå ska få stöttning och vara en fortsatt central del av arbetet för ökad tillväxt. Samarbetet mellan Boden och Luleå är avgörande för att klara omställningen i regionen och därför kommer pendlingen mellan Luleå och Boden att underlättas. Samarbetet med regionen och staten ska öka och fördjupas i regionala utvecklingsfrågor.

Tilläggsuppdrag inom området:

- Öka den kommunala servicen så att företag får återkoppling från alla kommunens verksamheter inom 24 timmar
- Förbättra dialogen mellan kommunen och företagen
- Förenkla de kommunala upphandlingarna för att fler lokala och mindre leverantörer får bättre förutsättningar att lämna anbud
- Höja servicenivån för företagarna och öka kommunens tillgänglighet
- Näringslivsfrämjande insatser för företagande på landsbygden

- Ta fram en gemensam näringslivsutvecklingsstrategi med Boden

Uppföljning

Nämnder och kommunala bolag följer upp mål som bidrar till det prioriterade området.

Indikatorer för det prioriterade området

Utfall och trend avseende:

- Företagsklimat
 - Tillgänglighet
 - Bemötande
 - Bygglov
 - Markupplåtelse
 - Upphandling
- Branschbredd
- Heltidsarbetande
- Arbetslöshet 18–65 år

Introduktion till ekonomi och budget 2025–2027

En kommun ska varje år upprätta en budget. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (Kommunallagen 11 kap 5 §).

Kommunfullmäktige har 2013, i enlighet med Kommunallagen 11 kap 1 §, fattat beslut om policy för [”God ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv”](#) med fyra finansiella mål för ett längre tidsperspektiv.

Uppföljning sker via nyckeltal och presenteras vid delårsrapport och årsredovisning.

Mål	Nyckeltal	När
En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning	Kommunal skattesats	Årligen
Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %	Årsresultatets andel av skatter och statsbidrag (%)	Delår och årligen
	Utveckling av verksamhetens nettokostnader (%)	Delår och årligen
	Nettokostnadsandel (%)	Delår och årligen
Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 %	Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag (%)	Delår och årligen
Soliditeten skall vara oförändrad	Soliditet enligt balansräkningen (%)	Delår och årligen
	Soliditet inklusive pensionsförpliktelser (%)	Delår och årligen

Budget 2025–2027

Resultatbudget

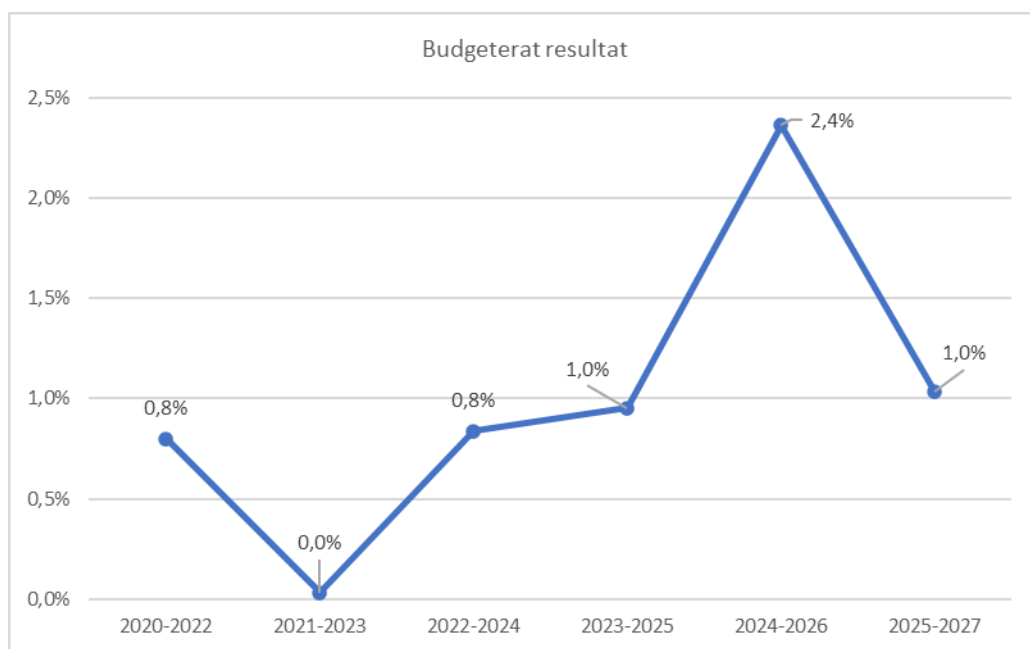
Resultatbudgeten visar på ett positivt resultat för år 2025 med 52 miljoner kronor. År 2025 och år 2026 blir det budgeterade resultatet positivt med 86 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor. De beräknade resultatnivåerna i plan och budget 2025–2027 är under förutsättning att nämnderna klarar en budget i balans. Det ingår inte heller vinster eller förluster som uppstår vid försäljning av exploateringsfastigheter och mark, då det råder osäkerhet vilket år dessa kommer att infalla samt till vilket belopp.

År 2025–2027 blir nettokostnaderna för verksamheten lägre än intäkterna av skatt, generella statsbidrag och utjämning med 109 miljoner kronor, 139 miljoner kronor respektive 114 miljoner kronor.

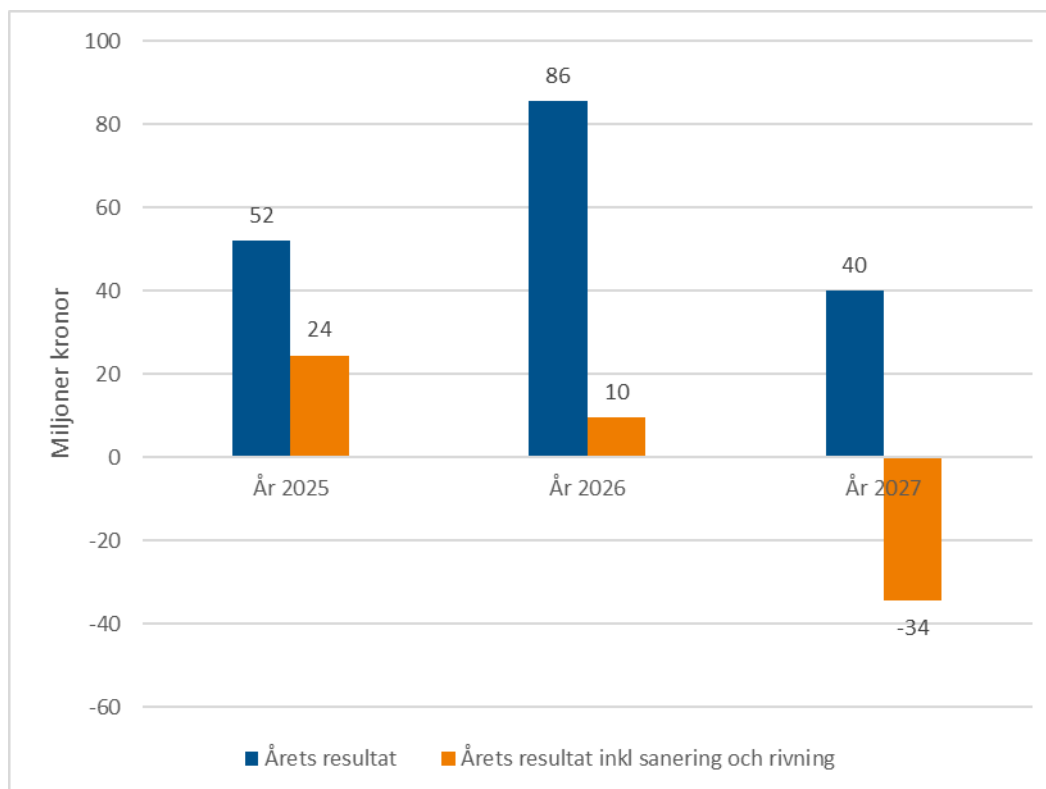
Skatter och generella bidrag är beräknade enligt cirkulär 24:27 från Sveriges kommuner och regioner samt tillhörande skatteunderlagsprognos. Prognosen för befolkningsökning som används i modellen är +400 invånare år 2025, +450 invånare år 2026 samt +500 invånare år 2027 och framåt.

Resultatbudget (mkr)	År 2025	År 2026	År 2027
Nettokostnad	-5 490	-5 682	-5 928
Avskrivningar	-404	-423	-445
Verksamhetens nettokostnad	-5 894	-6 104	-6 373
Skatteintäkter	5 180	5 382	5 612
Generella statsbidrag	823	862	876
Verksamhetens resultat	109	139	114
Finansiella intäkter	22	29	29
Finansiella kostnader	-79	-83	-103
Årets resultat	52	86	40
Resultatets andel av skatter och statsbidrag	0,9%	1,4%	0,6%

Luleå kommun har ett långsiktigt finansiellt mål om att årsresultatets andel av skatt och statsbidrag ska vara minst 2 procent för att klara av att självfinansiera kommunens investeringar för att hålla ner upplåningen. Målet beräknas till 0,9 procent (52 mkr) år 2025, 1,4 procent (86 mkr) år 2026 samt 0,6 procent (40 mkr), vilket innebär att målet inte nås under perioden. Sett till hela planperioden 2025–2027 ligger snittet på 1,0 procent. Nedan visas ett snitt på budgeterat resultat per tre-årsperiod från år 2020 och framåt.

Under kommande tre år planeras rivning och sanering av ett antal fastigheter. Kostnaderna är mycket svårbedömda fram tills att rivningsprocessen sätts igång och har därför inte medräknats i det budgeterade resultatet. Nedan visas en uppskattning av hur resultatet skulle kunna försämrats när rivnings- och saneringskostnader räknas med. Försäljningsintäkter och övriga exploateringskostnader är medräknade i investeringsbudgeten.

Balansbudget

Balansbudgeten visar kommunens beräknade tillgångar samt eget kapital och skulder vid utgången av respektive år.

Balansbudget (mkr)	År 2025	År 2026	År 2027
TILLGÅNGAR			
- Likvida medel	256	263	247
- Omsättningstillgångar	734	634	534
- Materiella anläggningstillgångar	9 867	10 858	11 959
- Finansiella anläggningstillgångar	117	117	117
Summa tillgångar	10 976	11 872	12 857
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
- Eget kapital	6 488	6 574	6 614
varav årets resultat	52	86	40
- Avsättningar	735	706	713
- Kortfristiga skulder (övr)	1 489	1 628	1 826
- Långfristiga skulder inkl checkkredit (externa)	2 264	2 964	3 704
Summa skulder och eget kapital	10 976	11 872	12 857

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar kommunens beräknade finansiella flöden under perioden 2025–2027. Tabellen nedan visar att det krävs en nettoupplåning på 2 050 miljoner kronor, för perioden 2025–2027, för att säkerställa kassaflödet.

Kassaflödesanalys (mkr)	År 2025	År 2026	År 2027
Årets resultat	52	86	40
Justering för avskrivningar	404	423	446
Justering för förändring avsatt till pensioner	49	19	22
Justering för rörelsepåverkande förändringar övriga avsättningar	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Förändring EK			
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	505	527	507
Minskning/ökning förråd m.m.	0	0	0
Minskning/ökning kortfristiga fordringar	0	0	0
Minskning/ökning långfristiga fordringar	0	0	0
Minskning/ökning övriga kortfristiga skulder (exkl. checkräkning och skuld bolag)	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	505	527	507
Investeringar i materiella	-1 302	-1 414	-1 546
- Avdrag 10% år 2025–2026, 15% år 2027	130	141	232
- Försäljning	51	51	51
Investeringar i finansiella	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 121	-1 222	-1 263
Förändring upplåning (checkkredit och lån)	610	700	740
Årets kassaflöde	-6	5	-16

Driftbudget

För beräkningen av nämnders budget används flera utgångspunkter och antaganden som de finansiella målen, befolkningsprognosen, demografisk kompensation, utvecklingen av pensioner och skatter.

I budget 2025–2027 finns följande uppräknings, effektiviseringar och prioriteringar:

(mkr = miljoner kronor)

- Kompensation för lönerevisioner och prisuppräknings
- Kompensation för demografisk volymökning för socialnämnd och arbetsmarknads- och gymnasienämnd
- Avdrag för demografisk volymminskning för barn- och utbildningsnämnd
- Kompensation enligt volymmodell för infrastruktur- och servicenämnd samt KS/kommunstyrelseförvaltning
- Internränta, oförändrad 2,50 procent
- Personalomkostnadspålägg (PO), sänkning från 45,75 procent till 41,39 procent
- Hertsö badhus, driftskonsekvens 19 mkr från år 2025
- Skolstruktur, driftkostnader 40 mkr år 2027
- Förvaltningshuset, 22 mkr från år 2027
- Förändrat arbetssätt, Luleåförslaget, 1 mkr för år 2025 och framåt

KS/Kommunstyrelseförvaltningen

- ✓ Höjning av IT-avgift 1,9 mkr från år 2025
- ✓ Volymmodell 0,1 mkr från år 2025
- ✓ IT-säkerhet och beredskap, info- och cybersäkerhet 5,7 mkr från år 2025
- ✓ Ersättning för arvoden, 2 mkr från år 2025
- ✓ Plan och exploatering, 2,5 mkr från år 2025
- ✓ Genomförande av plan för kommunalservice på landsbygd, 1 mkr år 2025

KS/Kollektivtrafik

- ✓ Generell kostnadsökning, 6,2 mkr år 2025, 6,4 mkr år 2026, 6,6 mkr år 2027.
- ✓ 10 minuters trafik, 1,8 mkr från år 2025

KS/Räddningstjänst

- ✓ Höjning av IT-avgift 0,9 mkr från år 2025
- ✓ Avtalspensioner 0,3 mkr från år 2025

Barn- och utbildningsnämnden

- ✓ Höjning av IT-avgift (AUF) 6,1 mkr från år 2025
- ✓ Avdrag för PO-sänkning till fristående aktörer -5,2 mkr från år 2025
- ✓ Avdrag demografi, -12,6 mkr år 2025, -20,4 mkr år 2026, -29,0 mkr år 2027
- ✓ Generell kostnadsökning, 13,0 mkr från år 2025
- ✓ Fler lärare i grundskolan, 5,7 mkr år 2025, 11,4 mkr år 2026 och framåt

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden

- ✓ Avdrag för PO-sänkning till fristående aktörer -1,3 mkr från år 2025
- ✓ Tillägg demografi, 3,1 mkr år 2025, 1,9 mkr år 2026, 5,2 mkr år 2027
- ✓ Felaktig fördelning demografi i samband med omorganisation

- ✓ Generell kostnadsökning 3,4 mkr från år 2025

Kultur- och fritidsnämnden

- ✓ Höjning av IT-avgift 1,7 mkr från år 2025
- ✓ Generell kostnadsökning, 3,1 mkr år 2025, 3,9 mkr från år 2026
- ✓ Kulturgaranti, permanent, 2,3 mkr från år 2025

Socialnämnden

- ✓ Höjning av IT-avgift 12 mkr från år 2025
- ✓ Tillägg demografi, 35,4 mkr år 2025, 72,7 mkr år 2026, 105,1 mkr år 2027
- ✓ Generell kostnadsökning, 4 mkr från år 2025
- ✓ Fältare, permanent, 3 mkr från år 2025

Infrastruktur- och servicenämnden

- ✓ Höjning av IT-avgift 3,8 mkr från år 2025
- ✓ Multikortet, 3,6 mkr från år 2025
- ✓ Moduler Hertsöskolan, 8,3 mkr år 2026, 4,5 mkr år 2027
- ✓ Resultatenhet fastigheter får höja IT-avgift enligt specificerade belopp till nämnderna, 26,4 mkr från år 2025
- ✓ Generell kostnadsökning, 15,3 mkr år 2025, 7,3 mkr från år 2026
- ✓ Gång- och cykelvägar, driftkonsekvens, 1 mkr från år 2025

Miljö- och byggnadsnämnden

- ✓ Generell kostnadsökning, 1,6 mkr från år 2025

Valnämnden

- ✓ Nivåhöjning, 1,3 mkr år 2025, 1,8 mkr år 2026, 1,3 mkr år 2027

Överförmyndarnämnden

- ✓ Nivåhöjning, 0,8 mkr från år 2025

Driftbudget (mkr)	År 2025	År 2026	År 2027
KS/Kommunstyrelseförvaltning	271	275	279
KS/Räddningstjänst	75	76	76
KS/Kollektivtrafik	176	181	187
Arbetsmarknad- och gymnasienämnd	466	474	479
Barn- och utbildningsnämnd	1 790	1 816	1 819
Kultur- och fritidsnämnd	376	381	387
Miljö- och byggnämnd	30	30	30
Socialnämnd	2 103	2 159	2 211
Infrastruktur- och servicenämnd	382	390	402
Kommunrevision	3	3	3
Valnämnd	2	4	2
Överförmyndarnämnd	12	12	12
Summa nämnder	5 687	5 801	5 886
Beslutade ramar 2024–2026, kommunfullmäktige dec 2023	5 681	5 748	5 748
Förändringar sedan Plan & budget 2024–2026	5	54	139
Förändringar finansförvaltning (lön, pension, avgifter m.m.)	-197	-119	42
Nettokostnader exkl. avskrivningar	-5 490	-5 682	-5 928

Kommunövergripande anslag

De kommunövergripande anslagen är oförändrade jämfört med plan och budget 2024–2026.

Kommunövergripande anslag (mkr)			
Typ av anslag	År 2025	År 2026	År 2027
Näringslivsbefrämjande åtgärder	7,2	7,2	7,2
Strategiska utvecklingsinsatser, sociala investeringar och folkhälsoinsatser	9,7	9,7	9,7
Kommunstyrelsens oförutsedda	0,5	0,5	0,5
Kommunfullmäktiges oförutsedda	0,8	1,2	1,9
Representation och värdsbidsbidrag	0,4	0,4	0,4
Anslag för evenemang	2,0	2,0	2,0
Anslag för ett hållbart och växande Luleå	18,0	18,0	18,0
Totalt anslag	38,6	39,0	39,7

- **Näringslivsbefrämjande åtgärder;** Näringslivsbefrämjande åtgärder (tidigare EU medfinansiering) med budget på 7,2 miljoner kronor ligger under finansförvaltningen. Syftet med anslaget är att bidra till näringslivsutveckling i Luleå kommun genom bidrag till externa projekt (till exempel Nyföretagarcentrum Nord, Cloudberry Datacenter, Treepower). Användning av medel styrs av politiska beslut.
- **Strategiska utvecklingsinsatser;** Strategiska utvecklingsinsatser med årlig budget på 9,7 miljoner kronor ligger under finansförvaltningen. Syftet med anslaget är större strategiska utvecklingsinsatser (till exempel beteendepåverkan för klimatet, Returpunkt Centrum, införande av grundläggande laddinfrastruktur för tjänstefordon mm). Användningen av medel styrs av politiska beslut.
Sociala investeringar och folkhälsoinsatser syftar till att minska skillnader i hälsa i kommunen. Kommunfullmäktige har avsatt särskilda medel med totalt 3,3 miljoner kronor årligen för sociala investeringar varav maximalt 1 miljoner kronor är avsatt för folkhälsoinsatser. Insatser för att öka folkhälsan handlar om att ge förutsättningar för såväl levnadsförhållanden som för levnadsvanor. Anslaget för sociala investeringar och hälsoinsatser ligger under finansförvaltningen. Användningen av medel styrs av politiska beslut.
- **Kommunstyrelsens oförutsedda;** Kommunstyrelsens oförutsedda med budget 0,5 miljoner kronor per år ligger under finansförvaltningen och styrs av politiska beslut.
- **Kommunfullmäktiges oförutsedda;** Kommunfullmäktiges oförutsedda med budget på 3,9 miljoner kronor över perioden ligger under finansförvaltningen och styrs av politiska beslut. Finansiering av Forskarskolan är för år 2025 1,1 miljoner kronor och för år 2026 0,7 miljoner kronor. Även ett driftsbidrag till Norrbottniabanan för år 2025 är avsatt med 0,7 miljoner kronor.
- **Representation och värdsbidsbidrag;** Syftet är att finansiera mindre konferenser och representation, tex. Journalistkonferenser, representationsmiddagar i samband med större event och forum. Täckningen av representationskostnader styrs av delegationsbeslut.

- **Anslag för evenemang;** Syfte är att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt och tydligt evenemangsarbete. Anslaget disponeras av kultur- och fritidsnämnden.
- **Anslag för ett hållbart och växande Luleå;** Syftet med anslaget är att skapa förutsättningar för utveckling av framtidens Luleå och de prioriterade områdena. Anslaget prioriteras för att klara samhällsomställningen och en miniminivå av utvecklingsarbete och förnyelse. Anslaget disponeras av KS/kommunstyrelseförvaltningen.

Investeringsbudget

Norra Sverige och Luleå kommun har idag en central roll i den globala omställningen, mycket tack vare de förhållanden som råder i regionen. Det finns ett behov av utveckling inom många områden exempelvis utifrån industrins gröna omställning, vilket kommer innebära nya infrastrukturer för väg, sjöfart, järnväg och kraft, och betydande insatser från flera samhällsaktörer. Den gröna omställningen kräver även en stor inflyttning för att möta behovet av arbetskraft och att fler ska leva och verka inom kommunen. För att lyckas med inflyttning behövs investeringar i till exempel nya bostadsområden, men också i skolor, parker och annat som gör det attraktivt att leva i ett växande Luleå på väg mot 100 000 Lulebor. Luleå kommun väljer att göra en stor satsning på barn och unga under planperioden, i form av exempelvis skolbyggnader, lekplatser och skolvägar. Även satsning mot äldre finns inom planperioden så som ett nytt vård- och omsorgsboende och en större renovering av ett befintligt.

Tidigare politisk inriktning att alla beslut klimatsäkras samt målet om klimatneutralitet innebär att investeringar som leder till minskad klimatpåverkan eller är ett led i klimatanpassning behöver prioriteras. Ökade avskrivningar och eventuella ökade räntekostnader tillsammans med en trolig befolkningsökning, kommer att belasta driftsbudgeten ytterligare framgent. Ett av målen för god ekonomisk hushållning är att nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör ej överstiga 10 procent. Med tanke på de utmaningar som Luleå står inför blir det svårt att uppnå detta mål. Att finansiera investeringar med lån innebär på sikt ökade finansiella kostnader. Sammantaget innebär detta att investeringstakten kommer att behöva höjas under de kommande åren, och i och med det även att kommunen behöver arbeta med att hitta fler sätt och nya samverkansformer för att finansiera behoven. För att investeringar till exempel ska kunna lösa fler utmaningar samtidigt är innovativt synsätt, samverkan mellan aktörer, arbete med testbäddar och omtanken om medborgare central.

Utgångspunkterna för investerings- och exploateringsbudget för 2025–2027 visar planeringen kopplade till olika byggnader och anläggningar, flera delar bygger på tidigare fattade beslut. Den genomsnittliga investeringsnivån för perioden motsvarar cirka 22 procent av intäkterna (skatter och statsbidrag).

Respektive nämnd tar beslut om vilka investeringar som ska genomföras, men utförandet av investeringarna ansvarar infrastruktur- och servicenämnden till största delen för.

Större investeringar som prioriteras 2025–2027

Skattefinansierade investeringar 3 298 miljoner kronor

- Exploatering av nya arbetsplatsområden på Hertsöfältet, Svartön, Ektjärn, Rutvik Södra och Östra och Sunderbyn (Lassevallen), nytt bostadsområde Hertsöheden, Bävern, Trekanten samt fortsatt utbyggnad av bostadsområdet på Kronandalen.
- Avsatt medel under perioden för ny skolstruktur inklusive sporthallar och övriga ytor
- Avsatt medel för nya gruppboenden samt vård och omsorgsboenden.
- Reinvesteringar av fastigheter
- Reinvesteringar av gator, vägar, belysning, gång- och cykelvägar
- Nyinvestering i gång- och cykelvägar
- Avsatt medel för säkerhetsåtgärder
- Avsatt medel för ny bussdepå

VA-verksamhetens investeringar 965 miljoner kronor

- Fortsatta investeringar för vatten och avlopp: Östra länken, Uddebo, Bensbyn och Råneå samt reinvesteringar i verk och nät.

Budgeterad resultatnivå och behovet av investeringar innebär för perioden 2025–2027 en beräknad nyupplåning på cirka 2 050 miljoner kronor.

Tabellerna nedan visar fördelningen i investeringsbudgeten, tkr

Investeringsbudget (tkr)	År 2025	År 2026	År 2027	Summa
Skattefinansierad verksamhet inkl. exploatering	954 015	1 107 742	1 236 111	3 297 868
Avgiftsfinansierad verksamhet, VA	347 853	306 685	310 060	964 598
Summa	1 301 868	1 414 427	1 546 171	4 262 466

Investeringsbudget (tkr)	År 2025	År 2026	År 2027	Summa
KS/Kommunstyrelseförvaltningen	63 715	34 142	-16 089	81 768
KS/Räddningstjänsten	3 350	6 900	12 450	22 700
Arbetsmarknad- och gymnasienämnd	1600	1600	1600	4 800
Barn- och utbildningsnämnd	256 300	532 800	475 800	1 264 900
Kultur- och fritidsnämnd	24 300	43 900	58 650	126 850
Miljö- och byggnadsnämnd	500	500	500	1 500
Socialnämnd	139 700	59 000	189 000	387 700
Infrastruktur- och servicenämnden	464 550	428 900	514 200	1 407 650
Summa skattefinansierad verksamhet inkl. exploatering	954 015	1 107 742	1 236 111	3 297 868
VA-verksamhet	347 853	306 685	310 060	964 598
Summa investeringar kommunen	1 301 868	1 414 427	1 546 171	4 262 466

Begreppsförklaringar

- Exploatering är insatser för nya bostadsområden och arbetsplatsområden med tydlig koppling till befolkningsutvecklingen.
- Verksamhetsanpassningar är för att möta förändrade behov i kommunens verksamheter.
- Nyinvesteringar är för nya satsningar i befintlig infrastruktur. Reinvesteringar är för investeringar i befintliga anläggningar och utrustning för att säkerställa funktionen och bevara värdet på kommunens infrastrukturer.

De kommunala bolagens ekonomiska sammanställning

Resultat efter finansiella poster, tkr

Bolag	År 2025
Luleå Kommunföretag AB	26 085
Luleå Energi AB, koncern	162 687
Luleå Hamn AB	-66 000
Luleå Lokaltrafik AB	0
Luleå Miljöresurs AB	4 500
Lulebo AB	32 700
Nordiskt Flygteknikcentrum AB	-3 500

Bolagen har inte hunnit besluta om budget för 2025, men enligt ovanstående prognoser är det främst Luleå Kommunföretag AB och Luleå Energi-koncern som avviker resultatmässigt jämfört med 2024. Luleå kommunföretag AB planerar för ett lägre resultat utifrån att utdelningarna 2025 som bygger på resultatet (från Luleå Energi-koncern och Luleå Miljöresurs AB) från 2024 kommer bli mycket lägre än tidigare år. Luleå Energi-koncern planerar däremot att förbättra sitt resultat för 2025, mer i nivå med tidigare års utfall. 2024 är ett år med lägre resultat utifrån stora kostnadsposter och investeringar som återhämtas och ger ett mer positivt resultat 2025. Intäkterna förväntas öka utifrån både prishöjningar och ökade volymer/affärer för Luleå Energi-koncern. Luleå Hamn AB fortsätter med tunga investeringar inför framtiden kopplat mot den gröna omställningen, vilket medför stora resultatförluster för 2025. Övriga bolag planerar att ligga på samma nivå som 2024.

Investeringsvolym, tkr

Bolag	År 2025
Luleå Kommunföretag AB	-
Luleå Energi AB, koncern	159 100
Luleå Hamn AB	1 066 000
Luleå Lokaltrafik AB	5 240
Luleå Miljöresurs AB	63 200
Lulebo AB	500 000
Nordiskt Flygteknikcentrum AB	-
Summa	1 793 540

De största planerade investeringarna under 2025 är att Luleå Hamn AB fortsätter med projekten Malmporten och Framtidens hamn för den gröna omställningen. Lulebo AB fortsätter att genomföra ROT- och underhållsprojekt på sina fastighetsbestånd samt fortsätter med nyproduktion av lägenheter. Luleå Energi-koncern fortsätter att investera i Luleå industripark samt i re- och nyinvesteringar. Luleå Miljöresurs AB investerar främst i nya insamlingsfordon och ombyggnation i Sunderbyn. Luleå Lokaltrafik AB investerar i befintliga fastigheter för att bibehålla driften i verksamheten samt viss teknikinstallation på bussarna kopplat mot det nya biljett- och betalsystemet.

Finansiell analys av budgeten

Budgeten i förhållande till de långsiktigt finansiella målen

En balanserad budget

Resultaten för åren 2025–2027 svarar upp mot det lagstadgade balanskravet men inte mot det egna finansiella målet 2 %. Till detta tillkommer höga nettoinvesteringar och en minskad soliditet vilket gör bedömningen att målet inte uppnås under planperioden.

Flerårsplan utan skattehöjning

Utdebiteringen för år 2024 uppgår till 22,50 kronor per skattekrona (1 skattekrona=100 SEK). Målet för åren 2025, 2026 och 2027 är oförändrad utdebitering. Tillsammans med regionens utdebitering ligger den totala utdebiteringen (exkl. avgift till Svenska kyrkan) på 33,84 kronor per skattekrona. För att uppnå en balanserad budget, åren 2025–2027 enligt Luleå kommuns finansiella mål krävs antingen en skattehöjning, effektivisering eller utdelning från de kommunala bolagen.

Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %

Resultaten under 2025, 2026 och 2027 har budgeterats till 52 miljoner kronor (0,9 %), 86 miljoner kronor (1,4 %) respektive 40 miljoner kronor (0,6 %). Det innebär att målet inte kommer att nås under planperioden 2025–2027.

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör inte överstiga 10 %

De planerade investeringarna för åren 2025–2027 uppgår till totalt 4 262 miljoner kronor. De beräknas under 2025 uppgå till 1 302 miljoner kronor, för 2026 till 1 414 miljoner kronor och för 2027 till 1 546 miljoner kronor. Den genomsnittliga investeringsnivån under perioden ligger därmed på 23 procent av skatter och statsbidrag vilket är 13 procentenheter högre än uppställt mål. Målet bedöms inte uppnås under planperioden.

Soliditeten ska vara oförändrad

Under 2025–2027 kan inte investeringarna helt finansieras med egna medel vilket medför en ökad nyupplåning om 610 miljoner kronor år 2025, 700 miljoner kronor år 2026 och 740 miljoner kronor år 2027. Soliditeten som i 2023 års bokslut uppgick till 67 procent beräknas vid 2027 års slut uppgå till 51 procent. Målet bedöms inte uppnås under planperioden.

Balanskravsutredning

Det lagstadgade balanskravet är en resultatmässig miniminivå som innebär att årets totala intäkter måste vara högre än de totala kostnaderna. Om ett underskott uppstår efter balanskravsutredning så måste detta kompenseras med överskott inom en treårsperiod. Vid beräkning av balanskravsresultatet ska vissa resultatposter inte tas med, exempelvis realisationsvinster på anläggningstillgångar.

Från år 2025 kommer den nya så kallade resultatreserven (RER) börja gälla och att resultatutjämningsreserven (RUR) fasas ut under en tioårsperiod. Eftersom reglerna gäller från och med räkenskapsåret 2024 kommer första året med möjlighet till reservering av medel till RER att vara i bokslutet 2024. För RUR däremot så var det i bokslut och årsredovisning för 2023 sista gången kommunen hade möjlighet att reservera medel.

Disponering av medel från RUR kommer att kunna göras fram till 2033, på samma sätt som tidigare med utgångspunkt i ”att utjämna intäkter över en konjunkturcykel”. Luleå kommun kommer att utarbeta nya riktlinjer för resultatreserv, RER.

Luleå kommuns RUR uppgick vid utgången av 2023 till 1 246 miljoner kronor.

Medel från RUR kan användas om två kriterier är uppfyllda:

- Förändringen av årets underliggande skatteunderlag i riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar)
- Balanskravsresultatet är negativt

Riktade beskrivningar till urval av nämnder och kommunala bolag

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen

Då kommunen står inför en stor omställning, krävs att många delar av kommunen förnyas sig och utvecklas samtidigt. Kommunstyrelsen ska i detta arbete leda, stödja och samordna nämnderna och de kommunala bolagens arbete. Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet behöver intensifieras i det nya näringslivsarbetet, med fokus på dialog och skapa samsyn med näringslivet om vägen framåt.

Kommunstyrelsen fortsätter leda arbetet med att utveckla Luleås landsbygder, bland annat genom en handlingsplan för kommunal service på landsbygderna. En miljon kronor avsätts år 2025 för att börja verkställa handlingsplanen och medför konsekvenser för kommande års budgetprocesser.

I och med den gröna omställningen finns ett ökat intresse att bygga i Luleå kommun. För att underlätta detta har vi omorganiserat oss och upprättat ett samhällsbyggnadsutskott som ligger direkt under kommunstyrelsen. Vi gör det för att tydligare ta ansvar för helheten inom samhällsplanering. Det ska vara enklare att få tydlig politisk inriktning när det gäller planer och markförsäljning. Att få till en bra byggdialog och jobba nära alla företag som vill vara med och utveckla Luleå kommun är prioriterat för utskottet. Vi vill få till en bra planprocess som håller hög kvalitet och är effektiv.

I takt med den gröna omställningen och ökad tillväxt i Luleå kommun kommer vi satsa 2,5 miljoner kronor extra på plan och exploatering. Med det tryck som finns på bostäder, entreprenörsbostäder, kontorslokaler och verkstadsindustri gäller det att vi som kommun har tillräckligt med resurser för att kunna möta det behov som uppstår. Vi vill kunna möjliggöra för industrins etableringar i Luleå kommun på bästa möjliga sätt och fortsatt bygga för ett hållbart Luleå.

- Plan och exploateringsverksamheten förstärks

Räddningstjänst

För kortare utryckningstider behöver beslutet om räddningstjänst i beredskap (RIB) i Sörbyarna genomföras. Räddningstjänsten behöver delta i arbetet med nya stadsdelar, till exempel Hertsöheden samt utvecklingen av Luleå industripark.

Socialnämnden

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning utifrån sambandet med ökande konkurrens och ökad demografisk utveckling.

Socialnämnden kommer använda medlen för att bibehålla och implementera kompetenscentra. 2023 påbörjades arbetet med att tillskapa ett Kompetenscentra som delfinansieras med medel från Europeiska socialfonden (ESF). Tanken är att samla teoretiska och praktiska utbildningsinsatser och vidareutveckla dessa efter verksamhetens behov.

Genom att satsa på medarbetares kompetensutveckling ökar vi vår attraktion som arbetsgivare och säkerställer en god vård och omsorg.

- Fältare permanentas

Barn- och utbildningsnämnden

Vi anställer fler lärare i grundskolan, detta för vi ser att fler lärare i grundskolan är en god investering för framtiden. Vi i majoriteten vill främja en god lärandemiljö där alla elever har möjlighet att nå sin fulla potential. Totalt stärker vi upp grundbemanningen med 15 lärare. Vi startar en Internationell grundskola som kommer i gång höstterminen 2024. Genom att ge eleverna möjlighet att studera i en mångkulturell miljö, rustar vi dem för att bli framgångsrika och ansvarstagande globala medborgare. Vi satsar även på uppstart av resursskola höstterminen 2025. Vi tillskjuter en generell ökning på 13 miljoner kronor, samt 5,7 miljoner kronor för satsningen på fler lärare i grundskolan.

- Satsning på fler lärare i grundskolan

Arbetsmarknad- och gymnasienämnden

Arbetsmarknad- och gymnasienämnden har beslutat om ett antal politiska satsningar inom sitt ansvarsområde. Från höstterminen 2024 startar vi International Baccalaureate-utbildning vid Luleå gymnasieskola. Det gör vår kommun än mer attraktiv att bosätta sig i eller arbeta i och möjliggör för arbetsgivare i regionen att rekrytera internationell kompetens på en global arbetsmarknad.

Det pågår också ett arbete med att under de kommande åren erbjuda fler platser på gymnasiets yrkesprogram för att bättre svara upp mot arbetsmarknadens efterfrågan på yrkesutbildade. Majoriteten har därtill genom ordförandeuppdrag tagit initiativ till att stärka elevhälsan, ett uppdrag som presenteras under 2024.

- Stärk elevhälsan

Kultur- och fritidsnämnden

Ett rikt kultur- och fritidsutbud är en förutsättning för ett attraktivt och fungerande välfärdssamhälle, där olikhet är en tillgång och där det finns sammanhang och platser som lockar till möten mellan människor. Arbetet med att erbjuda ett brett utbud av kultur-, sport- och fritidsaktiviteter kommer att fortsätta att utvecklas tillsammans med professionella utövare och civilsamhället. Barn och unga är vår mest prioriterade grupp, men vi ser också behovet av ett brett/rikt utbud för alla under hela livet. Vi arbetar tillitsbaserat och modigt med fokus på en uppväxling av besöksattraktivitet, föreningsliv, idrott och kultur, såväl i stad som på landsbygd, där dialoger och samråd är en naturlig del av arbetet framåt.

- Kulturgaranti permanentas för alla barn i Luleå kommun, från 4 års ålder, genom hela grundskolan och gymnasiet

Infrastruktur- och servicenämnden

En välfungerande vardag och goda livsmiljöer är viktiga faktorer för trivsel och nöjdhet hos kommuninvånarna. Vi fortsätter arbetet med att bygga nytt och utveckla staden, samtidigt

som vi omhändertar och värnar om det befintliga. Hertsö badhus färdigställs, skolbyggnader renoveras och nya skolor och gruppbofästäder byggs. Vi satsar på fossilfria transporter genom att bygga ut laddinfrastruktur på kommunala fastigheter och vi ökar såväl nyinvestering som reinvestering av gång- och cykelvägar. Vi skapar säkra och lockande lekmiljöer för barn i olika åldrar, i stad och på landsbygd, i en medskapande process där barn och unga bjuds in. Vi intensifierar arbetet med att utveckla såväl den interna som externa servicen genom bred samverkan och nya arbetssätt.

- Öka investeringstakten för gång- och cykelvägar

Miljö- och byggnadsnämnden

Med den ökade budgeten kan vi göra en extra satsning kopplat mot Luleå industripark och de projekt som ska genomföras där med fokus på den gröna omställningen. Detta gör vi genom att stärka upp med en person i miljö- och byggnadsnämndens verksamhet, så att vi kan delta i den tidiga dialogen samt hålla tempo i tillstånd och prövningsprocessen.

Det finns även en idé om att företagsklimatet kan prioriteras med hjälp av en ny servicefunktion som har en spindel i nätet-funktion med hög tillgänglig och god dialog med företagen.

- Satsning på arbete i tidigare skeden och med Luleå industripark

Luleå Lokaltrafik AB

Ett Luleå som växer till 100 000 invånare ställer stora krav på kollektivtrafiken. I majoritetens budget tar vi steg för att inte bara bibehålla utan även öka kollektivtrafikens andel av den totala trafiken i kommunen. Detta är det viktigaste steget för att skapa ett framtida trivsamt, tillgängligt centrum med ren luft, begränsade bullerstörningar och god tillgänglighet för alla oberoende av inkomst- eller funktionsvariation.

Sommaren 2024 införs fria resor för ungdomar upp till 19 år i LLT:s linjenät. Under 2025 går vi vidare med att förstärka turtätheten i tre linjer i bolagets linjenät.

Under planperioden startas bygget av en ny bussdepå i Luleå. Genom denna investering får vi en modern depå med garage, verkstad och servicehall som innehåller de faciliteter, exempelvis laddinfrastruktur som krävs för en framtida fossilfri busstrafik i Luleå.

- 10 minuters trafik på tre linjer

Lulebo AB

Lulebo har, som allmännyttigt bostadsbolag, en viktig roll i utvecklingen av Luleå kommun som bostadsort och attraktiv tillväxtkommun. Deras uppgift är att utveckla bostäder, bostadsområden och stadsdelar av god kvalitet samt att skapa hållbara och trygga miljöer där människor trivs och vill leva.

På grund av den rådande lågkonjunkturen och omvärldsfaktorer som påverkar ränteläget och inflationen, har bostadsmarknaden under det senaste året i princip stått stilla. Många markanvisningar har pausats eller förlängts. Vi i majoriteten tycker att det är otroligt viktigt att vi får i gång bostadsbyggandet för att kunna klara av den gröna industrialiseringen som

sker i vår kommun. Vi kan inte sitta och vänta på att det ska bli bättre tider och hoppas att någon sätter i gång och bygger bostäder. Därför ger vi i uppdrag till Lulebo att fördubbla bostadsbyggandet. Det är viktigt att allmännyttan tar sitt ansvar när det råder lågkonjunktur i fastighets- och byggbranschen.

- Lulebo fördubblar sitt bostadsbyggande

Årets planerings- och budgetprocess

Analyser och rapporter som underlag

Planeringsprocessen inför 2025–2027 startade med underlag i form av exempelvis SKR:s omvärldsrapport, uppföljning av övergripande mål till 2040 (närvärld) och redovisning av resultat i årsredovisningen (invärld).

I mars presenterade nämnder och bolag, vid tre halvdagskonferenser, resultat föregående år samt en framåtblick och syn på utmaningar inför 2025–2027.

Under mars och april har en strategisk grupp för investeringar prioriterat bland de gemensamma behoven inom kommunorganisationen.

Förutsättningarna är klara

I mitten av mars fastställde kommundirektören budgetförutsättningar till verksamheterna. Nämnderna beslutade sedan under april om konsekvensbeskrivningar av budgetförutsättningarna 2025–2027.

Utkastet är tillgängligt och blir ett förslag

Utkastet har behandlats av kommundirektörens ledningsgrupp. Därefter har det i mitten av maj presenterats för samtliga politiska partier i fullmäktige. Underlag som stöd till politiken delgavs i samband med det.

Förslag till Plan och budget

Beredning vid kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelse i juni.

Plan och budget är klar

Kommunfullmäktige fastställde en Plan och budget i slutet på juni. Efter beslutet ska nämnder och styrelser påbörja verksamhetsplanering.

Hösten

Dialoger mellan kommunstyrelse och nämnder/bolagsstyrelser. Samordningsdag för förvaltningschefer och vd:ar. Ärenden om ägardirektiv till bolag.

Sammanträdesprotokoll

2024-06-18 § 113

Plan och budget 2025-2027

Ärendenr 2024/916-1.3.3.2

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta plan och budget för 2025–2027 med Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets ändrings-förslag i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5067.
2. Kommunfullmäktige beslutar att nämnder ges rätt att omdisponera medel inom kommunbidraget och mellan investeringsprojekt.

Reservationer

Anders Josefsson (M), Sana Suljanovic (M), Hans Å Strandberg (M), Matti Björk (M), Arvid Persson (M), Fredrik Wiberg (M), Inger Oja (M), Ingrid Vesterlund (SD), Dexter Krokstedt (SD), Thomas Larsson (SD), Bo Larsson (-), Arne Nykänen (C), Anne-Lie Ottosson (C), Eric Lundvall (C), Samuel Ek (KD), Anette Asplund (KD), Anne Wängblad (KD), Andreas Bergström (KD), Thomas Söderström (L), Ylva Mjärdell (L), Fredrik Hjälte (L), Jonas Brännberg (SAV) och Ann-Christin Holmström (SAV) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Vision Luleå 2040 innebär att kommunen nu är på väg mot framtidens Luleå. Vi ska tillsammans skapa ett attraktivt, hållbart Luleå med Sveriges bästa service, och plats för minst 100 000 Luleåbor.

Kommunens uppdrag är att erbjuda en fungerande plats och vardag för dagens och morgondagens luleåbor. Det gör vi genom att driva samhällsbygget, leverera välfärd och säkra den lokala demokratin. För att nå ett hållbart samhälle arbetar kommunkoncernen med nio övergripande mål där fem prioriterade målområden är fokus under planperioden.

Kommunens ekonomiska strategi bygger på kommunallagens krav på en budget i balans, en god ekonomisk hushållning och de mål som kommunfullmäktige fastställt i policyn för god ekonomisk hushållning.

Förslaget till plan och budget för 2025–2027 omfattar en beskrivning av omvärldsläget och planeringsförutsättningar. Utifrån detta föreslås fem prioriterade områden och tilläggsuppdrag på vår väg till visionen om framtidens Luleå 2040 då vi ska:

- Vara 100 000 Luleåbor
- Ha 0 klimatpåverkan
- Ökat med 5 000 nya jobb
- Ha en 100% fungerande vardag

Luleå kommunkoncern ska i alla verksamheter utifrån respektive verksamhets grunduppdrag bidra till kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag och prioriterade områden:

- Valfungerande vardag för alla
- Mer Luleå för fler luleåbor
- Trygg i Luleå
- Klimatsmart och naturpositiv
- Blomstrande näringsliv

De prioriterade områdena med tillhörande effekter är de som senare följs upp i delårsrapport och årsredovisning och måluppfyllelsen är en del vid bedömningen om kommunen uppnått god ekonomisk hushållning i verksamheten.

Resultat

Resultatbudgeten visar på ett positivt resultat för år 2025 med 119 miljoner kronor. År 2025 och år 2026 blir det budgeterade resultatet positivt med 153 miljoner kronor respektive 108 miljoner kronor. De beräknade resultatnivåerna i plan och budget 2025–2027 är under förutsättning att nämnderna klarar en budget i balans. Det ingår inte heller vinster eller förluster som uppstår vid försäljning av exploateringsfastigheter och mark, då det råder osäkerhet vilket år dessa kommer att infalla samt till vilket belopp.

År 2025–2027 blir nettokostnaderna för verksamheten lägre än intäkterna av skatt, generella statsbidrag och utjämning med 175 miljoner kronor, 204 miljoner kronor respektive 178 miljoner kronor.

Investeringar

De planerade investeringarna för åren 2025–2027 uppgår till totalt 4 247 miljoner kronor. De beräknas under 2025 uppgå till 1 297 miljoner kronor, för 2026 till 1 409 miljoner kronor och för 2027 till 1 541 miljoner kronor.

God ekonomisk hushållning

En balanserad budget och flerårsplan utan skattehöjning

Resultaten för åren 2025–2027 svarar upp mot det lagstadgade balanskravet men bara delvis mot det egna finansiella målet 2 %. För åren 2025 och 2026 uppfylls målet. Till detta tillkommer höga nettoinvesteringar och en minskad soliditet vilket gör bedömningen att målet inte uppnås under planperioden.

Utdebiteringen för år 2024 uppgår till 22,50 kronor per skattekrona (1 skattekrona=100 SEK). Målet för åren 2025, 2026 och 2027 är oförändrad utdebitering. Tillsammans med regionens utdebitering ligger den totala utdebiteringen (exkl. avgift till Svenska kyrkan) på 33,84 kronor per skattekrona. För att uppnå en balanserad budget år 2027 enligt Luleå kommuns finansiella mål krävs antingen en skattehöjning, effektivisering eller utdelning från de kommunala bolagen.

Årsresultatets andel av skatteintäkter och statsbidrag ska uppgå till minst 2 %

Resultaten under 2025, 2026 och 2027 har budgeterats till 119 miljoner kronor (2,0 %), 153 miljoner kronor (2,4 %) respektive 108 miljoner kronor (1,7 %). Det innebär att målet kommer att nås under år 2025 och 2026 men inte 2027.

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag bör inte överstiga 10 %

De planerade investeringarna för åren 2025–2027 uppgår till totalt 4 247 miljoner kronor. De beräknas under 2025 uppgå till 1 297 miljoner kronor, för 2026 till 1 409 miljoner kronor och för 2027 till 1 541 miljoner kronor. Den genomsnittliga investeringsnivån under perioden ligger därmed på 22 procent av skatter och statsbidrag vilket är 12 procentenheter högre än uppställt mål. Målet bedöms inte uppnås under planperioden.

Soliditeten ska vara oförändrad

Under 2025–2027 kan inte investeringarna helt finansieras med egna medel vilket medför en ökad nyupplåning om 550 miljoner kronor år 2025, 620 miljoner kronor år 2026 och 680 miljoner kronor år 2027. Soliditeten som i 2023 års bokslut uppgick till 67 procent beräknas vid 2027 års slut uppgå till 53 pro-cent. Målet bedöms inte uppnås under planperioden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2024-06-03 § 104 föreslagit kommunfullmäktige besluta att anta plan och budget för 2025–2027 med Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets ändringsförslag i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.4729, och att nämnder ges rätt att omdisponera medel inom kommunbidraget och mellan investeringsprojekt. Vid ärendets behandling reserverade sig Samuel Ek (KD) och Sana Suljanovic (M) mot beslutet.

Kommunstyrelsen har 2024-06-03 § 163 beslutat att hänskjuta ärendet till kommunstyrelsens sammanträde 2024-06-18.

Kommunstyrelsen har 2024-06-18 § 166 föreslagit kommunfullmäktige besluta att anta plan och budget för 2025–2027 med Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets ändringsförslag i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5067, och att kommunfullmäktige beslutar att nämnder ges rätt att omdisponera medel inom kommunbidraget och mellan investeringsprojekt. Vid ärendets behandling reserverade sig Arne Nykänen (C), Sana Suljanovic (M), Samuel Ek (KD), Ingrid Vesterlund (SD) och Thomas Söderström (L) mot beslutet.

Sammanträdet

Carina Sammeli (S), Mathias Karvonen (V), Evelina Rydeker (MP), Fredrik Bruhn (S), Bertil Bartholdson (V), Maritha Meethz (S), Fredrik Hansson (S), Bodil Wennerbrandt Sevastik (S), Kent Ögren (S), Peder Lundkvist (S), Ulrika Lundberg (V), Jens Lundqvist (S), Anja Johansson (S), Nina Berggård (V), Carina Diaz (V) föreslår bifalla kommunstyrelsens förslag. Anders Josefsson (M), Fredrik Wiberg (M), Hans Å Strandberg (M) och Sana Suljanovic (M) föreslår bifalla Moderaternas förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med bilaga

KLF Hid: 2024.5168 med följande korrigerings: att ramen för drift för Infrastruktur- och servicenämnden sänks med 14 mkr utifrån underlaget och därav följande förändringar.

Ingrid Vesterlund (SD) föreslår bifalla Sverigedemokraternas förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5093 och KLF Hid: 2024.5109.

Arne Nykänen (C), Anne-Lie Ottosson (C) och Eric Lundvall (C) föreslår bifalla Centerpartiets förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5166.

Samuel Ek (KD) föreslår bifalla Kristdemokraternas förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5173.

Thomas Söderström (L) och Fredrik Hjalte (L) föreslår bifalla Liberalernas förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med bilaga KLF Hid: 2024.5172.

Jonas Brännberg (SAV) föreslår bifalla Socialistiskt Alternativs förslag till plan och budget 2025–2027 i enlighet med Motion (SAV) om plan och budget 2025-2027, KLF Hid: 2024.5185.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag, Anders Josefsson med fleras förslag, Ingrid Vesterlund förslag, Arne Nykänen med fleras förslag, Samuel Eks förslag, Thomas Söderström med fleras förslag och Jonas Brännbergs förslag vart och ett för sig under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Skolbiblioteksplan för grundskolan 2026–2030

Ärendenr 2025/301-3.8.0.2

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att godkänna skolbiblioteksplan för grundskolan 2026–2030.

Sammanfattning av ärendet

Skolbiblioteksplanen grundar sig på bibliotekslagen (2013:801) samt skollagen (2010:800). Denna skolbiblioteksplan utgår från den nya lagstiftningen om skolbibliotek, SFS 2024:1075, som trädde i kraft den 1 juli 2025. Planen ska antas enligt 17 § bibliotekslagen.

Huvudmannen ska enligt lag ha en biblioteksplan som beskriver hur skolbibliotekets syfte ska uppnås och hur verksamheten bidrar till elevernas lärande. Enligt skollagen ska alla skolor som huvudregel ha ett skolbibliotek. Med skolbibliotek avses en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Syftet med biblioteksplanen, som gäller för perioden 2026–2030, är att säkerställa att och hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten uppnås.

Dialog

Biblioteksplanen har tagits fram gemensamt av grund- och gymnasieskolan.

Beslutsunderlag

- Biblioteksplan grundskolan och gymnasieskolan 2026-2030

Lena Heikka

Utvecklingsledare grundskola/anpassad grundskola

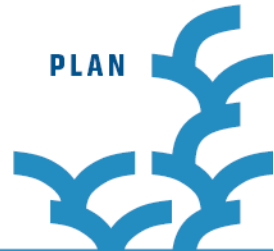
Beslutet skickas till

Skolchef grundskola

Skolchef gymnasieskola

Utvecklingsledare grundskola

Utvecklingsledare gymnasiet, chef bibliotek och IT-centrum

Biblioteksplan

Grundskolan & gymnasieskolan 2026-2030

Skolbibliotek enligt skollag och läroplan

Skolbiblioteksplanen grundar sig på bibliotekslagen (2013:801) samt skollagen (2010:800). Denna skolbiblioteksplan utgår dessutom från den nya lagstiftningen om skolbibliotek, SFS 2024:1075, som trädde i kraft den 1 juli 2025. Enligt lagen ska alla elever ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek som utgör en samlad, ordnad och tillgänglig verksamhet med särskild lokal. Skolbiblioteket ska fungera som en pedagogisk resurs som främjar elevernas läsande, medie- och informationskunnighet samt stödjer undervisningen i skolans alla ämnen.

Planen ska antas enligt 17 § bibliotekslagen. Huvudmannen ska enligt lag ha en biblioteksplan som beskriver hur skolbibliotekets syfte ska uppnås och hur verksamheten bidrar till elevernas lärande. Enligt skollagen ska alla skolor som huvudregel ha ett skolbibliotek. Med skolbibliotek avses en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Skolbibliotek ska främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet (MIK) samt verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbibliotek ska också främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Eleverna i skolan ska som huvudregel ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Det gäller elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Om det finns särskilda skäl, får skolbibliotek i stället tillhandahållas på en annan plats. Skälen till detta ska framgå i skolbiblioteksplanen. Det kan tex vara lokaliserat på en annan av huvudmannens skolenheter eller på ett på kommunens folkbibliotek.

Talbokstjänster och digital bibliotekstjänst, som exempelvis Inläsningstjänst och Legimus, finns tillgänglig för personal och elever. Den digitala bibliotekstjänsten är ett komplement till skolbibliotekens utbud.

Syfte och mål

Syftet med biblioteksplanen som gäller för perioden 2026–2030 är att säkerställa att och hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten uppnås.

Det övergripande målet för samtliga skolbibliotek är att bidra till elevernas lika tillgång till litteratur, digitala och analoga medier och ska vara en gemensam och ordnad resurs med ett utbud som ska präglas av allsidighet och kvalitet samt ställas till elevernas och lärarnas förfogande.

Målet för biblioteksplanen är att under perioden utveckla skolbiblioteksverksamheten utifrån de nya bestämmelserna som trädde i kraft 1 juli 2025.

Ansvar och roller

Huvudman har ett övergripande ansvar för bemanningen av skolbiblioteken. Huvudmannen arbetar dessutom medvetet och systematiskt med att fördela resurser till verksamheterna för att kompensera för skillnader i deras förutsättningar i syfte att:

- eleverna på varje skolenhet har tillgång till skolbibliotek
- uppföljning sker i det systematiska kvalitetsarbetet avseende:
 - att alla skolor har skolbiblioteksansvariga
 - nyttjande av tillgängliga statsbidrag

Rektor har ett övergripande ansvar för att skolbiblioteket är tillgängligt och används som en pedagogisk resurs i skolans verksamhet. Detta innebär att rektor bland annat ska:

- ansvara för att pedagogisk personal använder skolbiblioteket i undervisningen och bidrar i planering och utformning av biblioteksverksamheten.

Skolbiblioteket är en del av skolans verksamhet och följs upp inom det ordinarie kvalitetsarbetet. På arbetsmarknads-, och utbildningsförvaltningen följs skolbibliotek upp vart tredje i år det systematiska kvalitetsarbetet på verksamhetsnivå.

Grund-, och gymnasieskolan tar fram sina respektive verksamhetsplaneringar för skolbiblioteksverksamheten i vilken skolbiblioteksverksamhetens roll på skolan tydliggörs.

Tillgång och bemanning av skolbibliotek

Enligt skollagen (2010:800) ska skolbiblioteken vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Huvudman ska huvudsakligen sträva efter att anställa personal med examen från en högskolutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap, eller i andra hand, från annan relevant utbildning.

Eleverna ska som huvudregel ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Inom arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen omfattas elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Om det finns särskilda skäl, får skolbibliotek i stället tillhandahållas på en annan plats. Skälen till detta ska framgå i skolbiblioteksplanen. Det kan tex vara lokaliserat på en annan av huvudmannens skolenheter eller på kommunens folkbibliotek.

Skolbibliotekariens roll

Skolbibliotekariens roll är mångfacetterad och består av både yttre och inre arbete.

Skolbibliotekarien är en del av skolans pedagogiska verksamhet. Hen har kontinuerligt samarbete med lärare, stödjer elevers informationsbehov, arbetar aktivt med läsfrämjande samt undervisar om informationssökning och källkritik.

Yttre arbete

Skolbibliotekariens yttre arbete innefattar att vara tillgänglig för elever och personal i skolbibliotekets lokaler. Genom detta skapas möjligheter att bistå elever, individuellt eller i grupp, i frågor som rör informationssökning och skolarbeten. Skolbibliotekarien samverkar kontinuerligt med undervisande lärare i arbetet med medie- och informationskunnighet (MIK), samt informerar om hur biblioteket kan fungera som en pedagogisk resurs för både elever och lärare.

Läsfrämjande arbete är en central del av skolbibliotekariens uppdrag. Genom riktade insatser och aktiviteter stimuleras elevernas intresse för läsning och litteratur, med målet att långsiktigt utveckla deras identitet som läsande individer.

Inre arbete

Skolbibliotekariens inre arbete handlar om utformningen av biblioteket och dess verksamhet. Det innefattar kontinuerligt arbete med bibliotekets bestånd, inköp samt göra bibliotekslokalen till en tillgänglig och trivsamt miljö.

Läsfrämjande arbete

Skolbibliotekarien arbetar för att ge elever läslust, möjlighet att utveckla sitt språk och ordförråd samt att främja de till att bli livslånga läsare. Tillsammans med pedagoger ska skolbibliotekarien introducera elever till olika genrer och bredda elevers läsvanor genom bland annat boktips, utställningar, bokprat och författarbesök.

Medie- och informationskunnighet (MIK)

Skolbibliotekarien stödjer lärares arbete och undervisning i MIK, som syftar till att utveckla elevers kritiska tänkande, öka deras digitala kompetens samt informera om hur de använder digitala verktyg vid informationssökning. Skolbibliotekariens undervisning i MIK bidrar till elevers förståelse, kompetenser och bildning inom informationssökning, källkritik och mediakunnighet.

Grundskola och anpassad grundskola

Grundskolans verksamhet omfattar 36 skolor med strax över 7100 elever. Elevantalet på skolorna varierar från ca 10 till närmare 600 elever. Omkring hälften av skolorna har ett elevantal som är 150 eller lägre. Grundskolans skolbiblioteksorganisation är till utformning föränderlig och utgör därför ett kompletterande arbetsmaterial som revideras löpande. I arbetsmaterialet framgår skolenheterna och det aktuella elevantalet vid respektive enhet. Utöver detta framgår vem som är ansvarig skolbibliotekarie. Omfattningen av tillgängligheten för eleverna beskrivs. I dokumentet framkommer även vilka enheter som samarbetar med folkbibliotekets samt gymnasiebibliotekets verksamhet.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Luleå Gymnasieskola består av tio skolenheter som är samlokaliserade i ett campusområde fördelat på olika kvarter. I kvarteret Staren finns gymnasiebiblioteket som är en resurs för alla skolenheter. Luleå Gymnasieskola har ca 2400 elever. Gymnasiebiblioteket är bemannat av skolbibliotekarierna och biblioteksassistent. Verksamheten leds av chef för gymnasiebiblioteket och IT-centrum. Gymnasiebiblioteket är samlokaliserat med gymnasieskolans IT-centrum. Verksamheten beskrivs närmare i verksamhetsplanen.

Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid Bergskolan 7–9 i Luleå kommun

Ärendenr 2024/437-3.8.1.9

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anta redovisning av vidtagna förbättringsåtgärder enligt bilaga utifrån Skolinspektionens kvalitetsgranskning vid Bergskolan 7–9 i Luleå kommun, avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.

Sammanfattning av ärendet

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning på Bergskolan 7–9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskningen ska belysa hur väl skolan klarar sitt uppdrag att ge varje elevs förutsättningar att nå de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Bergskolan 7–9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i hög utsträckning* skolans utveckling.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges *i hög utsträckning*.

Identifierade utvecklingsområden

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla sina metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra för samtlig personal vilka regler och rutiner som gäller kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen, samt verka för att dessa efterföljs.

Utifrån de identifierade utvecklingsområdena redovisas vilka förbättringsåtgärder som vidtagits till Skolinspektionen.

Beskrivning av ärendet

Enligt 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) är det Skolinspektionen som har till uppgift att genomföra kvalitetsgranskning inom skolväsendet och andra verksamheter som står under tillsyn av en kommun. Kvalitetsgranskningen ska göras i förhållande till de mål och andra riktlinjer som gäller för den granskade utbildningen eller verksamheten. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen. Kvalitetsgranskningen av skolor ska fokusera på de granskade verksamheternas måluppfyllelse. Granskningen ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen i varje ämne. Skolinspektionen kan genom regelbundna kvalitetsgranskningar identifiera brister i verksamheten och peka på förbättringsområden för det lokala kvalitetsarbetet. Regelbunden granskning och uppföljning av huvudmannens åtgärder för att rätta till påpekade brister syftar till att höja förskolornas och skolornas kvalitet och öka andelen elever som når målen för verksamheten.

Dialog

Vid beredning av förslaget har dialog förts internt.

Beslutsunderlag

- Beslut efter planerad kvalitetsgranskning vid Bergskolan 7–9 i Luleå kommun, BUF Hid: 2025.825
- Redovisning av Luleå kommuns vidtagna åtgärder vid Bergskolan 7-9

Louice Stridsman
Skolchef grundskola/anpassad grundskola

Beslutet skickas till

Skolinspektionen Umeå
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp

Skolinspektionen
Umeå

Redovisning av Luleå kommuns vidtagna åtgärder vid Bergskolan 7–9

Skolinspektionens dnr 2024:8744

Allmänt yttrande

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning på Bergskolan 7–9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskningen ska belysa hur väl skolan klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom nedanstående bedömningsområden.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer att rektorn *i hög utsträckning* leder och styr skolans utveckling. Rektorn följer regelbundet upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärarnas förutsättningar. Uppföljningen av kunskapsresultaten omfattar såväl betyg, som resultat från nationella prov och har ett särskilt fokus på elever som riskerar att inte nå målen.

Jämförelse av resultat över tid och jämförelser mellan flickors och pojkars resultat görs. Rektorn skaffar sig en bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen bland annat genom medarbetarsamtal och olika mötesforum

på skolan. Rektorn identifierar behov av utvecklingsinsatser och fördelar resurser för att möta de behov som finns och för att stärka verksamheten. Bland annat har matematik identifierats som ett av ämnena med lägre måluppfyllelse på skolan och därför har ett samarbete med Resurscentrum i det aktuella ämnet initierats.

Inom ramen för samarbetet stöttar speciallärare de många nya lärare som börjat på enheten i arbetet med gemensamma planeringar och pedagogiska diskussioner och för att utveckla strategier och rutiner. Även intensivmatematik har introducerats för att ge elever extra stöd och träning inom specifika områden i ämnet.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt värdegrunds- och kunskapsuppdrag. Skolans arbets- och förhållningssätt efterlevs dock i olika grad. Rektorn har skapat en organisation för samverkan mellan lärare och mellan lärare och skolans elevhälsoteam genom återkommande och schemalagda mötesforum.

Under förra läsåret arbetade skolan med aktionsforskning i samarbete med forskare från Luleå tekniska universitet, med ökad motivation i fokus i syfte att nå högre måluppfyllelse. Inom ramen för det har pedagogerna arbetat med olika utvecklingsarbeten, till exempel studieteknik, begreppsförståelse, ställningstagande och argumentation samt reflektion i det egna lärandet. Det framgår bland annat att arbetet med begreppsförståelse har bidragit till högre måluppfyllelse och ökad studiero.

Rektorn bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete som bland annat innefattar uppföljning och analys av kunskaps-, trivsel- och trygghetsresultat utifrån kön. Resultaten visar bland annat att flickorna generellt når högre betygsresultat än pojkarna. Läsningen minskar hos alla elever men särskilt hos pojkarna vilket påverkar resultaten i alla ämnen. Skolan har därför bland annat implementerat ett intensivläsningsprogram som syftar till att öka elevernas läshastighet och förmåga att avkoda text. Arbetet visar positiva effekter och planeras att fortsätta och utvecklas under kommande läsår.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer att förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Rektorn följer upp lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan. Rektorn följer regelbundet upp och analyserar eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella

prov. Betygsättningen följer överlag resultaten på nationella proven väl. Om rektorn noterar avvikelser förs samtal med berörda lärare.

Rektorn verkar för att bedömnings- och betygsfrågor diskuteras mellan lärare och att bedömningar kalibreras ur likvärdighetssynpunkt. Ämneslagen är det formella forum där lärarna arbetar med betyg och bedömning. Arbetet fungerar olika väl i de olika ämneslagen, vilket rektorn är medveten om och därför arbetar aktivt med att förbättra i de aktuella ämneslagen.

För att säkerställa likvärdig bedömning använder lärarna Skolverkets bedömningsstöd och screeningar samt strukturerad samverkan vid bedömning av nationella prov. Skolan har enstaka ämneslärare som är ensamma i sitt ämne, men dessa får stöd genom kommunövergripande samverkan, där man regelbundet träffas för att diskutera betyg och bedömningsfrågor.

Identifierat utvecklingsområde – Undervisning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen *i flera delar* främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Skolinspektionens motivering till utvecklingsområdet är att det finns behov av att öka elevernas delaktighet i undervisningen samt att skapa strukturer för hur detta arbete ska genomföras. Det råder variation mellan lärare i hur aktivt de arbetar med att involvera eleverna och göra det möjligt för dem att medverka i planering och utvärdering av lektioner. Genom att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen möjliggörs ett utvecklande av undervisningen samt elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar för sitt eget lärande. Skolinspektionen rekommenderar lärarna att utveckla metoder som ger eleverna möjlighet till inflytande över undervisningen, till exempel genom att elever och lärare tillsammans planerar och utvärderar undervisningen. För att lärare kontinuerligt ska kunna involvera eleverna i planeringen är det också viktigt att rektorn ger lärarna förutsättningar att tillsammans utforma metoder för att ge elever möjlighet att påverka

undervisningens innehåll. Elever kan göras delaktiga genom diskussioner om ämnets förmågor, centrala innehåll och ge förslag på genomförande av olika moment. Eleverna kan också göras delaktiga vid planering av enstaka lektioner genom att deras egna intressen och reflektioner kan få påverka innehållet. Genom att tillvarata elevernas synpunkter på hur undervisningen har fungerat får lärarna ett bra underlag för att utveckla sin egen undervisning. Arbetssättet främjar både undervisningens kvalitet och elevernas ansvarstagande för sitt eget lärande.

Målfokusering, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningens struktur är i flera fall tydlig, med ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. Lärarna arbetar i varierande grad med att förtydliga syftet med undervisningen. Lektionerna innehåller generellt en tydlig start med gemensam introduktion av lektionernas innehåll samt instruktioner för hur arbetet ska genomföras. Vid flera observerade lektioner framkom dock att inledningen var otydlig, vilket ledde till att flera elever inte visste vad de skulle göra. Elever har särskilt lyft fram, både i elevrådet och till rektorn, att det är genomgångarna i ett specifikt ämne som upplevs som otydliga.

Lärarna skapar i flera fall sammanhang och ett logiskt flöde i lektionerna genom att variera lektionernas upplägg på ett genomtänkt sätt, men det finns ämnen där balansen och variationen är mindre god och genomgångarna tenderar att bli långa och arbetet mer enformigt.

Eleverna ges i stort ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. Det finns dock exempel på en del svårigheter att fånga elevernas uppmärksamhet och säkerställa att de förstår innehållet.

Stimulans och anpassningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i varierande grad med att stärka elevernas självförtroende och motivation, exempelvis genom att aktivt arbeta med att skapa goda relationer till eleverna och på olika sätt göra undervisningen intressant samt ge eleverna feedback och synliggöra deras progression. Undervisningens innehåll och arbetssätt är delvis anpassade så att alla elever utmanas och stimuleras, med fokus på de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Skolan prioriterar differentierad undervisning då de arbetar för att få till en kontinuitet i utvecklingsarbetet, bland annat genom att speciallärarna ska finnas till som en resurs för lärarna redan i planeringen av undervisningen,

samt att skolans reflekterande samtal tydligare ska bli av pedagogisk karaktär.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i varierande omfattning delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande även om skolan inte har någon gemensam strategi för hur samtliga elevgrupper ska involveras i planering och utvärdering av undervisningen. När det gäller att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna sker det emellanåt vid terminsslut genom skriftliga utvärderingar, men vissa lärare inhämtar elevernas synpunkter under pågående arbetsområden eller i individuella samtal. Det finns också flera ämnen där eleverna inte får vara med och utvärdera alls. Elevråd och mentorstid är exempel på forum där eleverna ges möjlighet att framföra sina synpunkter på undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde – Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att skolan *i flera delar* arbetar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, tillsammans med personalen på skolan, skapa samstämmighet i regler och rutiner kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen samt verka för att dessa efterföljs.

Skolinspektionen har identifierat att lärarna har olika förhållningssätt vad gäller elevernas användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen, vilket resulterar i att vissa elever ägnar sig åt annat än skolarbete på lektionerna. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att tillsammans med samtliga lärare och övrig skolpersonal ytterligare se över och diskutera den framtagna rutinen.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Rektorn och personalen arbetar medvetet för att skapa trygghet på skolan. Arbetet är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och bygger på kartläggning och uppföljning av elevernas upplevda trygghet. Det främjande trygghetsarbetet omfattar aktiviteter och insatser på olika nivåer, exempelvis planerade rastaktiviteter, gemensamma aktivitetsdagar, mentorsdagar och friluftsdagar i trygghetsskapande syfte. Rektorn har genom föregående års

enkäter och intervjuer jämfört hur flickor och pojkar skattar den upplevda tryggheten, där flickor skattar den betydligt lägre än vad pojkarna gör. Flickorna är även mer missnöjda med hur elevhälsan fungerar samt hur skolans kränkingsärenden hanteras. Skolan har infört mobilfri skoldag, något som medfört positiva effekter avseende tryggheten, även om det efterlevs i olika utsträckning i klasserna.

Skolans arbete med att skapa studiero

Rektorn bedriver tillsammans med personalen ett samlat arbete för att skapa och upprätthålla studiero och för att möta de behov som finns på skolan genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder. Skolans uppföljning och analys visar att studieron generellt är god, men att den varierar mellan olika klasser och lektioner. Det finns även utmaningar med studieron i vissa grupper och områden inom skolan. Eleverna är delvis delaktiga i arbetet med studiero genom elevrådet, som medverkar i framtagandet av skolans ordningsregler. Samtidigt framgår det att elevernas delaktighet i arbetet med studiero kan utvecklas ytterligare.

Huvudmannens redovisning – Undervisning

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation.

Har ni återkopplat Skolinspektionens beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Svar:

Eleverna har fått återkoppling i samband med redovisning av enkätundersökningen då vissa delar överensstämde med enkätsvar och intervjuer av elever, gjorda av rektor.

Området tillhör ett av skolans prioriterade områden.

Utvecklingsområde

Lärarna behöver utveckla metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts

- Intervjuer med elever angående delaktighet.
- Samtal med all personal kring elevinflytande för ökad motivation och stimulans utifrån Skolinspektionens beslut och elevintervjuerna.

- Genomfört en gemensam dialog i kollegiet om vad elevinflytande och delaktighet innebär i syfte att få en gemensam syn på begreppet.
- Haft en dialog kring vilka insatser som görs idag och vilka insatser vi kan se över att göra tillsammans med elever och i kollegiet.
- Speciallärarna och specialpedagogen finns med på mötestid i ämneslag.
- Ökad motivation och delaktighet är ett prioriterat område under kommande år.

Samtal och dialogerna har resulterat i följande:

Fortsatt arbete med feedback till eleverna under arbetets gång.

Delaktighet för att skapa en inkluderande och tillåtande lärmiljö då detta är en viktig faktor för att elever ska våga prova sig fram, testa nya arbetssätt.

Struktur vid start/stopp och att vi göra lika i alla ämnen är också avgörande för att alla elever ska känna igen sig och ökar elevernas känsla av kontroll och delaktighet

Planera och utvärdera undervisningen tillsammans med elever: - Varje lärare testar minst en metod i sin undervisning.

Förslag:

- Målformulering vi lektionsstart i Tavelstrukturen. Vi har en gemensam tavelstruktur som vi kan tydliggöra än mer.
- Avslut av lektion som kopplar till målformuleringen i början av lektionen.

All personal genomför regelbundna utvärderingar i varje ämne där eleverna får reflektera över både sin egen insats och undervisningens upplägg och stöd t ex genom:

- Utvärderingar i dialogform – före, under och efter arbetsområden.
- Självreflektion: Inför varje område kan eleverna få ställa upp vilka mål de ska arbeta mot för att i slutet av området ska eleverna kunna utvärdera om de nått sina mål? Hur har deras insats varit för att nå dit?
- Ta tillvara på elevernas spontana kommentarer och via Exitticket vid lektionsslut.
- Använda basgrupper till att göra eleverna delaktiga i hur de vill att undervisningen ska vara, vilket stöd de behöver, vad är deras ansvar och hur kan de ta till sig i undervisningen. Ge eleverna möjlighet att uttrycka önskemål, t.ex. Vad vill du veta om andra världskriget?
- All personal förtydligar för eleverna vad elevinflytande och delaktighet är och när de har möjlighet att påverka genom att:
- Tydliggöra att elevinflytande kan ske i det lilla, men att det är viktigt att synliggöra och kommunicera när det sker.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet

Detta är ett långsiktigt arbete men vi ser att eleverna visar överlag en positiv inställning till arbetet och vilja att delta. Vi ser att det behövs träning i arbetet så att delaktighet inbegriper alla elever.

Ämneslärare tillsammans med speciallärarna och specialpedagoger har flera tillfällen att tillsammans på ämneslagstid, diskutera undervisning så att planering på gruppnivå, men även till viss del individnivå, har fokus på ledning, stöd och stimulans.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Inläsning av litteratur, forskning, kopplat till ökad motivation, stöd och stimulans.

- Inläsning av Zimmermans bok " *Nya vägar till en likvärdig skola: Hur teorier om antipluggkultur leder fel och vad vi istället kan göra för att fler pojkar ska lyckas i skolan.*"
- Diskussion kapitelvis kring innehåll.
- Praktiska metoder provas i undervisningen enligt metoden aktionsforskning.
- Påbörjas under vårterminen och sträcker sig över kommande läsår.

Planera och utvärdera undervisningen tillsammans med elever

All personal går igenom kursplanen för året och för terminen och vid behov läroplanen översiktligt tillsammans med eleverna. Involvera eleverna i planering och genomförande av undervisningen genom att:

- Eleverna får insyn i planeringen för året och därmed kan framföra ev synpunkter.
- Låta eleverna påverka sitt lärande genom att välja hur de vill arbeta med innehållet, t.ex. genom instuderingsfrågor, arbete i bok eller diskussion i basgrupp samt olika bedömningsformer.
- Betona att lärande kräver ansträngning och visa/prova olika strategier för att underlätta lärandet.

Utveckla gemensamma metoder för elevinflytande

Skapa gemensamma mallar och sprida arbetssätt och metoder i kollegiet genom ämneslagen på ämneslagstid.

- Tid för arbetet läggs in i planeringen för ämneslagen 2 ggr per termin.

Utveckla elevrådsarbetet genom att eleverna ges möjlighet att påverka frågor som rör deras undervisning och skolmiljö, och vi lärare behöver delges information om vad som händer i elevrådsarbetet på konferens tid.

Fånga upp elevernas synpunkter genom de föreslagna åtgärderna, dokumentera i ämneslagen samt sprida dessa i kollegiet genom gemensamma utvärderingar som sker i kollegiet.

Tid för utvärdering med alla personal. Sker terminsvis, ej ämneslagsvis.

Rektor sammanställer utvärderingar från personal och elever en gång per termin för att diskutera och identifiera mönster eller återkommande behov och planera för gemensamma förbättringsinsatser.

Huvudmannens redovisning – Trygghet och studiero

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation.

Har ni återkopplat Skolinspektionens beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Svar:

Eleverna har fått veta att vi kommer att arbeta med rutiner kring mobiltelefoner och datorer. Information gavs vid skolstart till elever och vårdnadshavare och kommuniceras återkommande under terminen. Rektor säkerställer att informationen även kommer via elevrådet.

Utvecklingsområde

Rektorn behöver, tillsammans med personalen på skolan, skapa samstämmighet i regler och rutiner kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen samt verka för att dessa efterföljs.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts

Mobiltelefonen och datorerna.

Vi har uppdaterat rutinen för inlämning av mobiler och användningen av datorer under lektionstid (finns även nedskrivet i kontraktet).

Den är kommunicerad med elev och vårdnadshavare och det förs en dialog kring rutinerna på utvecklingssamtalen.

Mobiltelefonen

Information till vårdnadshavare av polisen angående mobilfri skolas positiva inverkan kring konflikter som de utreder.

Rektor och biträdande rektor är involverade i att stötta mentorer och lärare när elever inte lämnar in mobiltelefonen bland annat genom samtal i helgrupp, enskilt, samtal och möten med vårdnadshavare.

Mobiltelefonerna förvaras i samma rum (ej i de olika arbetsrummen) under skoldagen vilket har förbättrat arbetsmiljön för lärarna och lett till en lugn miljö när elever får tillbaka telefonerna vid skoldagens slut.

Chattgrupper i Teams kring mobilhanteringen har inneburit att fler telefoner lämnas in och att elever som ska hämta ut sina telefoner under skoldagen minskat då info angående elever som behöver hämta ut telefoner innan skoldags slut finns i chatten.

Datorer

Rutiner kring datorernas användning enligt kontrakt de skrivit på.

Tydlighet och förutsägbarhet kring när elever förväntas använda datorerna i undervisningen och till vad.

Datorerna är vilande vid uppstart av lektionen.

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet

Mobiltelefoner.

- Verksamhetens kvalité har blivit bättre då rutiner med mobiltelefoner fungerar bättre då de ej stör undervisningen för elever och lärare, tar mindre tid i anspråk av lektionstiden eller skapar otrygghet.
- Vi ser att årets åk 7 följer rutinerna kring mobiltelefonerna jämfört med föregående årskurs 7.
- I de fall EHT, elevhälsoteamet, beslutat att elev lämnar telefonen i skåpet istället för mobilhotellet har minskat och finns ej i åk 7.
- I Trygghetsteamet har inte tagit emot ett ärende som handlat om mobiltelefoner kopplat till konflikter.
- Det har blivit ett ytterligare tillfälle för elever och lärare att träffas i slutet av dagen vilket upplevs väldigt trevligt och stärker relationer.

Datorer.

- I och med att tiden för datoranvändningen i klassrummet tydliggjorts och begränsats har möjligheten till "felaktig" datoranvändning minskat.

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

- Vi pratar och utvärderar kontinuerligt under våra träffar i kollegiet.
Viktigt att vi lyfter effektiva gemensamma rutiner i de olika klasserna.
- Observation av lärare i undervisningen.

- Elever vänder sig till vuxna och berättar angående överträdelser av regler av andra elever.
- Antalet ärenden till Rektor och bitr rektor.

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras

Mobiltelefoner och datorer.

Kommande elevenkäter angående Trygghet och studiero kompletteras med frågor kring hanteringen av mobiltelefoner och användningen av datorer.

Återkoppling till elever angående enkätsvar samt uppföljande elevintervjuer med rektor kommer att kompletteras med frågor angående rutiner kring mobiltelefoner och datorer.

All personal behöver fortsätta arbeta med och utvärdera våra regler/rutiner kontinuerligt.

Fortsätta kommunicera regler och rutiner med elever och vårdnadshavare.

Mobiltelefoner.

Se över om EHT behöver införa en prøvotid för de elever som undantas regeln att lämna in telefonen i mobilhotellet som utvärderas kontinuerligt.

Vi tänker att ju fler år som går med mobilförbud under skoldagen innebär att eleverna bli mer vana vid att lämna in telefonerna då de kommer att ha haft denna rutin hela sin skolgång vilket underlättar.

Louise Stridsman

Skolchef Grundskola och anpassad grundskola

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Bergskolan 7–9
i Luleå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Bergskolan 7–9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Bergskolan 7–9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla sina metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tydliggöra för samtlig personal vilka regler och rutiner som gäller kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen, samt verka för att dessa efterföljs.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:8744) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärarnas förutsättningar. Rektorns uppföljning av kunskapsresultaten omfattar såväl betyg, som resultat från nationella prov och har ett särskilt fokus på elever som riskerar att inte nå målen. Jämförelse av resultat över tid görs liksom jämförelser mellan flickors och pojkars resultat. Rektorn skaffar sig en bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen bland annat genom medarbetarsamtal och de olika mötesforum som finns på skolan. Rektorn identifierar därefter behov av utvecklingsinsatser och fördelar resurser i syfte att möta de behov som finns och för att stärka verksamheten.

Rektorn har bland annat identifierat matematik som ett av ämnena med lägre måluppfyllelse på skolan och har därför initierat ett samarbete med kommunens Resurscentrum i det aktuella ämnet. Inom ramen för samarbetet stöttar speciallärare de många nya lärare som börjat på enheten i arbetet med gemensamma planeringar och pedagogiska diskussioner och för att utveckla strategier och rutiner. Även intensivmatematik har introducerats för att ge elever extra stöd och träning inom specifika områden i ämnet.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar huvudsakligen det pedagogiska arbetet på skolan utifrån ett tydligt värdegrunds- och kunskapsuppdrag. Skolans arbets- och förhållningssätt efterlevs dock i olika grad. Rektorn har skapat en organisation för samverkan mellan lärare och mellan lärare och skolans elevhälsoteam genom återkommande och schemalagda mötesforum. Skolan har flera olika typer av mötesforum såsom arbetsplatsträffar, ämneslag, elevprat och reflekterande möten där lärarna i olika konstellationer diskuterar frågor som är av relevans för verksamhetens utveckling. På elevprat träffas undervisande lärare, elevhälsan och socialpedagoger så att lärarna kan ge information, få återkoppling och lyfta problem kring elever. Ärendet fördelas sedan till rätt forum som exempelvis EHT, trygghetsteam eller reflekterande möte. Syftet med reflekterande möten är att undervisande lärare tillsammans med elevhälsan samarbetar kring elevers lärande och personliga utveckling, främst på gruppnivå.

Skolan har under föregående läsår arbetat med aktionsforskning i samarbete med forskare från Luleå tekniska universitet, med ökad motivation i fokus i syfte att nå högre måluppfyllelse. Inom ramen för det har pedagogerna arbetat med olika utvecklingsarbeten, såsom exempelvis studieteknik, begreppsförståelse, ställningstagande och argumentation samt reflektion i det egna lärandet. Kollegiala samtal och delade idéer har varit värdefulla i processen och arbetet utvärderades i slutet av föregående läsår. Det framgår bland annat att arbetet med begreppsförståelse har bidragit till högre måluppfyllelse och ökad studiero. Skolan arbetar fortsatt och vidareutvecklar flera av dessa under pågående läsår.

Skolans arbets- och förhållningssätt är välkända och tillämpas bland personalen, även om det förekommer att riktlinjer kring användandet av mobiltelefoner och datorer inte alltid följs. Viss osäkerhet råder också bland personalen när det gäller vilka konsekvenser brott mot ordningsregler ska få. Skolenheten har sällan behov av att anställa obehöriga lärare och nyanställda behöriga lärare får stöd av kollegor.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete som bland annat innefattar att rektorn följer upp och analyserar kunskaps-, trivsel- och trygghetsresultat utifrån kön. Resultaten visar bland annat att flickorna generellt når högre betygsresultat än pojkarna. Rektorn har identifierat att läsningen minskar hos alla elever men särskilt hos pojkarna vilket påverkar resultaten i alla ämnen. Skolan har därför bland annat implementerat ett intensivläsningsprogram som syftar till att öka elevernas läshastighet och förmåga att avkoda text. Något som på sikt ska leda till förbättrad läsförståelse i alla ämnen samt att klyftan mellan flickors och pojkars studieresultat minskar. Arbetet har redan visat positiva effekter och

planeras att fortsätta och utvecklas under kommande läsår. Vidare har rektorn tillsammans med personalen identifierat att skolans elever väljer traditionsenligt när det kommer till framtida studier. All personal arbetar därför tillsammans med studie- och yrkesvägledare för att vidga och utmana elevernas föreställningar om framtida vägval.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill påtala vikten av att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas av samtlig personal.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokusering, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningens struktur är i flera fall tydlig och det finns överlag ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. Lärarna arbetar i varierande utsträckning med att på olika sätt tydliggöra syftet med undervisningen. Lektionerna innehåller i stort en tydlig start med en gemensam introduktion som förmedlar lektionsinnehållet samt en instruktion om hur arbetet ska gå till. Vid flera av de observerade lektionerna var emellertid inledningen otydlig vilket fick till konsekvens att flera elever inte visste vad de skulle göra. Vidare framkommer i elevintervjuer att genomgångarna i framförallt ett ämne är otydliga. Eleverna har lyft det i elevråd och med rektorn.

Vidare skapar lärarna i flera fall sammanhang och ett logiskt flöde i lektionerna genom att variera lektionernas upplägg på ett genomtänkt sätt utifrån ämne, innehåll samt lektionens längd. Det finns dock ämnen där balansen och variationen är mindre god och det tenderar att bli långa genomgångar och mer enformigt arbete.

Eleverna ges i stort ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. Detta även om observationerna gav exempel på en del svårigheter att fånga elevernas uppmärksamhet och säkerställa att de förstår innehållet. Lektionerna avslutas på olika sätt, i vissa fall med en kort sammanfattning av lektionen kring vad eleverna lärt sig. I flera fall görs inga direkta avslut.

Stimulans och anpassningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i varierande grad med att stärka elevernas självförtroende och motivation. I de fall de gör det sker det exempelvis genom att aktivt arbeta med att skapa goda relationer till eleverna och på olika sätt göra undervisningen intressant samt ge eleverna feedback och synliggöra elevernas progression. Det skiljer sig dock mellan lärarna hur väl de lyckas nå fram till eleverna i undervisningen. Vidare är undervisningens innehåll och arbetssätt delvis anpassad så att den utmanar och stimulerar alla elever. Fokus ligger på de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven. Differentierad undervisning är ett prioriterat område för skolan som arbetar för att få till en kontinuitet i utvecklingsarbetet. Bland annat sker det genom att speciallärarna ska finnas till som en resurs för lärarna redan i planeringen av undervisningen, samt att skolans reflekterande samtal tydligare ska bli av pedagogisk karaktär.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i varierande omfattning delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande även om skolan inte har någon gemensam strategi för hur samtliga elevgrupper ska involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Det förekommer att eleverna är med och påverkar undervisningen exempelvis genom att välja arbetssätt och redovisningsform under olika moment. När det gäller att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna sker det emellanåt vid terminsslut genom skriftliga utvärderingar. Vissa lärare inhämtar elevernas synpunkter under pågående arbetsområden eller i individuella samtal. Men det finns också flera ämnen där eleverna inte får vara med och utvärdera alls. Elevråd och mentorstid är ett exempel på forum där eleverna ges möjlighet att framföra sina synpunkter på undervisningen. Vidare utformar lärarna delvis undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ger även i viss utsträckning eleverna möjlighet att reflektera i undervisningen kring frågor utan givna svar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver utveckla metoder för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen, i syfte att ytterligare stimulera och motivera eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det finns ett behov av att öka elevernas delaktighet i undervisningen och att skapa strukturer för hur arbetet ska gå till. Det skiljer sig mellan lärare huruvida de aktivt arbetar för att involvera eleverna och möjliggöra för dem att medverka i planering och utvärdering av lektioner. Genom att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen möjliggörs ett utvecklande av undervisningen samt elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar för sitt eget lärande.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna utvecklar metoder som ger eleverna möjlighet till inflytande över undervisningen. Delaktighet kan skapas genom att elever och lärare tillsammans planerar och utvärderar undervisningen. Elevernas synpunkter kan inhämtas regelbundet under terminens gång. För att lärare kontinuerligt ska kunna involvera eleverna i planeringen är det också av vikt att rektorn ger lärarna förutsättningar att tillsammans utforma metoder för att ge elever möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Ibland kan exempelvis äldre elever göras delaktiga genom att få diskutera ämnets förmågor och centrala innehåll och därefter få ge förslag på hur olika moment kan genomföras. Eleverna kan också göras delaktiga vid planering av enskilda lektioner genom att elevernas egna intressen och reflektioner kan få påverka innehållet. Genom att fånga elevernas synpunkter på hur undervisningen har fungerat kan lärarna få ett bra underlag för att utveckla sin egen undervisning. Ett sådant arbetssätt kan öka elevernas vilja att ta person

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Rektorn arbetar tillsammans med personalen medvetet för att skapa trygghet på skolan. Arbetet, som är en del av det systematiska kvalitetsarbetet bygger på kartläggning och uppföljning av elevernas upplevda trygghet. Det främjande trygghetsarbetet omfattar aktiviteter och insatser på olika nivåer. Skolan arbetar exempelvis med planerade rastaktiviteter, gemensamma aktivitetsdagar, mentorsdagar och friluftsdagar i trygghetsskapande syfte.

Rektorn har genom föregående års Skolenkät, elevintervjuer och skolans egna enkäter identifierat skillnader i hur flickor och pojkar skattar den upplevda tryggheten, där flickor skattar den betydligt lägre än vad pojkarna gör. Flickorna är även mer missnöjda med hur elevhälsan fungerar samt hur skolans kränkingsärenden hanteras. Som ett led i detta arbetar skolan under pågående läsår bland annat med tydligare återkoppling kring kränkingsärenden. Skolan har även infört mobilfri skoldag, något som personalen redan ser har medfört positiva effekter avseende tryggheten, även om det varierar i klasserna i vilken utsträckning detta efterlevs.

Skolans arbete med att skapa studiero

Rektorn bedriver tillsammans med personalen ett samlat arbete för att skapa och upprätthålla studiero och rektorn genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder för att möta de behov som finns på skolenheten. Av skolans uppföljning och analys framkommer att studieron överlag är god men att det varierar både mellan klasser och lektioner och att det finns utmaningar med studieron i vissa grupper och på vissa områden i skolan. Eleverna görs delvis delaktiga i arbetet med studiero via elevrådet som är med och tar fram skolans ordningsregler. Samtidigt framkommer det att eleverna skulle kunna göras mer delaktiga i arbetet med studiero än vad de görs idag.

För att förbättra studieron finns framtagna rutiner och förhållningssätt såsom arbete med basgrupper, tavelstruktur i klassrummet och mobilfri skoldag. Trots det så saknas det i vissa fall samsyn om hur arbetsmiljön på lektionernas ska vara för att eleverna ska kunna ägna sig åt skolarbete. Det skiljer sig också mellan lärare hur de tolkar och tillämpar den framtagna rutinen gällande mobiltelefoner samt hur de hanterar ordningsstörningar och uppkomna situationer kring detta. Studieron påverkas även negativt av att en del elever använder datorerna till annat än skolarbete på lektionerna och att skolan har otydliga regler kring detta. På några av de lektioner som Skolinspektionen observerar framgår att flera elever använder sig av dator

eller mobiltelefon till annat än undervisningen. Det varierar huruvida detta uppmärksammas och åtgärdas av lärarna eller inte.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, tillsammans med personalen på skolan, skapa samstämmighet i regler och rutiner kring användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen samt verka för att dessa efterföljs.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna har olika förhållningssätt vad gäller elevernas användning av mobiltelefoner och datorer i undervisningen. Detta får som konsekvens att vissa elever ägnar sig åt annat än skolarbete på lektionerna.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med samtliga lärare och övrig skolpersonal ytterligare se över och diskutera den framtagna rutinen.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolan. Rektorn följer regelbundet upp och analyserar eventuella avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov. Betygssättningen följer överlag resultaten på nationella proven väl. Om rektorn noterar avvikelser förs samtal med berörda lärare.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn verkar för att bedömnings- och betygsfrågor diskuteras mellan lärare och att bedömningar kalibreras ur likvärdighetssynpunkt. Ämneslagen är det formella forum där lärarna har i uppdrag att arbeta med betyg och bedömning. Det varierar dock hur väl arbetet fungerar i de olika ämneslagen, något som rektorn är medveten om och därför arbetar aktivt med i aktuella ämneslag för närvarande. Lärarna använder Skolverkets bedömningsstöd och screeningar för att säkerställa en likvärdig bedömning. En strukturerad samverkan sker också vid bedömning av nationella prov. Skolan har enstaka lärare som är ensamma i sitt ämne. De har dock stöd av kommunövergripande samverkan som regelbundet träffas för att diskutera betyg och bedömningsfrågor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Johanna Salomonsson (föredragande), Anders Haglund, Victoria Malm och Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.

Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18–19 mars 2025. Besöket genomfördes av Johanna Salomonsson, Anders Haglund och Victoria Malm. Intervju med representanter för elevhälsan och rektorn genomfördes via videolänk 20 mars.

Bergskolan 7–9 är belägen i Luleå kommun. Huvudmannen är Luleå kommun. Vid granskningstillfället har skolan 338 elever. Skolan leds av en rektor.

Lokalbehovsplan 2027

Ärendenr 2025/353-2.6.0.2

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anta lokalbehovsplan i enlighet med bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Luleå kommun avser utveckla arbetet med en lokalförsörjningsplan. Respektive nämnd tar därför fram sitt behov i en lokalbehovsplan som underlag till infrastruktur- och serviceförvaltningen (ISF). Det är ett nytt arbetssätt där 2025 planeras bli det första året processen genomförs i sin helhet.

För barn- och utbildningsnämnden finns tidigare beslut om inriktningar från genomförda skolstrukturutredningar. Av de inriktningsbeslut som fattats 2022–2024 gällande Notviken, Gammelstad, Centrum, Bergnäset och Örnäset har vissa behov börjat och genomförande pågår. Efterföljande arbete har visat att ett antal åtgärder behöver ytterligare utredning samt att några tidigare beslut behöver revideras på grund av upptäckter i det fortsatta arbetet med detaljplaneutredningar.

Under 2024 uppmärksammades avvikelser i barn och elevprognoser. 2025 har de bekräftats och förskolan har under året haft till uppdrag från barn- och utbildningsnämnden att föreslå åtgärder på grund av överkapacitet i lokaler. Den utmaning det medför för förskolan bedöms följas av liknande utmaningar för grundskolan kommande år.

Byggnationer av flera nya grundskolor (Hertsöskolan klar 2026, Tunaskolan etapp 1 klar 2027, Stadsöskolan klar 2028) och en ny gymnasieskola (Falken klar 2026) tar stort utrymme både för kommun, nämnd, förvaltningar och verksamhet för att de närmaste årens genomföranden ska klaras. Utmaningar finns samtidigt som steg tas för samplanering. Samverkan pågår för att bättre knyta verksamhetsbehov till samhällsplaneringsbehov.

För grundskolan är arbete påbörjat i Örnäsets område samt i Björkskatans område som en del av kommunens fördjupade översiktsplanering. I Bergnäsets område är det för närvarande arbetet vilande på grund av riksintressen. Ett arbete med behov kopplat till utemiljö är påbörjat i grundskolan och det visar på förbättringsbehov i både arbetssätt och miljöerna.

Förvaltningen jobbar vidare med förskolans utökning i Notviken med planerad byggnation av 6-avdelningsförskola vid nuvarande Framnäs förskola. Vidare samverkar förskolan med ISF kring omfattande underhållsåtgärder. 2026 omflyttas Snömannens förskoleverksamhet och 2027 Sundets förskoleverksamhet för att året efter komma tillbaka till nyrustade lokaler. Ett antal planerade utökningar avslutas eller läggs vilande på grund av demografiska förutsättningar.

Kulturskolans placering utreds vidare under 2026 med goda förhoppningar att hitta placering i lokaler där Luleå Gymnasiexsola finns idag.

Dialog

Underlaget är framtaget i dialog med berörd verksamhetsledning i respektive skolform, med centralt stöd samt med infrastruktur- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning.

Beslutsunderlag

- Lokalbehovsplan 2027

Thomas Parvin
Lokalstrateg

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, sektor ledning och stöd
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp
Anna-Maria Killmey, sektionschef infrastruktur och serviceförvaltningen

Lokalbehovsplan Barn- och utbildningsnämnden

POSTADRESS
Luleå kommun
Arbetsmarknads- &
utbildningsförvaltningen
971 85 LULEÅ

BESÖKSADRESS

TELEFON/ VÄXEL
0920-45 30 00

DIREKT

MOBILTELEFON

TELEFAX

PLUSGIRO

BANKGIRO

E-POSTADRESS

www.lulea.se

Innehåll

Innehåll	2
Bakgrund och planeringsförutsättningar	3
Förskolans lokaler	4
Grundskolans lokaler	7
Resurscentrums lokaler	9
Förvaltningsadministrativa lokaler	11
Upptagningsområden för grundskola	12
Befolkningsprognos Luleå kommun 0–18 år	13
Områdesbeskrivningar	13
Bergnäset/Sörbyarna	14
Björkskatan	16
Centrum	18
Gammelstad	21
Hertsön	23
Notviken	25
Råneå	27
Sunderbyn	28
Örnäset	29
Investeringar	30

Bakgrund och planeringsförutsättningar

Luleå kommun avser utveckla arbetet med en **lokalförsörjningsplan**. Respektive nämnd tar därför fram sitt behov i en **lokalbehovsplan** som underlag till Infrastruktur- och serviceförvaltningen. Detta dokument är lokalbehovsplan för Barn- och utbildningsnämnd (BUN). När nämnden fastställt lokalbehovsplanen ingår den i ett fortsatt förvaltningsövergripande arbete med lokalförsörjning som sedan inkluderas i plan- och budget för kommande år. Lokalbehovsplanen revideras årligen.

Kommunens förskolor, grundskolor och anpassad grundskola utgör grunden för BUN:s lokalbehov.

Centralt organiserade resurser i form av elevstödjande verksamhet och administrativa uppdrag samordnas i lokaler för både BUN och arbetsmarknads- och gymnasienämnd (AGN) men redovisas i BUN:s plan.

Lokalplanering i arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen (AUF)

2023 beslutade BUN att förvaltningens lokalstrategi skulle upphöra. Fr o m 2024 är barn- och utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen en gemensam förvaltning och arbetsformer utvecklas för förvaltningens samlade behov. För ett gemensamt arbete med lokalförsörjning utgår förvaltningen från kommunens process för utvecklad lokalförsörjning samt åtgärder beslutade i BUN och AGN.

Perioden 2022-2024 har BUN, på uppdrag av kommunfullmäktige, beslutat om skolstrukturella åtgärder i Notviken, Gammelstad, Centrum, Bergnäset, Örnäset. De besluten ingår som planeringsförutsättning.

Arbetssätt i AUF

I AUF finns en lokalplaneringsgrupp. Utöver de behov som BUN och AGN själv beslutar har AUF även lokalbehov som beslutas i andra nämnder. Ex idrottshallar, bibliotek, fritidsgårdar, aulor/samlingssalar (Kultur- och fritidsnämnd) samt trafik-utemiljö-, vissa storköksfrågor tillsammans med underhållsfrågor (infrastruktur- och serviceförvaltning). Samverkan sker på respektive organisatorisk nivå.

Ett arbete med utveckling av åtgärder för ökad säkerhet pågår i nämndens verksamheter och kan i vissa delar ha samband med åtgärder i lokaler. Det hanteras dels genom särskild säkerhetssamordning och finansieras både med bidrag och de investeringsmedel som resp verksamhet förfogar över.

Förskolans lokaler

Den kommunala förskolans lokaler (sept 2025*) framgår nedan i tabell:

Förskoleenheter	Kapacitet antal avd (sept 2025) *
Alviks förskola	2
Antnäs förskola	(4) 5
Avans förskola	1
Bensby förskola	4
Bergsprängarens förskola	3
Bergets förskola	(5) 6
Bergstadens förskola	(3) 4
Borgmästarens förskola	2
Brisens förskola	(4) 5
Burströmska förskola	(3) 5
Bäckhagens förskola	6
Bälinge förskola	2
Charlottendals förskola	4
Dungens förskola	5
Ersnäs förskola	2
Framnäs villans förskola	2
Förskolan Gnistan	(6) 7
Förskolan Villa Kreativ	2
Haga förskola	2
Hammarens förskola	5
Hägerens förskola	4
Hällbackens förskola	6
Kallkällans förskola	5
Klippans förskola	(3) 4
Kläppens förskola	(4) 6
Klöverträsk förskola	1
Knöppelåsen	(0) 2

Förskoleenheter	antal avd
Kristallens förskola	6
Kullens förskola	(4) 6
Kyrkbyns förskola	3
Laxens förskola	1
Midskogens förskola	(3) 4
Munkebergs förskola	8
Måttunds förskola	3
Ormbergets förskola	4
Persöns förskola	4
Renfanans förskola	3
Seminarie förskola	2
Snömannens förskola	(3) 5
Solkattens förskola	(4) 6
Spira förskola	6
Stenåsens förskola	3
Storsands förskola	6
Storskiftets förskola	(3) 4
Strandens förskola	(3) 4
Sundets förskola	4
Svartöstadens förskola	(3) 4
Uddens förskola	(3) 5
Vintergatans förskola	(4) 5
Vitå förskola	1
Årans förskola	(4) 5
Älvens förskola	4
Ängens förskola	(4) 5
Totalt	(186) 213
Luleå OB-omsorg	1

Tabell visar de 51 kommunala förskolorna och antalet avdelningar. Både maximalt antal avdelningar på varje förskola och de avdelningar som f n nyttjas (inom parentes). Vid mättillfället nyttjades 186 avdelningar av totalt 213. D v s 27 avdelningar behövde inte användas. Knöppelåsen 2 avdelningar har senare år varit en "öppna/stäng-resurs" för speciella situationer. 2025 har förskolan flyttat sitt Kreativa kompetenscentrum (KKC) varför de två möjliga avdelningarna inte längre utgör en reservkapacitet även om de på lite längre sikt kan komma att användas för förskola igen. Luleå OB-omsorg redovisas separat eftersom det är en avdelning för hela kommunens behov av barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Charlottendal är en nationell minoritetsförskola då Luleå kommun är förvaltningskommun för finska, meänkieli och samiska. På Strandens förskola bedrivs även verksamhet för barn med flerfunktionsvariationer.

I tabell nedan visas de fristående förskolor som finns i kommunen samt antal barn. Av de barn som nyttjar förskola i Luleå kommun så har andelen som valt fristående förskola pendlat mellan 9,1-9,9 % de senaste fem åren.

Fristående förskolor	Antal barn sept 2025
Förskolan Kvarnå	14
Innovitaskolans förskola	38
Jämtöns förskola	7
Kideus förskola	69
Kronans äventyrsförskola	38
Silverskattens förskola	26
Strömsslott*	3
Torpets förskola	31
Trollnäs enskilda förskola	20
Vågens förskola	58
Totalt	304

*pedagogisk omsorg i hem

Sammantaget är antalet förskolebarn i kommunen 3405 (sept 2025). 3179 av dem nyttjar förskola (2875 i kommun, 304 i fristående). För samtliga förskolor är det en nyttjandegrad på 93,4 %. Minskat barnafödande påverkar alla kommuner i en riktning att nyttjandegraden minskar, gäller även för Luleå. Det har i Luleå under senare år varit en strategi att bygga något större förskolor än det kortsiktiga behovet i syfte att växa i linje med vision 2040. I kombination med minskat barnafödande ökar antalet avdelningar i Luleå som inte nyttjas.

I tabell nedan visas skillnad i behov av kommunal förskola mellan vår och höst. Varje vårmätning visar på högre nyttjande än höstmätning. Det är ett känt fenomen i hela Sverige, differens mellan höst och vår förekommer i alla kommuner, men det finns inget nyckeltal för jämförelsekommuner. Under mätt period så visar 2025 att det är 11 avdelningar fler som är öppna under vår än höst. September 2025 har det lägsta barnantalet i förskolan på lång tid.

Kommunala förskoleavdelningar i drift vår och höst										
	2021		2022		2023		2024		2025	
	antal avd	antal barn	antal avd	antal barn	antal avd	antal barn	antal avd	antal barn	antal avd	antal barn
Maj	198	3446	195	3486	201	3479	198	3416	186	3278
Sept	190	3131	193	3132	195	3111	187	2954	175	2875

Senaste fem åren har 201 avdelningar använts som mest och 175 som minst. Till det tillkommer tillfälliga lokalbehov att ibland flytta om i verksamhet pga akuta situationer eller att barn styrs till lediga platser när köer uppstår. Utöver det så har 2025 medfört lågt kapacitetsnyttjande i lokaler vilket ställt krav på förvaltningen att föreslå åtgärder samtidigt som BUN lyft frågan i medborgardialoger.

Förskolans inriktning för lokaler på halvlång och lång sikt

I förskolan finns inriktningar för lokalbehoven som alltid behöver prövas vid förändringar i verksamheten. Det finns stora behov av underhåll av förskolans befintliga lokaler och även i utemiljöerna. Exempelvis solskydd, staket, förrådsbodar, ventilation, ytskikt, fasadbeklädnader, upprustning av gårdar och belysning. För om- och nybyggnationer har förskolan utvecklat pedagogiska riktlinjer för inomhusmiljöer som utgör stöd för planering av likvärdiga förskolelokaler. Där finns också ett behov av kompletterande styrdokument för utomhusmiljöer.

En tidigare utvärdering av förskolor som byggts på senare tid visar på att pedagogisk lokalyta helst bör planeras i ett plan på mark. Däremot finns det inget hinder att personalytor finns på andra våningsplan än den pedagogiska verksamheten. Vid planering av lokalens beskaffenhet behöver olika aspekter beaktas t ex behöver låssystem stödja in- och utrymningsbehov vid vålds- och krissituationer. Hänsyn behöver också tas till klimatförhållanden som påverkar oregelbunden temperatur och uv-strålning. Enligt skollagen ska också plats i förskola erbjudas så nära hemmet som möjligt men kommunerna har möjlighet att frångå denna princip med hänvisning till att lokaler och andra resurser ska nyttjas effektivt.

Grundskolans lokaler

I tabell nedan framgår kommunala grundskolor, vilka årskurser som omfattas samt antalet elever (sept 2025).

Kommunal grundskola	Antal elever
Alviksskolan F-6	100
Antnässkolan F-6	99
Avanskolan F-6	55
Benzeliusskolan F-6	178
Bergskolan 7-9	313
Björkskataskolan 7-9	386
Borgmästarskolan F-3	128
Boskataskolan F-6	277
Ersnässkolan F-6	91
Furuparksskolan F-3	130
Anpassade grundskolan 1-9	139
Hedskolan F-6	67
Hertsöskolan 4-9	317
Klöverträskskolan F-6	49
Kråkbergsskolan 7-9	198
Mandaskolan F-6	159
Midskogsskolan F-9	207
Mariebergsskolan F-3	86
Måttsundsskolan F-6	87
Ormbergsskolan F-6	296
Persöskolan F-6	140
Porsöskolan F-6	187
Residensskolan 7-9	174
Rutviksskolan F-6	143
Råneskolan F-9	360
Stadsöskolan 4-9	415
Sunderbyskolan F-6	379
Svedjeskolan F-3	158
Tallkronanskolan F-6	240
Tunaskolan F-9	584
Ängskolan F-6	186
Öhemskolan F-3	134
Örnässkolan F-9	509
Östra skolan F-6	189
Luleå internationella grundskola 4-9	71
Luleå resursskola 7-9	6
Totalt antal elever	7273

Grundskolorna är fördelade i nio skoluttagsområden där varje område har grundskola F-9 så att folkbokförda elever i området har en anvisad skola.

De senaste tio åren har andelen som valt annan skola än sin anvisade ökat från c:a 26 % 2015 till 31 % 2025. Det är 13,5 % som väljer fristående skola. I tabell nedan visas fristående grundskolor i Luleå. Idag finns inga gällande tillstånd för nya etableringar av fristående grundskola.

Fristående grundskola (sept 2024)	Antal elever
Innovitaskolan F-9	174
Nya läroverket Bergnäset F-9	337
Nya läroverket Bergviken F-9	442
Nya läroverket Svartösten F-6	86
Vitådalen F-6	42
Totalt	1081

Centrum och Bergnäset är de områden där fristående skolor har störst påverkan. Högre elevrörlighet märks även i Björkskatan och Örnäset.

Det område som har störst andel elever som kommer från andra områden är Centrum där 584 elever kommer till området medan 103 centrumboende elever åker till andra områden. Man kan se det som ett plusnetto på 481 elever. Bergnäset har ett plusnetto på 19 elever och Sunderbyn 10 elever. Övriga områden har minusnetto, d v s fler elever åker från än till området.

AUF/grundskola använder sig idag av en teoretisk kapacitetsbedömning för lokaler. Den bygger på respektive grundskolas förutsättningar utan hänsyn till fastighetstekniska begränsningar som kan finnas i bl a ventilation. Idag finns en stor överkapacitet enligt den teoretiska beräkningen samtidigt som den kapaciteten är fördelad på många olika grundskolor. Inom ett område kan även någon enskild skola bryta mönstret och ha brist på lokalyta.

Utemiljöer

Sedan 2019 omfattar Luleå kommuns fastighetsunderhåll även utemiljö. Idag jämför sig Luleå kommun med Boverkets rekommendationer för grundskolans utemiljöer. Både vid nybyggnation och i befintliga fastigheter så är rekommendationen en av flera faktorer som beaktas. Kompromisser krävs ofta beroende på förutsättningar. Ett stödjande arbete har gjorts för utemiljöåtgärder i grundskolan. Åtgärds- och prioriteringsförslag planeras som en fortsättning men har tyvärr blivit fördröjt. F n hanteras utemiljöåtgärder utifrån skolstrukturella beslut samt verksamhetens prioriteringar.

Anpassad grundskola

Anpassad grundskola 1-9 är idag etablerad på samma plats som Tunaskolan F-9 och till stor del på delade ytor. Att fortsätta ha en samlad verksamhet för kommunens anpassade grundskola har varit en inriktning för grundskolans verksamhet. Senare år har elevantalet i den anpassade grundskolan ökat betydligt samtidigt som tillbyggnad av skollokaler inte är klara. Åtgärder för att klara övergångsperiod tills nya lokaler är på plats kan bli nödvändigt.

Duschbås

Sedan 2020 finns budgeterat för duschbås i grundskolor. Arbetet har pågått med c:a 2-5 skolor per år och anpassade lösningar. Persön görs 2025/2026. Stadsöskolan planeras 2026/2027 då åtgärder i övrigt i idrottshallen genomförs. Därutöver kvarstår fem skolor (Måttsunds-, Porsö-, Borgmästar-, Svedje-, Tunaskolan) där åtgärder ännu inte gjorts.

Grundskolans inriktning för lokaler på halvlång och lång sikt

Byggnation av nya skolor bör bygga på elevvolymen om minst 500. Fortsätta verka för grundskolans behov av kompletta lokaler för uppdraget. Utveckla "Verksamhetsbehov för ny grundskola" som en del i effektivare lokalförsörjning.

Resurscentrums lokaler

Resurscentrum har olika typer av personalgrupper och verksamhetsbehov både ute i skolorna och centralt placerat. Nedan en genomgång utifrån lokalsituation.

Kulturskolan

Kulturskolan är idag placerad i samma byggnad som Midskogsskolan i centrum. BUN har beslutat att grundskolan ska klara ett växande behov och utökade ytor i centrum är begränsade. Därför finns behov att hitta en ny placering för Kulturskolan.

För Kulturskolans lokalisering finns en beslutad inriktning om placering i anslutning till gymnasiebyn eftersom skolstrukturutredning (2023) visade på utökning av lokaler i området. Fr o m 2027 bedöms kapacitet finnas i lokaler i gymnasiebyns område. 2025/2026 utreds vilka möjligheter det kan det medföra.

Idag har kulturskolan c:a 2700 kvm i Midskogsskolan. Verksamheten ser fördelar med att vara i Luleå centrum. Specifika behov som orkestersal, in- och utlastning, takhöjder i specialsalar samt de krav som en ljudlig och publik verksamhet medför kan vara utmanande. Verksamheten är positiv till samverkan med många andra lokala fristående kulturaktörer/entreprenörer. Samtidigt finns önskemål om sammanhållen verksamhet så som verksamheten är organiserad idag.

Om kommunala lokaler i centrum ska hittas bedöms det kräva att någon annan verksamhet lämnar lokaler samt en utveckling av kulturskolans organisation för att möta Luleås framtida behov "för dem vi är till för" med andra förutsättningar vad gäller lokaler.

Elevhälsa och modersmål

Resurscentrum har verksamhet med elevhälsa och modersmål samlad i ett hamnmagasin i norra hamn. 2026 ska verksamheten lämna hamnmagasinet.

Elevhälsa har totalt 23 medarbetare varav 19 st (psykologer, specialpedagoger) är ambulerande. Magasinet fungerar som ett nav och en samlingsyta för den ambulerande personalen inom elevhälsan. Under höst/vinter 2025/26 utreds möjligheterna att placera elevhälsans hemvist i Luleå kommuns servicecenter där förvaltningens ledning och övriga centrala samordning finns.

Modersmål har totalt 35 medarbetare varav 32 st (modersmållärare) är ambulerande och magasinet fungerar som ett nav och en samlingsyta för den ambulerande personalen inom modersmål. Idag har man även tio fjärrundervisningsstationer i hamnmagasinet. Hösten 2025 utreds möjligheterna att placera modersmållärarnas hemvist samt fjärrundervisningsstationer i kv Örnen fr o m hösten 2026.

Kök i förskolor och skolor

I en översyn av kostproduktionen i Luleå kommun (2016) blev slutsatsen att AUF och socialförvaltningen inte ska samverka avseende måltidsproduktion på grund av olika behov i verksamheterna. AUF ska fortsätta sitt arbete med ambition att effektivisera och minska antalet kök i samband med skolstrukturella förändringar.

AUF har gått från att ha haft ca 100 kök 2010 till 93 kök 2019 och 80 kök 2024. Ett tillkommer 2026 och två planeras stängas 2028. De flesta köken är tillagningskök, några är mottagnings- respektive serveringskök. En viktig utvecklingsaspekt är det arbete som pågår idag med förändring av arbetssätt i köken. Det är en kulturell förändring som påverkar organisation, budget och kvalitet i verksamheten.

En del storkök har, utöver produktion till den egna lokala skolverksamheten, kapacitet att leverera mat till andra förskolor eller skolor. Det kan ske på grund av strukturella behov (ex serveringskök på mindre enheter) eller akut uppkomna situationer. Ordinarie tillagningskök med leveransmöjlighet har: Tallkronan-, Furupark- och Råneåskolan. Stadsöskolan (fr o m 2028). Reservkök med leveranskapacitet: Kungsfågeln, Hertsöskolan (fr o m 2026).

De kök som levererar mat till intilliggande förskolor planeras fortsätta; Sunderby-, Furupark-, Tallkronan-, Midskogs-, Rutviksskolan samt Munkebergs förskola.

En viktig aspekt för effektivt lokalnyttjande och förbättrad kvalitet är bl a samverkan och nya arbetssätt. Sedan 2021 finns arbetsgrupper där ISF och AUF samverkar för strategier i storkök.

Resurscentrum inriktning för lokaler på halvlång och lång sikt

Tydliggöra en plan för den framtida kulturskolan genom att identifiera lokalbehov för den framtida kulturskolans arbetssätt

Utveckla kvaliteten i den pågående måltidsresan och samtidigt effektivisera kökens drift med förändringar i skolstruktur

Förvaltningsadministrativa lokaler

Förvaltningens centrala stödfunktioner har Luleå kommuns servicecenter (LKSC) som hemvist sedan december 2023. Kontorsytorna har då halverats när medarbetare dessförinnan hade egna kontorsrum. Idag utförs administrationen i kontorslandskap med flexplatser, d v s medarbetare har inte egna bestämda arbetsplatser. Många medarbetare har idag möjlighet att kombinera kontorsarbete med hemarbete. Det kräver förnyade arbetssätt samtidigt som tid behöver finnas för omställning. 2026 planeras även elevhälsans medarbetare ha sin hemvist i kontorsmiljön.

Förvaltningen verkar både för att tillgodose behov hos enskilda medarbetare som idag arbetar i ny miljö och för möjligheten att medarbetargrupper ute i verksamheterna ska ges tillgång till ex vis lokaler för möten med uppdragsgivare.

Förvaltningens inriktning för administrativa lokaler

Fortsätta vara drivande för att utveckla arbetssätt för AUF i LKSC och samtidigt vara ett stöd för kommunens gemensamma behov.

Upptagningsområden för grundskola

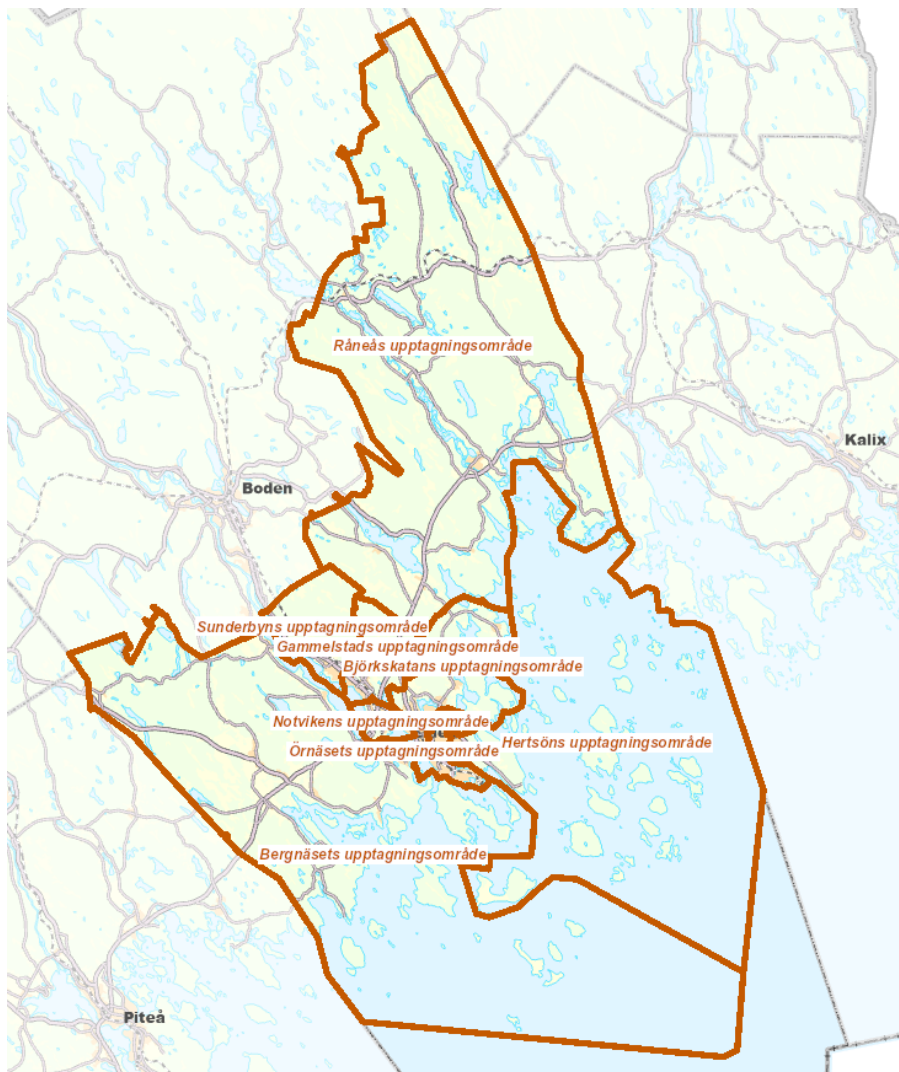

Bild visar Luleås kommungräns samt indelning i upptagningsområden för grundskolan. Gränsdragning är knutet till fastighets- och befolkningsregister. Detta för att säkerställa att alla elever har en anvisad skola och det är även kommunens sätt att efterleva lagstiftning. Gränserna är knutna till kommunens befolkningsprognoser.

För skolverksamhet finns samband med behov av utvecklad samhällsplanering för att klara såväl uppdraget för skolans verksamheter som kommunens ambitioner för hållbarhet, attraktivitet, utveckling i landsbygd och tätort. 2022-2024 har utredningar för skolstrukturella åtgärder samordnats och letts av kommunstyrelsens förvaltning. Därefter fortsätter ett kommungemensamt utvecklingsarbete i relation till kommunens översiktsplanering.

Befolkningsprognos Luleå kommun 0–18 år

Ålder\År	Luleå Kommun										Utvecklingen 2025-2034
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
0	654	651	648	649	661	675	690	706	723	732	78
1-3	2 003	2 035	2 042	2 072	2 076	2 090	2 115	2 152	2 196	2 231	228
4-5	1 602	1 485	1 405	1 410	1 426	1 455	1 456	1 460	1 474	1 492	110
6	801	819	805	708	730	714	744	744	747	747	55
7-9	2 415	2 394	2 430	2 450	2 363	2 280	2 194	2 230	2 249	2 277	138
10-12	2 551	2 548	2 451	2 437	2 423	2 464	2 485	2 405	2 329	2 246	305
13-15	2 532	2 524	2 551	2 580	2 583	2 496	2 485	2 474	2 515	2 538	6
16-18	2 661	2 639	2 661	2 582	2 583	2 618	2 648	2 654	2 575	2 565	96

Luleå kommuns befolkningsprognos bygger på ett antagande om 100 000 invånare år 2040. Kommunens bedömning är att befolkningsökningen tilltar mot slutet och framförallt efter ovanstående prognosperiod. I prognos 2025-2034 för hela Luleås befolkning så är antagandet att den totala befolkningen ökar med c:a 5000 personer, från dagens c:a 80 000 till c:a 85 000. I tabellen ovan visas de åldersgrupper som är aktuella för skolverksamhet. I rutan till höger visas den 10-åriga prognosens nettoförändring inom resp ålderskategori. Där framgår att 0-3 år ökar, sett över hela perioden. Förskolans äldre åldrar (4-5 år) samt grundskolans lägre åldrar (6-12 år) minskar påtagligt.

Föregående år, 2024, visade på en kraftigt förändrad befolkningsprognos jämfört med prognos från 2023. Totalt sett så visade prognosen 2024 ett elevunderlag på nära 2000 färre elever under en 10 årsperiod för den samlade skolverksamheten 0-18 år jämfört med prognos från 2023. En sådan prognoshändelse har förvaltningen inte sett tidigare år. Nu 2025 är förändrade barn- och elevunderlag påtaglig i våra verksamheter. Förskolans nuvarande överkapacitet i lokaler kommer även börja påverka grundskola.

I följande avsnitt delas prognosen upp per område för att underlätta bedömningar om var behov av skola och skollokaler ökar eller minskar.

Områdesbeskrivningar

Nedan följer korta beskrivningar av nuläget ur ett lokalperspektiv för kommunens olika upptagningsområden. I kartbilder för områden finns samtliga förskolor och grundskolor utmärkta.

Bergnäset/Sörbyarna

Upptagningsområdet är geografiskt stort med flera inneboende utmaningar när behov ska tolkas för tätort och landsbygd och även mellan olika landsbygder. I området finns både kommunal och fristående grundskola och förskola.

Förskolor: Alvik 2-avd, Antnäs 5-avd, Avan 1-avd, Bergstaden 4-avd, Bälinge 2-avd, Ersnäs 2-avd, Klippan 4-avd, Klöverträsk 1-avd, Måttsund 3-avd, Stenåsen 3-avd

Grundskolor: Alviksskolan F-6, Antnässkolan F-6, Avanskolan F-6, Berg 7-9, Ersnässkolan F-6, Hedskolan F-6, Klöverträsskolan F-6, Mandaskolan F-6, Måttsundsskolan F-6

Fristående: Vågen, Trollnäs, Torpets förskolor. Nya läroverket grundskola F-9

Bergnäset											Utvecklingen
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	102	99	95	93	90	89	88	87	88	88	-14
1-3	306	306	309	308	296	287	279	273	271	268	-38
4-5	258	225	219	207	209	215	206	199	196	191	-67
6	128	144	117	112	107	101	109	106	102	100	-28
7-9	423	409	411	386	369	333	317	315	316	318	-55
10-12	383	397	409	419	401	400	379	364	329	316	-67
13-15	404	399	389	380	390	400	410	396	396	377	-27

I upptagningsområdet visar prognosen fram till 2034 på ett minskat antal barn och elever. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Eftersom upptagningsområdet innehåller både tätort och landsbygd och består av många mindre enheter för förskola och skola så kan förhållandevis små förändringar vara betydelsefulla. F n finns lediga platser i förskolor i sörbyar, vilket annars varit ovanligt senaste åren. Grundskola har det trångt i Klöverträsk medan övriga grundskolor i sörbyarna har kapacitet för fler elever

samtidigt som prognoser visar minskat elevantal i samtliga skolor under perioden. I Bergnäsets tätort har Manda- och Hedskolan också vikande elevunderlag precis som Bergskolan. Andel som gått till fristående skola har ökat. För Bergnäsets tätort har skolstrukturen utretts och en inriktning beslutats i BUN hösten 2023. Beslutet i kortversion;

Bergskolan	Berg och Manda utgör nytt skolområde för skola F-3, 4-6, 7-9
Mandaskolan	Renoveras och inrymmer F-3 och utvecklad skolgård
Hedskolan	Elever flyttas till Bergskolan
Stenåsens fsk	Byggs om och utökas med 1 avd och större utemiljö
Klippans fsk	Läggs ned på sikt när alternativ förskola finns
Reserverad yta fsk	Priorordning 1. Heden 2. Blockvägen 3. Trollnäs
Idrottshall	Ny idrottshall byggs och ersätter befintlig i det nya skolområdet

För genomförande av beslut så startade arbete med behovsanalys för för- och grundskola i Bergnäsets tätort men stoppades våren 2025 pga att Länsstyrelsen lämnade ett negativt planeringsbesked. Det gällde förenligheten med det berörda riksintresseområdet för totalförsvarets militära del avseende Kallax flottflygplats. Ett omtag planerades sommaren 2025 i syfte att ta fram bygglovsunderlag med minsta möjliga förändringar. Nu, under hösten kom signaler på att fortsatta dialoger med försvaret pågår. Ytterligare besked inväntas.

Mindre åtgärder som AUF själva initierat är en lastkaj till kök i Antnässkolan samt utreda möjligheterna att utöka kapacitet i Klöverträskskolan. Båda åtgärderna har varit aktuella sedan länge.

Förändrade behov 2027 är svårbedömda

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Bergnäset				
	Bergskolan	Rev bef progn. Planeringsbesked fr Lst. Omtag	Förnyad dialog med försvaret?	
	Mandaskolan	Rev bef progn. Planeringsbesked fr Lst. Omtag	"	
	Hedskolan	Rev bef progn. Planeringsbesked fr Lst. Omtag	"	
	Idrottshall	Planeringsbesked fr Lst. Omtag krävs.	"	
	Stenåsens fsk	Rev bef prognos. Medb dialog	Anpassning till kapacitetshantering	
	Klippans fsk	Rev bef progn. Utredning mark Antnäs.	Avvakta dialog med försvaret. Utred sörbyalt.	
	Reserverad yta fsk	Inga åtgärder vidtagna	Avvakta vidare dialog med försvarsmakt	
	Antnäs lastkaj	Byggnationer framflyttade	Byggnationer genomförs	
	Klöverträsk	Utredning		
	Klöverträsk fsk	Rev bef prognos. Behov minskat	Bevakning	

Björkskatan

I området finns både kommunal och fristående grundskola och förskola.

Förskolor: Bensby 4-avd, Brisen 5-avd, Hällbacken 6-avd, Ormberget 4-avd, Stranden 4-avd, Sundet 4-avd, Udden 5-avd, Vintergatan 5-avd

Grundskolor: Benzeliusskolan F-6, Björkskatan 7-9, Boskatanskolan F-6, Ormbergsskolan F-6, Porsöskolan F-6

Fristående: Innovita och Kideus förskolor och Innovita grundskola F-9

Björkskatan											Utvecklingen
Alder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	130	128	127	125	126	127	128	129	130	131	1
1-3	393	406	403	399	396	392	391	390	393	396	3
4-5	330	277	268	274	276	272	268	265	261	262	68
6	163	187	145	132	138	138	138	134	133	131	32
7-9	484	477	508	491	460	413	404	408	402	399	85
10-12	528	529	481	480	471	499	481	448	401	396	133
13-15	499	519	548	526	525	479	475	463	488	473	26

I upptagningsområdet visar prognosen fram till 2034 på ett minskat antal barn och elever. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Björkskatan's upptagningsområde är ett område som under ett

antal år haft en ökande befolkning med anledning av byggnationer på Hällbacken och Dalbo. I prognosperiod fram till 2034 beräknas minskat antal barn i förskola och i grundskola.

Björkskatan är det upptagningsområde som har flest folkbokförda elever. En viss spretighet finns också med två tätortscentra samt olika landsbygder. Området har över åren ett tydligt nettoutflöde till andra områden. D v s fler elever som går skola i andra upptagningsområden än som kommer från andra områden till Björkskatan för skola.

Sammantaget finns en överkapacitet i områdets förskolor och grundskolor. I grundskolan finns också gott om kapacitet samtidigt som Benzeliusskolan har det trångt och bl a saknar specialsalar.

I Björkskataskolan är åtgärder i kök aktuellt för genomförande 2026. Vidare görs en mindre utredning gällande Benzeliusskolans kök. En utredning har gjorts för att bedöma förutsättningar för utbyggnad av Laxens förskola. Pga kringliggande hus, vägar och vattenområde så bedöms det inte möjligt. Sundets förskola har behov av större underhållsåtgärder som planeras ske 2027 och innebär att barnen under byggtiden tillfälligt kommer att placeras i annan lämplig lokal i Porsön.

Ett arbete pågår med fördjupad översiktsplan för delar av området gällande planering av Norrleden och industriella behov av energilösningar (sträckning från Hertsön till Rutvik). Planeringen bedöms ha begränsad påverkan på demografin i området. I tidigt planeringsskede finns behovet av skola med. I fortsatt utredningsarbete är en inriktning att bygga ny skola i Bensbyn bortom denna planperiod.

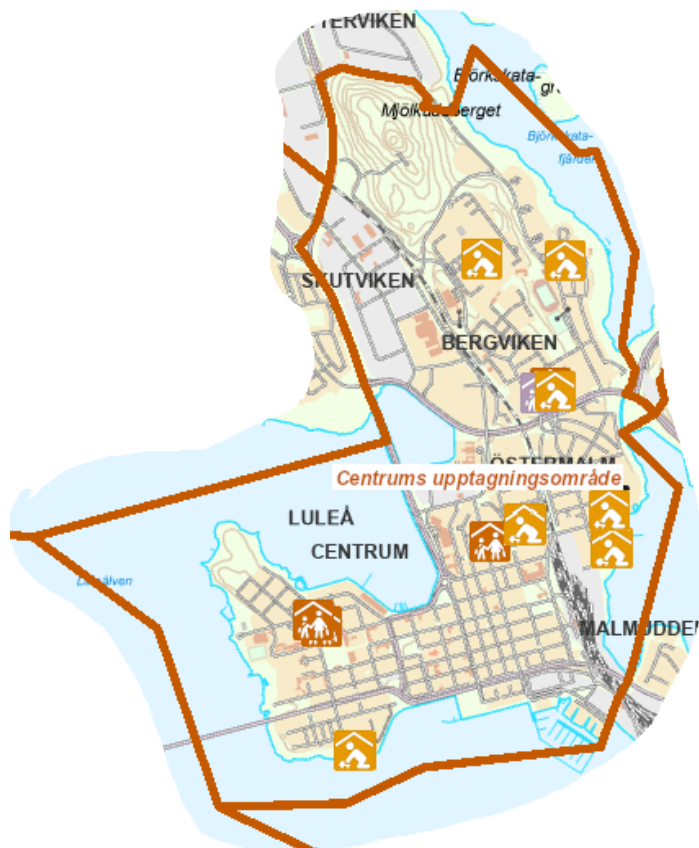
Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Björkskatan				
	Laxen 1-avd	Utredning visar ej möjlighet till utökning		
	Björkskataskola kök	Fortsatt utredning. Beslut om åtgärd	Åtgärd genomförs vår och höst	
	FÖP "mittbyar"	FÖP samråd, granskning. Skolbehov beaktas	Antagande, beslut i KS. Skolutredn parallellt	Åtgärd budg för start under period 2029-30
	Sundets förskola	Plan för större underhållsåtgärd	Projektering	Sundet stängd pga renovering

Centrum

I centrum finns kommunal och fristående grundskola samt kommunala förskolor. Här finns även kommunens samlade gymnasieby (redovisas i Arbetsmarknads- och gymnasienämnd). Upptagningsområdet planeras att justeras med indelning i fler skolområden.

Förskolor: Charlottendahl 4-avd, Hägern 4-avd, Kallkällan 5-avd, Midskogen 4-avd, Solkatten 6-avd, Villa kreativa 2-avd

Grundskolor: Midskogsskolan F-9, Östra skolan F-6, Residensskolan 7-9, Luleå internationella grundskola 4-9

Fristående: Nya läroverket grundskola F-9

Ålder\År	Centrum										Utvecklingen
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	60	62	65	68	70	75	80	83	87	86	27
1-3	208	209	206	196	212	229	238	253	258	268	60
4-5	117	130	137	149	146	142	149	161	166	169	52
6	65	51	66	64	74	82	71	76	78	84	19
7-9	165	184	172	181	185	213	228	236	231	227	62
10-12	180	156	164	162	185	180	192	197	217	231	51
13-15	196	189	182	177	161	178	178	202	189	199	3

I upptagningsområdet visar prognosen fram till 2034 på ett ökat antal barn och elever. Tabell till höger visar prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034.

Ökningen totalt av antal förskolebarn (+139) och grundskoleelever (+135) gör området till ett tillväxtområde för skola även om närmaste 4-5 åren inte medför så stor ökning. Centrum är ett område med stor rörlighet och osäkra befolkningsprognoser vilket gör det svårplanerat. Om prognoser blir verklighet saknas platser i främst förskolor. I centrum finns drygt 600 folkbokförda elever i grundskoleålder samtidigt som det i centrumets grundskolor (både kommunala och fristående) går drygt 1000 elever.

Midskogsskolans grundskola har idag hela kommunen som upptagningsområde men ska bli eget skolområde. Tidpunkt för den förändringen påverkas främst av planerade omflyttningar. Både kulturskola och förskola är idag i samma byggnad/lokaler som småningom ska bli grundskola. Under året beslutade Kultur- och fritidsnämndens att prioritera kommunens skolor vid tidsbokning under skoltid i kommunala hallar. Det är särskilt positivt för Midskogsskolan som trots det har verksamhet förlagd på andra skolor pga att skolan saknar vissa salar. För Centrum har skolstrukturen utretts och en inriktning beslutats i BUN 2023. Nedan beslut i kortversion där genomförda beslut är i kursiverad text.

<i>Falken</i>	<i>Fördjupad utredning för verksamhetsbehoven</i>
<i>Östra skolan F-6</i>	<i>Utökad kapacitet till 300 elever. Anpassningar i lokaler och utemiljö</i>
<i>Charlottendahls fsk</i>	<i>Utökad förskolegård enligt gällande detaljplan</i>
<i>Internat grundsk</i>	<i>Startas successivt ht 2024 i bef lokaler i kv Örnen.</i>
<i>Midskogsskolan F-9</i>	<i>Utökning fr 300 till 500 elever. Nya specialsalar, kök, matsal, utemiljö</i>
<i>Montessoriverksamhet</i>	<i>Nytt beslut finns om avsiktsförklaring fr 2009 upphör fr o m 2024</i>
<i>Hägersns fsk</i>	<i>Utökning från 4 till 6 avdelningar och utemiljö</i>
<i>Ny fsk</i>	<i>Alternativ mark söks för 10 avdelningar</i>
<i>Reserverad yta fsk</i>	<i>4 avdelningar i Östra utvecklingsområdet</i>

Ombyggnationer pågår i Falken (f d "Förvaltningshuset") med planerad inflyttning av gymnasieverksamhet hösten 2026. Då lämnar gymnasiet kv Örnen till grundskolans verksamhet enligt plan. Planerade utökningar av grundskola behöver dock ske i balans med rådande förutsättningar i utemiljö, tillgång till specialsalar samt att anpassad gymnasieskola blir kvar med viss begränsad verksamhet under en övergångstid. I kv Örnen har den internationella grundskolan startat i begränsad omfattning och successiva åtgärder behöver ske såväl för deras behov som för Residensskolan i samma kvarter. Gemensamt kök och matsal har åtgärdats och planering för ytterligare åtgärder pågår. Åtgärder i Östra skolan har genomförts.

Kulturskolans placeringsutredning pågår och påverkar tidsplan för Midskogsskolans möjligheter.

Ett planarbete har startat för utökning av idrottsytor vid hälsans hus. Idag är tillgången på idrottsytor begränsande för utökad verksamhet. En bedömning är att mer inomhusyta tidigast kan vara klart 2029.

För förskolans verksamhet har utökning av Charlottendals gård genomförts 2025. Utökning vid Hägerns förskola kräver ett arbete med detaljplan som pågår f n. Alternativ placering av en förskola för upptill 10 avdelningar har utretts men pga de stora förändringar som samtidigt skett i barn- och elevprognoser så söks inte någon alternativ placering f n. På längre sikt så bedöms behov av 4-6 avdelningar i centrums östra delar i samband med planeringen för ett större resecentrum.

Resurscentrum har verksamhet i form av elevhälsa och modersmål i ett av norra hamnmagasinen idag. Beslut finns att 2026 lämna hamnmagasinet till kulturens utvecklingsbehov. Modersmål kommer flytta till kv Örnen hösten 2026 och ett arbete pågår för att elevhälsan, som mestadels är ute i skolorna, ska kunna ha sin bas i kommunens servicecenter.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Centrum				
	Residensskolan	Åtgärder i kök etapp 2. Behovsanalys forts	Projektering, upphandl. Byggnation startar	Byggnationer pågår
	Internationell grundsk	Behovsanalys. Anp utökn till lokalförutsättn	Se ovan	Byggnationer pågår
		Konsekvenser utemiljö/trafik utreds av ISF	Utemiljöåtgärder sker	Byggnationer pågår
		"	Utemiljöåtgärder planeras	Utemiljöåtgärder sker
		Planarbete startar för utökning Hälsans hus	Samplanering gällande kv kungsfågeln	Projektering
	Kulturskolan	Breddad behovsanalys. Utred plac i Lärkan.	Forts utredn. Beslut om placering	Projektering och mindre anpassningar
	Hamnmagasin	Beslut att lämna lokalerna	Lokalen lämnas av AUF	
		Behovsanalys för modersmåls plac i kv Örnen	Samplanering grundskola. Plan inflytt v 44	
		Elevhälsans plac i LKSC provas	Planerad flytt till LKSC	
		Fsk KKC flyttat till Haga mars/april		
	Östra skolan F-6	Behovsanalys. Mindre åtgärder	Ytterligare behov?	
	Midskogsskolan F-9	Rev bef progn. Behovsanalys start.	Behovsanalys forts. Utemiljö genomförs	Planering av åtgärder i kulturskolans f d lo
	Charlottendahls fsk	Genomförande. Klart!		
	Hägersn fsk	Utredning planarbete	Utredning planarbete	Utredning verksamhetsbehov
	Ny fsk	Rev bef prognos. Plan revid. Kvar i bef fsk t v		
	Reserverad yta fsk	Bevakning i start av planarbete	Utredning planarbete. Behov 4-6 avd	Utredning

Gammelstad

Förskolor: Bäckhagen 6-avd, Gnistan 7-avd, Kyrkbyn 3-avd, Storsand 6-avd

Grundskolor: Mariebergsskolan F-3, Rutviksskolan F-6, Stadsöskolan 4-9, Öhemsskolan F-3

Gammelstad											Utvecklingen	
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034	
0	56	54	53	52	51	51	51	52	53	56	0	
1-3	202	191	184	172	167	166	163	163	177	174	27	
4-5	160	160	138	134	127	117	115	113	120	121	39	
6	64	73	89	72	66	69	60	58	64	60	4	
7-9	242	227	210	222	229	224	204	192	203	194	48	
10-12	261	254	262	236	220	203	217	225	237	219	42	
13-15	248	243	237	256	247	255	231	216	218	232	16	

I upptagningsområdet visar prognosen fram till 2034 på ett minskat antal barn och elever. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Det är en betydande minskning av antal barn i för- och grundskola.

Om man avgränsar en prognos för enbart Rutviksskolans område så minskar antal barn i förskola (c:a -30) och grundskola (c:a -40) i Rutvik under prognosperioden.

För Gammelstad har skolstrukturen utretts och en inriktning beslutats i BUN 2022. Beslutet i kortversion;

Stadsöskolan F-6	Nuv f-6 rivs, ny byggnad för c:a 450 elever, kök, matsal, idrottshall
Öhem, Marieberg	lämnas när nybyggnationer är klara
Kyrkbyskolan	Anpassningar för F-3 i befintlig skola
Reserverad yta fsk	Utökad förskolegård 1500 kvm i kyrkbyn för ev utökning med 3 avd

Arbetet med att tillskapa utökad F-6 verksamhet vid Stadsöskolan pågår och rivning av befintlig övningsbyggnad sker 2026 så att nybyggnationer kan starta. För övergångslösningar så att skola kan bedrivas under byggtiden etableras moduler för vissa specialsalar samt för kök.

Beslut om reserverad markyta för Kyrkbyns förskola byggde på att Kyrkbyskolan hade avvecklats 2019 och marken kunde användas på annat sätt. Utifrån ett senare beslut, att Kyrkbyskolan ska öppnas igen och anpassas till F-3 verksamhet, så upphörde möjligheten att utöka förskolegården. Utökad mark kräver i så fall ny detaljplan. Förvaltningen avvaktar med att föreslå nämnden nytt beslut ang utökad mark för förskola i kyrkbyn tills det är helt klart vilka åtgärder Kyrkbyskolans uppstart kräver. Det finns en risk att förskjuta detaljplanearbetet men befolkningsprognosens negativa utveckling är del i bedömningen.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Gammelstad				
	Stadsöskolan F-6	Projektering.	Skolbyggnad inkl kök startar	Byggnation pågår
		Moduler som övergångslösning. Rivning övn byggnad	Moduler etableras	
		Projektering inkl aktivitetsyta.	Sporthallsbyggnationer startar?	Sporthallsbyggnation klar
		Förslag på P-platslösning under byggtid	Tillf P på IP? CentrumP dagtid för skola	
	Öhem, Marieberg	Se över kontraktstider moduler.		
	Kyrkbyskolan	Rev bef prognos. Behovsanalys forts	Behovsanalys forts	BUN för ev beslut
	Reserverad yta fsk	Bevakning	Bevakning	Påverkas av beslut om kyrkbyskola

Hertsön

Förskolor: Dungen 5-avd, Kullen 6-avd, Snömannen 5-avd, Ängen 5-avd

Grundskolor: Hertsökolan 4-9, Svedjeskolan F-6, Ängsskolan F-6

Hertsön											Utvecklingen
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	42	42	41	41	41	44	47	51	54	57	15
1-3	167	153	143	128	141	150	157	164	173	184	17
4-5	137	133	114	111	111	108	117	126	130	134	3
6	83	65	73	60	59	68	60	65	69	74	9
7-9	235	227	225	216	211	219	220	222	227	230	5
10-12	264	272	246	230	237	252	262	258	265	270	6
13-15	245	252	246	257	281	272	275	283	296	308	63

I upptagningsområdet visar prognosen fram till 2034 på en mindre ökning av antal barn och elever. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Små ökningar inom förskola (+29) samt en ökning 13-15 åringar.

För Hertsön har en inriktning beslutats i BUN 2021. Beslutet i kortversion;

Hertsöskolan

Ny 4-9 skola, sporthall, kök och utemiljö

Nya lokaler för Hertsöskolan 4-9 färdigställs 2026. Sporthall var planerad till 2027 men har kunnat tidigareläggas och planeras vara klar november 2026. Modulsporthall har demonterats och läsåret 2025-26 så åker Hertsöskolans elever till andra områden för idrottsundervisning. Utemiljöåtgärder genomförs 2027. I samband med att ny skola tas i bruk så demonteras de moduler skolan varit i senare år.

Det planerade bostadsområdet Hertsöheden för 3 000 - 4 000 boende ligger i slutet av prognosperioden. Ny förskola/-or planeras på Hertsöheden. Förvaltningen följer utvecklingen årsvis för att planera Hertsöns totala behov av förskoleplatser. Även grundskola kan bli aktuell på Hertsöheden om tillräckligt elevantal finns. F n bedöms en skola för c:a 500 elever vara gränssättande för behov av ny F-6 skola.

Svedjeskolan har sedan många år en fristående byggnad som man inte längre ser behov av i verksamheten och som därför kommer sägas upp 2026.

2026 genomförs större underhållsåtgärder i Snömannens förskola. Idag är barnen tillfälligt placerade i Dungens förskola.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Hertsön				
	Hertsöskolan	Skolbyggnad pågår	Skolbyggnad klar inför ht (april)	
		Nytt beslut om tidsplan. Sporthallsbygge startar	Sporthallsbygge klart (nov)	
		Beslut återlämna hallmodul 2025	Skolmoduler återlämnas	
			Utemiljöåtgärder startar	Utemiljö klart
	Svedjeskolan	Framtida behov?	Uppsägn mars 2026 (2026.12.31)	
	Förskolor	16 av 21 avd öppna. Beslut renovera Snömann	Snömannen stängd pga renovering	Snömannen öppnar. Dungens behov besl
	Hertsöheden	Rev bef prognos. Bevakning	Bevakning	Bevakning i relation till Dungens beslut
	Hertsöheden	Rev bef prognos. Bevakning	Bevakning. Underhållsdialog Hertsö helhet	Bevakning i relation till övriga skolor i Hert

Notviken

Förskolor: Borgmästaren 2-avd, Framnäs 2-avd, Kristallen 6-avd, Munkeberg 8-avd

Grundskolor: Borgmästarskolan F-3, Tunaskolan F-9, Anpassad grundskola 1-9

Notviken											Utvecklingen
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	53	53	53	55	63	64	67	70	73	75	22
1-3	173	166	160	195	186	188	195	207	212	221	47
4-5	170	155	136	132	122	133	133	126	128	138	32
6	92	82	91	76	77	55	68	68	65	60	32
7-9	240	249	256	294	265	250	210	201	190	200	40
10-12	234	241	241	266	275	278	290	263	247	205	28
13-15	246	235	242	264	268	263	264	275	276	286	41

Notvikens upptagningsområde visar på en ökning av antalet förskolebarn och en minskning av elever i grundskola under prognosperioden. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Grundskolan bedöms öka med c:a 80-90 elever 2028-2029 för att sedan minska.

För Notviken har skolstrukturen utretts och en inriktning beslutats i BUN 2023. Beslutet i kortversion;

Tunaskolan F-9	600+100 elever, nytt kök, matsal, sporthall, personalutrymmen, utemiljö
Munkebergs fsk	Ihopbyggnad av två förskolor inkl gemensamt kök
Framnäs fsk	Rivs och ersätts med ny utökad förskola, 6-8 avd och utökad gård
Kristallens fsk	Nuv moduler ersätts med ny förskola på samma plats
Borgmästarskolan F-3	Hela skollokalen blir grundskola och anpassas för c:a 180 elever

Både förskola och grundskola i området har under längre tid haft för lite lokaler. Beslut om skolstruktur i området har börjat verkställas för Tunaskolan samtidigt som förskoleåtgärder i området försenats pga att det i arbetet med nya detaljplaner framkommit att alla åtgärder inte kan genomföras.

Projekt för Framnäs fsk bedöms kunna påbörjas 2026. Det innebär att de två förskoleavdelningarna som finns i Borgmästarskolans förskola blir kvar tills byggnationer är klara. Munkebergs två förskolebyggnader planerades för att byggas ihop men det har visat sig leda till orimliga kostnader pga alltför omfattande ledningsstråk mellan husen. Markyta finns för ev expansionsbehov. Hela områdets förskolebehov ingår i fortsatt i planering.

Tunaskolan F-9 etapp 1 färdigställs enligt plan 2027. Planering för etapp 2 startar hösten 2025 och byggnation planeras starta när etapp 1 är klar. Fram tills att utbyggnader är på plats så finns utmaningar för verksamheten att rymmas i skolans lokaler. Den anpassade grundskolans oväntade elevökning senare år samtidigt som ett lokalbehov funnits sedan Munkebergsskolans elever tillkom 2020 skapar större behov än nuvarande lokaler är planerade för. Elevprognoser för anpassad grundskola är svårt att bedöma. Alternativa planer kan krävas under en övergångsperiod men även för långsiktigt hållbara lösningar.

Borgmästarskolan har planerats för åtgärder men när de två avdelningarna nu blir kvar ytterligare en tid så kan åtgärder i skolan behöva påbörjas med viss avgränsning.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Notviken				
	Tunaskolan F-9	Byggstart etapp 1	Skolbyggnad pågår	Byggnation etapp 1 klar ht
		Behovsanalys etapp 2.	Projektering etapp 2	Byggnation etapp 2 startar
		Modulgårdsfrågor		Avetablera modul F-3
		Tillgänghetslösning i sporthall mm klart	Sporthallsstrategi/utbyggn plan	
		Multisportarena klar	Ev modulgårdsåtgärd	Utemiljöåtgärder
		Etablerat 50 nya P-platser		c:a 30 P återskapas vid skola
	Munkebergs fsk	Utredning	Bevakning	Bevakning
	Framnäs fsk	Utredning och projektering	Projektstart (6 avd) slutet på året	Byggnationer pågår
	Kristallens fsk	Utredning	Bevakning	Bevakning
	Borgmästarskolan F-3	Bedömning fsk kvar i skola t o m 2028-29	Behovsanalys. Projektering	Åtgärder anpassas till påg byggn i kvarteret

Råneå

I området finns både kommunal och fristående grundskola och förskola.

Förskolor: Persön 4-avd, Renfanan 3-avd, Vitå 1-avd, Älven 4-avd

Grundskolor: Persöskolan F-6, Råneåskolan F-9

Fristående: Kvarnå och Jämtön förskola, Vitå grundskola F-6

Råneå											Utvecklingen
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034
0	71	70	68	66	65	63	62	61	59	57	-4
1-3	163	185	192	208	201	195	188	183	176	171	8
4-5	141	132	117	116	125	144	140	136	131	127	-4
6	61	63	79	52	64	52	73	71	68	67	5
7-9	200	192	198	201	191	193	166	187	193	211	11
10-12	191	192	188	198	188	193	198	189	190	165	-25
13-15	173	170	174	187	186	182	192	184	188	194	21

Prognosen för Råneås upptagningsområde visar på något färre barn i förskola och en marginell ökning elever i grundskolan. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. Råneåskolan är den skola med störst överkapacitet i lokaler med kapacitet för ytterligare 250-300 elever. Utredning planeras för att se över möjlighet att bygga ihop olika byggnader i Persön.

Lokalplan 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Råneå				
	Persöskolan F-6	Mindre verksamhetsanpassningar	Mindre verksamhetsanpassningar	
	Persö fsk	Behov ser över möjlighet att "bygga ihop"	Beställ utredning	

Sunderbyn

Förskolor: Hammaren 5-avd, Kläppen 6-avd, Storskiftet 4-avd

Grundskolor: Kråkbergsskolan 7-9, Sunderbyskolan F-6

Sunderbyn											Utvecklingen	
Alder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034	
0	36	35	34	33	32	32	33	34	35	35	-	1
1-3	99	110	110	111	107	105	104	104	105	107	-	8
4-5	81	64	67	73	74	77	74	72	71	71	-	10
6	54	47	35	29	38	35	39	38	37	36	-	18
7-9	147	140	149	134	109	101	102	112	111	113	-	34
10-12	173	185	141	144	136	145	131	107	99	100	-	73
13-15	196	179	185	170	180	137	142	135	143	129	-	66

Prognosen för Sunderbyns upptagningsområde visar ungefär samma antal förskolebarn och ett minskat antal elever i grundskolan under perioden. Tabell till höger visas prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. En överkapacitet i lokaler finns idag i Sunderbyn och inom grundskola så bedöms den utökas under perioden. Under 2025 har resursskola startat i Kråkbergsskolan. I områdets förskola finns behov att anpassa kapacitetshantering i lokaler.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Sunderbyn				
	Förskolor	Rev bef prognos. Medborgardialog	Anpassning till beslut om kapacitetshantering	
	Grundskola	Mindre anpassningar för Resursskola	Uppföljning av behov	

Örnäset

I området finns både kommunal och fristående grundskola och förskola.

Förskolor: Berget 6-avd, Bergsprängaren 3-avd, Burströmska 5-avd, Haga 2-avd, Spira 6-avd, Svartöstad 4-avd, Åran 5-avd

Grundskolor: Furuparkskolan F-3, Tallkronanskolan F-6, Örnässkolan F-9

Fristående: Kronan äventyrsförskola, Nya läroverket grundskola F-6

Örnäset											Utvecklingen	
Ålder\År	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2025-2034	
0	103	107	111	116	122	129	134	140	145	147	43	
1-3	292	311	336	356	370	379	399	416	429	441	150	
4-5	208	210	208	215	236	247	255	263	270	279	71	
6	90	108	111	110	108	115	126	129	131	134	44	
7-9	280	289	301	325	344	335	343	358	375	386	107	
10-12	338	323	319	304	310	312	336	352	344	344	5	
13-15	326	338	347	364	344	330	317	320	323	339	13	

Örnässets upptagningsområde visar på en tydlig ökning av antalet förskolebarn och en lika tydlig ökning av antalet grundskolebarn för prognosperioden. Ökningen är i delområdet Kronan och främst för yngre barn och elever. Tabell till höger visar prognosticerad nettoförändring för perioden 2025-2034 och per ålderskategori. För

Örnäset har skolstrukturen utretts och en inriktning beslutats i BUN 2024. Beslutet i kortversion;

Nya förskolor	1 ny fsk 4 avd i kronandalen. 1 fsk 6-8 avd på Kronanvägen
Haga fsk	Utökas med två avd i f d Knöppelåsens fsk
Spira fsk	Utökas med halv avd i bef lokaler
Övr 5 fsk	Bibehåller och nyttjar tillgängliga avd
Furuparkskolan	Behålls som F-3 för 200 elever. Utemiljön utvecklas
Örnässkolan	Anpassas till 4-9 skola för 550 elever. Renoveras. Utemiljön utvecklas
Tallkronanskolan	Bibehålls F-6 för 400 elever
3 nya upptagn områden	Stadsdelarna Kronan, Bergviken, Lulsundet ingår i nytt upptagn område

Sett till hela Örnäsets område har förskolan en överkapacitet i förskolelokaler samtidigt som det finns uppdrag att utöka platser i Kronandalen. Planerad byggnation i Kronandalen är framflyttad pga de förändringar som befolkningsprognoser visat. Byggnation planeras i Spira förskola 2026. Knöppelåsens förskola används för kompetensutvecklingsinsatser i förskolan istället för utökning av förskoleavdelningar.

Nu i höst har framtagande av verksamhetsbehov för Örnässkolan startat. Beslutet för Örnässkolan bygger även på att trafiksituationen utreds, särskilt passage över Hertsövägen, vilket blir en del i fortsatt arbete.

För Furuparkskolan planeras genomförande av åtgärder 2026 som bygger på försäkringsåtgärder efter brand.

Beslut om förändrade gränser i Örnäsets upptagningsområde är dels avhängigt de beslutade förändringarna i området men även förändringar i angränsande områden, främst Centrum/Bergviken.

Lokalbehov 2027

Verksamhet	Objekt	Statusbedömning		
		2025	2026	2027
Örnäset				
	Ny fsk Kronan1	Beställd. Rev bef prognos. Framflyttad	Bevakning	Behovsanalys
	Ny fsk Kronan2	Rev bef prognos	Bevakning	Bevakning
	Utökning Spira	Uppdat kalkyl. Rev bef prognos	Byggnation	Byggnation
	Haga+knöppel	Rev bef prognos. Framflytt. Knöppel ny använd	Bevakning	Bevakning
	Furuparksskola F-3	Beslut om försäkringsåtgärd	Åtgärd genomförs. Kompl behovsanalys görs	Projektering alt åtgärder
	Örnässkolan 4-9	Behovsanalys höst. Trafikutredning	Projektering alt nytt beslut	Beslut om igångsättning?

Investeringar

Investeringsnivåer 2027-2029 presenteras inte närmare i detta skede. I fortsatt arbete med lokalförsörjning våren 2026 är det en del i det kommungemensamma arbetet.

Utökat igångsättningstillstånd Tunaskolan

Ärendenr 2025/356-2.6.0.2

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar att godkänna utökat igångsättningstillstånd för Tunaskolan motsvarande kostnadsökning med **xx** mkr.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden har 2022-04-20 § 54 beslutat att bygga ut Tunaskolan med åtgärder för åk F-9, anpassad grundskola, kök, matsal, idrott och utemiljö under förutsättning att kommunfullmäktige tillskjuter medel för ökade driftskostnader.

Preliminära kostnader för barn- och utbildningsnämnden bedömdes i tidigt skede till 125 mkr.

Sedan nämndens beslut 2024-09-18 § 107 att godkänna igångsättning har produktionskostnaden visat sig bli högre än tidig kalkyl. Det är dock ingen ökning av den planerade tillbyggnaden på 4100 kvm. Den främsta anledningen till merkostnader är att standard och utförande av tillbyggnationen har anpassats för behov som anpassad grundskola kräver för framtida flexibilitet. Den nya skolbyggnaden bedöms kunna tas i bruk enligt tidsplan 2027.

Förvaltningen föreslår nämnden omprioritera inom nämndens totala investeringsbudget 2026. Överföring föreslås ske från budget "lokalbehov skolstruktur 32 mkr" som innehåller budget för en större förskola Bergviken (ej längre aktuell), ökning Stenåsens förskola (ej aktuellt för närvarande) samt ny förskola Kronandalen (framflyttat).

Eftersom barn- och utbildningsnämnden är den nämnd som fattar beslut om igångsättning av skolbyggnationer så behöver nämnden godkänna den ökade kostnaden på **xx** mkr. Ökade hyreskonsekvenser omhändertas på samma sätt som tidigare, i arbetet med strategisk plan och budget för 2027.

Utöver ovanstående nybyggnation fortsätter planering för etapp två vid Tunaskolan. Den planeras parallellt med nybyggnationen för att hantera kvarstående behov för åk 4-9, delar av anpassad grundskola samt behov för Notvikens område. Etapp 2 handlar uteslutande om nuvarande huvudbyggnad, A-huset, som är fristående från denna nybyggnation.

Dialog

Detta beslut i barn- och utbildningsnämnden är en konsekvens av tidigare beslut och att kommunens tidiga och preliminära kalkyl skiljer sig från kostnaden vid upphandlingstillfället. Dialog har skett med Infrastruktur- och Serviceförvaltningen samt i budgetberedningen.

Thomas Parvin

Lokalstrateg

Beslutet skickas till

Skolchef grundskola

Biträdande förvaltningsdirektör

Anna-Maria Killmey, sektionschef fastighetsförvaltning

Motion (L) om höjda timmar i förskolan

Ärendenr 2025/196-1.1.1.5

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning av ärendet

Fredrik Hjälte (L), Thomas Söderström (L) och Ylva Mjårdell (L) har inkommit med en motion om höjda timmar i förskolan. Motionen har anmälts till kommunfullmäktige 2025-05-19 § 93.

Motionärerna skriver att Luleå kommun idag erbjuder 15 timmar förskola per vecka för barn till vårdnadshavare som är arbetssökande och föräldralediga. Det är en rimlig utgångspunkt men i praktiken otillräckligt för barnens behov, för förskolans planering och för vårdnadshavares behov att bygga en hållbar vardag, komma in på arbetsmarknaden med mera.

Motionärerna vill utreda en höjning av antalet timmar till 20-30 timmar per vecka för barn i hushåll där föräldrar är arbetssökande, föräldralediga, läser SFI eller genomgår yrkesutbildning. Detta för att utifrån demografimodellen för förskolan ge personalen möjlighet att vara kvar på sin nuvarande förskola. Det är också för att vara ett stöd till föräldralediga med flera barn. När äldre syskon får mer tid i en trygg förskolemiljö får både det lilla barnet och hela familjen en mer fungerande vardag.

Motionärerna föreslår att:

- Luleå kommun genomför en utredning för att ta fram en ny modell med 20-30 timmar för barn till arbetssökande, föräldralediga, SFI-studerande och de som går yrkesutbildning.
- Utredningen samordnas med tidigare motion från Liberalerna om minskade barngrupper.

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens yttrande

Skollagen (2020:500) anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka från ett års ålder. Barn till studerande vid SFI eller yrkesutbildningar har som andra studerande eller arbetande vårdnadshavare rätt till behovsprövad plats, det vill säga platsen motsvarar det antal timmar som vårdnadshavaren behöver för att genomföra sina studier. Det finns, som motionärerna skriver, hos vissa barn behov som gör att mer tid i förskolan än 15 timmar kan gynna barnets

utveckling, till exempel behov att stödja språkutveckling och social inkludering. Skollagen anger då en möjlighet för vårdnadshavare att ansöka om utökad tid för barnets situation eller familjens situation i övrigt. Utökad tid utöver 15 timmar kan också initieras genom rektor om förskolan ser ett behov. Barn vars vårdnadshavare är arbetssökande och har en 15-timmars placering får omgående precis som övriga vårdnadshavare en behovsprövad plats motsvarande arbetstid och restid till och från förskolan när vårdnadshavare påbörjar arbete.

Att generellt utöka antalet timmar innebär ökade kostnader för förskolan då en 15-timmarplacering enligt barn- och utbildningsnämndens resursfördelningsmodell ersätts med halv barnpeng vid föräldraledighet. I dagsläget, med minskat antal barn i förskoleåldrar och därmed minskad budget, finns inte ekonomiska förutsättningar att utöka vistelsetiden för målgruppen föräldralediga. Barn med 15-timmarsplacering och som har vårdnadshavare som är arbetssökande ersätts däremot med hel barnpeng eftersom förutsättningarna kan ändras med mycket kort varsel när vårdnadshavare erbjuds arbete.

Att generellt öka antalet timmar för de föreslagna målgrupperna innebär också att fler barn än idag skulle vistas längre dagar i förskolan, vilket i sin tur medför en ökad anspänning i barngrupperna och påverkan på personalens förutsättningar och arbetsmiljö. Mot denna bakgrund föreslås att barn- och utbildningsnämnden beslutar att rekommendera fullmäktige att avslå motionen.

Beskrivning av ärendet

Forskning visar att förskolan är betydelsefull särskilt för barn som inte har svenska som modersmål, finns i socialt utsatta miljöer eller i en utsatt familjesituation. Att erbjuda mer tid i förskolan för dessa barn om deras föräldrar är föräldralediga eller arbetssökande är positivt. I oktober 2025 finns det 17 barn med 15-timmars placering om har beviljats utökad tid av liknande skäl.

Regeringen utreder just nu frågan om obligatorisk språkförskola för barn som visar påtagliga brister i språkutvecklingen i svenska på grund av att de inte i tillräcklig utsträckning i sin hemmiljö exponeras för svenska. Utredningen pågår och kommer att redovisas till regeringen under våren 2026. (Dir 2024:113, En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola).

Skollagen anger att barn till föräldralediga samt barn till arbetssökande har rätt till förskola under minst 15 timmar per vecka. Skollagen anger också att barn ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till om

barnet har ett eget behov, på grund av familjens situation eller om barnet av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Kommuner kan också besluta om att generellt erbjuda mer än 15 timmar per vecka för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande. Om kommuner tillämpar en resursfördelningsmodell som innebär att en 15-timmarsplacering ger en lägre barnpeng innebär ett beslut om generellt ökad vistelsetid, exempelvis 30 timmar, att förskolans budget måste utökas.

Räkneexempel om 15 timmars placerade barn vars vårdnadshavare är föräldralediga: Cirka 330–350 barn av de inskrivna barnen i Luleås förskolor har de senaste åren haft en 15-timmarsplacering. Antalet barn varierar från månad till månad och antalet barn med 15-timmars placering är idag färre då födelsetalen minskar. I oktober 2025 finns det totalt 306 barn (inkluderat fristående förskolor) vars vårdnadshavare är föräldralediga. Om samtliga av dessa barn skulle ha en placering om 30 timmar och ersättas med hel barnpeng motsvarar det en kostnadsökning om cirka 19 Mkr årligen.

Luleås förskola befinner sig i ett nuläge där kostnaderna behöver anpassas i förhållande till det demografiska läget och nuvarande budgetförutsättningar. Demografiläget, barngruppernas storlek, personals upplevelser av arbetsmiljön innebär prioriterade utmaningar som i nuläget inte stödjer generellt utökad vistelsetid för barn vars vårdnadshavare är föräldralediga eller arbetssökande.

Dialog

Dialog har förts internt inom förvaltningen, i facklig samverkan samt inom det nationella SKR-nätverk för förskolan som Luleå deltar i.

Beslutsunderlag

- Motion (L) om höjda timmar i förskolan, BUF Hid: 2025.835
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-05-19 § 93, BUF Hid: 2025.277

Annica Backman
Skolchef förskola

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

§ 93

Anmälan av motioner 2025-05-19

Ärendenr 2025/823-1.1.1.5

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga redovisningen av väckta motioner perioden 23 april – 19 maj 2025 till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande motioner redovisas:

Ärendenr:	Förslagsställare:	Beskrivning:
KLF 2025/876	Fredrik Hjalte (L)	Motion (L) om studiefriid
KLF 2025/877	Fredrik Hjalte (L)	Motion (L) om feriejobb med möjlighet till extrajobb
KLF 2025/923	Fredrik Hjalte (L) Thomas Söderström (L) Ylva Mjårdell (L)	Motion (L) om höjda timmar i förskolan
KLF 2025/921	Samuel Ek (KD) Anne Wångblad (KD)	Motion (KD) om demensby
KLF 2025/922	Samuel Ek (KD) Anne Wångblad (KD)	Motion (KD) om ett trevligare äldreboende

Motion om höjda timmar i förskolan

Liberalerna vill att varje individ ska ha friheten att forma sitt liv – och att alla barn, oavsett bakgrund, får de bästa möjliga förutsättningarna att växa, utvecklas och lyckas. Förskolan är en viktig del i detta.

Luleå kommun erbjuder idag 15 timmar förskola per vecka för barn till vårdnadshavare som är arbetssökande eller föräldralediga. Det är en rimlig utgångspunkt, men i praktiken otillräckligt – både för barnens behov, för förskolans planering och för vårdnadshavare som vill komma in på arbetsmarknaden, lära sig svenska eller utbilda sig för att skapa en bättre framtid för sig och sina barn. Femton timmar i veckan räcker sällan för att på allvar kunna delta i en kurs, ta sig till intervjuer eller bygga en hållbar vardag.

Vi i Liberalerna har tidigare föreslagit minskade barngrupper. Nu vill vi ta nästa steg: – att utreda en höjning av antalet timmar till 20–30 timmar per vecka för barn i hushåll där föräldrar är arbetssökande, föräldralediga, läser SFI eller genomgår yrkesutbildning. Detta skulle även kunna hjälpa till i kommunens demografimodell för förskolan och ge vår personal möjlighet att vara kvar på sina nuvarande förskola.

Det är också viktigt att lyfta att en höjning av timmarna kan vara ett konkret stöd till föräldralediga med flera barn. När äldre syskon får mer tid i en trygg förskolemiljö får både det lilla barnet och hela familjen en mer fungerande vardag.

Liberalerna Luleå vill:

1. att Luleå kommun genomför en utredning för att ta fram en ny modell med 20–30 timmar för barn till arbetssökande, föräldralediga, SFI-studerande och de som går yrkesutbildning,
2. att utredningen samordnas med tidigare motion från Liberalerna Luleå om minskade barngrupper.

Fredrik Hjalte (L)

Thomas Söderström (L)

Ylva Mjärdell (L)

Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning

Ärendenr 2025/357-3.8.1.1

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att lägga redovisningen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Avdelningen för IT/administration genomför varje vecka registerkontroll för att säkerställa att alla skolpliktiga elever i Luleå kommun har en skolplacering. I ärenden där barn i skolpliktig ålder inte har någon skolplacering har all upplysning som varit möjlig att få fram, om barn i relation till ärenden om skolplikt och rätt till utbildning, dokumenterats.

Arbete pågår fortlöpande med att försöka etablera kontakt med vårdnadshavare gällande de elever som är folkbokförda i Luleå kommun men som inte har någon skolplacering i kommunen.

Utifrån kontroll med mätdatum 2025-11-06 finns 18 pågående ärenden; sammanlagt sju flickor och 11 pojkar. Orosanmälningar till socialtjänsten är inlämnade. Skatteverket och Försäkringskassan underrättas i dessa ärenden. När Skatteverket bekräftar att eleven inte längre är folkbokförd i kommunen avslutas ärendet.

Utöver ovanstående ärenden finns det ett ärende där skolplikten upphört på grund av varaktig vistelse utomlands.

Från och med 2025 redovisas alla nya frånvaroutredningar som kommunala grundskolor påbörjat, till nämnden. Uppgifterna redovisas per skola, årskurs, antal elever och kön. Redovisningen sker med en månads eftersläpning. I oktober månad har 21 frånvaroutredningar inletts i de kommunala grundskolorna.

Beskrivning av ärendet

Enligt skollagen är alla barn som är folkbokförda i kommunen skolpliktiga. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. Skolplikt gäller dock inte barn som varaktigt vistas utomlands eller vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola.

Rätt till utbildning innebär att barn som omfattas av skolplikt har rätt till kostnadsfri utbildning. Reglerna om vilka som omfattas av skolplikten, om rätten till utbildning, om hur skolplikten ska fullgöras, om när skolplikten inträder, om tidigare skolstart, om när skolplikten upphör och om rätten att därefter fullgöra skolgång, om deltagande i utbildning samt om ansvaret för att skolplikten fullgörs finns i kapitel 7 i skollagen (2010:800).

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat att om ett barns utlandsvistelse är längre än 6 månader eller en termin ska barnet inte omfattas av skolplikten under den tiden. Ansökan om varaktig vistelse utomlands, från vårdnadshavare krävs.

Dialog

Vid beredning av ärendet har dialog förts internt.

Beslutsunderlag

- Redovisning av ärenden angående skolplikt och rätt till utbildning

Annika Bylund
Utredare

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp